

18

Þróar ónæmismeðferð
gegn sumarexemi

22

Ræktun Inkakorns
í þróun á Íslandi

28–29

Nauðsynlegt að meiri sátt
ríki um landbúnaðinn

Bændablaðið

12. tölublað 2017 • Fimmtudagur 22. júní • Blað nr. 493 • 23. árg. • Upplag 32.000 • Vefur: bbl.is

Sigurður Sigurðarson dýralæknir mun á næstu tveim mánuðum aka um landið ásamt konu sinni, Ólöfu Erlu Halldórsdóttur, til að athuga merkingar á miltisbrandsgröfum sem hann hefur vitneskju um. Einnig mun hann merkja þær sem ómerktar eru. Sigurður segir grafirnar vera eins og tifandi timasprengjur. Hér heldur hann á hólk sem hann kemur fyrir á greiftrunarstöðum smitaðra dýrahæja ásamt upplýsingum. Bifreiðumboðið BL, fyrirtækið N1 og fleiri munu styrkja þau í þessum mikilvæga leiðangri. Miltisbrandur er banvænn smitsjúkdómur af völdum bakteríunnar *Bacillus anthracis* og getur borist í menn. Því er talið afar mikilvægt að vitað sé um allar hugsanlegar grafir þar sem smituð dýr hafa verið dysjuð. – Sjá nánar á bls. 4

Mynd / HKr.

Magni Þór Pálsson, sérfræðingur í kerfisþróun og verkefnastjóri rannsókna á þróunar- og tæknisviði Landsnets, telur nauðsynlegt að bæta tengingar raforkukerfisins milli landshluta.

Mynd / HKr.

Jarðstrengur yfir Sprengisand

Magni Þór Pálsson, sérfræðingur í kerfisþróun og verkefnastjóri rannsókna á þróunar- og tæknisviði Landsnets, segir að viðræðar hafi verið hugmyndir, innan Landsnets um að styrkja flutningskerfi raforku með nýrri tengingu á milli Suðurlands og Norðurlands um Sprengisand. Annaðhvort með riðstraums-jarðstreng á hluta leiðarinnar eða jafnstraumsstreng í jörðu alla leið.

Varðandi línulögn yfir Kjöl og Sprengisand hafa menn verið að skoða möguleika á að leggja þar 400 kV línu sem anna myndi verulega aukinni orkuþörf til langrar

framtidar, eins og fram kemur í Kerfisáætlun Landsnets 2016–2025. Áætlað er að jafnstraums-jarðstrengur alla leið yfir Sprengisand myndi kosta um 40 milljarða króna á meðan loftlína (riðstraums) sömu leið myndi kosta um 15 milljarða. Hins vegar hafa menn einnig verið að skoða þann möguleika að leggja einungis jarðstreng (riðstraums) yfir það svæði þar sem mikið víðsýni er á hálendinu og loftlínur yrðu mjög áberandi, allt að 50 km leið. Restin yrði svo með loftlínunum. Talið er að slíkur kostur gæti kostað um 18–20 milljarða króna.

/HKr.

– Sjá umfjöllun á bls. 20–21

55 fósturvísur af nautgripum af Aberdeen-Angus-kyni verða settir upp í íslenskar kýr í september:

Fyrstu naut af nýjum stofni væntanleg í vor

Fósturvísar af Aberdeen-Angus holdanautgripum frá Noregi voru teknir í maí sl. og stefnt er á að þeir verði settir upp í íslenskar kýr í nýrri einangrunarstöð Nautgriparæktarmiðstöðvar Íslands á Stóra-Ármóti í Flóa í september nk. Gangi það eftir koma fyrstu kálfarnir í heiminn voríð 2018.

Upphaflega var gert ráð fyrir að fluttur yrðu inn 40 fósturvísar fyrir 16–20 kýr en alls náðust 55 fósturvísar frá tveimur búum í Noregi í maí. Fósturvísarnir eru undan þremur nautum og sjö kvígum; kvígurnar eru undan fjórum nautum.

Miklar heilbrigðiskröfur

Nú eru fósturvísarnir í sóttkví en minnst 60 dagar þurfa að líða frá því að fósturvísarnir eru teknir, þangað til þeir eru settir upp í fósturmæður, samkvæmt heilbrigðiskröfum.

„Venjuleg heilbrigðisvottorð,

Alls náðust 55 fósturvísar frá tveimur búum í Noregi í maí. Fósturvísarnir eru undan þremur nautum og sjö kvígum. Fremst á myndinni er 1622 Laura av Høystad sem gaf sex fósturvísa, undan nautinu 74029 Horgen Erie..

fyrir t.d. sæði, gera ráð fyrir heilbrigðiskröfur innflutningsins eru gríðarlega miklar þá eru allir

tímastrestir tvöfaldaðir.“ segir Baldur Helgi Benjamínsson búfjárfæðingur. Á meðan verður grannt fylgst með gripunum og lítið er eftir minnstu sjúkdómseinkennum.

„Ef eitthvað kemur upp á meðan á þessu tímabili stendur verða fósturvísarnir ekki notaðir. Varúðarráðstafanirnar snúast allar um að fyrirbyggja eins og mögulegt er að þessu fylgi nokkur einasta áhætta varðandi sjúkdóma í íslensku búfé,“ segir Baldur Helgi.

Sýklalyfjanotkun hvergi minni

Næsta skref er að Nautgripa-ræktarmiðstöð Íslands (NautÍs) sækir formlega um heimild til Matvælastofnunar til innflutningsins en fyrir liggja meðmæli Fagræðs í nautgriparækt fyrir innflutningnum.

Samkvæmt reglugerð um innflutning erfdæfnis holdanauta og kröfur um útbúnað einangrunarstöðva nr. 850/2015,

með síðari breytingum, er einungis heimilt að flytja inn erfdæfni frá Noregi. Sú skipan byggist alfarið á þeirri staðreynd að heilsufar nautgripa í Noregi er með því besta sem þekkist í heiminum. Sýklalyfjanotkun í landbúnaði er til að mynda hvergi minni en þar.

Einangrunarstöð í byggingu

Þá eru byggingaframkvæmdir á Stóra-Ármóti í fullum gangi. Samkvæmt upplýsingum frá Sveini Sigurmundssyni, framkvæmdastjóri NautÍs, og Búnaðar-sambandi Suðurlands, er grunnur og haugkjallari nýrrar einangrunar-miðstöðvar tilbúin og verið er að steypa vegg.

Angus-kynið er að sögn Baldurs harðgerðir gripir sem henta vel, þar sem búskapur byggir á nýtingu beitar og gróffóðurs. Við val á nautum var lögð áhersla á góða móðureiginleika (mjólkurlagni og léttan burð) og mikil kjötgæði; meyrnt og fitusprengrt kjöt. /ghp

FRÉTTIR

Rætt um áskoranir og tækifæri fyrir landbúnaðinn vegna Brexit á morgunverðarfundum:

Mikilvægt að fara vandlega yfir áhrif Brexit á viðskipti með landbúnaðarafurðir

— segir Erna Bjarnadóttir, hagfræðingur BÍ, og telur nýlegan tollasamning Íslands við ESB gera samningsstöðuna verri

Mikilvægt er fyrir Ísland að undirbúa vel útgöngu Bretlands úr Evrópusambandinu, enda liggja gríðarlegir hagsmunir þar undir. Um 11% af þjónustu- og vöruviðskiptum Íslands fara til Bretlands. Brexit býður upp á ákveðin tækifæri, t.d. þegar kemur að viðskiptasamningum með sjávarútvegs- og landbúnaðarvörum.

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið, í samvinnu við Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi og Bændasamtakanna, boðuðu til opins fundar um hagsmuni íslensks sjávarútvegs og landbúnaðar í ljósi útgöngu Breta úr Evrópusambandinu 15. júní sl. á Grand hótél.

Framsögumenn voru Ingólfur Friðriksson, sendiráðunautur við sendiráð Íslands í London, Heiðrún Lind Marteinsdóttir, framkvæmdastjóri Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi, og Erna Bjarnadóttir, hagfræðingur Bændasamtakanna. Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, stýrði fundinum.

Ræddu þau um þá hagsmuni sem Ísland hefur af viðskiptum sínum við Bretland í sjávarútvegi og landbúnaði og þær áskoranir og tækifæri sem mögulega biði okkar í samningaviðræðum á næstu mánuðum.

10% útflutningsvara í landbúnaði liggja undir

Sjávarútvegurinn á stærstu hagsmunum að gæta þegar kemur að útflutningsverðmætum til Bretlands. Ísland er stærsti birgirinn í Bretlandi þegar kemur að sjávarafurðum. Útflutningsverðmæti Íslands eru þar 41,6 milljarðar á ári, samkvæmt tölum frá 2016. Er það um 18% af heildarútflutningsverðmæti sjávar-

Mikil áhugi virðist vera á málefnum en morgunverðarfundurinn var vel sóttur. Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir var fundarstjóri.

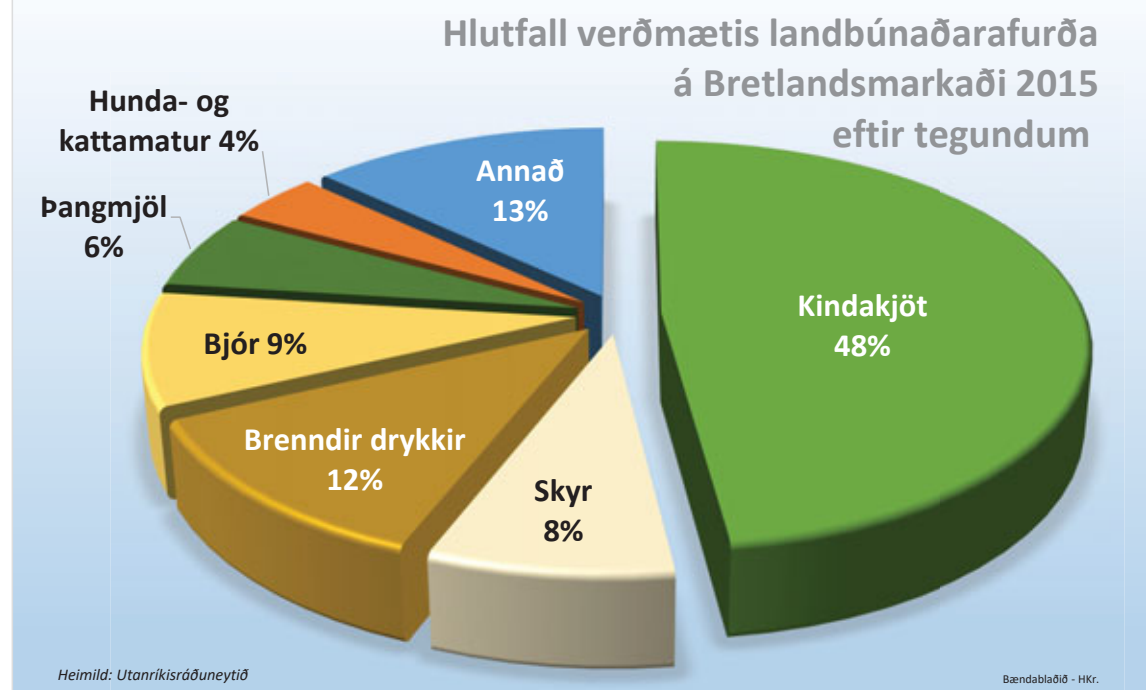
Myndir / ghp

afurða frá Íslandi og telur um 69% af útflutningi til Bretlands.

Samkvæmt bráðabirgðatölum Hagstofunnar eru útflutningsverðmæti landbúnaðarvara til Bretlands um 650 milljónir kr. Um 10% útflutningsvara í landbúnaði á Íslandi fara til Bretlands. Stærstu útflutningshagsmunirnir þar er lambakjöt, en um 30% af heildinni fer þangað. Aðrar stærstu afurðirnar eru bjór og brenndir drykkir, skyr og þangmjöl. Af öðrum vörum fer öll útflutt óunnin ull til Bretlands, en um 456 tonn fóru þangað árið 2016.

Skýrtrás í óvissu

Fram kom í máli Ernu Bjarnadóttur að mikilvægt væri að fara vandlega yfir og greina áhrif Brexit á viðskipti með landbúnaðarafurðir til og frá Íslandi. Skipti þar gríðarlegu máli

Ingólfur Friðriksson, sendiráðunautur við sendiráð Íslands í London, fjallaði um utanríkisviðskipti. Erindið bar yfirskriftina „Fish and Chips“ en íslenskur fiskur er undirstaða þess vinsæla „þjóðarréttar“ Breta.

hvernig farið verður með kvóta og tolla.

Ísland hefur nýlega undirritað nýjan tollasamning við Evrópusambandið en hann hefur ekki tekið gildi. Nýr samningur gerir ráð fyrir fríverslun með flestar landbúnaðarvörur en margar landbúnaðarafurðir nutu fríverslunar fyrir samning, m.a. vegna einhliða niðurfellingu tolla á ákveðnum vörum. Benti Erna á að Ísland hefði færri spil á hendi en óskandi væri.

Afbrigða frá fyrra tollasamningi

gætir þó sérstaklega með viðskipti með kjöt og kjötvörur, mjólk og mjólkurvörur, egg og garðyrkjuvörur.

Samkvæmt honum mun innflutningskvóti á lambakjöt aukast úr 850 tonnum í 3.350 tonn eftir gildistöku og skyrkvóti mun fara frá 380 tonnum í 4.000 tonn. Fram kom í máli bæði Ernu og Ingólfs Friðrikssonar að hugmyndin með þessari miklu aukningu á skyrkvóta hafi verið hugsaður til að nota til útrásar á Bretlandsmarkaði. Brexit gæti því sett þar strik í reikninginn.

Tæp tvö ár í útgöngu

Fram kom í máli Ingólfs að verið væri að ljúka við hagsmunagreiningu með þátttöku allra ráðuneyta vegna Brexit. Þegar hún liggi fyrir verði farið í viðtækt samráð við hagsmunaaðila til að undirbúa Ísland fyrir samningaviðræður við Breta og mun það standa yfir fram á haust.

Ef ekki verður samið um annað þá mun Bretland ganga formlega úr Evrópusambandinu þann 29. mars 2019.

/ghp

Jón Magnús nýr formaður kjúklingabænda

Á aðalfundi Félags kjúklingabænda 12. júní síðastliðinn var ný stjórn kosin. Á fyrsta stjórnarfundum skipti ný stjórn með sér verkum og valdist Jón Magnús Jónsson, Reykjum, til að gegna formennsku í félaginu og tekur hann við af Ingimundi Bergmann.

Aðrir sem skipa nýja stjórn eru: Magnús Huldar Ingþórsson, Reykjavíkur (Ásmundarstaðir), varaformaður, Þorsteinn Sigmundsson, Elliðaahvamm, Þórdís Ragna Guðmarsdóttir, Meiri-Tungu og Kristján Einir Traustason, Einholti 2.

Jón Magnús verður áfram bunnadarpingsfulltrúi kjúklingabænda.

/smh

Jón Magnús Jónsson.

Félagsmenn í BÍ fá afslátt af jord.is

Þessa dagana eru reikningar vegna veflæga skýrsluhaldskerfisins jord.is á eindaga. Hundruð bænda nýta sér forritið til þess að skrá upplýsingar um túnrækt, uppskeru, ástand og áburðargjöf. Einnig heldur kerfið utan um niðurstöður efnagreininga á heyi og jarðvegi.

Eftir að félagsgjöld voru tekin upp hjá Bændasamtökunum var komið

félagsmenn með t.d. 13–45 hektara ræktun greiða einungis kr. 8.614 í

árgjald. Þeir einir njóta afsláttarins sem greitt hafa félagsgjöld BÍ.

Bændur, sem greiða félagsgjöld til BÍ á næstu dögum, geta fengið niðurfellingu á eldri reikningi jord.is og nýja kröfu með lægri upphæð sem nemur afslættinum. Bændum er bent á að hafa samband við skrifstofu Bændasamtakanna í síma 563-0300 eða senda tölvupóst á bondi@bondi.is sem fyrst.

JÖKLAR

Upplifun á Íslandi

ÍSLENSK HÚS - SÉRHÖNNUÐ FYRIR ÍSLENSKA FERÐAÞJÓNUSTU

Forsniðin einingahús Fljótleg í uppsetningu

***Hauptantanir í
fullum gangi!***

Ef þú vilt vera komin/n með hús fyrir
veturinn þá er núna rétti tíminn til að
panta.

Næsta afhending er 15. september.
Ópið fyrir pantanir fram til 30. júní.

HÚSIN OKKAR MÁ FINNA UM ALLT LAND

Laxhús á Laxamýri - Norðurland

GRUNNHÚS
Tilboð
1.990.000 kr.

Ef um 3 hús eða fleiri er að ræða
gerum við sértílbóð.

24,3 fm

Jöklahúsin er vel hægt að útfæra í ýmsum útfærslum og
þau bjóða upp á fjölmarga möguleika
í samsetningu og stærð.

JÖKLAR - BURST

NÝTT

STYRKUR - HAGKVÆMNI - HÖNNUN

Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

LANDSHÚS

MULTI¹ONE[®]

Ný sending af MultiOne 6.3 SD fjölnotavélum

Nú bjóðum við MultiOne 6.3 SD vélar á enn betra verði
en áður og með fleiri aukahluti innifalda. Um er að
ræða frábærar fjölnotavélar með **1200 kg lyftigetu**.

Á MultiOne 6.3 SD situr stjórnandi í aftari hluta
þessara lipru og sveigjanlegu véla. **Vélarnar
afhendast með skóflu, 184 kg aukaballest að
aftan og taðgreip. Verð 2.990.000 kr. (án vsk.).**

Hafðu samband við sölumann í síma 590 5156 eða
sendu línu á ho@klettur.is og kynntu þér þína möguleika.

KLETTUR

FRÉTTIR

Bjarni Gunnar með viðurkenninguna í Lahti í Finnlandi. Mynd / Andreas Jacobsen

Bjarni Gunnar Kristinsson sæmdur æðstu orðu NKF

Á Norðurlandapingi Nordisk Kökkenchef Federation (NKF) í Lahti í Finnlandi fyrir skemmstu, var Bjarni Gunnar Kristinsson, matreiðslumeistari og umsjónarmaður Matarkróksins hér í Bændablaðinu, sæmdur Cordon Rouge-orðu samtakanna.

Bjarni er ellefti félaginn í Klúbba matreiðslumeistarar á Íslandi sem er sæmdur þessari orðu. „Þetta er skemmtilegt, ég vissi ekki af þessu sjálfur,“ segir Bjarni. „Þetta er klúbbur þeirra sem hafa haft eitthvað fram að færa til að kynna matreiðslu

og fagmennsku í þessum geira á Norðurlöndum. Þetta er því fagleg viðurkenning fyrir okkur á Íslandi því ég hef verið mikið tengdur keppnum og dómgæslu hérna heima.

Þótt ég þykist vera ungur átti ég 20 ára útskriftarafmæli í ár og ég er þakklátur fyrir að áhugamál og starf fari saman hjá mér. Það hefur skilad sér í myndbandaframleiðslu frá keppnum og matarferðum erlendis. Sem betur fer kunna áhorfendur á YouTube að meta hana, en fólk hefur skoðað myndbönd mín þar tæplega 104 þúsund sinnum.“ /smh

Starfsmenn MAST björguðu hana

Matvælastofnun (MAST) barst nýlega ábending um yfirgefinn hana í fjárhúsi á suðvesturhorni landsins eftir að eigendur höfðu hætt búskap og flutt utan.

Eftir mikið klifur og basl náðist að handsama hanann. Hann var orðinn nokkuð grannur en fékk nóg að éta og drekka hjá björgunarfólki Matvælastofnunar.

Það voru þær Berglind Helga Bergsdóttir eftirlitsdýralæknir og Elín Bergsdóttir, dýraeftirlitsmaður MAST í Suðvesturumdæmi, sem stóðu að björguninni. Haninn var orðinn svangur og þyrstur eftir veruna í fjárhúsinu, en að öðru leyti var hann í góðu ástandi.

Farið var með hanann í húsdýragarðinn að Hraðastöðum

Haninn kominn í góðar hendur Berglindar Helgu Bergsdóttur eftirlitsdýralæknis.

í Mosfellsdal og þaðan var hann gefinn til hænsnaeiganda sem vantaði hana í hænsnakofann sinn. /HKR.

SS hækkar afurðaverð til nautgripabænda

SS hækkaði þann 12. júní verð á nokkrum flokkum ungneita og kýrkjöts til bænda.

Hækkunin nemur frá 7 krónum og upp í 17 krónur á kíló, mismunandi eftir flokkum.

Jafnframt er á það minnt í tilkynningu frá félaginu að það metur forsendur til verðbreytinga út frá eigin mati á aðstæðum hverju sinni.

Þannig telur félagið forsendur til verðhækkunar nú, en ákvað t.d. að halda óbreyttu verði þegar

tímabundin lækkun varð hjá öðrum sláturleyfishöfum sl. vetur. Auk þess greiddi félagið bændum uppþót á afurðaverð síðasta árs.

Sigurði Sigurðarsyni dýralækni afhentir lyklar að bifreið sem hann fær til umráða vegna verkefnisins við að merkja miltisbrandsgrafir í landinu. Það var Birkir Már Árnason, fulltrúi Bílalands og BL, sem afhenti Sigurði lyklana að þessum myndarlega Renault. Mynd / HKR.

Miltisbrandsgrafir eru eins og tifandi tímasprengjur

— segir Sigurður Sigurðarson dýralæknir sem merkir á annað hundrað grafir

Sigurður Sigurðarson dýralæknir mun á næstu tveim mánuðum aka um landið ásamt konu sinni, Ólöfu Erlu Halldórsdóttur, til að athuga merkingar á miltisbrandsgröfum sem hann hefur vitneskju um. Einnig mun hann merkja þær sem ómerktar eru.

Þykir þetta mjög mikilvægt framtak því miltisbrandsbakterían er banvæn og getur gró hennar lifað í jarðvegi í það minnsta í 500 ár og líklega endalaust við réttar aðstæður. Því er mikilvægt að vitað sé um grafimar svo ekki verði hróflað þar við jarðvegi.

Elstu grafir miltisbrandssmitaðra dýra sem vitað er um hér á landi eru frá árinu 1886 og yngsta gröfin er frá 2004. Raunar eru sagnir um enn eldri staði með miltisbrunahræjum, eða allt frá því um 1600. Sigurður segir að upplýsingar um sumar grafir séu mjög áreiðanlegar en óvissa um aðrar og jafnvel aðeins hægt að byggja á sögusögnum.

Sums staðar eru engar skriflegar heimildir til um staðsetningu þar sem sýkt dýr hafa verið grafin. Heimildir í annálum og upplýsingar frá fólki gefi þó oft bysna góðar bendingar um slíkt þar sem fram koma lýsingar á sjúkdómseinkennum, enda sjúkdómurinn mjög sérstæður. Sýkillinn getur myndað dvalargró sem varðveitist vel í jarðvegi og í sífrera norðurslóða, en lifir ekki lengi á yfirborði. Vegna þess hve sýkillinn er skæður og skjótvirkur hafa verið gerðar tilraunir af ýmsum þjóðum um að nota miltisbrand í hernaði.

Getur smitast í menn

Hann kemur fyrir í villidýrum og húsdýrum en getur smitast yfir í fólk sem kemst í snertingu við smituð dýr, hræ eða mikið magn af miltisbrandsgróum. Miltisbrandur finnst um allan heim, en er þó fyrst og fremst algengur hjá jurtaætum þótt hann geti borist í menn og fugla.

Allt að 150 grafir sem þarf að merkja

„Þetta eru um 140 til 150 grafir á um það bil 100 stöðum á Íslandi, hér og hvar um landið. Smitið lifir kannski endalaust og við höfum dæmi um smitun af miltisbrandi sem ætla má að hafi legið í jörðu í 130 ár. Það var á bænum Sjónarhóli á Vatnsleysuströnd árið 2004. Það var síðasta þekkt tilfellið af miltisbrandi hérlandis. Þar voru

fjórir hestar í beitolandi við Ytra-Knarrarnes. Þar hafði sjórinn brotið niður sjávarkamb þar sem talið er að sýkt hræ hafi verið dysjuð. Smitefnið dreifðist síðan yfir beitolandið og smitaði hrossin. Drápu þá þrjú hross á stuttum tíma og fjórða hrossið veiktist og var lógað. Hræin voru brennd til ösku og allt girt af.

Á veraldarvefnum er hægt að finna ákveðnar bendingar um að sýklarnir hafi lifað í jörðu í meira en 550 ár.“ segir Sigurður. Hann vísar þar m.a. til þess er fornleifafræðingar voru að grafa í gamlar spítalarústir í grennd við Edinborg í Skotlandi, þá komust menn í mann-vistarleifar þar sem í voru gró baktériunnar sem mynda miltisbrand og hægt var að endurvekja hana.

Smit úr sífrerum í Síberíu

„Nýlega kom það upp úr dúrnum að þegar jarðvegurinn í sífrerum í Síberíu hættir að vera gegnfrosinn og hreyfing kemst á hann getur smitið blossað upp. Þannig komst þetta í hreindýr í Síberíu og varð að drepa á þriðja þúsund hreindýr til að reyna að komast fyrir þetta. Í öðrum hlutum heims, þar sem miltisbrandur er algengur og árviss, kemur fyrir að úrhellsrigningar og skrið á jarðvegi leysi úr læðingi miltisbrunasmít.

Smit af þessum toga eru algeng erlendis. Við erum að vonast til að búið sé að staðsetja nákvæmlega flesta mögulega smitastaði hér á landi svo hægt sé að merkja þá og afstýra smithættu. Mér er ekki kunnugt um að það hafi verið gert í öðrum löndum. Þannig geta menn forðast að hrófla við hættulegum stöðum og engin hætt er á ferðum ef þetta fær að vera í friði.“

Sigurður segist hafa byrjað þetta verkefni 2004 eftir að hafa verið á ráðstefnu í Svíþjóð og hlustað þar á erindi vísindamanna frá Afríku. Þeir hafi frætt hann á því að þeir teldu öruggt að miltisbrandssmit gæti lifað í jarðvegi að minnsta kosti í 200 ár.

Tifandi tímasprengjur

„Þá sá ég um leið að hver einasta miltisbrandsgröf á Íslandi væri eins og tifandi tímasprengja og gæti orðið upphaf að nýju smiti ef við þeim yrði hreyft. Því skipti máli að fara um og merkja og setja reglur sem banna að við þeim verði hróflað.“

Sigurður segist hafa leitað fanga víða við upplýsingaöflun. Bæði séu heimildir víða að finna í annálum,

auk þess sem Páll Agnar Pálsson, fyrrverandi yfirdýralæknir, hafi ritað ágæta grein þar sem hann tilgreindi á fjórða tug greftrunarstaða víða um land. Síðan hefur Sigurður verið að bæta inn í þessa mynd og einnig aflað vitneskju hjá gömlu fólki sem er kunnugt á þeim stöðum þar sem miltisbruna hefur orðið vart. Til þess hefur hann m.a. farið í heimsóknir á sjúkrahús og elliheimili og fengið fólk til að staðfesta staðsetningu greftrunarstaða dýrahæja. Nú eru þekktir miltisbrunastaðir orðnir um 150.

Mikilvægt að fólk láti vita

„Í hvert skipti sem ég hef hreyft þessu máli hafa komið fram nýjar upplýsingar. Það er mjög mikilvægt að fólk láti vita ef það býr yfir einhverri slíkri vitneskju eða hefur minnsta grun um grafir af þessum toga.

Ég hef grun um að ekki séu öll kurl komin til grafar ennþá. Sýna þarf varúð, ef líkamsleifar dýra koma upp við jarðrask, svo sem við vegagerð, skurðgröft, jarðlínulagnir, byggingar og fleira. Einnig að halda dýrum frá slíku. Miltisbrandur er lífshættulegur fyrir menn ekki síður en dýr.

Líklega hefur rúmur tugur manna látist úr miltisbrandi hér á landi og fjölmargir hafa fengið ákomur eða svokölluð drepykli á útlími. Þau eru kolsvört. Etlendis deyja fjöldi fólks úr miltisbrandi árlega. Smit um munn og öndunarfæri eru yfirleitt lífshættuleg. Smit á húð eru oftast læknanleg, ef menn átta sig á hvað er á ferðinni í tæka tíð. Smit sem berast á háls eða höfuð er oft lífshættulegt. Fornleifafræðingar, sem fást við að grafa upp og rannsaka mannvistar- og dýraleifar, ættu að geta sín betur og nota nasahlífar og hanska.

Ég er núna að skoða hvernig merkingar hafa enst og átta mig á hvernig merkingum verði best hátt- að til framtíðar. Síðan þarf að gera læknum manna og dýra, skipulags- yfirvöldum, lögreglu og fleirum grein fyrir þessu og í framhaldinu að koma upplýsingum um þessa staði á netið, þar sem þær verða öllum aðgengilegar.“

Guðni Ágústsson, fyrrverandi landbúnaðarráðgjafi, hefur verið Sigurði innan handar og fékk m.a. Bifreiðauboðið BL, fyrirtækið N1 og fleiri til að styrkja hann í þessum mikilvæga leiðangri. /HKR.

5-línan frá DEUTZ-FAHR

- liprar og þægilegar vélar í öll algengustu bústörfin

5-línan frá DEUTZ-FAHR stendur fyrir fjölbreytni. Við hönnun 5-línunnar frá DEUTZ-FAHR var lögð áhersla á það að allir geti fundið réttu vélina fyrir þau verkefni sem fyrirleggjandi eru.

5-línan er ný hönnun frá grunni þar sem þægilegt vinnumhverfi, þægindi og lipurð er haft í fyrirrúmi. Nýtt útlit, stærra ökumannshús og samlit ámoksturstæki gera 5-línuna að einhverjum glæsilegustu vélum í sínum stærðarflokki.

5-línan er fánleg með úrvali af gírskiptingum, mótorum og nær ótæmandi valmöguleikum.

5-línan er framleidd í 3 grunnútgáfum: **G - C og TTV**

Við eigum vélar af öllum þremur útgáfum 5-línunnar fyrirleggjandi á lager hjá okkur.

DEUTZ-FAHR 5105.4 G - 105 hö

Kúplingsfrír vendigír.
20 gírar áfram / 20 gírar afturábak.
Flotdekk
Stoll FZ10 samlit ámoksturstæki með skóflu.
Verð frá kr. 6.800.000,- án vsk m.v. gengi á EUR=111,00

DEUTZ-FAHR 5110C - 110 hö

Kúplingsfrír vendigír.
30 gírar áfram / 30 gírar afturábak
Flotdekk
Rafmagnsbeisli
Tvöföldun á stýrisdælu, færri snúningar á stýri
Stoll FZ20 samlit ámoksturstæki með skóflu
Verð frá kr. 7.400.000,- án vsk m.v. gengi á EUR=111,00

DEUTZ-FAHR 5130 TTV - 130 hö

Stiglaus skipting
Fjaðrandi framhásing
50 km/klst ökuhraði
Rafmagnsbeisli
5 tvöföld vökvaúrtök
Flotdekk.
Tvöföldun á stýrisdælu, færri snúningar á stýri
Stoll FZ20 samlit ámoksturstæki með skóflu
Verð frá kr. 10.600.000,- án vsk m.v. gengi á EUR=111,00

Bændur og verktakar hafið samband við sölumenn okkar og leitið tilboða, verðin eru betri en þig grunar þessa dagana.

Þ Ó R H F

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Lónsbakka
Sími 568-1555

Vefsíða og
netverslun:
www.thor.is

Bændablaðið

– Mál gagn bænda og landsbyggðar –

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is – **Sími:** 563 0339 – **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is – **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Vilmundur Hansen vilmundur@bondi.is – Guðrún Hulda Páldóttir – ghp@bondi.is – **Auglýsingastjóri:** Ásgerður María Hólmbertsdóttir amh@bondi.is – **Sími:** 563 0303 – **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is – **Vefur blaðsins:** www.bbl.is – **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is Frágangur fyrir prentun: Anna Kristín Ólafsdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Kerfisvandi

Kannski er verið að bera í bakkafullan læk með því að minnast enn eina ferðina á þá peningastefnu sem Íslendingum er gert að búa við. Afleiðing þeirrar stefnu virðast þó því miður vera að hafa mjög alvarlegar afleiðingar fyrir ferðafjónustu, sjávarútveg og landbúnað.

Það kerfi sem ríkt hefur í fjármálum heimsins í meira en eina öld hefur margvíslega vankanta. Fyrir það fyrsta þá leiðir taka vaxta af peningum sjálfkrafa til þess að stokka verður kerfið upp með reglulegu millibili. Það gerist með flutningi rauneigna frá þeim sem þær skapa og til þeirra sem innheimta vextina, því vextir eru í sjálfu sér ekki ávísun á nein raunverðmæti.

Staðan á Íslandi er dálítið sérstök vegna þess hvernig peningakerfinu hefur verið leyft að þróast út í stjórnsýsi. Seðlabankinn, sem á lögum samkvæmt að gefa út peninga og enginn annar, hefur þá heimild. Peningarnir eru ávísun á raunverðmæti sem verða til í þjóðfélaginu, með margvíslegri framleiðslu, m.a. matvæla. Í mörg ár hefur það verið látið óátalið að viðskiptabankarnir hafa hrifsað til sín peningaútgáfuvaldið án þess í raun að spyrja kóng né prest.

Þetta háttalag er afsprengi tölvuvæðingar og rafræna viðskipta um alnetið. Þrátt fyrir að Seðlabankinn hafi einn heimild til að gefa út peninga í hvaða mynd sem það er, þá hafa aðrir bankar komist upp með að gefa út rafmynt í gegnum sín tölvukerfi, án þess að greiða Seðlabankanum neitt fyrir þá útgáfu. Þeir eru því að búa til platverðmæti úr engu og bakka það upp með útgáfu skuldabréfa, m.a. vegna húsnæðisbætur með greiðsluplani inn í framtíðina. Þetta er síðan skráð í bókhaldi bankanna sem útistandandi eignir en eru það í raun ekki.

Gallinn við þetta kerfi er margþættur. Eitt atriði er að Seðlabankinn, sem ætti að fá tekjur af því að lána bönkunum peninga til að nýta í sín viðskipti, fær ekkert fyrir sinn snúð. Þess í stað bakkar hann upp ruglið með því að halda uppi ofurháum styrivöxtum sem bankarnir nýta sér til hins ýtrasta. Í skjóli þeirra leggja þeir enn hærri vexti á útlán á sínum platkrónum, sem eru peningar sem þeir hafa í raun hvorki unnið fyrir né hafa heimild til að nota. Afleiðingin er að í efnahagskerfinu eru svífandi gríðarlegar reiknaðar peningastærðir sem engin raunverðmæti eru á bak við. Slíkt gengur auðvitað ekki upp til lengdar og því verður að leiðrétta kerfið annað slag með tilheyrandi eignatilfærslum.

Niðurstaðan er alltaf sú að fjármálakerfið reynir að laga sína stöðu með því að draga til sín rauneignir, m.a. frá almenníngi og fyrirtækjum, til að fá eign á móti innihaldslausum vöxtum og rafkrónum. Auðvitað væri þó réttasta leiðin að þurrka út loftbólueign fjármálakerfisins og aflétta óraunhæfum álögum af skuldurum. Þegar allt peningakerfið er hins vegar orðið gegnsýrt af innihaldslausum og ímynduðum verðmætum myndi slík leiðrétting leiða til allsherjarhruns kerfisins. Gegn slíku mun fjármálakerfið alltaf berjast með kjafti og klóm.

Vegna þessa falska hagkerfis verða til gríðarlegar rauneignatilfærslur til þeirra sem „eiga“ vaxtakröfurnar og innistæðulausu rafpeningana. Örfáir einstaklingar eru í skjóli þessa að eignast stærsta hluta allra verðmæta mannkyns. Þótt allir hugsandi menn viti að þetta gengur ekki upp, þá er samt enn haldið áfram á sömu braut. Hinir ríku verða stöðugt ríkari á kostnað þeirra sem neðar standa í þjóðfélagspiramídanum. Það er ekki lengur spurning um hvort, heldur hvenær þolinmæði fjöldans þrýtur. Það mættu þeir sem eru við stjórnmölinn í Seðlabanka Íslands líka hafa í huga þegar þeir móta sína vaxtastefnu. /HKr.

Samstarf til aukinnar skilvirkni

Sindri Sigurgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
sindri@bondi.is

Markaðsráð kindakjöts hefur leitað til Samkeppnisefirlitsins með ósk um undanþágu frá samkeppnislögum vegna samstarfs sláturleyfishafa á Íslandi um útflutning og markaðssetningu íslensks kindakjöts á erlendum mörkuðum. Með samstarfinu er markmiðið að stuðla samhliða að betri nýtingu fjármuna og auknum árangri í útflutningi og markaðssetningu.

Markaðsráð kindakjöts er samstarfs-vettvangur Landssamtaka sauðfjárbænda, Bændasamtakanna og sláturleyfishafa. Útflutningur á lambakjöti hefur hingað til verið á hendi hvers og eins sláturleyfishafa en öll markaðssetning erlendis hefur verið undir merkjum íslensks lambs. Fyrirtækin hafa hins vegar ekki hvert fyrir sig fjárhagslega burði til að standa að útflutningi með þeim hætti sem nauðsynlegt er í þeirri hörðu samkeppni sem er á stærri markaðssvæðum.

Viða er beitt viðtækri samvinnu

Sameiginleg velta íslenskrar sauðfjárræktar er talin í milljörðum króna en stærstu framleiðslulönd sauðfjárafurða telja veltu sína í þúsundum milljarða. Að auki hafa framleiðendur mörgum þeirra landa gripið til viðtækra samvinnu eða stofnunar sameiginlegra markaðs- og útflutningsfyrirtækja fyrir heilu framleiðslugreinarnar. Því er mikilvægt að íslensk fyrirtæki geti sameinað krafta sína til þess að hægt sé að ná árangri.

Markaðsráð kindakjöts telur ekki að samstarfið sé til þess fallið að raska samkeppni hér á landi og falli í meginatriðum utan gildissviðs samkeppnislaga enda lýtur það ekki að neinu leyti að sölu eða markaðssetningu kindakjöts á Íslandi eða innlendri starfsemi sláturleyfishafa að öðru leyti.

Nauðsynlegt að snúa bókum saman

Í tilkynningu um umsóknina sagði Oddný Steina Valsdóttir, formaður Markaðsráðs, meðal annars:

ÍSLAND ER LAND ÞITT

Þegar ekið er upp Kambana frá Hveragerði kemur maður fljótlega að skilti á Hellisheiðinni vinstra megin við veginn. Það vísar á vegslóða inn á Ölkelduháls. Ef ekið er eftir þessum slóða til norðausturs má sjá mikið háhitasvæði í hliðum Ölkelduhnjúks. Þar eru margar einstaklega fallegar jarðmyndanir og hverir sem flestir fara á mis við sem aka yfir Hellisheiði.

Mynd /HKr.

Bændablaðið kemur út 24 sinnum á ári. Því er dreift ókeypis á yfir 400 stöðum á landinu og á öll lögbýli landsins.

Lesendur geta einnig gerst áskrifendur að blaðinu og fengið það sent heim í pósti gegn greiðslu. Árgangurinn kostar þá kr. 10.200 með vsk. (innheimt í tvennu lagi). Ársáskrift fyrir eldri borgarar kostar 5.100 með vsk.

Heimilisfang: Bændablaðið, Bændahöll við Hagatorg, 107 Reykjavík.

Sími: 563 0300 – **Fax:** 562 3058 – **Kt:** 631294–2279

Bændablaðið er í eigu Bændasamtaka Íslands.

Aðrar neikvæðar breytingar hafa einnig orðið á mörkuðum auk gengisþróunarinnar. Stærstu einstöku þættirnir eru í fyrsta lagi lokun Noregsmarkaðar.

Síðustu áratugi hafa verið seld 600 tonn af kjöti árlega þangað á ágætu verði, en vegna aðstæðna þar á landi, lokaðist sá markaður árið 2017 og óljóst er hvenær eða hvort hann opnast á ný. Í öðru lagi hefur Rússlandsmarkaður lokast að nær öllu leyti vegna deilna Rússa við Evrópuþjóðir, sem eiga upptök sín í átökum í Úkraínu. Í þriðja lagi er Bretlandsmarkaður, sem er mjög mikilvægur fyrir vissar afurðir, að skila miklu lægra verði en áður vegna BREXIT og áhrifa á gengi breska pundins sem samhliða styrkingu krónunnar gerir útflutning á sauðfjárafurðum þangað nánast ófæran nema með verulegu tapi. Í fjórða lagi hefur enn ekki tekist að opna fyrir útflutning á sauðfjárafurðum til Kína, þrátt fyrir að friverlunarsamningur á milli Íslands og Kína hafi nú verið í gildi í nær þrjú ár.

Bændur í sóknarhug

Þessi staða hefur í engu breytt sannfæringu bænda um gæði framleiðslu sinnar og að til lengri tíma lítið hafi mikla þýðingu að sækja fram á erlendum mörkuðum fyrir gæðavörur. Í gangi eru stór markaðsverkefni, bæði gagnvart ferðamönnum hérlandis og á afmörkuðum mörkuðum erlendis. Langtímamarkmiðið er að koma stærri hluta afurðanna inn á velmegandi og kröfuharða markaði.

Þó verður ekki lítið fram hjá því að þessi tímabundna staða hefur þegar skapað mikinn vanda, bæði hjá bændum sjálfum og afurðafyrirtækjum. Þess vegna er vilji til að vinna meira saman á erlendum mörkuðum og vonandi fæst heimild til þess.

En þetta er ekki það eina sem er til umræðu vegna þessara mála. Fleiri hugmyndir hafa verið ræddar við stjórnmönd, m.a. um leiðir til að auðvelda þeim sem það vilja að draga úr framleiðslu, verkefni á sviði kolefnisbindingar, aðgerðir vegna skuldsetningar og ýmislegt fleira. Enn sem komið er hefur ekki fengist áþreifanleg niðurstaða úr þeim viðræðum. Það er ekki góð staða því að óvissa er slæm staða í landbúnaði eins og í annarri starfsemi.

Hópur barna tók á móti forsetahjónunum í Aratungu með íslenska fánanum en í félagsheimilinu var haldin móttaka þar sem öllum íbúum var boðið að koma. Í Bláskógabyggð búa um þúsund manns. Myndir / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Forsetahjónin heiðruðu Bláskógabyggð á 15 ára afmælinu

Forseti Íslands, Guðni Th. Jóhannesson, og Eliza Reid forsetafrú mættu í opinbera heimsókn í Bláskógabyggð föstudaginn 9. júní en heimsóknin var í tilefni af 15 ára afmæli Bláskógabyggðar.

Íbúar fjölmenntu hvarvetna sem forsetahjónin komu við í heimsókn sinni. Ekki spillti hátíðinni að veðurguðirnir léku við afmælisgesti Bláskógabyggðar.

Leikskólabörn tóku á móti forsetahjónunum við Héraðsskólann þar sem þau sungu fyrir þau tvö lög. Mikil spennan var í hópnum enda ekki á hverjum degi sem börnin fá að syngja fyrir forseta lýðveldisins.

Sigurður Rafn Hilmarsson, framkvæmdastjóri Fontana, bauð forsetahjónunum upp á nýbakað rúgbrauð úr sandinum og hitanum þar niðri rétt við baðstaðinn. Íslenskt smjör og bleikja frá Útey var notað á brauðið. Forsetahjónin sögðust sjaldan eða aldrei hafa smakkað eins gott rúgbrauð.

Í heilsugæslunni í Laugarási skrifaði Bláskógabyggð undir samning um Heilsuefandi samfélag við Embætti landlæknis. Öttarr Proppé heilbrigðisráðherra var viðstaddur, ásamt Guðna Th. Jóhannessyni við undirritunina. Helgi Kjartansson oddviti og Ingibjörg Guðmundsdóttir, fyrir hönd landlæknis, undirrituðu samninginn.

Knútur Ármann og Helena Hermundardóttir í Friðheimum kynntu starfseminu á staðnum en þar er stunduð tómatarækt og hestamennska með ferðaþjónustu sem aðaláhersluatriði. Á síðasta ári komu 135 þúsund ferðamenn í heimsókn í Friðheima. Starfsmenn eru á milli 40 og 50.

Kúabúið á Hjalmsstöðum í Laugardal var heimsótt en þar er nýtt og glæsilegt fjós hjá þeim Daniel Pálssyni og Ragnhildi Sævarsdóttur. Eliza Reid hafði mun meiri áhuga á kálfunum á bænum en Guðni, enda úr sveit. Guðni var aldrei í sveit og segist ekki vera sveitamaður, íþróttir áttu hug hans allan á unglingsárunum.

Forsetahjónin fengu m.a. gefins sólblóm á Friðheimum, hér er Guðni Th. kampakátur með blómið sem fer í sólstofuna á Bessastöðum.

MÆLT AF MUNNI FRAM

180

Nýr liðsmaður vísnaþáttarins, **Lárus Jón Guðmundsson**, fær afurðum sínum stað í þessum þætti. Lárus Jón er fæddur Hafnfirðingur, en móðurætt sína rekur hann að Stóra-Fjalli í Borgarfirði. Föðurættin er hins vegar að vestan frá Vinaminni í Bakkadal við Arnarfjörð. Þrátt fyrir ungan aldur þá hefur Lárus Jón efnað í og útgefið þrjár ljóðabækur, tvær þeirra ætlaðar börnum, „Fröken Kúla könguló og fleiri kvæði“ og „Ljúflingsljóð“, en sú þriðja „Í Lárusarhúsi“ kom út á árinu 2011. Áhugasömum lesendum bendi ég á bækur hans vilji þeir frekar kynnst kveðskap þessa ágæta vísnaðsmíðs. Þær vísur Lárusar Jóns sem hér birtast eru ortar fyrir vísnaþæppni sem efnt var til í tengslum við Sæluviku Skagfirðinga. Þar þræðir Lárus Jón sig gegnum hið mikla sögusvið sem héraðið geymir:

*Hrærist allt af hófadyni,
hóað snjallt í valnum.
Auðnukalt er Arasyni
innst í Hjaltadalnum.*

*Forlög völdu fellið Sauða,
feðgum köld var biðin.
Konunghöldar dæmdu dauða,
dýrðlingsöld var liðin.*

*Augun slokkna, eggjar stála
engum hnokka vægði.
Högg á stökk í holti Skála
höfðaflokkinn lægði.*

*Moldarvöngum laugin líknar,
ljóðin öngvum syngur.
-Líkaböngin soninn sýknar-
söngvinn Skagfirðingur.*

*Hræðist allt af hófadyni,
hóað snjallt í valnum.
Auðnuvalt var Arasyni,
innst í Hjaltadalnum.*

Lokavísa síðasta þáttar var eftir **Þorberg Þorsteinsson**, þann lipra hagyrðing. Margar vísna hans urðu landspekktar enda bráðsnjallar og hnyttar. Næstu vísur eru eftir **Þorberg**:

*Dýrara en keypti síst ég sel,
sumt því litlu nemur,
mig langar oft að lifa vel
og lifa þá heldur skemur.*

„Hin fornu kynni“ nefnir **Þorbergur** þessa alþekktu vísu sína:

*Oft eru dul og feimin fljóð
fremst á hæfnisprófi.
Þykir sumum syndin góð
sé hún drygð í hófi.*

Næstu sjö samstæðu vísur orti **Þorbergur**, og nefnir „**Vísurnar hennar Stínu**“:

*Þegar byrgir niðimm nótt
og næðingarnir hvína,
mér finnst einhver mæla hljótt:
„Má ég koma Stína“.*

*Nú er frost og nepja um kinn,
norðurljósin skína,
ó, ég þrái ylinn þinn,
ertu þarna, Stína?*

*Svaraðu elska, ekkert hik,
ástin kann að dvína,
leyf mér aðeins augnablik
upp í til þín, Stína.*

*Þegar vetur þokast frá,
það fer að birta og hlýna,
eg vil planta, eg vil sá
akurinn með þér, Stína.*

*Þegar landið laugar sól
og lokka vermir þína,
broshýr leika um bala og hól
börnin okkar, Stína.*

*Þó að falli fölvi á kinn
og fegurð snerti þína,
veistu að ég er vinur þinn
og verð það alltaf, Stína.*

*Þegar allt er orðið hljótt
eftir daga mína,
lífs og dauða lokanótt
lúri ég hjá þér, Stína.*

Umsjón:
Árni Geirhjórtur Jónsson
kotabyggd1@gmail.com

FRÉTTIR

Skæðar stungur eða skordýrabít færast í vöxt hérlandis og eru oft eignuð agnarsmáu lúsmýi:

„Þekkist best á því að það sést helst ekki“

Lúsmý viðist með hlýnandi veður-fari vera að fara að ná sér verulega á strík hérlandis. Fréttir hafa verið að færast í vöxt á síðustu tveim árum og hefur orðið vart við mjög slæm skordýrabít án þess að fólk hafi alltaf getað greint söku-dólginn. Slík tilfelli hafa komið upp í Kjós, Mosfellsbæ, Reykjavík og Hafnarfirði. Hefur lúsmý verið kennt um.

Lúsmý má finna víðast hvar á jörðinni og er ein tegund þeirra nýfarin að finnast á Íslandi.

Lýsmý er af lúsmýsætt eða svið-mý. Fræðiheitið er Ceratopogonidae sem er af ættbálki tvívængja. Lúsmý

eru örsmáar blóðsugur á öðrum smá-dýrum, fuglum og spendýrum og flokkast því sem bitmý. Þær verða vart meira en 1,5 millimetrar að lengd.

Skoðun sumra er að bit lúsmýs séu verri en bit moskítóflugunnar sem er samt miklu stærri. Því fylgja bólgur, útbrot og ofsakláði sem varað getur í marga daga.

Virðist mikill gikkur hvað varðar blóðgæði

Blaðamaður Bændablaðsins getur tekið undir það eftir að hafa orðið illilega fyrir barðinu á meintu lúsmýi

Lúsmý er örsmátt og lítt sýilegt.

Bit lúsmýs er jafnvel talið verða en bit moskítóflugunnar.

á heimili sínu á Álftanesi tvö undan-farin sumur án þess að hafa nokkru sinni séð bitvarginn. Virðist lúsmý-ið fara í manngreinaralit þegar það velur fórnarlömb sín en þó líklegra að það sé mikill gikkur þegar kemur að blóðflokkum eða efnainnihaldi blóðs.

Þær virðast helst fara á stjá á kvöldin þegar kyrrt er og leita þá gjarnan inn í hús.

Þekkist best á því að það sést helst ekki!

Mjög erfitt getur verið að staðfesta að um lúsmý sé að ræða þar sem fáir

hafa séð það með berum augum. Í svari við fyrirspurn um lúsmýið sem send var Erlingi Ólafssyni, skordýra-fræðingi hjá Náttúrufræðistofnun Íslands, var svo sem heldur ekki mikið að græða. Hann segist ekki hafa trú á að lúsmý sé nýtt í landinu, öllu heldur að það hafi ekki uppgötvast fyrr en nú á síðustu árum þegar því fór að fjölga ótæpilega, hugsanlega vegna hlýnunar loftslags.

„Það er útbreitt á allstóru svæði á Suðvesturlandi. Segja má að lúsmý þekkist best á því að það sést helst ekki! Það er agnarsmátt. Sést helst þegar það fer að safnast út í glugga,“ sagði Erling m.a. í svari sínu. /HKr.

Ónýtt verðmæti í mjólk sauða og geita

– Fræðslufundur haldinn á morgun, 23. júní, fyrir áhugasama bændur

Fræðslufundur um nýtingu á sauða- og geitamjólk verður haldinn á morgun 23. júní á Hvanneyri. Fundinum er ætlað að kynna fólki sem hefur áhuga á að nýta sauða- og eða geitamjólk hvaða aðstaða þarf að vera fyrir hendi, hvaða kröfur eru gerðar til aðstöðunnar og hverju þarf að huga að áður en farið er út í slíkt verkefni.

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins (RML), Landssamtök sauðfjárbænda og Geitfjárræktarfélag Íslands standa að fræðslufundinum. Eyþór Einarsson, ábyrgðarmaður í sauðfjárrækt hjá RML, segir að tilgangur fundarins sé að hvetja fólk til að skoða möguleikana á þessari nýtingu og hlú að þeim áhuga sem þegar er fyrir hendi.

„Á þessum fundi verður aðallega farið yfir það hvað þarf að hafa í huga áður en farið er út í framleiðslu á mjólk og vörum úr sauða- og geitamjólk þannig að áhugasamir geti aðeins áttað sig á því hvaða aðstöðu þeir þurfa og hvaða reglur gilda um slíka framleiðslu,“ segir Eyþór.

Fráferur almennt stundaðar áður fyrr

Að sögn segir Eyþór að lömbin þurfi vissulega á mjólkinni að halda fyrstu vikurnar. „Eftir því sem þau eldast og þroskast eru þau betur í stakk búin til þess að vaxa áfram á öðru föðri án þess að það hægi mikið á vexti þeirra. Mér sýnist að það tíðkist að taka þau undan frá 4 vikna aldri til 4 mánaða aldurs – og fer það sjálfsagt eftir aðstæðum á hverjum stað til að ala lömbin áfram og mörkuðum fyrir afurðirnar.

Á öldum áður voru fráferur almennt stundaðar af sauðfjárbændum hér á landi. Þá var byrjað á því að taka lömbin undan á kvöldin, ærnar mjólkaðar að morgni og síðan fengu ærnar lömbin aftur. Þetta tímabil var kallað stekktíð. Við fimm til átta vikna aldur lambanna voru þau alveg tekin undan og ærnar mjólkaðar fram á haust. Það sem trúlega hentar best við íslenskar aðstæður í dag er að venja lömbin undan upp eftir miðjan júlí eða þegar þau hafa náð þokkalegum þroska, kannski í kringum 20 kíló á fæti, og koma þeim á kjarngóða beit. Í beitartilraunum sem gerðar hafa verið hér á landi hefur t.d. komið fram að lömb sem fara á fóðurkál í byrjun ágúst geta náð betri vexti en lömb sem ganga undir mæðrum sínum í úthaga. Nú á seinni árum hafa menn aðeins verið að prófa sig áfram með eldi á heimalningum – þar sem frjósemi er orðin mjög mikil – og náð góðum vexti í þau lömb þannig að það á vel að vera hægt að ná góðum vexti í lömb þótt þau

Eyþór Einarsson, ábyrgðarmaður í sauðfjárrækt hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins. Mynd / RML

séu vanin undan um mitt sumar og ærnar mjólkaðar.“

Hefð fyrir mjóltum og fráferum við Miðjarðarhaf

Eyþór segir að mismunandi sé milli landa hversu gömul lömbin eru sem fara á markað. „Ég held til dæmis að á Nýja-Sjálandi og í Ástralíu séu menn vanari lambakjöti af heldur eldri lömbum en við erum von hér á landi. Síðan í löndum þar sem rík hefd er fyrir mjóltum og fráferum, þar er hefd fyrir nýtingu á kjöti af smálömbum. Dæmi um slíka markaði væri í löndum við Miðjarðarhafið.

Hér á landi hefur verið boðið upp

Úrvals afurðir úr sauða- og geitamjólk

- Margir af bestu ostum í heimi eru gerðir úr geita- eða sauðamjólk.
- Meðal helstu kosta geitamjólkurinnar fyrir mannfólkið eru taldir vera hversu lík hún er hinni mannlegu móðurmjólk að gerð. Í mörgum tilvikum hentar hún þeim sem hafa óþol gagnvart kúamjólk, bæði í ofnæmistilvikum en einnig fólki með mjólkursýkursóþol. Geitamjólk er rík af vítamínum.
- Sauðamjólk er rjómakennd og þurrefnarík og er því afar hentug til ostagerðar. Eins og geitamjólkinn er sauðamjólkinn ólík kúamjólkinni að gerð og fólk með óþol fyrir kúamjólk gæti því í einhverjum tilvikum neytt afurða úr sauðamjólk. Hún er auðug af vítamínum og steinefnum.

á sumarslátrun lamba hjá einhverjum afurðastöðvum sem hefst þá í ágúst-mánuði. Fyrir þá sem vilja taka undan lömb, en telja sig ekki hafa hag af því að bata þau mikið þá getur verið valmöguleiki að taka frekar seint undan og velja ær til mjalta sem eru komin með þokkalega sláturhæf lömb sem stíla mætti inn á sumarslátrun. Þá er væntanlega ekki útilokað að ef áhugi fyrir mjóltum yrði mikill að hægt væri að fara í samstarf við afurðastöðvarnar með að leita að mörkuðum fyrir smálömb eða prófa að markaðssetja það hér á landi og hefja slátranir enn fyrr.“

Spennandi viðbót við hefðbundinn sauðfjárbúskap

„Ég myndi telja það mjög spennandi viðbót við hefðbundinn sauðfjárbúskap hér á landi ef við næðum að skapa hér einhverja menningu fyrir framleiðslu á vörum úr sauðamjólk. Þetta var stundað hér um aldir og því ekki hægt að segja annað en nýting sauðamjólkur eigi sér mikla sögu hér á landi þótt sá þráður hafi slitnað. Það er vissulega mjög jákvætt að geta nýtt sem mest allar afurðir sem ærnar gefa af sér og jákvætt gagnvart neytendum að geta boðið upp á fjölbreytt vöruúrval af íslenskum landbúnaðarvörum.

Mér hefur skilist á þeim sem eitthvað hafa prófað að framleiða osta að auðvelt sé að selja vöruna. Nú er staðan þannig að sveitirnar eru fullar af ferðamönnum og víst er að einhver hluti þeirra hefur mikinn áhuga á því að smakka innlenda framleiðslu og sérvörur beint frá bændum. Þá er staðan aðeins snúin í útflutningi á dilkakjöti um þessar mundir og því í raun margt sem gerir það áhugavert að prófa möguleikana á nýtingu sauðamjólkurinnar. Það ætti jafnframt að vera jákvætt innslag í ræktunarstarfið ef einhver bú fara að leggja áherslu á mjaltir og velja gripi til ræktunar sem sannarlega eru mjólkurlagnir. Mikilvægt er að þeir sem eru að spá í þennan möguleika kynni sér vel hvernig best sé að haga öllum málum, þannig að menn æði ekki af stað og lendi síðan á vegg og missi móðinn. Hugsanlega getur verið sniðugt ef menn ætla að vinna úr afurðunum að einhverjir taki sig saman um að koma upp aðstöðu sem stenst allar kröfur. Fræðslufundurinn er einmitt hugsaður til að hjálpa þeim sem hafa áhugann að átta sig á hvað til þarf,“ segir Eyþór.

Geitamjólkinn á líka góða möguleika

Eyþór telur geitamjólkina ekki síður

Jóhanna Þorvaldsdóttir á Háafelli við geitamjaltir.

Mynd / smh

eiga góða möguleika þótt lítil hefð og reynsla sé fyrir vinnslu á afurðum úr henni. „Fyrir verndun íslenska geitastofnsins væri það gríðarlegur hvalreki ef nýting mjólkurinnar næði einhverju flugi og þar með myndi stofninn öðlast aukid gildi sem auðveldar

verndun hans. Til að mjólkurframleiðsla með geitum eða sauðfé eflist þarf sjálfsagt ákveðna hugarfarsbreytingu og síðan góðan stuðning við þá sem hafa áhuga á að prófa sig áfram í þessum geira, þannig að auðvelt sé að hefjast handa,“ segir Eyþór. /smh

Sveinn Rúnar Ragnarsson í Akurnesi við sauðamjaltir.

Mynd / bsll.is

Blámygluosturinn Breði frá Akurnesi

Í Akurnesi í Hornafirði voru ær mjólkaðar og mjólkinn notuð til ostagerðar árin 2008 til 2010.

Úr mjólkinni var unninn blámygluosturinn Breði sem er í ætt við hinn fræga franska Roquefort og þótti vel heppnaður meðal ostaáhugafólks.

Í Akurnesi voru mjólkaðar rúmlega 30 ær. Í byrjun júlí voru lömbin tekin undan ánum og sett á há og sumarrýgresi.

Ærnar voru mjólkaðar kvölds og

morgna og fengust um 20 kíló á dag af mjólk.

Beitin sem ærnar fengu var há og svo fengu þær að auki 100 grömm hver af fóðurbæti í mjóltunum. Helgi Ragnarsson í Akurnesi smíðaði básin sérstaklega fyrir aðstöðuna í Akurnesi, en mjaltatækin komu frá Remfló.

Mjaltabásinn tók átta ær og var hægt að mjólka fjórar ær í einu. Kerfið var svokallað láglínukerfi, en þá rennur öll mjólkinn saman í einn kút við enda bássins.

Innovation
that excites

[30 kWh]
← 250 km** →

Zero Emission

SUMARTILBOÐ Á NISSAN LEAF

5 ÁRA ÁBYRGÐ OG **REGLUBUNDNAR ÁBYRGÐAR-
SKOÐANIR FYLGJA NÝJUM LEAF FYRSTU 3 ÁRIN***

100% RAFKNUINN NISSAN LEAF.
RAFBÍLL ER FRAMTÍÐIN

**NÝ 30 KWH RAFHLAÐA.
250 KM DRÆGI.**

Nú færðu nýjan Nissan Leaf með stærri rafhlöðu og meira drægi en nokkur annar bíll í þessum stærðarflokki. Komdu og reynsluaktu þessum vinsæla rafbíl og kynnstu af eigin raun hvers vegna Nissan Leaf er mest seldi rafbíl í heimi.

NISSAN LEAF VISIA 30kWh
Verð: 3.390.000 kr.

Bíll á mynd: Nissan Leaf Tekna, verð: 4.250.000 kr.

*Með 3 ára ábyrgðarskoðun geta eigendur Nissan Leaf notið þess að koma með bílinn í árlegar áskildar skoðanir sem viðhalda ábyrgð bílsins án þess að greiða neitt aukalega.

GE bílar
Reykjanesbæ
www.gebilar.is
420 0400

Bílasalan Bílás
Akranesi
www.bilas.is
431 2622

Bílasala Akureyrar
Akureyri
www.bilak.is
461 2533

Bílaverkstæði Austurlands
Egilsstöðum
www.bva.is
470 5070

IB ehf.
Selfossi
www.ib.is
480 8080

BL söluumboð
Vestmannaeyjum
481 1313
862 2516

BL ehf
Sævarhöfða 2 / 110 Reykjavík
525 8000 / www.bl.is

ENNEEM / SIA / NM82584
**Drægi hverrar hlöðu mældur við uppgefnar tölur framleiðanda við staðlaðar bestu mögulegar aðstæður.

FRÉTTIR

Landgræðslan útvegaði Landgræðslufélagi Hrunamanna 600 kg af fræi til að dreifa í Hrunamannafrétt. Frá vinstri: Ragheiður Hallgrímsdóttir á Sólheimum, Esther Guðjónsdóttir á Sólheimum, Bjarni Valur Guðmundsson á Skipholti og Magnús Loftsson í Haukholtum.

Myndir / Askell Þórisson

Landbætur í Hrunamannafrétt

– Hlýnandi loftslag og minni beit hafa sýnileg áhrif á gróðurframvindu

Lokað var fyrir rofabörð með gömlum heyrúllum.

Ásýnd afréttarins hefur breyst mikið á undanförunum árum.

Um 25 manns frá Landgræðslufélagi Hrunamanna fór í sína árlegu landgræðsluferð í Hrunamannafrétt í júní.

Tilgangurinn var að dreifa 600 kg af fræi og 30 tonnum af áburði á illa farið land í afréttinni og dreifa úr 29 gömlum heyrúllum til að loka fyrir rofabörð. Markmiðið er að stöðva rof, hindra frekari jarðvegseyðingu og bæta gróðurframvindu á svæðinu.

Landgræðslufélag Hrunamanna er tíu ára í ár en á síðasta ári hlaut það landgræðsluverðlaunin fyrir öflugt starf sitt.

Farsælt sjálfbóðaliðastarf

„Við vinnum allt í sjálfbóðavinnu. Bændur koma með áburðardreifara

og félagið kaupir áburð með styrk sem það fær frá Landbótasjóði Landgræðslunnar. Landgræðslan skaffar okkur síðan fræ sem við dreifum á þá staði sem helst er þörf á,“ segir Esther Guðjónsdóttir, bóndi á Sólheimum, en hún er formaður Landgræðslufélags Hrunamanna.

„Síðan förum við með heyrúllur á þá staði sem ekki er gott að koma traktorum með áburðardreifara að og lokum rofabörðum með gömlum heyrúllum. Reyndar vantar okkur heyrúllutætara til að nýta betur heyrúllurnar en við stefnum á að fjárfesta í slíku tæki,“ segir hún.

Landgræðslufélagið tekur auk þess þátt í þriggja ára tilraunaverkefni með Landgræðslunni við uppgræðslu á 60 hekturum á Melrakkamel.

Miklar breytingar á 5 árum

Hrunamannafréttur er tæplega 101.850 ha stórt landflæmi; í austri afmarkast hann af Stóru-Laxá og af Hvítá og Jökulfalli í vestri og nær að Hofsjökli í norðri. Landgræðsla hefur verið stunduð í um helming afréttarinnar í áratugi.

Esther segir miklar breytingar hafa orðið á svæðinu á síðastliðnum 5 árum. „Hlýnandi veðurfar og fækkun fjár á svæðinu er að verða til þess að landið er að gróa upp, jafnvel sjálfkrafa á svæðum sem við höfum ekki unnið á,“ segir hún. Um 6.000 fjár eru í afréttinni á sumrin en fjöldi þeirra hefur fækkað um helming frá því þegar mest var.

/ghp

Um 25 manns létu til sín taka í landgræðsluferðinni að þessu sinni. Hér er hluti hópsins. Frá vinstri: Þróstur í Birtingaholti, Eiríkur á Grafarbakka, Ragheiður í Sólheimum, Esther í Sólheimum, Páll á Núpstúni, Daði Geir í Bryðjuholti, Þórunn í Bryðjuholti, Linda í Bryðjuholti, Samúel í Bryðjuholti, Hjörný í Skipholti, Bjartur í Skipholti, Arnór í Skipholti, Valný í Skipholti, Karl í Skipholti, Lilja á Flúðum, Magnús í Haukholtum, Benedikt í Auðsholti, Bjarni Valur í Skipholti, Jóhann á Sólheimum og Sigurður á Högnastöðum.

Fyrir ofan: Ragheiður Hallgrímsdóttir á Sólheimum dreifir fræjum. Til vinstri: Um 30 tonnum af áburði var dreift að þessu sinni. Eiríkur Kristófersson á Grafarbakka undirbýr áburðardreifaraann.

HÖRKUTÓL SEM ENDIST

RAM 3500

Með hinni þrautreyndu og goðsagnakenndu 6,7 lítra Cummins turbo díselvél. Ram er eini pallbíllinn sem fáanlegur er með loftpúðafjöðrun með hleðslujafnara og RamBox læsanlegum hliðargeymsluhólfum.

Verð frá:
SLT Crew Cab 4x4 dísel sjálfskiptur
6.040.323 án vsk. 7.490.000 m/vsk.

Verð frá:
Laramie Crew Cab 4x4 dísel sjálfskiptur
6.766.129 án vsk. 8.390.000 m/vsk.

Verð frá:
Limited Crew Cab 4x4 dísel sjálfskiptur
8.056.452 án vsk. 9.990.000 m/vsk.

ÍSABAND
ÍSLENSK-BANDARÍSKA EHF. BÍLAUMBOD

Umboðsaðili Alfa Romeo, Chrysler, Dodge, Fiat, Fiat Professional, Jeep og Ram Trucks á Íslandi - Þverholti 6
270 Mosfellsbær - s. 534 4433 - www.isband.is - isband@isband.is - Ópið virka daga 10-18 - Laugardaga 12-16

can-am FULLA FERÐ

OUTLANDER 650 6X6 VERÐ 2.790.000.-

650cc Rotax motor / 62hó
Þurrvíkt 515 kg / Dráttarvélaskráning
Rafmagnsstýri / Stúrtanlegur pallur
Dráttargeta 750 kg / Burðargeta 45+318 kg
Warr spil 1361 kg / Hátt og lágt drif

OUTLANDER MAX 450 VERÐ 1.590.000.-

Sæti fyrir tvo
450cc Rotax motor / 38hó
Þurrvíkt 319 kg / Dráttarvélaskráning
Rafmagnsstýri / Dráttargeta 750 kg
Burðargeta 55+109 kg / Hátt og lágt drif

OUTLANDER PRO 450 VERÐ 1.390.000.-

450cc Rotax motor / 38hó
Þurrvíkt 308 kg / Dráttarvélaskráning
Rafmagnsstýri / Dráttargeta 750 kg
Burðargeta 55+109 kg / Warr spil 1361 kg
Hátt og lágt drif

ELLINGSEN

FISKISLÓÐ 1 REYKJAVÍK / TRYGGVAGÖTU 1-3 AKUREYRI / ELLINGSEN.IS / SÍÐAN 1916

FRÉTTIR

Guðni Ágústsson í fullum herklæðum að hætti fornanna. Þannig mun hann leiða Þingvallagöngu þann 6. júlí.

Guðni mun leiða Þingvallagöngu

Guðni Ágústsson leiðir Þingvallagöngu fimmtudagskvöldið 6. júlí um Þjóðgarðinn á Þingvöllum. Umfjöllunarefnið verður Kristnitakan árið 1000.

Með Guðna verður í för Geir Waage, sóknarprestur í Reykholti,

og munu þeir lýsa atburðum og átökum á Þingvöllum og hvers vegna Íslendingar tóku trú. Karlakór Kjalnesinga syngur við athöfnina og Jörmundur allsherjargoði leiðir hóp víkinga eða heiðinna manna.

Ingvi Stefánsson tekur við formennsku hjá svínabændum

Formannsskipti urðu í Svínaræktarfélagi Íslands í byrjun júní, en þá hætti Björgvin Jón Bjarnason, sem hefur rekið búið á Hýrumel í Borgarfirði og Ingvi Stefánsson, Teigi í Eyjafirði, hefur tekið við.

Fóðurblandan keypti Hýrumel og afhenti Björgvini búið seinni hluta maimánaðar.

Björgvin segir að hann hafi reynt að selja bú sitt um nokkurt skeið. „Ég hef haft önnur verkefni með höndum sem þarf að gefa meiri tíma en þau hafa fengið. Þá tel ég líkur á að fyrirsjáanlegar breytingar í umhverfinu – sem felast í auknum innflutningi samhlíða kröfum um miklar fjárfestingar – muni fækka svínabændum á næstu árum og eftir standi þeir sem annaðhvort ráða yfir fleiri hlekkjum í virðiskeðjunni eða ná að skapa sér sérstöðu með öðrum hætti, svo sem fódur. Hvor leiðin sem hefði verið farin hefði krafist meiri breytinga í rekstri en ég var tilbúinn að ráðast í,“ segir Björgvin.

Viljum svara kalli markaðarins og framleiða meira

Ingvi gegndi formennsku í félaginu á árunum 2003 til 2009, en þá

Ingvi Stefánsson, Teigi í Eyjafirði.

tók Hörður Harðarson í Laxárdal við. Hann segir margar áskoranir framundan fyrir íslenska svínabændur. „Þrátt fyrir talsverða óvissu sem er framundan á allra næstu árum eru forsendur til lengri tíma lítið að innlend framleiðsla muni eflast. Innlend framleiðsla hefur verið að dragast saman á sama tíma og eftirspurn hefur aukist umtalsvert. Við viljum snúa þessari þróun við, það er, sinna kalli markaðarins og framleiða meira. Ef okkur tekst að kynna betur okkar afurðir og fyrir hvað þær standa þá er ég sannfærður um að framtíðin verður björt fyrir okkar búgrein. En það er auðvitað mest undir okkur sjálfum komið að upplýsa neytendur og ekki síður stjórnmalamenn um mikilvægi íslenskrar svínaræktar og fyrir hvað við stöndum. Það er stóra verkefnið framundan,“ segir Ingvi.

/smh

STARTARAR OG ALTERNATORAR

fyrir allar gerðir bíla, báta og vinnuvéla

Frí heimsending um allt land

Glerárgata 34b v/ Hvannavelli · 600 Akureyri
Sími: 461 1092 · E-mail: asco@asco.is

ÁSCO

AÐALFUNDUR SAMTAKA SELABÆNDA

Aðalfundur Samtaka selabænda verður haldinn á Raufarhöfn 26. ágúst og hefst hann kl. 8.30, fyrir fund Æðarræktarfélagsins.

Venjuleg aðalfundarstörf.

Stjórnin

Aukin sala á illgresiseyði

– Tollafgreiðsla á plöntuverndarvörum minnkaði um 50%

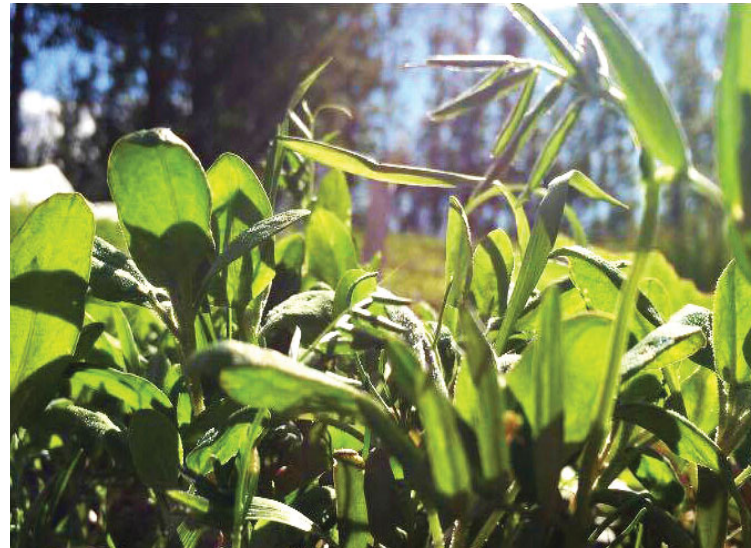
Sala á svokölluðum plöntuverndarvörum jókst um 141% milli ára 2015 og 2016. Salan fór úr 2,4 tonnum í 5,9 tonn samkvæmt niðurstöðum eftirlitsverkefnis Umhverfisstofnunar. Meginástæðan fyrir þessari miklu aukningu var mikil sala á illgresiseyði, að er fram kemur í tilkynningu frá Umhverfisstofnun.

Sala upp á 5,9 tonn af „plöntuverndarvörum“ samsvarar 2,2 tonnum af virku efni. Samkvæmt áhættuvísí í aðgerðaráætlun um notkun varnarefna, sem gefin var út af umhverfis- og auðlindaráðuneytinu í ágúst 2016, er miðað við að salan nemi ekki meiru en 2,4 tonnum af virku efni á ári. Salan árið 2016 var því innan marka.

Casoron G af markaði

Alls voru tollafgreidd 12,9 tonn af plöntuverndarvörum á árinu 2016. Tollafgreiðsla minnkaði um 50% á milli ára 2015 og 2016, en það má fyrst og fremst rekja til þess að frá 1. janúar 2016 varð sala á plöntuverndarvörum Casoron G óheimil, en sú vara var fyrirferðarmikil á markaði hér á landi um árabil.

Plöntuverndarvara er skilgreind sem efni eða efnablanda sem inniheldur eitt eða fleiri virk efni eða örverur, aðrar lífverur eða

Fyrir árslok 2019 skal útbúa áætlun sem miðar að því að dregið verði úr notkun plöntuverndarvara í þéttbýli, meðfram vegum og í öðru manngerðu umhverfi samkvæmt aðgerðaráætluninni.

Mynd/ ghp

hluta þeirra, sem notuð er til þess að hefta vöxt, varna sýkingum eða skemmdum í gróðri af völdum hvers kyns lífvera eða til þess að stýra vexti plantna.

Illgresiseyðir í meirihluta

Sé skoðað hvernig notkun á plöntuverndarvörum skiptist eftir flokkum kemur í ljós að illgresiseyðir eru langstærsti hluti þeirra, eða 86% af heildarmagni vara

sem settur var á markað frá 2009–2015, skordýra og sveppaeyðar eru 6–7% og stýriefni minna en 1% af heildarmagni.

Aðgerðaráætlun um notkun varnarefna hefur það að markmiði að draga úr notkun á plöntuverndarvörum og þar með að draga úr áhættu af völdum plöntuverndarvara gagnvart heilsu og umhverfi. Aðgerðaráætlun er gefin út til 15 ára og endurskoða skal hana á 5 ára fresti.

/ghp

Dæmi eru um að byggja má upp öfluga og góða þjónustu ríkisstofnana þótt starfsstöðvar séu á fleiri en einum stað, um það vitnuðu bæði ríkisskattstjóri og forstjóri Þjóðskrár á fundi um opinber störf á landsbyggðinni og flutning þeirra frá höfuðborgarsvæðinu.

Mynd / Þórnýr Dýrfjörð

Ráðstefna um opinber störf á landsbyggðinni:

Góðar fyrirmyndir til staðar en stefnu stjórnvalda skortir

Margar vel heppnaðar fyrirmyndir eru til staðar og þekking á því hvernig standa megi að opnun og eflingu starfsstöðva opinberra stofnana af höfuðborgarsvæðinu úti á landsbyggðinni, en stefnu stjórnvalda skortir sárlega.

Þetta má segja að hafi verið ein af niðurstöðum fundar sem Akureyrarstofa og Atvinnuþróunarfélag Eyjafjarðar stóðu fyrir á Akureyri nýverið, en markmið hans var að hvetja stofnanir og fyrirtæki til að skoða þau tækifæri sem felast í því að styrkja starfsstöðvar sínar vítt og breitt um landið, m.a. með því að setja upp dreifða starfssemi með sérhæfingu og þekkingu á völdum stöðum eða með því að skilgreina störf án staðsetningar. Greint er frá ráðstefnunni á vefsíðu Akureyrarbæjar.

Fram kom að nauðsynlegt sé að stjórnvöld taki grundvallarákvörðun um að byggja upp tvo borgarkjarna á Íslandi og að það sé góð leið til að tryggja jafnari dreifingu þjónustu og opinberra starfa á landinu og þar með byggðar.

Vantar skýrari stefnu

Guðmundur Baldvin Guðmunds-

son, formaður bæjarráðs Akureyrar, ræddi augljósa kosti þess fyrir landsbyggðirnar og íbúa að fyrirtæki og stofnanir byggja upp starfsstöðvar víðar en bara þar sem markaður er stærstur og nefndi einnig að skýrari stefnu stjórnvalda um opinberar stofnanir skorti.

Starfsstöðvar á mörgum stöðum

Skúli Eggert Þórðarson ríkisskattstjóri og Margrét Hauksdóttir, forstjóri Þjóðskrár, sögðu frá sínum stofnunum og tóku dæmi hvernig má byggja upp öfluga og góða þjónustu þótt starfsstöðvar séu á fleiri en einum stað á landinu.

Þegar embætti skattstjóra á landinu voru sameinuð undir einum hatti ríkisskattsjóra varð í raun til ný stofnun og miklar breytingar urðu m.a. með þeirri afleiðingu að störfum á starfsstöð á Akureyri fjölgaði. Starfsfólki Þjóðskrár á Akureyri hefur líka fjölgað jafnt og þétt á síðustu árum.

Í máli beggja mátti heyra að það hvað Akureyri er öflugur þjónustukjarni, skipti miklu máli þegar lagt var af stað og ræður miklu um það hversu vel hefur gengið.

Skúli nefndi sérstaklega að

Akureyri hafi marga þætti sem borg hefur og það hafi skipt sköpum.

Rafræn stjórnsýsla er forsendan

Fram kom hjá báðum að rafræn stjórnsýsla er forsenda þess að þjónusta og skipulag gangi snurðulaust fyrir sig.

Þá nefndu þau bæði að tilvist Háskólans á Akureyri er og var grundvallaratriði í að árangur hefur náðst. Skipulag beggja stofnana felur í sér að sérhæfð svið þeirra eru staðsett á Akureyri þannig að til verður sérþekking og teymi margra starfsmanna sem vinna að sömu verkefnum.

Skúli nefndi sérstaklega að mikil tíðni flugferða milli Akureyrar og Reykjavíkur hafi verið stór þáttur í að byggja upp á Akureyri á sínum tíma og að fækkun ferða á þessari leið hafi bitnað t.a.m. á fundarhaldi á Akureyri.

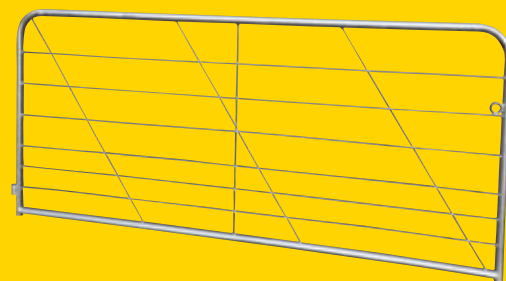
Svavar Pálsson, sýslumaður á Norðurlandi eystra, var síðastur frummælenda. Hann brýndi fólki til dáða og sagði frá öflugri stefnu Dana í flutningi valdra stofnana frá Kaupmannahöfn. Danir hafa sett sér það markmið að 11,5% opinberra starfa verði flutt frá höfuðborgarsvæðinu.

/MDD

SPENNANDI GIRÐINGAREFNI!

Rafgirðingarspennar
9V, 12V og 230V

Hliðgrindur
120/240/366/420cm

Einangrarar
margar gerðir

Kassar og sólarraflöður

Þráðspólur

Þræðir og borðar

Hlið og handföng
teygju og gorma

Túngirðingarnet og gaddavír

Jarðleiðsla

Verkfæri

Girðingarstaurar

byko.is

AUDVELT AD VERSLA Á BYKO.IS
SENDUM ÚT UM ALLT LAND

BYKO
GERUM PETTA SAMAN

FRÉTTIR

Arfleifð Árneshrepps – næstu skref og framtíðin

– Málþing í Félagsheimilinu í Trékyllisvík

Helgina 24. til 25. júní næstkomandi verður efnt til málþings um framtíð Árneshrepps í tilefni af áformum um Hvalárvirkjun í Ófeigsfirði. Málþingið stendur frá kl. 13 - 18 laugardaginn 24. júní og frá kl. 12.30 - 16 sunnudaginn 25. júní, í félagsheimilinu í Trékyllisvík.

Markmið málþingsins er að skapa rými til opinna og faglegar umræðu um virkjunaráform á svæðinu. Skipulagshópur málþingsins, sem samanstendur af íbúum og velunnurum Árneshrepps, telur að þær forsendur sem lágu til grundvallar samþykktar Hvalárvirkjunar í aðalskipulagi Árneshrepps árið 2014 kalli á endurskoðun þar sem margt hafi breyst. Því sé nauðsynlegt að efna til gagn Gerrar og víðsýnnar umræðu og skoða betur þá kosti eða galla sem virkjun hefur í för með sér fyrir Árneshrepp, samfélagið og framtíðarmöguleika svæðisins.

Takmörkuð opinber og lýðræðisleg umræða hefur farið fram um málið og telur skipulagshópurinn nauðsynlegt að slík umræða fari fram áður en endanlegar ákvarðanir verða teknar í sveitarstjórn Árneshrepps.

Nú liggur fyrir beiðni orkufyrirtækisins Vesturverks til sveitastjórnar um samþykkt

rannsóknarleyfis. Slíkar rannsóknir hafa talsvert jarðrask í för með sér og er því nauðsynlegt að víðtæk umræða með aðkomu sem flestra aðila fari fram áður en slíkar ákvarðanir verða teknar.

Það er von skipulagshópsins að velunnarar Árneshrepps og aðrir sem láta sig framtíð svæðisins varða sjái sér fært að sækja málþingið.

Vesturverki, Fjórðungssambandi Vestfjarða, Orkubúi Vestfjarða, Byggðastofnun, hreppsnefndarmönnum í Árneshreppi, Vegagerðinni, Umhverfisstofnun, Landsneti, Skipulagsstofnun og Landvernd hefur verið boðin þátttaka. Þá geta einstaklingar óskað eftir að skrá sig á mælendaskrá á netfangið: arneshreppurogframtidin@gmail.com. Meðal ræðumanna má nefna fjalldalabónda, bókmenntafræðing og rithöfund, æðarbónda, þjóðmenningarbónda, íslenskufraðing og þjóðfræðinga. Rætt verður um hugmyndir um menningarþjóðgarð, Jón lærði mætir, guð hins smáa fær pláss, og rætt verður um náttúrusýn, tilfinningar, álagabletti, galdra og annað sem tengist menningararfleifð og náttúrugæðum staðarins. Þá verða umræður um vægi þingsályktunar frá 2003 um verndun búsetu- og menningarlandslags.

Harmonikuunnendur halda landsmót á Ísafirði

– Stendur yfir frá 29. júní til 2. júlí 2017

Landsmót S.Í.H.U. verður haldið á Ísafirði dagana 29. júní til 2. júlí nk. Það er Harmonikufélag Vestfjarða sem sér um mótið að þessu sinni í samvinnu við S.Í.H.U. en landsmót hefur ekki verið haldið á Ísafirði síðan árið 2002.

Karitas Pálsdóttir, formaður Harmonikufélags Vestfjarða, segir að undirbúningur hafi gengið vel og vonast sé til að mótið heppnist eins vel og árið 2002, en það mót er mörgum í fersku minni.

Landsmótið fer að mestu fram í íþróttahúsinu á Torfnesi þar sem spilarar hinna ýmsu harmonikufélaga munu flytja dagskrár sínar á föstudag og laugardag.

Þar verða einnig aðaltonleikar gesta mótsins, en þeir eru að þessu sinni íslenskir ungliðar, sem stunda að hafa nám í Danmörku undanfarið ár. Þeir eru: Helga Kristbjörg Guðmundsdóttir, Jón Þorsteinn Reynisson og Jónas Ásgeir Ásgeirsson og kalla þau sig íTrío.

Á fimmtudag og föstudag verða dansleikir og uppákomur í þremur samkomuhúsum á Ísafirði, Edinborgarhúsinu, Krúsinni og Húsinu, þar sem harmonikan verður að sjálfsögðu í aðalhlutverki. Á þessum dansleikjum munu hljómsveitir aðildarfélaga S.Í.H.U. láta

ljós sitt skína og ókeypis verður á þessa viðburði sem verða á vegum mótshaldara.

Harmonikufélag Vestfjarða sendi nýlega frá sér bréf þar sem gerð var grein fyrir gistimöguleikum á svæðinu, en þar fyrir utan verður margvísleg aðstaða fyrir húsbíla, hjólhýsi, fellihýsi og tjöld viðs vegar í kaupstaðnum.

Í tengslum við landsmótið verður opnuð sýning í Safnahúsinu á Ísafirði þar sem sýnt verður úrval harmonika úr safni Ásgeirs Sigurðssonar, en hann hefur safnað á þriðja hundrað harmonikum víðs vegar að af landinu og einnig erlendis frá.

Ísafjarðarbær, sem samanstendur nú af hinum gamla Ísafirði og þorpunum fyrir vestan, Þingeyri, Flateyri og Suðureyri og Hornstrandafríðlandinu norðan Ísafjarðardjúps, hefur upp á margt að bjóða. Bærinn er rótgróinn menningarbær sem tekur vel á móti gestum sínum, hvort heldur íslenskum sem erlendum og til marks um aðdráttarafl bæjarins má benda á, að í sumar munu á annað hundrað skemmtiferðaskip heim-sækja Ísafjörð. Aðgangseyrir fyrir alla tónleika mótsins og hátíðardansleik á laugardagskvöld er kr. 10.000, en hægt verður að kaupa miða á einstaka tónleika.

Bífreið Mjólkurfélags Reykjavíkur, sem notuð var til þess að dreifa mjólkurvörum í verslanir í Reykjavík á fyrri hluta síðustu aldar.

Lífland fagnar 100 ára afmæli

Á þessu ári fagnar Lífland 100 ára afmæli sínu en félagið tók til starfa árið 1917 og hét þá Mjólkurfélag Reykjavíkur. Félagið var stofnað af bændum í Reykjavík og nærsveitum til að annast vinnslu og dreifingu mjólkur í Reykjavík. Jafnframt því hóf félagið að útvega bændum rekstrarvörur til búskapar.

Félagið byggði mjólkurstöð, sem upphaflega var til húsa við Lindargötu í Reykjavík. Í kjölfar lagasetningar um vinnslu og dreifingu mjólkur árið 1935, varð Mjólkursamsalan einráð um dreifingu og vinnslu mjólkur á höfuðborgarsvæðinu.

Mjólkurfélag Reykjavíkur jók þá smám saman viðskipti með hvers konar rekstrarvörur fyrir bændur, svo sem kjarnfóður, sem félagið hóf síðar framleiðslu á.

Á starfstíma sínum hefur Mjólkurfélagið einnig stundað ýmsa aðra framleiðslu svo sem völsun á þakjarni, framleiðslu á gaddavir og vinkilstaurum svo eitthvað sé nefnt.

Mjólkurfélag Reykjavíkur fékk nafnið Lífland 2005

Fyrirtækið hefur tekið breytingum í árunna rás en nafni þess var breytt í Lífland árið 2005. Verslanir Líflands eru nú orðnar fimm talsins og eru

Verksmiðja Líflands á Grundartanga.

staðsettar í Reykjavík, Borgarnesi, Blönduósi, Akureyri og á Hvalsveili. Í verslunum Líflands er mikið vöruúrval tengt landbúnaði, hestamennsku, ræktun og gæluðrym og lögd áhersla á að þjónusta viðskiptavini fyrirtækisins á sem bestan hátt.

Rekur tvær verksmiðjur

Lífland rekur tvær verksmiðjur. Á Grundartanga er fóðurverksmiðja fyrirtækisins, þar sem framleitt

er kjarnfóður fyrir landbúnað. Í Korngröðum í Reykjavík er eina hveitimylla landsins, þar sem Lífland framleiðir Kornax hveiti.

Í tilefni af þessum tímamótum ætlar Lífland að vera með afmælishátíð í verslunum sínum úti um allt land laugardaginn 24. júní á milli kl. 12 og 15. Boðið verður upp á grillaðar pylsur og afmælisköku ásamt skemmtun fyrir börnin. Allir eru velkomnir á þennan fögnuð og óska forsvarsmenn fyrirtækisins eftir að sjá sem flesta.

Rafbílahleðslustöðvar í allar nýbyggingar

– Unnið að breytingum á byggingarreglugerð

Ef af ætlunum umhverfis- og auðlindaráðuneytisins verður mun það vera skylda að gera ráð fyrir tengibúnaði fyrir hleðslu rafbíla í nýbyggingum og við endurbýggingu húsnæðis. Umhverfis- og auðlindaráðuneytið vinnur nú að því að bæta við slíku bindandi ákvæði í byggingarreglugerð.

„Mikil aukning hefur orðið í framboði og sölu rafbíla að undanförunu, en ónógir innviðir geta hamlað þessari þróun. Byggja þarf upp innviði fyrir rafbíla þannig að hægt sé að tryggja aðgengi sem flestra landsmanna að loftslagsvænum samgöngumáta,“ segir í fréttatilkynningu frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu.

„Í byggingarreglugerð er ekki fjallað um hleðslu rafbíla en mikilvægt er að þar séu skilgreind markmið og grunnkröfur um slíka hleðslu. Almennt er þetta ekki vandamál við sérþýli en fjölbýlishús þarf hins vegar að hanna með

væntanlega aflþörf í huga. Við eldri fjölbýlishús þarf í mörgum tilvikum að gæta að endurbótum til að gera hleðslu rafbíla mögulega. Þá er ljóst að hleðsla rafbíla við vinnustaði getur orðið lykilatriði í að tryggja almenna eign rafbíla.

Mikilvægt er að gera ráð fyrir þessari þróun við hönnun mannvirkja. Með breytingunni verður mun einfaldara fyrir almenning að setja

upp slíkan búnað því við hönnun bygginganna er búið að gera ráð fyrir honum.

Með þessari breytingu verður auðvelduð sú þróun varðandi orkuskipti í samgöngum sem ríkisstjórnin leggur áherslu á að verði á næstu árum.“

Drög að reglugerðarbreytingu verða til umsagnar á heimasíðu ráðuneytisins á næstunni. /gfp

Gluggað í Bændablaðið lengst inni á Vatnajökli

Ástþór Atli Haraldsson var einn af fjölmörgum snillingum á Vatnajökli í byrjun júní í hinni árlegu jeppaferð Hjálparsveitar skáta í Kópavogi (HSSK). Að sjálfsögðu var Bændablaðið með í ferðum.

Í þessari hvítu víðáttu þurfa menn svo sem ekki að hafa miklar áhyggjur af að aka utan í umferðarskilti eða yfir reiðhjól borgarstjórans. Ástþór, sem ekur á sérbyggðum fjallabíl, lét bílinn rölta í rólegheitunum yfir ísbreiðuna og gluggaði í Bændablaðið og gaf þessa skýringu á athæfi sínu:

„Já, þegar handolíugjöfin er á og

stefnan er rétt, þá er ekkert annað að gera en að glugga í smáauglýsingarnar í Bændablaðinu. Og í þéttu færi þá er vissara að kæla mótórin með því að hafa miðstöðina í botni og opna hurð.“

Ástþór vinnur hjá Jeppaþjónustunni Breyti sem sérhæfir sig í að breyta jeppum í alvöru fjallatrukka.

Hann segir að jeppinn sé á 46 tommu dekkjum og efniviður í hann kom úr ýmsum áttum, meðal annars

Það var var farið rólega yfir á köflum á Vatnajökli í júníbyrjun í árlegri jeppaferð HSSK. Þá notaði Ástþór Atli Haraldsson tækifærið til að glugga í Bændablaðið.

Mynd / Páll Halldór Halldórsson

er grindin úr Rover, vélin 3,4 lítra Toyota dísil, girkassinn frá Benz og hásingar undan K5 Blazer. Svo eru stýrið og speglarnir það eina sem eftir er af bílnum sem þetta byrjaði allt á.

/HKr.

Menningarveisla Sólheima

Það er mikið um að vera á Sólheimum á næstunni og boðið upp á vegleg atriði.

Laugardagur 24. júní

Lay Low, Lovísa Elísabet, mun flytja nokkur vel valin lög í Sólheimakirkju kl. 14.00, en hún vinnur nú að sinni fjórðu plötu. Aðgangur er ókeypis.

Bubbi og Stebbi frá Vorsabæ 2 gleðja litla og stóra klukkan 15.00 við Völu. Þar gefst tækifæri til að komast á hestbak og verður teymt undir ljúfum hestum.

Jónsmessu útjóna verður á Sólheimum klukkan 16.00 við Grænu könnuna.

Unnur Arndísardóttir jógakennari leiðir gesti í útjóna fyrir alla fjölskylduna.

Sunnudagur 25. júní

Íslenski fillinn kemur í heim-sókn klukkan 14.00 í íþróttaleikhúsi Sólheima. Þar er á ferðinni Brúðuleikhús Bernd Odgrodnik. Aðgangur er ókeypis.

Laugardagur 1. júlí

Hljómsveitin Sæbrá spilar í Sólheimakirkju klukkan 14.00. Hljómsveitina skipa þrjár ungar konur sem syngja eigið efni.

Þá verður umhverfisfræðsla í Sesseljuhúsi kl. 16.00 þar sem Caitlin Wilson frá Landvernd flytur erindi.

Einnig verður kennsla í heimagerðum snyrtivörum úr lífrænu hráefni.

Sunnudagur 2. júlí

Kirkjudagur verður á Sólheimum sunnudaginn 2. júlí. Þá verður guðsþjónusta í Sólheimakirkju kl. 14.00. Þar mun sr. Kristján Valur Ingólfsson vígslubiskup í Skálholti messa.

Velkomin í Menningarveislu Sólheima!

Hefur þú tryggt þér tæki fyrir heyskapinn?

Austurvegur 69 - 800 Selfoss // Lönsbakki - 601 Akureyri // Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir // Sími 480 0400 // jotunn@jotunn.is // www.jotunn.is

STEEKUR

Kattafár

Ég glími við talsvert alvarlegt tilvistarlegt vandamál – og ekki segja að það séu engin vandamál, bara verkefni.

Ég á lítinn bakgarð við litla húsið mitt. Ég nýt þess að vera í honum og dunda þar gjarnan frá vori og fram á haust. Brýt fáeina fermetra lands undir jarðrækt, snyrti beð og trjágróður og sýsla eitt og annað í matjurtarræktun – sem er raunar mitt aðaláhugamál í garðvinnunni.

Þótt ég sé ekki með umfangsmikla ræktun þá þykir mér vænt um það sem ég reyni að fá til að vaxa þar – og get verið nokkuð smásmugulegur á stundum.

Áður undi ég sæll alla daga við þessa iðju mína, jafnvel þótt það væri hávær smáhundur í næsta húsi sem gjammaði við minnstu hreyfingu.

Tilvistarlegt vandamál mitt nú – mín þungbæra angist – lýtur að tilvist tveggja katta hvor sínum-megin við minn ástæða bakgarð. Það er mitt kattafár. Getur það bara talist eðlilegt að þeir valsi um minn garð eins og þeim hentar?

Líklega er best að taka það fram að mér er alls ekkert illa við ketti í sjálfu sér, mér finnast þeir á engan hátt fjandsamlegir í sjálfu sér og ég raunar dáist að fegurð þeirra og tíguleika – fjarri mínum bakgarði.

Veikur máttur aumkunarverðs manns

Maður verður bara svo átakanlega aumkunarverður þegar reynt er af veikum mætti að fæla þá í burtu. Þá fær maður þetta tillit; þá er starað á mann tómun en þó hvössum augum – af fullkomnu fálæti – áður en þeir laumast burt, undir girðinguna.

Hvað á maður að gera? Þegar ég afhenti nágranna mínum köttinn síðasta sumar og sagði að ég hefði fundið köttinn hans í garðinum mínum benti hann mér á að henda honum bara næst yfir girðinguna eða sprautu á hann vatni.

Garðslöngubýssan er ekki góður kostur – ekki handhæg eins og háttar til í garðinum. Kunningi minn glímur við sama vandamál. Hann er róttækur í sínum aðgerðum, smíðar sér vopn í baráttunni – teygjubyssu. Við eigum skap saman og deilum áhuga á ýmsu, meðal annars smáfuglum og matjurtum. Hann hefur boðist til að smíða handa mér byssu og ég hef nýlega laumast til að gæla við tilhugsunina. Það var þegar ég sá fótspor eftir kött í beðinu þar sem ég sáði fyrir gulrótum og ekki hefur orðið vart við spírur ennþá.

Ég fæ hins vegar strax samviskubít því ég get ekki fengið mig til að meiða dýr.

Ég sit uppi með vandamálið, sem er þó líklega bærulegra en tóbaksreykjarbrælan sem leggur yfir garðinn á góðviðrisdögum frá nágrönnum mínum. /smh

NYTJAR & VEIÐI

Árni Baldursson: Þeytist á milli heimshluta

Gunnar Bender
gunnarbender@gmail.com

Sumarið er tíminn söng Bubbi og það eru orð að sönnu hjá Árna Baldurssyni hjá Laxá, en hann opnaði Blöndu um daginn, en nokkrum dögum seinna var hann kominn til Rússlands að veiða og er þar núna.

„Veiðin gengur vel,“ sagði Árni sem er að veiða stórfiskinn í ánni Kola í Rússlandi, en þar hefur hann veitt oft áður.

Næsti áfangastaður hjá Árna er í Stóru-Laxá í Hreppum sem hann opnar 27. júní og þar er komið mikið af laxi.

„Við kíktum og það var mikið af fiski,“ sagði Tómas Sigurðsson um stöðuna í Stóru Laxá.

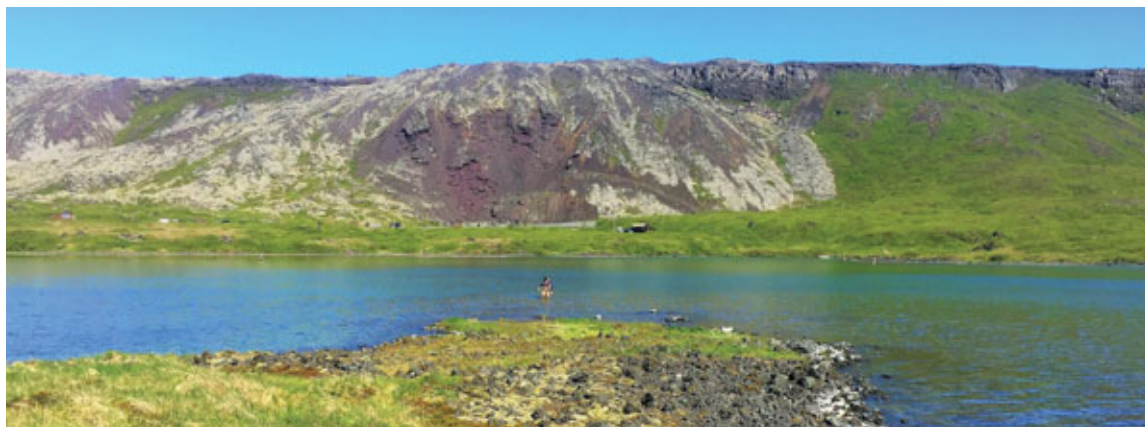

Árni Baldursson með flottan lax lax úr Kola í Rússlandi þar sem hann er við veiðar þessa dagana.

Hlíðarvatn í Selvogi

Það voru nokkrir aðilar að veiða frá þeim veiðifélögum sem eiga veiðirétt í Hlíðarvatni í Selvogi þegar boðið var frítt að veiða í vatninu. Eggert Sk. Jóhannesson kíkta í veiði í Hlíðarvatn þá og sagði menn vera að fá einn og einn silung en veiðin hefði mátt vera betri.

„Ég var mættur við vatnið klukk- an tíu í morgun og var að veiðum í nágrenni við veiðihús Stakkavíkur. Ég var með netta flugustöng og notaði þessar klassísku flugur fyrir Hlíðarvatn. Auk þess tók ég með um hálfra aldar gamlar flugur sem ég nota alltaf í veiði til heiðurs afa heitnum, Eggerti Skúlasyni frá Patreksfirði, en hann hefði orðið

Frá Hlíðarvatni í Selvogi.

100 ára á næsta ári. Flugurnar hans klikka aldrei þótt áratuginir líði enda standast bæði handbragðið og snilldin á bak við hnytingarnar tímans tönn.

Vatnið var frekar kalt en það var sól og lofthiti var 16–17 gráður þegar heitast var og því fint að

viðra sig í fallegu umhverfi og taka rykið af græjunum. En svo eru aðrir veiðitúrar framundan í sumar og þar eru mest spennandi Selá og Laxá í Aðaldal þar sem þeir stóru halda sig – tuttugu plús.

Við höfum kynnst þeim vel og við erum fáeinir vinir sem komum

þar árlega saman og eigum þar frábærar stundir og þegar að sett er í hann, þá er varla til meiri gleði og ánægja.“

Margir mættu að veiða við Hlíðarvatn, vatnið er skemmtilegt og veiðivon töluverð. Hlíðarvatn er eitt fengsælasta veiðivatn landsins.

Glæsileg veiði við hinn fagra Fögruhlíðarós.

Mynd / Árni Kristinn

Verulega fallegt við Fögruhlíðarós

Fögruhlíðará, eða Fögruhlíðarós, er austast í Jökulsárhlíð og tilheyrir Ketilsstöðum. Þarna er mjög fagurt umhverfi og vegslóði liggur að ánni frá Þjóðveginum.

Erlendir veiðimenn sem voru þarna fyrir nokkrum árum sögðu að þetta væri eins og á tunglinu, fegurðin er stórkostleg.

„Ég var að leiðsega fjórum veiðimönnum í Fögruhlíðará um daginn og við lentum heldur betur í bingói!“ sagði Árni

Kristinn Skúlason, sem finnst fátt skemmtilegra en að veiða silung.

„Dagurinn byrjaði rólega og var smá kropp en síðan allt í einu fór bleikjan að taka grimmt og náðum við 22 bleikjum á land ásamt 2 sjóbirtingum. Allt spikfeitir og fallegir fiskar. Fiskurinn leit ekki við öðru en þyngdri Heimsætu og tókum við alla á hana. Allir fiskarnir fengust í ósnum,“ sagði Árni Kristinn enn fremur.

Flott veiði á Hellishólum

„Þetta var fin veiði og flottir fiskar, krakkarnir stóðu sig vel að veiða,“ sagði Hlynur Morthens, markmaðurinn snjalli hjá Íslandsmeisturum Vals.

Hann var á veiðislóð fyrir fáum dögum með börnin og veiðin var fin.

„Við vorum á Hellishólum, síðan var gert að fiskum og hann borðaður með bestu lyst, skal ég segja þér. En þetta voru þau Adam, Marta og Ragnheiður Sara. En fiskinn veiddu þau í Þveránni,“ sagði Hlynur.

Adam, Marta og Ragnheiður Sara með flotta veiði úr Þverá. Mynd / Hlynur

Fyrst Þverá svo Brennann daginn eftir. Hilmar Þór Árnason og Andrea Ósk Hermannsdóttir með lax úr Brennunni.

Mynd / Árni Kristinn

Fóru á kostum á tveimur veiðisvæðum

Veiðisumarið byrjaði með látum hjá þeim Andreu Ósk Hermannsdóttur og Hilmar Þór Árnasyni.

Fyrst við opnun Þverár í Borgarfirði þar sem þeir lönduðu saman af stakri snilld laxi í Kirkjustreng. Daginn eftir voru þau aftur mætt með stöngina og renndu fyrir laxa í Brennunni í Borgarfirði. Það veiddust fjórir fiskar þar, svo sumarið byrjar með látum hjá þeim eins og víða í veiðinni.

Hver veiðiáin af annarri er opnuð

ÍSLENSKUR ÆÐARDÚNN

Æðarbændur

Erum byrjuð að taka á móti æðardúni í hreinsun og sölu.

Allar nánari upplýsingar veitir:

Erla Friðriksdóttir í síma 899 8369

& erla@kingeider.is

ÍSLENSKUR ÆÐARDÚNN

Dúnhreinsun Nesvegi 13 Stykkishólmi

Eigum til leigu og sölu Terex byggingarkrana.

Terex CBR 24 PLUS (24m)
Lyftigeta max: 2000kg (fram í 10,7m)
Lyftigeta í 24m: 750kg
Hæð undir krók: 17,2m – 19,1m

Terex CBR 40H (40m)
Lyftigeta max: 4000kg (fram í 13m)
Lyftigeta í 40m: 1000kg
Hæð undir krók: 22,5m – 25,6m

TEREX

Verkfaeraleigan

Rauðhelli 8, 221 Hafnarfjörður

Sími: 544 4210 GSM: 892 9399

info@verkfaeriehf.is www.verkfaeraleigan.is

Bændablaðið Næsta blað kemur út 6. júlí

DEKKJASALA
AKUREYRAR

Úrval hjólbarða á betra verði

Fólksbíla-, traktora-, vinnuvéla-, vagna-,
jeppa-, og vörubíladekk í úrvali.

Vinnu- og
dráttarvéladekk

Double Star
Jeppadekk
35x12,5x15

20%

afsláttur af öllum dekkjum

Double Star
vörubíladekk

MOTUL

Smurþjónusta

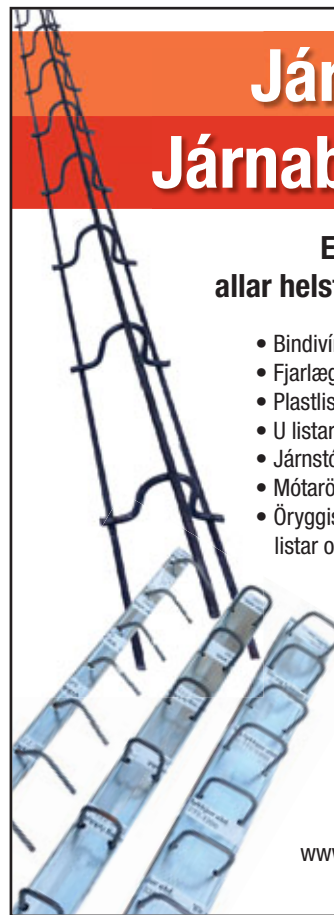
Ármann sími 896 8462 og Tryggvi 896 4124

Hjólbarðapjónusta - Smurþjónusta - Þrif á bílum - vönduð handverkfæri og fl.
(Jason ehf.) Njarðarnesi 1 sími 460 4350

Járnabakkar Járnabindingavörur

Erum með á lager
allar helstu gerðir af járnabökkum

- Bindivír 1 mm U hankir og rúllur 1.4 mm
- Fjarlægðarstjörnur og steinar 20-50 mm
- Plastlistar á undirslegnar plötur, einnig harðir
- U listar á ull eða plasteinangrun
- Járnstólalengjur, sterkir og góðir stólar frá 50 mm
- Mótörör og kónar 10-50 mm
- Öryggishlífar á kambstál, listar og sveppir

Vír og lykkjur ehf

www.viroglykkjur.is - viroglykkjur@internet.is
772-3200/692-8027

15%
Afsláttur

ORVIS

Ef keyptar eru
vöðlur og skór saman

Orvis
Encounter

Öndunarvöðlur
á mjög
sanngjörnu verði

Kr. 27.900

Þeir bestu frá Orvis
Nýr sóli frá Vibram
Nú eru reimar
úr sögunni

Kr. 33.900

Silver Sonic
Convertible

Öndunarvöðlur
Orvis Sonic Seam
tækni allir saumar
og nálargöt
úr sögunni

Kr. 45.900

Vöðluskór frá ORVIS

Kr. 19.900

Vesturröst

SILVER
SONIC

Sérverslun veiðimanna - Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturroost.is

BÍLSKÚRA- OG IÐNAÐARHURÐIR

Smíðum sérlega vandaðar
bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.

Einangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum,
með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & þjónusta ehf

Tunguháls 10, 110 Reykjavík
Sími: 567-3440, www.vagnar.is

Mjög góð þátttaka var í reiðskól-
anum í Vík í Mýrdal.

Mynd / Petra Kristín Kristinsdóttir

Sindri í Vík í Mýrdal: Líf og fjör

Það er líf og fjör í Vík í Mýrdal þessa dagana þegar reiðskóli Hestamannafélagsins Sindra er starfræktur.

Skólinn er starfræktur í júní hvert ár í vikutíma fyrir börn frá 6 ára og upp úr. Einnig er boðið upp á fullorðinshóp á kvöldin og er þetta mjög vel sótt. Í ár eru milli 30 og 40 krakkar og um 10 fullorðnir sem sækja reiðskólann.

„Hestar eru fengnir að láni hjá félagsmönnum Sindra og hestaleigum af svæðinu, sama á við um reiðtygi. Að þessu sinni eru leiðbeinendurnir 3 hressar stelpur sem sóttu reiðskólann á sínum yngri árum og eru núna komnar í leiðtogahlutverk-ið. Það eru þær Þuríður Inga, Ólöf Sigurlína og Sigríður Ingibjörg,“ segir Petra Kristín Kristinsdóttir hjá Sindra.

Reiðskólanum lauk 17. júní með glæsilegri hestasýningu þegar krakkarnir léku listir sínar á hestunum fyrir foreldra og forráðamenn. /MHH

Vanskil í skýrsluhaldi: 30.000 hrossa mismunur

Samkvæmt opinberum hagtölum Búnaðarstofu Matvælastofnunar teljast hross landsmanna 67.186 talsins skv. haustskýrslum búfjáreigenda haustið 2016. Samkvæmt WorldFeng, sem er upprunaættbók íslenska hestsins og hjarðbók fyrir hross, eru skráð lifandi hross í landinu hins vegar 96.365 talsins.

Allir eigendur búfjár skulu uppfæra upplýsingar í hjarðbók árlega skv. reglugerð um merkingar búfjár og sömuleiðis þurfa þeir að skila inn haustskýrslu árlega. Þessi mismunur á hrossafjölda, 29.179 hross, skapar þess vegna vandamál við hagtölusöfnun til að finna út sannanlegan fjölda hrossa í landinu.

Ástæða mismunarins liggur að öllum líkindum í vanskráningu hrossaeigenda annars vegar í haustskýrslu og vanskráningu á afdrifum hrossa í WorldFeng hins vegar.

Samkvæmt hagtölum Matvælastofnunar í Bústofni eru t.d. skráð 700 hross í Reykjavík og 466 hross í Kópavogi. Skýringin getur legið í því að aðeins um 44% af búfjáreigendum á suðvesturhorninu skiluðu inn haustskýrslu í Bústofni.

Samkvæmt skráningum WorldFengs eru hestaeigendur á Íslandi rúmlega 4.000 talsins. Aðeins tæp 400 þeirra hafa skilað skýrsluhaldi í hrossarækt í WorldFeng. /ghp

Bólusetning í eitla gefur von um lausn á markaðsvanda:

Þróar ónæmismeðferð gegn sumarexemi

Guðrún Hulda Pálsdóttir
gudrun.hulda.palsdottir@gmail.com

„Um 1.300–1.400 hross eru árlega flutt út en ef sumarexem væri ekki vandamál má leiða að því líkur að þessi tala ætti að vera nær 2.000 hross. Það er nefnilega þannig að tíðni sumarexems hjá íslenskum hestum, sem fæddir eru t.d. í Evrópu og alast upp með smámýinu, flugunni sem veldur sumarexeminu, er í kringum 5%. Þetta gerir það að verkum að fólk telur öruggara út af sumarexemi-
nu að kaupa íslenska hesta sem fæddir eru erlendis en þá sem fæddir eru hérna heima,“ segir dr. Sigríður Jónsdóttir, sem lauk doktorsnámi í líf- og læknávisindum við Læknadeild Háskóla Íslands föstudaginn 26. maí sl. Doktorsverkefnið hennar miðaði að því að þróa ónæmismeðferð gegn sumarexemi í hestum.

Sumarexem er ofnæmi gegn biti smámýs og lýsir sér sem húðútbrot og kláði. Íslenskir hestar sem eru fluttir út á svæði þar sem smámý er í miklum mæli fá sumarexem í yfir 50% tilfella ef þeir eru ekki varðir fyrir flugunni, til dæmis með yfirbreiðslum. Heilt yfir er tíðni sumarexems 26–34% hjá útfluttum íslenskum hestum.

Þekking sem leggur grunn að meðferðum

Verkefni Sigríðar var hluti af stærri rannsókn sem hefur staðið yfir frá árinu 2000. Þetta er samstarfsverkefni milli Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum og háskólans í Bern í Sviss.

„Í upphafi var áherslan á sjúkdóminn sjálfan þ.e., 1) hvaða ofnæmisvakar í smámýinu valda sumarexemi og 2) hver er ferill sjúkdómsins? Ofnæmisvakarnir eru prótein úr munnvatnskirtlum flugunnar og nú hafa sextán ofnæmisvakar verið skilgreindir og framleiddir. Við vitum í dag að sumarexem er ofnæmi gegn þessum vökum, hesturinn framleiðir svokölluð IgE mótefni gegn ofnæmisvökunum sem leiðir til þess að hesturinn fær útbrot með miklum kláða þegar hann er bitinn, sem geta orðið blæðandi sár,“ segir Sigríður.

„Grundvöllurinn fyrir því að þróa meðferð gegn sumarexemi var að skilja sjúkdóminn betur. Með því að svara þessum tveimur spurningum sem ég minnst á hérna á undan var lagður grunnurinn að því að hægt væri að byrja þróun á meðferðum til að fyrirbyggja og/eða meðhöndla sumarexem,“ segir Sigríður.

Niðurstöður rannsókna Sigríðar benda á tvö úrræði gegn sumarexemi. Annars vegar fyrirbyggjandi meðferð með bólusetningu í eitla og hins vegar meðhöndlun um munn með byggi.

Meðhöndlun um munn með byggi í prófun vestanhafs

„Við þróun á meðhöndlun sem gæti læknað hesta af sumarexemi fórum við ekki hefðbundna leið. Við höfum verið í samvinnu við ORF Líftækni sem framleiðir prótein í byggi, nánar tiltekið í fræi byggsins. ORF Líftækni hefur framleitt bygg með ofnæmisvaka í fræinu. Fræin voru svo mulin og leyst upp í saltvökva og hestunum gefið þessi byggblanda um munn. Til að meðhöndla hesta um munn hönnuðum við mæl sem hægt var að setja byggblönduna inn í. Með meðhöndlun um munn með byggi fengust vænlegar niðurstöður,“ segir Sigríður en nú þegar er farið að prófa þessa meðhöndlun á íslenskum

Doktorsverkefni Sigríðar miðaði að því að þróa ónæmismeðferð gegn sumarexemi í hestum. Niðurstöður rannsókna hennar benda á tvö úrræði gegn sumarexemi. Annars vegar fyrirbyggjandi meðferð með bólusetningu í eitla og hins vegar meðhöndlun um munn með byggi.

hestum með sumarexem sem eru í eigu Cornell-háskóla í Íþöku í Bandaríkjunum.

Fyrirbyggjandi meðferð

„Við þróun á fyrirbyggjandi meðferð notuðum við ofnæmisvaka og var þeim sprautað í eitla ásamt ónæmisglæðum þrisvar sinnum yfir 8 vikna tímabil. En ónæmisglæðar eru efni sem stýra og efla ónæmisvar. Við vildum reyna að stýra ónæmisvarinu frá ofnæmi þannig að þegar hestur er bitinn myndi hann ekki framleiða IgE mótefni og þar af leiðandi ekki fá einkenni sumarexems. Vænlegar niðurstöður fengust þegar hestarnir voru sprautaðir í eitla með ofnæmisvökum í blöndu af ónæmisglæðum,“ segir Sigríður.

Áskorunartilraun framundan

Næstu skref í þessum rannsóknum felast í prófunum á fyrirbyggjandi bólusetningu á hrossum en sú tilraun fer í gang árið 2019 ef fjármagn fæst til rannsóknarinnar.

„Í áskorunartilrauninni yrðu um tuttugu hestar bólusettir hérna heima og fluttir út ásamt tuttugu óbólusettum hestum. Þessir fjörutíu hestar þyrftu helst að vera á sama svæði svo samanburðurinn væri raunhæfur. Síðan þarf að fylgja þeim eftir í þrjú ár til að geta sagt til um árangur bólusetningarinnar, það er að segja hvort hestarnir séu varðir. Við erum því komin á mjög spennandi stað í þessum rannsóknum,“ segir Sigríður, sem mun færa sig um set og flytja til Sviss í lok mánaðarins og halda áfram að rannsaka sumarexem við háskólann í Bern.

„Við þróun á fyrirbyggjandi meðferð notuðum við ofnæmisvaka og var þeim sprautað í eitla ásamt ónæmisglæðum þrisvar sinnum yfir 8 vikna tímabil.“

Sumarexem er ofnæmi gegn biti smámýs og lýsir sér sem húðútbrot og kláði. Heilt yfir er tíðni sumarexems 26–34% hjá útfluttum íslenskum hestum.

YaraVita fljótandi áburður

Uppfyllir þarfir plöntunnar og eykur uppskeru

Yara Vita Croplift

Yara Vita Croplift er í duftformi og blandast í vatn. Croplift inniheldur köfnunarefni, fosfór og kalí, en einnig brennistein, magnesíum og snefilefni. Croplift er hannað til að bæta upp skort á þeim næringarefnum sem algengt er að vanta í jarðvegin. Tryggir plöntum næringarefni á þeim tíma sem þörfin er mest.

Yara Vita Solatrel

Yara Vita Solatrel er fljótandi áburður fyrir kartöflur, gulrætur og annað grænmeti. Solatrel eykur uppskeru og stærð kartafna, auk þess að viðhalda gæðum.

Yara Vita Gramitrel

Yara Vita Gramitrel er sterkur fljótandi áburður sem inniheldur öll nauðsynleg næringarefni í góðu jafnvægi fyrir korn. Sjálfstæðar rannsóknir á YaraVita Gramitrel hafa sýnt fram á uppskeruauka um u.þ.b. 0,3 t/ha

Yara Vita Brassitrel Pro

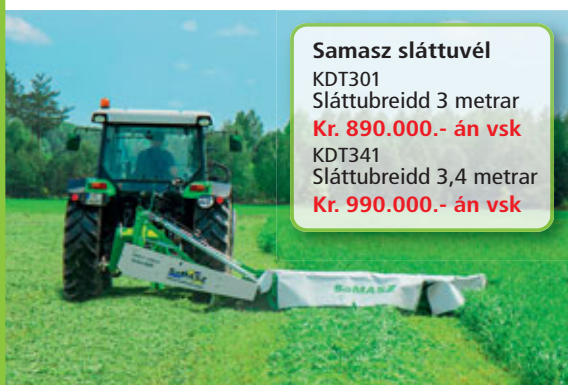
Yara Vita Brassitrel Pro er fljótandi áburður sem inniheldur gott jafnvægi nauðsynlegra næringarefna og hentar sérstaklega vel í ræktun á grænmeti. Hreinleiki frumefnanna sem notuð eru í Brassitrel Pro gera það að verkum að öruggara er að dreifa honum og tryggir það einnig gæði afurða. Hröð upptaka og langvirk áhrif. Sjálfstæðar rannsóknir á Yara Vita Brassitrel Pro hafa sýnt fram á uppskeruauka um u.þ.b. 0,24 t/ha.

Notaðu minni áburð með Yara

Sláturfélag Suðurlands svf. • Fosshálsi 1 • 110 Reykjavík • Sími 575 6000 • yara@yara.is • www.yara.is

SAMASZ SLÆR Í GEGN

Samasz sláttuvélar, rakstravélar og heyþyrlur

Samasz sláttuvél
KDT301
Sláttubreidd 3 metrar
Kr. 890.000.- án vsk
KDT341
Sláttubreidd 3,4 metrar
Kr. 990.000.- án vsk

Samaz heyþyrla P-771
vinnslubreidd 7,7 metra
Kr. 1.090.000.- án vsk

Samasz ruddasláttuvél
EMU160UP
Sláttubreidd 160 cm
með safnkassa
Kr. 1.144.000.- án vsk

Net- og plastlager frá Búvís um land allt

Er ég huga að heyskap fer og helstu kosti ræði. Búvís alltaf býður mér bestu kjör og gæði. J.S

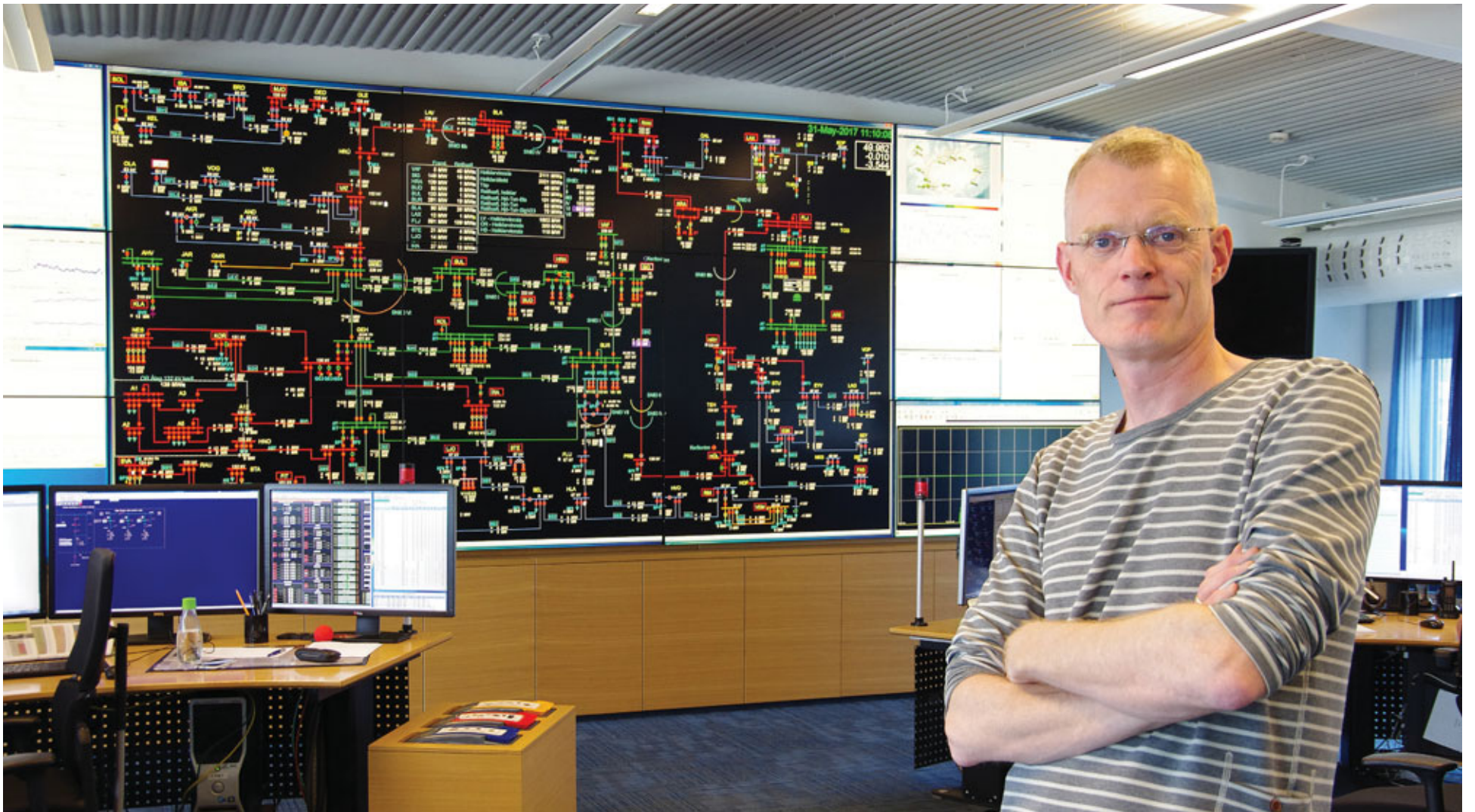

Samasz ruddasláttuvél
Mamut 280
Sláttubreidd 280 cm
Kr. 914.500.- án vsk

Búvís
2006-2016
Akureyri • Sími 465 1332
www.buvvis.is

FRÉTTASKÝRING

Magni Þór Pálsson, verkefnastjóri rannsókna á þróunar- og tæknisviði Landsnets, í stjórnstöð raforkukerfis landsins í Reykjavík. Hann segir lagaákvæði, sem skipi rekstraraðilum dreifi- og flutningskerfanna hérlandis að setja jarðstrengi í forgang við lagningu raforkulína, fremur veikburða. Myndir / HKR.

Hugmyndir uppi um lagningu á jafnstraums-rafstreng í jörðu yfir Sprengisand

– Myndi styrkja til muna öryggi raforkukerfisins

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Landsnet heldur uppi umfangsmiklu flutningskerfi raforku og var um síðustu áramót með 3.283 kílómetra í rekstri af loftlínunum. Lengd jarð- og sæstrengja er þó aðeins um 251 kílómetri, en sífellt meiri pressa er á í samfélaginu að skipta út loftlínunum fyrir jarðstrengi. Þar skortir hins vegar ákveðna stefnumótun af hálfu stjórnvalda, þó vissulega hafi verið tekið á því að einhverju leyti með þingsályktun um viðmið varðandi lagningu raflína.

Magni Þór Pálsson, verkefnastjóri rannsókna á þróunar- og tæknisviði Landsnets, segir lagaákvæði, sem skipi rekstraraðilum dreifi- og flutningskerfanna hérlandis að setja jarðstrengi í forgang við lagningu raforkulína, fremur veikburða. Alþingi samþykkti í maí 2015 þingsályktun um stefnu stjórnvalda um lagningu raflína. Í raforkulögum er vísað til þess að flutningsfyrirtækin beri að taka tillit til stefnu stjórnvalda um uppbyggingu flutningskerfisins. Hann bendir á að Danir hafi staðið mjög framarlega á þessu sviði og verið með ákveðin og metnaðarfull markmið og sett sér skýra stefnu. Þeir hafi verið að skipta út loftlínunum og leggja jarðstrengi í staðinn fyrir loftlínulagnir í sínum dreifi- og flutningskerfum, einkum á lægri spennum. Það hafi verið fjármagnað í gegnum gjaldskrá flutningsfyrirtækisins og hafin var vinna við þetta af krafti. Síðastliðið haust benti Evrópusambandið þeim á að fjármögnun af slíku tagi væri ekki í samræmi við ESB-reglur. Fjármagnið til slíks yrði að koma beint í gegnum fjárlög ríkisins en ekki í gegnum flutningsverð á raforku til neytenda.

„Landslag yrði lítills virði, ef það hétu ekki neitt“ sagði Tómas Guðmundsson, einn af meisturum íslenskrar ljóðlistar. Mun það hafa verið sagt í háði um „sportlífsfólk“ sem var samtíða Tómasi þar sem honum hefur trúlega þótt yfirborðsmennskan yfirgnæfa allt annað. Svipað mætti segja um landslag eins og þetta þar sem Jarlhetturnar eru í aðalhlutverki. Það myndi óneitanlega skemma þessa sýn og gera hana lítills virði, ef í forgrunni stæðu risavaxin möstur undir raflínur sem lægju síðan þvert yfir hálendið og trufluðu þar viðáttusýnina.

Þessi línumannvirki á Hellisheiði er hluti af uppbyggingu velmegunar á Íslandi. Fyrir þá velmegun þarf oftast að fórna einhverju, eins og óskertu útsýni. Spurningin er bara hvað við teljum ásættanlegt.

Líklegt má telja að vegna aðildar Íslands að EES-samningnum, þá gildi hið sama hér á landi og í

Danmörku. Það getur sett Landsneti þröngar skorður í nýframkvæmdum við jarðstrengjalagnir.

Átök um línulagnir

Töluverð átök hafa verið á undanförunum árum um lagningu rafstrengja og umhverfisverndarsamtök og í sumum tilfellum hafa landeigendur lagst hart gegn lagningu loftlína. Má þar nefna línulagnir frá nýju jarðhitaraforkuveri Landsvirkjunar við Þeistareyki vegna iðnaðaruppbyggingar á Bakka við Húsavík. Í dag, 8. júní, er eitt af þeim málum m.a. til meðferðar í Hæstarétti Íslands. Þá hafa verið átök og ágreiningur um línulagnir um Reykjanesskagann vegna iðnaðaruppbyggingar við Helgúvík og fyrir almenna notkun. Sömu sögu hefur verið að segja varðandi fyrirhugaða eflingu raflínukerfis á Norður- og Norðausturlandi, milli Fljótsdals og Blönduvirkjunar. Heimildarmynd sem sýnd var í Sjónvarpinu nýlega lýsir vel

afstöðu landeigenda í Skagafirði gegn áformum Landsnets um loftlínulagnir á því svæði.

Ófullnægjandi byggðalína með of litla flutningsgetu

Þrátt fyrir núverandi hringtengingu raforkukerfisins í landinu um svokallaða byggðalínu, þá er hún engan veginn fullnægjandi ef tryggja á stöðugleika og afhendingaröryggi í raforkukerfi landsmanna. Þar má nefna tvær megin ástæður.

1. Flutningsgeta byggðalínunnar er of lítil til að takast á við fjörsjóanlega aukningu raforkunotkunar og framleiðslu og til að tryggja afhendingaröryggi.
2. Stóru framleiðslukerfin á Suðurlandi á Þjórsársvæðinu og víðar og á Austfjörðum (Fljótsdalsvirkjun) að nýta 220 kílóvolta (kV) flutningskerfi á meðan landsnetið sem tengir þau saman er aðeins með 132 kílóvolta línur. Þau eru því eins og tvær öflugur raforkueyjar með takmörkuðum tengingum á milli. Því er ekki hægt að miðla nægilegri orku milli þessara svæða ef eitthvað kemur upp, auk þess sem núverandi fyrirkomulag gerir þau berskjölduð fyrir truflunum. Nýlegt dæmi um bilun í iðjuveri í Hvalfirði, sem hafði þau áhrif að kerfið á Austurlandi sló út, sýnir þetta.

Ekki hægt að keyra Blönduvirkjun á fullum afköstum

Einn anga af vandanum við of litla flutningsgetu byggðalínunnar má glögglega sjá á Norðurlandi. Þar dugar 132 kV línukerfið ekki til að flytja þá orku sem mögulegt

Vegna vaxandi óánægju með loftlínur í fallegu landslagi hefur verið rætt um það innan Landsnets að leysa raforkutengingu yfir Sprengisandshálendi með jafnstraums-jarðstreng.

Það er óneitanlega dálítið holur hljómur í tali landverndarsinna sem vilja sætta sig við rykmengun, stórskert útsýni og eyðileggingu á ökutækjum á hálendisveginum yfir Kjöl í stað þess að krefjast þess að hann verði lagður bundnu slitlagi. Á sama tíma segist sama fólk ekki geta sætt sig við raflinur og staura sem trufla nákvæmlega sama útsýnið.

er að framleiða í Blönduvirkjun. Raunar hefur aldrei verið hægt að nýta framleiðslugetu virkjunarinnar að fullu. Eigi að síður hefur Landsvirkjun haft uppi hugmyndir um að reisa vindmyllugarð á virkjunarsvæði Blönduvirkjunar til að framleiða enn meiri raforku. Það er þó með öllu óraunhæft í dag vegna þess að flutningsgeta flutningskerfisins er ekki nægileg.

Ný tenging milli Suður- og Norðurlands

Samkvæmt upplýsingum Magna hafa verið viðráðar hugmyndir, m.a. í kerfisáætlun Landsnets, um að styrkja kerfið með nýrri tengingu á milli Suðurlands og Norðurlands um Sprengisand. Hann segir að æskilegt væri að byggðalínan væri með 220 kV línunum eins og stóru kerfin á Suðurlandi og á Austfjörðum. Þó þarf að taka tillit til ýmissa sjónarmiða ef skipta ætti út allri byggðalínunni hringinn í kringum landið. Ekki síst um langar vegalendir sunnan Vatnajökuls. Í því samhengi væri tenging yfir Sprengisand hugsanlega ákjósanlegri leið að mati Magna, en um þær hugmyndir hefur verið ágreiningur vegna umhverfissjónarmiða.

Loftlínur þvert yfir hálendið þykja ekki lengur ásættanlegur möguleiki vegna augljósrar sjónmengunar. Segir Magni að þess vegna hafi menn m.a. rætt lagningu á jarðstreng þarna yfir, annaðhvort með riðstraumssstreng á hluta leiðarinnar eða jafnstraumssstreng alla leið.

Launafl veldur vanda

Magni bendir á að lagning á hefðbundnum riðstraumslínunum (AC) svo langa leið, hvort sem um loftlínur eða jarðstrengi væri að ræða, hefði einn stóran ókost. Það er uppsöfnun svokallaðs launafls í kerfinu sem margfaldast í takt við lengd línunnar í AC kerfum. Jarðstrengir framleiða 20–30 sinnum meira launafl en sambærilegar loftlínur. Slíkt launafl getur valdið erfiðleikum við að halda réttri spennu á kerfinu. Þar bendir Magni m.a. á stöðuna sem uppi er á Kópaskeri sem er endastöð kerfis Landsnets út á Melrakkasléttu. Þar hleðst launafl upp frá viðfeðmu dreifikerfi RARIK á norðausturhorninu, sem er að miklum hluta komið í jarðstrengi. Að Kópaskeri er 66 kílóvolta línulögn Landsnets en spennan er að jafnaði um 70 kV vegna launaflsins sem myndast í dreifikerfinu. Þetta getur valdið töluverðum erfiðleikum í rekstri flutningskerfisins.

Jafnstraumur myndar ekki launafl

Jafnstraumur myndar ekki launafl og þess vegna er stundum gripið til þess að tengja svæði saman með jafnstraumssstrengjum (DC) í stað riðstraumssstrengja, sé um að ræða mikinn orkuflutning yfir langar vegalengdir. Þetta er m.a. vel þekkt við lagningu sæstrengja milli landa og

Þingsályktunartillaga ein og sér dugar skammt í stefnumótun

Þann 28. maí 2015 var samþykkt á Alþingi þingsályktun um stefnu stjórnvalda um lagningu raflína. Þar segir m.a. að Alþingi álykti að eftirfarandi viðmið og meginreglur verði lagðar til grundvallar við uppbyggingu á dreifi- og flutningskerfi raforku:

1.1. Lágspennt dreifikerfi raforku

Í hinu lágspennnta dreifikerfi raforku skal meginreglan vera sú að notast sé við jarðstrengi við lagningu raflína eða endurnýjun eldri lagna. Í rökstuddum undantekningartilvikum skal vera heimilt að notast við loftlínur, vegna sérstakra ástæðna.

1.2. Landshlutakerfi raforku

Í landshlutakerfi raforku skal meginreglan vera sú að notast sé við jarðstrengi við lagningu raflína eða endurnýjun eldri lagna, að því gefnu að það sé tæknilega raunhæft og að kostnaður við slíka lausn sé ekki meiri en tvisvar sinnum kostnaður við loftlínu. Í rökstuddum undantekningartilvikum verði heimilt að víkja frá þessari meginreglu, t.d. ef í umhverfismati kemur fram að loftlína sé talin betri kostur út frá umhverfissjónarmiðum.

1.3. Meginflutningskerfi raforku

Í meginflutningskerfi raforku skal meginreglan vera sú að notast sé við loftlínur nema annað sé talið hagkvæmara eða æskilegra, m.a. út frá tæknilegum atriðum eða umhverfis- eða öryggissjónarmiðum. Með tilliti til umhverfis- og öryggissjónarmiða skal meta í hverju tilviki fyrir sig hvort rétt sé að nota jarðstrengi á viðkomandi línuleið, eða afmörkuðum köflum hennar, á grundvelli eftirfarandi viðmiða sem réttlæta þá að dýrari kostur sé valinn:

- 1. Ef línuleið er innan skilgreinds þéttbýlis, sbr. skilgreiningu á þéttbýli í 2. gr. skipulagslaga, nr. 123/2010.
- 2. Ef línuleið er innan friðlands sem verndað er sökum sérstaks landslags, sbr. 53. gr. laga nr. 44/1999, um náttúruvernd.
- 3. Ef línuleið er við flugvöll þar sem sýnt er að loftlína geti haft áhrif á flugöryggi.
- 4. Ef línuleið er innan þjóðgarðs.
- 5. Ef línuleið er innan friðlands sem verndað er af öðrum sökum en sérstaks landslags, sbr. 53. gr. laga nr. 44/1999, um náttúruvernd.

tengingar á vindmyllum í Norðursjó við raforkukerfin í landi. Magni segir að slík jafnstraumssambönd séu töluvert dýrari en hefðbundnar riðstraumslínur. Þar vegur kostnaður við endastöðvarnar þýngst, en þessar stöðvar breyta riðstraum í jafnstraum og öfugt.

Jafnstraumstrengur í jörð yfir Sprengisand

Varðandi línulögn yfir Sprengisand hafa menn verið að skoða möguleika á að leggja þar línu sem anna myndi verulega aukinni orkuþörf til langrar framtíðar, eins og fram kemur í

Markmið laga er að stuðla að þjóðhagslega hagkvæmu raforkukerfi

Í raforkulögum frá 2003 segir að markmið laganna sé að stuðla að þjóðhagslega hagkvæmu raforkukerfi og efla þannig atvinnulíf og byggð í landinu. Í því skyni skal:

- 1. Skapa forsendur fyrir samkeppni í vinnslu og viðskiptum með raforku, með þeim takmörkunum sem nauðsynlegar reynast vegna öryggis raforkuafhendingar og annarra almannahagsmuna.
- 2. Stuðla að skilvirkni og hagkvæmni í flutningi og dreifingu raforku.
- 3. Tryggja öryggi raforkukerfisins og hagsmuni neytenda.
- 4. Stuðla að nýtingu endurnýjanlegra orkugjafa.
- 5. Taka tillit til umhverfissjónarmiða.

Enn fremur er í 9. grein raforkulaganna vísað til þess að m.a. skuli taka mið af stefnu stjórnvalda um uppbyggingu flutningskerfisins. Spurningin er svo hvort Íslendingar séu almennt sáttir við framvinduna frá 2003 og hvernig til hafi tekist að framfylgja markmiðum laganna. Í lögunum er heldur engin afstaða tekin til lagningar jarðstrengja, né leiðbeinandi markmið eða stefnumörkun. Fagurlega orðuð þingsályktun frá 2015 breytir þar litlu og hefur svo í raun harla lítið gildi í veruleikanum. Ekki frekar en orðalag í ótal stjórnarsáttmálum um að stefnt skuli að hinu og þessu. Þarna vantar lagasetningu og reglugerðir til að fylgja fögnum áformum eftir og leggja línurnar fyrir starfsemi orkuflutningsfyrirtækja eins og Landsnets.

Kerfisáætlun Landsnets 2016–2025.

Áætlað er að jafnstraumstenging alla leið yfir Sprengisand myndi kosta um 40 milljarða króna á meðan loftlína (riðstraums) sömu leið myndi kosta um 15 milljarða. Hins vegar hafa menn einnig verið að skoða þann möguleika að leggja einungis jarðstreng (riðstraums) yfir það svæði þar sem mikið víðsýni er á hálendinu og loftlínur yrðu mjög áberandi, eða allt að 50 km leið. Restin yrði svo með loftlínunum. Talið er að slíkur kostur gæti kostað um 20 milljarða króna.

Tækni ABB gegn orkutapi í DC háspennukerfum

Lagning jafnstraums jarðstrengja þýðir að reisa verður svokallaðar umbreytistöðvar á báðum endum til

að breyta úr riðstraum í jafnstraum og öfugt. Við þetta tapast nokkur orka, en þróunin er þó í þá átt að minnka orkutapið. Í Bændablaðinu 11. maí var m.a. fjallað um jarðstrengjaþróunina í Evrópu. Þar kom fram að stórfyrirtækið ABB hafi árið 2012 kynnt svokallaðan „hybrid DC breaker“, sem er í rauninni aflrofi fyrir háspennt jafnstraumskerfi (HVDC). Þróun þessa búnaðar hefur staðið yfir síðan. Telja má líklegt að slíkur búnaður muni til framtíðar litið gera lagningu DC strengja fýsilegri kost en nú er við flutning raforku á ákveðnum stöðum innan riðstraumskerfa. Sér í lagi þar sem menn vilja losna við sjónmengun af loftlínunum og truflun sem skapast, m.a. í aðflugsstefnum að flugvöllum eins og í Eyjafirði.

Fjór hjólakerrur

Fjór hjólakerra, járn
Ber 230kg: 29.900kr

Fjór hjólakerra með sturtum
Ber 230kg
Verð: 35.900kr

Egilsþoli 1
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 virka daga
10-14 laugardaga, sími: 430-5500

BÚREKSTRARDEILD
BORGARNESI

Sendum um land allt!

Advancing Resuscitation. Today

HJARTASTUÐTÆKI

ENDURLÍFGUNARTÆKI

- Leiðbeinir með hjartahnoð
- Tækið talar íslensku

5 ÁRA

- Endingartími rafhláðna
- Endingartími rafskauta
- Ábyrgð á tæki

Tilboðsverð
Kr. 159.900

☎ 551 0230

✉ inter@inter.is

Fyrir uppskeru árið 2009 voru plönturnar yfir metri að stærð. Myndin er tekin 21. september 2009 og fyrirsætan heitir Þórkatla Júlíana Jónsdóttir.

Mynd /Jón Hallsteinn Hallsson

Matjurt sem stuðlar að fæðuöryggi í heiminum:

Ræktun Inkakorns í þróun á Íslandi

– Glútenlaust kornmeti sem nýtur vaxandi vinsælda á Vesturlöndum

Inkakorn (*Chenopodium quinoa* Willd.), eða kínóa, er planta af skrauthalætt (*Amaranthaceae*). Hún á uppruna sinn í Andesfjöllum Suður-Ameríku þar sem hún hefur gegnt mikilvægu hlutverki sem matjurt í um 6000 ár. Inkakorn er ræktað víða um heim við fjölbreytileg skilyrði, allt frá fjallgördum til sjávarmáls, og býr að gríðarlegum genafjölbreytileika.

Uppskera getur numið allt að 4 tonnum á hektara við kjöraðstæður. Afurðir plöntunnar eru helst tvær; fræið og laufblöðin. Laufblöðin eru æt og því nýtileg sem föður og sem salat. Fræið er einnig nýtt bæði til manneldis og sem skepnuföður. Próteinmagn þess er hátt, um 14%, og samsetningin heppileg með tilliti til lífsnauðsynlegra aminosýra. Þar við bætist að fræ inkakorns er laust við glúten. Sá eiginleiki er ekki síst ástæða mikillar eftirspurnar til inkakorns í hinum vestræna heimi á undanförunum árum. Framleiðsla hennar hefur því aukist til muna víða um heim.

Með hliðsjón af fjölbreyttum eiginleikum og aðlögunarhæfni plöntunnar til nefndi Alþjóðamatvælastofnunin (FAO) Inkakorn sem eina af mikilvægustu matjurtum heims til að stuðla að fæðuöryggi á næstu öldum.

Fyrstu heimildir frá 1958

Fyrstu heimildir um ræktun Inkakorns á Íslandi eru frá 1959, en í ársriti Garðyrkjufélags Íslands segir Einar I. Siggeirsson frá ræktun Ólafs Þorgrímssonar hæstaréttarlögsmanns. Árið 1958 sáði Ólafur fræjum fimm afbrigða plöntunnar sem öll voru ættuð úr Andesfjöllum, en

Árin 2008 og 2009 framkvæmdu starfsmenn Landbúnaðarháskóla Íslands prófanir á danski kynbótalínu á Korpu í Reykjavík. Arfgerðin hafði gefið góða raun á norðlægari slóðum og fengust vaxtarlegar plöntur og spirandi fræ úr prófunum bæði árin.

Mynd/JHH

Próteinmagn Inkakorns er hátt og samsetningin heppileg með tilliti til lífsnauðsynlegra aminosýra. Þar að auki er það glútenlaust.

Mynd/ghp

þau hafði hann fengið send frá landbúnaðarráðuneytinu í Perú.

„Fræinu var sáð hér 25. maí og spíraði fljótt og vel. Kom það upp 6–10 dögum eftir sáningu. Það óx vel og varð 80–110 cm á hæð, þvermál stönglanna 2–12 mm, sem fór nokkuð eftir afbrigðum. Blöðin voru stór, þétt og safarík. Kornid blómstraði 26. júlí til 5. ágúst, en náði ekki alveg fullum þroska um

haustið,“ segir í Garðyrkjuritinu.

Starfsmenn Bændaskólans á Hvanneyri stóðu að prófunum á ræktun Inkakorns á Íslandi árið 1993. Þremur afbrigðum var sáð 4. júní en plöntur komu upp 18. júní. Nokkrar plöntur voru aldar upp í gróðurhúsi og var þeim plantað út 28. júní. Segir í tilraunaskýrslu Bændaskólans á Hvanneyri að blómgun plöntunnar hafi verið að

Í sumar fer fram áframhaldandi prófun á ræktun Inkakorns. Markmiðið er að þróa leiðir til ræktunar á þessari spennandi matjurt.

Mynd/ghp

byrja 10. og 11. ágúst þegar mikið frost gerði í tvær nætur. Eyðilögðust þá blómvisarnir og ekkert varð úr uppskeru.

Uppskorið fræ

Árin 2008 og 2009 framkvæmdu starfsmenn Landbúnaðarháskóla Íslands prófanir á danski kynbótalínu á Korpu í Reykjavík. Arfgerðin hafði gefið góða raun á norðlægari slóðum og fengust vaxtarlegar plöntur og spirandi fræ úr prófunum bæði árin. Framreiknað fræmagn uppskeru ársins 2009 svaraði 2,2 tonnum á hektara. Árið 2010 var fræjum frá uppskeru LbHÍ 2009 sáð á tilraunastöð skólans á Möðruvöllum í Hörgárdal en hún skilaði ekki ásættanlegri uppskeru.

Vitað er um tvo garðyrkjumenn sem hafa prófað að rækta Inkakorn í heimagörðum sínum á undanförunum árum. Jón Guðmundsson, garðyrkjufraeðingur á Akranesi, sáði tveimur yrkjum, sem hann keypti frá Bretlandi, í aprílmánuði árið 2014. Plönturnar spíruðu inni

en voru síðan færðar út í kalt en frostfrítt gróðurhús. Um tíu plöntum var síðan plantað út í matjurtagarð í byrjun júní, og að sögn Jóns urðu þær um 80 cm að hæð. Um haustið uppskar hann nokkra tugi gramma af Inkakorni.

Þá sáði Tómas A. Ponzi kólumbísku fræi í óupphitað gróðurhús í Mosfellsdal árið 2016.

„Plantan varð um 2 metrar á hæð með mikið af blómum sem aldrei náðu að blómstra þegar komið var fram á haust og rakinn tók völdin,“ segir Tómas.

Áframhaldandi prófanir í sumar

Þó prófanir á inkakorni hérlandis hafi ekki verið miklar má þó draga einhvern lærdóm af þeim. Þær prófanir sem farið hafa fram hér á landi sýna að velja þarf þær arfgerðir sem aðlagðar eru tempruðu loftslagi til þess að ná fram spíruðu fræi við lok vaxtartíma, sem er um 100 dagar. Lengd vaxtartíma hefur í sumum tilfellum komið í veg fyrir þroskun fræja en veðurskilyrði hérlandis hafa þó vænkast og mögulegur ræktunartími hefur lengst í báða enda.

Í sumar stendur Landbúnaðarháskóli Íslands, með stuðningi frá Nýsköpunarsjóði námsmanna og Framleiðnisjóði landbúnaðarins, fyrir áframhaldandi prófunum á þessari spennandi matjurt. Markmiðið með verkefninu er að þróa leiðir til ræktunar á Inkakorni á norðurslóðum, varpa ljósi á erfðafræðilega þætti aðlögunar og leggja þannig grunn að frekari kynbótum, ræktun og framleiðslu hérlandis og á sömu breiddargráðum erlendis.

Hægt er að fylgjast með framgangi rannsóknarinnar á Facebook-síðu jarðræktarannsóknar LbHÍ: facebook.com/Akuryrkja. /ghp

Glæsilegar þýskar kerrur

Traustur undirvagn - ál skjólborð
Gæða kerrur - Góð verð
Komið og kynnið ykkur úrvalið

BRIMCO
Yfir 20 ára reynsla

FLUGUMÝRI 8 - 270 MOSFELLSBÆ
Sími: 894 5111 - www.brimco.is

Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta

Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON
á ÍSLANDI

MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

PRÓPÍONSÝRA FYRIR KORNBÆNDUR

Olís býður nú eins og undanfarin ár própíonsýru á góðu verði til kornbænda.
Própíonsýran kemur annars vegar í 200 l tunnum og hins vegar í 1000 l tönkum.
Pantanir berist til okkar fyrir 1. júlí næstkomandi.

Allar upplýsingar og tilboð í síma 515 1100 og á pontun@olis.is

VINNUPJARKUR!

TRAKTOR
SEM LÉTTIR ÞÉR STÖRFIN

GRZZLY 700 EPS FJÓRHJÓL MEÐ TRAKTORSSKRÁNINGU

Ný útgáfa með dráttarspili, LED ljósum og 26" dekkjum. Aukin burðargeta og lækkaður þyngdarpunktur gerir gott hjól enn betra.

TILBOÐSVERÐ KR. 1.950.000,- m/vsk (án vsk kr. 1.572.580)

Einnig fáanlegt tveggja manna með farangurskassa að aftan.

TILBOÐSVERÐ KR. 1.995.000,- m/vsk (án vsk kr. 1.608.870)

VERKSTÆÐISÞJÓNUSTA!
Tímapantanir í síma 540 4900

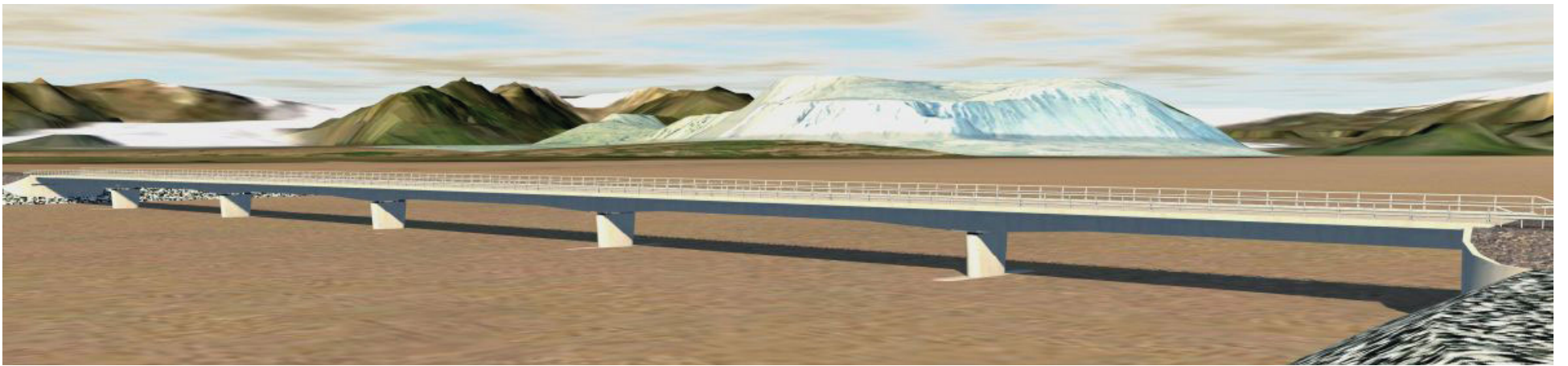
Hafðu samband við sölumenn
okkar í síma 540 4900 til að
kynna þér lánamöguleika.

YAMAHA

Kletthálsi 3 | 110 Reykjavík | sími 540 4900
www.yamaha.is

Teikning af brú yfir Hornafjarðarfljót. Fjórar brýr verða í fyrirhuguðum framkvæmdum; yfir Djúpá, Hornafjarðarfljót, Austurfljót og Bergá. Þannig fækkar einbreiðum brúm á Hringvegi um þrjár. Myndir / Vegagerðin

Stytting þjóðveggar á milli Suðurlands og Austurlands með nýjum vegi yfir Hornafjarðarfljót:

Samningar gerðir við landeigendur en engin verkútboð í sjónmáli

– Samt er áætlað að verja 200 milljónum í framkvæmdir á þessu ári

Fyrstu samningarnir við landeigendur vegna nýs Hringveggar í Hornafirði voru undirritaðir nú í vor. Ekkert bólar þó á verkútboðum þó áætlað sé að verja um 200 milljónum króna í framkvæmdir á þessu ári.

Sveitarfélagið Hornafjörður hefur þegar veitt Vegagerðinni framkvæmdaleyfi. Að framkvæmdum loknum fækkar einbreiðum brúm á Hringvegi um þrjár auk þess sem hringvegurinn á milli Suðurlands og Austurlands styttest að minnsta kosti um 11 kílómetra. Talsvert kann þó að verða í að vegagerð yfir Hornafjarðarfljót ljúki, enda

framkvæmdafé Vegagerðarinnar af skornum skammti til nýframkvæmda. Þá hefur enn ekki verið auglýst útboð vegna þessa verkefnis og ekki er að sjá á lista Vegagerðarinnar að útboð séu fyrirhuguð á næstunni.

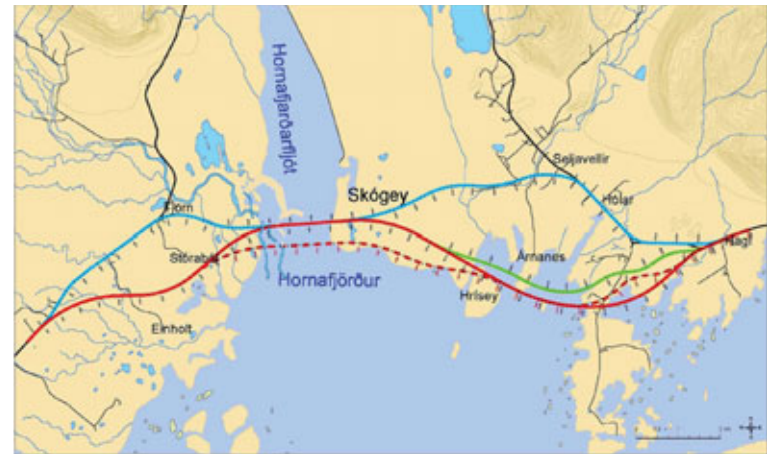
Einbreiðum brúm fækkar

Nýr Hringvegur um Hornafjörð mun liggja á milli bæjanna Hólms og Dynjanda. Vegamót verða við núverandi Hringveg á mótis við Hólms, tengingar að Brunnhóli og Einholti aðlagðar nýjum vegi, tengivegur verður meðfram Djúpá, gerður verður varnargarður austan

Hornafjarðarfljóta, ný vegamót verða við Hafnarveg og önnur vegamót við núverandi Hringveg austan Hafnarness. Jafnframt verða útbúnir áningarstaðir fyrir vegfarendur.

/MDD/HKR.

Tillögur að vegalagningu m.a. yfir Hornafjarðarfljót sem lagðar voru fram til mats á umhverfisáhrifum í apríl 2009. Þarna má sjá legu leiða 1, 2 og 3 ásamt leið 3b (brotna rauða línan). Það var seinni útfærsla á leið 3 þegar búið er að taka tillit til ábendinga vegna áhrifa á hljóðvist, landnotkun, gróðurfar, fornleifar og fuglalíf.

ÞEKKIR ÞÚ HÆTTUMERKIN?

AETANDI

GAS UNDIR ÞRÝSTINGI

HEILSUSKAÐI / SKAÐAR ÓSONLAGIÐ

SPRENGIFIMT

ELDFIMT

SKAÐLEGT UMHERFINU

ELDNÆRANDI / OXANDI

ALVARLEGUR HEILSUSKAÐI

BRÁÐ EITURHRIF

Veist þú að vörur sem innihalda hættuleg efni þurfa að bera merkingar þar sem einhver af þessum hættumerkjum koma fram?

Þvotta- og hreinsiefni, grillvökvi, stíflueyðir og viðarvörn eru dæmi um vörur á heimilinu sem geta verið hættulegar og þurfa þess vegna að vera hættumerktar á íslensku.

Lestu alltaf á umbúðirnar og fylgdu leiðbeiningum um örugga notkun fyrir heilsu og umhverfið.

Kynntu þér málið betur á www.umhverfisstofnun.is.

UMHVERFIS STOFNUN

Innflytjendum fjölga enn:

Orðnir 10,6% íbúa á Íslandi

Hinn 1. janúar 2017 voru 35.997 innflytjendur á Íslandi eða 10,6% mannfjöldans. Það er fjölgun frá því í fyrra þegar þeir voru 9,6% landsmanna (31.812), samkvæmt tölum Hagstofu Íslands.

Fjölgun innflytjenda heldur því áfram, en frá árinu 2012 hefur þeim fjölgað úr því að vera 8,0% mannfjöldans upp í 10,6%. Annarri kynslóð innflytjenda fjölgaði einnig á milli ára, voru 4.158 í fyrra en 4.473 nú. Samanlagt er fyrsta og önnur kynslóð innflytjenda 12% af mann-

fjöldanum og hefur það hlutfall aldrei verið hærra. Einstaklingum með erlendan bakgrunn, öðrum en innflytjendum, fjölgaði einnig lítillega milli ára, voru 6,7% mannfjöldans í fyrra en 6,8% nú.

Eins og síðustu ár eru Pólverjar langfjölmennasti hópur innflytjenda hér á landi. Hinn 1. janúar síðastliðinn voru 13.771 einstaklingur frá Póllandi, eða 38,3% allra innflytjenda. Þar á eftir koma innflytjendur frá Litháen (Lietuva) (5,2%) og Filippseyjum (4,5%).

Það gerist af og til að fimm ættliðir komi saman, annaðhvort í beinan karlegg eða kvenlegg. Nýlegt dæmi er um kvenlegg sem tengir Selfoss og Biskupstungur saman. Ástæðan er sú að amma litlu stúlkunnar sem fæddist fyrir þremur mánuðum byr á bænum Kjóstöðum í Biskupstungum en hinar fjórar allar á Selfossi. Á myndinni má sjá þetta en á henni eru talið frá vinstri, Kristín Ólafsdóttir, 60 ára á Kjóstöðum, Anna Björk Eyvindsdóttir, 43 ára á Selfossi, Ólöf Anna Gunnlaugsdóttir, 22 ára á Selfossi og loks Sunna Guðmundsdóttir á Selfossi, 85 ára sem heldur á Önnu Sif Hjaltadóttur, þriggja mánaða, sem byr líka á Selfossi.

Mynd / MH

Búminjasafnið Lindabæ Sæmundarhlíð Skagafirði

hefur til sýnis gamlar
uppgerðar dráttarvélar og ýmsa búhluti.
Opið alla daga til 15. ágúst milli kl. 13 og 17.
Sími: 453-8187/846-9237.

Verið velkomin.

buminjasafn@gmail.com - buminjasafnid.wordpress.com - www.facebook.com/buminjasafnid

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 6. júlí

Æðarbændur

Tökum á móti æðardúni
til hreinsunar og sölu.

Greiðum flutningskostnað
til Reykjavíkur.

Hafið samband í síma 892-8080
Dúnhreinsunin ehf. við Axarhöfða, 110 Reykjavík

COOL - LITE
SÓLVARNARGLER

ispan@ispan.is • ispan.is

Isplan
GLER OG SPEGLAR

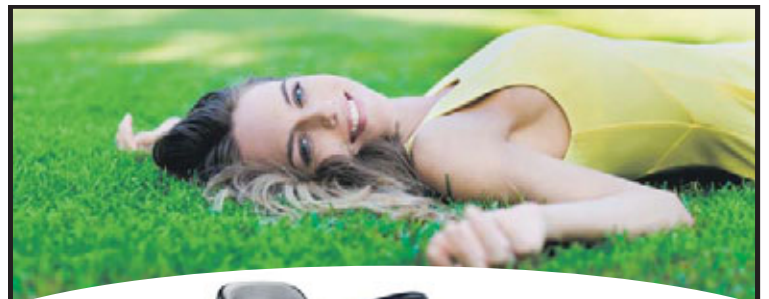
EYJALIND

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Gúmmíbelti
- Fyrir smágröfur

Stiga Estate Pro 9122

Öflugur, sjálfskiptur lúxus slátturaktór
B&S 8240 Intek motor, þrýstismurður
Sérstýrktur sláttubúnaður
360 lítra grasuppsöfnunarkassi
Frábær traktór í brekkur og erfiðari svæði

4WD

STIGA

VETRARSÓL

Askalind 4, Kópavogi
Sími 564 1864
www.etrarsol.is

Industry 9 úðabrúsi

Léttur loftþrýstings pólýprópýlen tankur.
Með öryggisloka og öflugri pumpu.
Styrkt PVC slanga 170 cm burðarbelti.
Hægt að lengja skaftið.
Polir: Alkaline, ýmis sterk efni, olíu og tjöruhreinsi.
Hafðu samband. Við veitum þér faglega aðstoð.

DYNJANDI

allt fyrir öryggið

Skeifunni 3h II Sími: 588 5080 II dynjandi.is

STRÚKTÚR

Z-Strúktúr stálgrindarhúsin frá JORISIDE
færðu hjá okkur - Stór sem smá

JORISIDE
THE STEEL FUTURE

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

| Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 588 6640 |

Tjaldstæðið Langbrók í Fljótshlíð er gjarnan opnað fyrst tjaldstæða á landsbyggðinni á vorin. Þetta árið var opnað um páskana og komu þá fyrstu hjólhýsafarfluglarnir sem hafa margir fast aðsetur þar yfir sumarið. Þar er líka kaffihús með bar.

Myndir / HKr.

Tjaldstæðið á Langbrók er afsprengi kúabúskapar í Fljótshlíð og er opnað jafnan fyrst tjaldstæða á landsbyggðinni:

Þar heldur Hjónabandið upp fjörinu

— Enn ekki orðin heimsfræg þrátt fyrir að hafa unnið eigin lagasamkeppni fyrir eigin útihátíð á hverju einasta ári

Við þjóðveginn inn Fljótshlíð á Suðurlandi, neðan við Kirkjulæk, er stórt tjaldstæði sem hefur öflugan hóp fastagesta sem gaman hafa af ferðalögum um Ísland. Þar er ágæt aðstaða og auk þess bar á kaffihúsinu Langbrók. Auk veitinga bjóða staðarhaldarar þar oft upp á lifandi músík yfir sumarið og þá mest eigin tónlist.

Það voru hjónin og bændurnir Ingibjörg Sigurðardóttir og Jón Ólafsson á Kirkjulæk sem settu þetta tjaldstæði á fót fyrir 17 árum. Þar hafa hópar verið að koma t.d. í kjötsúpu og annan víðurgjörming og fá þá jafnvel í kaupbæti músík sem flutt er af staðarhöldurum.

Langbrók er í dag eina tjaldstæði svo vitað sé utan Reykjavíkur sem hægt er að treysta á að sé opnað strax að vori. Þar var reyndar opnað um páskana, sem voru um miðjan apríl að þessu sinni, og mættu þá strax fastagestir með hjólhýsi sín sem hafa aðsetur á Langbrók allt sumarið.

Eftirspurn eftir tjaldstæðum á vorin illa sinnt

Vaxandi eftirspurn er eftir því að tjaldstæði séu opnuð í maí, enda byrja húsbílar, hjólhýsi, fellihýsi og tjaldvagnar að streyma úr vetrargeymslum strax 1. maí. Sérkennilegt er hversu fáir tjaldstæðarekendur leggja sig eftir að sinna þeirri eftirspurn. Með auknum straumi erlendra ferðamanna hefur eftirspurnin líka aukist eftir tjaldstæðum með hreinlætisaðstöðu fyrir utan háannatíma sumarsins.

Menn hafa vissulega bent á að tún séu blaut og gljúp svo snemma vors sem og seint á haustin, en það er hlutur sem má leysa ef áhugi er fyrir hendi. Á nokkrum tjaldstæðum landsins hefur verið leyst úr því með malarbornu stígakerfi fyrir bíla og hólfuðum stæðum. Það er til fyrirmyndar, þótt þau tjaldstæði séu enn ekki nýtt utan aðal sumartímans.

Blaðamanni Bændablaðsins, sem notið hefur gestrisni staðarhaldara á Langbrók ítrekað, lék forvitni á að vita meira um tilurð þessa fyrirbæris. Einnig um ástæður tónlistarflutnings sem þar er framinn í litlu kaffihúsi úti á túni í miðri sveit, langt frá skarkala borgarlífsins.

Hættu búskap og seldu mjólkurkvótann

„Þetta byrjaði þannig að árið 2000 hættum við hjónin með kýrnar á Kirkjulæk. Seldum kvótann og byggðum þetta í staðinn,“ segir Ingibjörg.

„Við vorum búin að vera kúabændur á Kirkjulæk í 18 ár þegar við ákváðum að bregða búi. Jón, maðurinn minn, var smiður og starfaði sem slíkur meðfram búinu og fór þá í að byggja upp aðstöðu hér á Langbrók, eða Brókinni eins og við segjum gjarnan.

Það voru mikil viðbrigið að hætta búskapnum. Við vorum með tiltölulega lítið bú, um eða yfir 20 kýr, sem var ekki nóg til að halda uppi nauðsynlegri starfsemi. Það var því ekki nema um tvennt að velja, ann-

Hjónabandið eins og það er oft skipað í dag. Talið frá vinstri: Auður Halldórsdóttir, Ingibjörg Sigurðardóttir, Kristín Anna Jensdóttir og Jens Sigurðsson.

Hjónabandið að spila á Sögusetrinu á Hvolsvelli á upphafsárunum. Lengst til vinstri er forsprakkinn, Jón Ólafsson á Kirkjulæk, sem lést 2008. Við hlið hans er Auður Halldórsdóttir, síðan konan hans, Ingibjörg Sigurðardóttir, og Jens Sigurðsson, eiginmaður Auðar.

aðhvort að stækka búið og byggja nýtt fjós, eða hætta búskap. Við völdum seinni kostinn.

Við komum upp aðstöðunni hér á Langbrók og héldum henni gangandi, en Jón veiktist árið 2007 og dó 2008. Síðan hef ég verið hér og notið aðstöðar vindahjóna minna, Auðar Halldórsdóttur kennara og Jens Sigurðssonar, tónlistarkennara á Hvolsvelli.“

Þetta samstarf Ingibjargar, Jóns og vina þeirra stærst þó ekki bara um reksturinn á tjaldstæðinu, því það átti sér mun dýpri rætur og einkum í gegnum músík. Þau stofnuðu nefnilega hljómsveit árið 1996 ásamt þriðju hjónunum sem heltust úr lestinni er þau skildu. Hin fjögur héldu hins vegar áfram spila-

mennsku sér og öðrum til skemmtunar.

Aðsóknin að tjaldstæðinu Langbrók fer stöðugt vaxandi og engum blöðum er um það að fletta að hróður hljómsveitarinnar á sinn þátt í því. Segir Ingibjörg að það séu ekki síst útlendingar sem eru farnir að venja komur sínar þangað í auknum mæli. Sumir hafi jafnvel frétt af spilamennskunni á staðnum af afspurn.

Hófu ferilinn á árunum 1995 til 1996

Upphaflega fóru þau að spila saman í tengslum við Samkór Rangæinga 1995. Opinberlega spiluðu þau þó ekki saman fyrr en 1996 er þau

tóku að sér að spila á þorablóti í sveitinni. Eftir það var ákveðið að nafn hljómsveitarinnar yrði Hjónabandið.

Með eigin útihátíð

Áður en tjaldstæðið á Langbrók kom til tróð Hjónabandið upp á eigin útihátíð sem efnt var til á Kirkjulæk undir nafninu „Veltingur“. Þetta var eins konar fjölskylduhátíð fyrir heimilisfólkið, vandamenn, nágranna og ekki síst krakkana sem voru þá ekki nógu gamlir til að fá að fara á Þjóðhátíð í Vestmannaeyjum. Kveikt var upp í grilli og nágrannar komu með sínar steikur til að elda þar saman. Veltingur varð síðan að föstum árlegum lið, en þegar krakk-

arnir voru orðnir nógu gamlir til að fara á Þjóðhátíð var ákveðið að færa Velting á helgina fyrir þjóðhátíð svo enginn þyrfti að missa af Veltingi. Þannig er það enn þann dag í dag.

Eftir að búið var að reisa kaffihúsið á Langbrók var útihátíðin Veltingur fluttur þangað. Nú mætir fólk hundruðum saman á Velting á hverju sumri, bæði heimafólk og ferðamenn í húsbílum, hjólhýsum, tjaldvögnum og tjöldum.

Úr þekktum slögurum í eigin lagasmíð

Auður Halldórsdóttir segir að laga-valið í upphafsárunum hafi verið úr ýmsum áttum, vinsælir slagarar og annað, en ekkert samið af meðlimum sveitarinnar. Þegar þriðjungur bandsins hvarf á braut vegna skilnaðar breyttist staða þeirra sem eftir voru og tekið var til að reyna að semja eigin lög og texta.

„Jón kom gjarnan með textana og við byrjuðum að syngja þá og úr varð alls kyns vitleysa sem stundum varð að alvöru lögum,“ segir Auður.

Hafa unnið lagasamkeppni á hverju einasta ári

Hún segir að líkt og á Þjóðhátíð þá hafi þótt nauðsynlegt að semja lag fyrir Velting.

„Eftir var til mikillar lagasamkeppni sem reyndar var ekkert auglýst og við sendum þar alltaf inn lag. Vegna þess að við auglýstum ekki, þá fengum við heldur ekki sent lag frá neinum öðrum hljómsveitum. Til að hafa allt utanumhald eins einfalt og mögulegt var, þá vildi svo til að dómnnefndin hefur alltaf verið skipuð meðlimum Hjónabandsins. Svo undarlega hefur síðan viljað til að við höfum unnið þessa lagasamkeppni á hverju einasta ári.“

Aðspurð hvort þessi einstaki árangur markist af yfirburða hljóm-

listargáfum meðlima hljómsveitarinnar og gæðum Hjónabandsins, telja þau það augljóst.

„Ekki er svo verra að dóm-
ararnir eru alveg frábærir,“ segir
Auður. „Hér viðgengst heldur
enginn klíkuskapur.“

***Tvenn Hjónabönd hvort á sínu
landshorninu***

Þess má geta að nafn hljómsveitarinnar Hljónabandsins í Fljótshlíð á ekkert skylt við aðra hljómsveit eða dúett með sama nafni sem starfað hefur lengi við góðan orðstír vestur í Önuundarfirði. Enda vissu meðlimir hvorugra sveitanna af hinum þegar nöfnin komu til. Vestur á fjörðum eru það hjónin og bændurnir Árni Brynjólfsson og Erna Rún Thorlacius á Vöðlum í Önuundarfirði sem standa að Hljónabandinu sem líklega er það elsta á landinu. Það var stofnað haustið 1993. Spiluðu þau af krafti lengi vel á böllum á Flateyri, Þingeyri, Ísafirði, Bolungarvík og víðar um land og þar á meðal á höfuðborgarsvæðinu við miklar vinsældir. Segir Árni að þau hafi verið að spila alveg fram undir þetta, en mjög hafi þó dregið úr spilamennskunni í seinni tíð og t.d. lítið verið spilað síðasta árið. Hann segist reyndar hafa heyrt óljóst af þriðja Hljónabandinu sem eitthvað muni hafa troðið upp á höfuðborgarsvæðinu.

**Hjónabandið hefur
gefið út þrjá disk**

Við erum búin að gefa út þrjá hljómdiska,“ segir Ingibjörg. „Sá fyrsti kom út 2006 og hét „Diskur ársins“ og annar diskurinn hét „Í minningu Jóns“ og kom út árið 2009. Í fyrra, 2016, kom svo út þriðji diskurinn og ber hann nafnið „Dagurinn í dag“.

„Jón var búinn að spila bassann inn á fjögur lög áður en hann dó og var búinn að syngja inn á eitt lag. Við bættum svo við lögum til að klára diskinn. Í minningu Jóns.“

Auður segir að eftir andlát Jóns hafi þau þrjú sem eftir sátu haldið ótrauð áfram að spila og semja. Eiginmaður hennar, Jens Sigurðsson, segir að það hafi svo sem ekki verið annað í spilunum en að halda áfram, enda hafi það verið gert að ósk Jóns heitins.

Með þeim þremmingum treður upp annað slagði Kristín Anna, dóttir Jens og Auðar. Hún er hörku söngkona með fallega rödd og söng m.a. tvö lög á nýjasta disk hljómsveitarinnar. Hún hefur líka verið að læra söng og hefur lokið burtfararprófi frá Söngskóla Reykjavíkur. Hún hefur verið með annan fótinn í Bandaríkjunum þar sem hún stundar nám í talmeinafræði. Hún heldur samt tryggð við sönginn ytra og er þar m.a. í agapella sönghópi. Faðir hennar, Jens, segir að hún hafi alla hliða tónana frá sér og hann eigi því ekkert eftir nema bassatónana.

Útiloka ekki frekari útgáfu

Aðdændur Hjónabandsins eru þegar farnir að spyrja hvenær næsti diskur komi út. Þau útiloka ekki að slíkt geti orðið að veruleika í framtíðinni. Alltaf sé verið að semja eitthvað nýtt þegar vel liggur á þeim.

„Þetta kemur svona í törnum að við hrökkvum í stuð,“ segir Auður. „Nú erum við að bíða eftir textum. Annars hefur Jenni samið lögin, en þau breytast oft þegar við erum að útsetja þau. Það leggja allir eitthvað til málnanna við að semja og þetta verður því svona rétt eins og naglasúna,“ segir Auður.

„Oft koma út úr þessu ágætis lög þótt við byrjum bara með nagla í upphafi.“

Lagahöfundurinn Jens mátti til að setja smá pressu á Auði og Ingibjörgu, enda búið að nefna það að beðið væri eftir textum.

„Þær eru svolítið tregar til að byrja að koma sér af stað í

Auður, Ingibjörg, Kristín Anna og Jens í „sparidressinu“ á veröndinni á Langbrók. Þau eru ekkert að bíða eftir heimsfræðinni, heldur spila sér og gestum sínum til ánægju og skemmtunar þegar vel liggur á þeim.

Það er notalegt að dvelja á Langbrók í kvöldhúminu síðla sumars.

textagerðinni, blessaðar,“ segir hann sposkur á svip.

Auður gefur þá skýringu að það sé bara þannig með konur að þær þurfi alltaf að vera að gera eitthvað annað í leiðinni og þá vilji stundum gleymast að ætlunin hafi verið að semja texta. Ingibjörg mátti svo til að senda Jenna smá pillu.

„Þegar við erum að byrja að syngja eitthvað nýtt, þá á Jenni það til að fara að raula eitthvað allt annað.“

Skýringin á því háttalagi fylgdi þó líka sögu, því á einni æfingunni hafi góður og söngelskur vinur úr sveitinni mætt á staðinn og var aðeins í kippnum. Pantaði hann óskala og engar refjar. Í miðri nýsmíðinni tók Jens því U-beygu við tónlistarsköpunina og hóf upp raust og kyrjaði „Kvöldið er fagurt“ af miklum móð með gestinum góða.

„Við þetta þurrkaðist nýsköpunin algjörlega út af harða diskunum hjá okkur konunum,“ sagði Auður.

Í tónleikaferð um landið bláa

Ýmis „gigg“ hafa slæðst á fjörur hljómsveitarmédíla auk þorrablótaspilunar og fleira. Eftir útgáfu á plötu hljómsveitarinnar númer einn voru haldnir útgáfutónleikar á Grensásdeild Landspítalans. Eftir disk númer tvö var henni svo að sjálfsgöðu fylgt eftir með tónleikaferð. Var farið á vel flest elliheimili á svæðinu frá Vík í Borgarnes. Vart þarf að nefna að fullt var út úr dyrum á hverjum stað. Bandið hefur einnig spilað á Sólheimum og í afmælum og við ýmis tækifæri.

afar gott Hjónaband. Auk Kristínar Önnu, dóttur Jóns og Auðar, hafa bræðurnir Ómar Smári og Andri Geir Jónssynir lagt þeim lið þegar á þarf að halda auk Arna Ólafssonar, tengdasonar Ingibjargar. Á úthátíðinni Veltingi hafa enn yngri meðlimir fjölskyldnanna svo tekið „coverlog“ Hjónabandsins og spilað af miklum móð. Börnin hafa einnig tekið að sér að útbúa gullplötur sem allar alvöru hljómsveitir fá fyrir metsölu á sínum diskum. Fer afhending gullplötunnar að sjálfsgöðu fram við virðulega athöfn á Veltingi þegar henta þykir. Það er hins vegar útféðandi sjálfur, sem í þessu tilfelli vill svo til að er hjómsveitin Hjónabandið, sem ákveður hvenær ástæða sé til að bandið fái slíka viðurkenningu. Eru gullplöturnar svo að sjálfsgöðu hengdar upp í félagsheimili stórsveitarinnar á Langbrók.

*Frægðin ræðst oft meira af
kunningsskap en getu*

Heimsfrægdin hefur eitthvað látið standa á sér. Eigi að síður spilðuðu þeir einn sinn fyrir bandarískan hóp ferðamanna sem undraðist að þau væru ekki orðin víðfræg. Einn úr þeim hópi vatt sér þó að þeim eftir þá einkatónleika og sagði að það skipti ekki máli hversu góð þau væru, heldur hverja þau bekktu. Eru það

sannarlega orð að sönnu því margir frægir tónlistarmenn hafa komist ansi langt á einhverju allt öðru en hæfni, getu og kunnáttu í tónlist. Þá verður það að segjast um margar íslenskar útvarpsstöðvar að mjög erfiitt virðist vera að koma þar einhverju í spilun nema að hljóta náð í innsta hópi invígðra sem þar velja lög til spilunar. Meðlimir Hjóabandsins segjast hafa reynt að koma sínum plötum á framfæri á útvarpsstöðunum, en þau nenni hreinlega ekki að taka þátt í þeim klíkuskap sem þar viðgengst. „Við þurfum þess ekki heldur,“ segir Auður, enda séu þau fyrst og fremst að þessu sér til gamans.

*Hjónabandið treður upp þegar vel
liggur á meðlimum*

Þess má geta að auk þess sem oft má búast við að hljómsveitin troði upp á tjaldstæðinu þegar vel liggur á þeim, þá verður næsti Veltingur haldinn síðustu helgina í júlí.

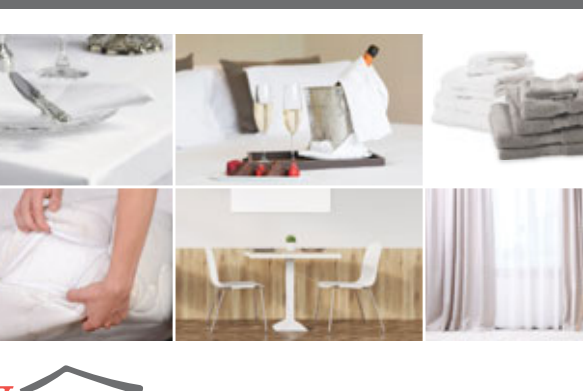
„Það er svo sem ekkert hægt að ganga að okkur sem vísun á Langbrók. En þegar við erum í stuði og það er fjör í kofanum, þá sláum við í. Það kemur líka fyrir að við hrökkvum í gírinum um miðjan dag við að spila og semja. Ef margir gestir eru á svæðinu erum við líka vís með að taka lagið,“ segir Ingibjörg Sigurðardóttir. /HK/

Vogue

FYRIR HEIMILIÐ

bíður uppá alhliða lausn fyrir hótélherbergið eða gistiheimilið.

Vogue

FYRIR HEIMILIÐ

Síðumúla 30 - Reykjavík | Sími 533 3500
Hofsbót 4 - Akureyri | Sími 462 3504

STAHL Crane Systems

kranar & taliur

STAHL kranar og taliur frá Þýskalandi eru áreiðanlegir vinnubjarkar sem auðvelda alla vinnu. Kranarnir og taliurnar eru í hæsta gæðaflokki þar sem öryggi og góð ending eru höfð að leiðarljósi.

Hafðu samband og kynntu þér vöruúrvalið og þjónustuna

ÍSFELL
Ísfell ehf, Óseyrarbraut 28
220 Hafnarfjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

Elín og eiginmaður hennar, Ævar Hreinsson, eru með 70 kýr og annan eins hóp af kvígum í uppeldi. Þau hafa gert gagngerar endurbætur á fjósi, bæði með það í huga að bæta vinnuaðstöðu og ekki síður í ljósi þess að ný aðbúnaðarreglugerð var á þeim tíma sem framkvæmdir hófust að taka gildi.

Myndir /MPP og úr safni Fellshlíðarbænda

Elín Margrét Stefánsdóttir, bóndi í Fellshlíð í Eyjafjarðarsveit:

Nauðsynlegt að meiri sátt ríki um landbúnaðinn

– Vantar rödd kvenna inn í umræðuna – Þær hafa oft aðra sýn á málin og það er til hagsbóta ef sem flest sjónarmið koma fram

„Konur mættu gjarnan hafa sig meira í frammí, það er því miður enn frekar ríkjandi að þær haldi sér til hlés og ræði málin við eldhúsbörðin en til dæmis á opnum fundum. Þær eru í flestum tilvikum ekki eins ákafar og karlarnir að viðra sínar skoðanir.

Má vera að þær séu viðkvæmar fyrir gagnrýni og að að þeim verði gert grín, en slíkt er því miður svolítið viðloðandi okkar atvinnugrein. Það er of ríkt í körlunum að þykjast hafa meira vit á málum og gefa í skyn að konur hafi ekki nægan skilning á landbúnaðarmálum.

Að mínu mati vantar rödd kvenna inn í umræðuna, við þurfum að róa að því öllum árum að virkja konurnar. Þær hafa oft aðra sýn á málin og það er til hagsbóta ef sem flest sjónarmið koma fram.“ segir Elín Margrét Stefánsdóttir, bóndi í Fellshlíð í Eyjafjarðarsveit. Hún er þó bjartsýn fyrir hönd kvenna, yngri konurnar í hópnum láti sér fátt fyrir brjósti brenna og komi sínum skoðunum á framfæri til jafns við karlana.

Elín hefur tekið virkan þátt í félagsmálum um árabíl, hefur m.a. átt sæti í stjórn MS og Auðhumlu síðastliðin 5 ár og á sæti í endurskoðunarnefnd búvörusamninga sem skipuð var á liðnum vetri. Hún lét nýlega af störfum sem formaður Hestamannafélagsins Funa í Eyjafjarðarsveit og hefur einnig um árabíl gegnt stöðu gjaldkera í því félagi auk þess að vera í stjórn kvenfélagsins í sveitinni um 12 ára skeið.

Ævar Hreinsson og Elín Margrét Stefánsdóttir með börnum sínum, Erni, Þór og Evu, eftir að endurbætt fjós var tekið í notkun í Fellshlíð í Eyjafjarðarsveit undir lok síðasta árs.

Með 70 kýr, kvígur og 20 hross

Elín og eiginmaður hennar, Ævar Hreinsson, eru með 70 kýr og annan eins hóp af kvígum í uppeldi. Þá eiga þau um 20 hross, einkum sér til skemmtunar eins og hún orðar það, ríða út yfir veturinn og reyna að komast í að minnsta kosti eina góða hestaferð yfir sumarið. „Ég

var aðeins að reyna að keppa í vetur sem leið, með misgöðum árangri, en hafði mjög gaman af. Við höfum líka verið að prófa okkur áfram með ræktun, fáum eitt til þrjú folöld á ári og flest okkar reiðhross eru úr okkar ræktun.“

Elín er uppalin í Laxárdal í Pistilfirði, þar sem foreldrar hennar, Hólmfríður Jóhannesdóttir og Stefán

Eggertsson, ráku sauðfjárbú. Bróðir Elínar, Eggert Stefánsson, hefur nú tekið við búinu. Þrjú af sjö börnum Hólmfríðar og Stefáns eru bændur.

Elín stundaði nám við Bændaskólann á Hvanneyri á sínum tíma og kynntist eiginmanni sínum, Ævari Hreinssyni frá Hríshóli í Eyjafjarðarsveit, þegar hún var þar í verknámi frá Hvanneyri.

Saman eiga þau þrjú börn, Örn, nema við Verkmenntaskólann á Akureyri, Þór, sem starfar hjá véla-verktaka í Mývatnssveit og Evu, sem lokið hefur þremur bekkjum í Hrafnagilsskóla. Fyrir átti Elín soninn Jóhann Jóhannesson, rafvirkja á Akureyri, en hann er í sjálfstæðum rekstri og er m.a. þjónustufulltrúi fyrir GEA mjaltapjóna.

Hvanneyri, Akureyri, Fellshlíð

Að loknu námi á Hvanneyri hélt Elín norður og þau Ævar settust að á Akureyri.

„Við bjuggum þar í nokkur ár, en sáum þessa jörð, Fellshlíð, auglýsta til sölu árið 2002 og keyptum hana það ár. Föðurbróðir Ævars hafði búið hér, en þessi jörð er samofin sögu fjölskyldu Ævars. Um miðja síðustu öld flutti amma Ævars austan úr Bárðardal með sínum börnum og settist hér að.

Í þá daga hét jörðin Öxnafellskot, en nafninu var breytt í Fellshlíð. Hér var þá fátt um fína drætti, húsa-kynni hálfónýtir kofar og ekki einu sinni kominn vegur upp að bænum. Fjölskyldan var hins vegar dugleg og samhent og byggði á nokkrum árum upp hér og ræktaði.

Tveir bræðranna, Hreinn og Jón Kristjánssynir, bjuggu hér félagsbúi í nokkur ár, eða þar til tengdababbi flutti með sína fjölskyldu að Fjósakoti sem nú heitir Hríshóll.“

Gerðu endurbætur á þeim húsakosti sem fyrir var

Elín segir að þau Ævar nýti í grunninn

Þau húsakynni sem byggð voru upp í kringum árið 1950, íbúðarhúsið er til að mynda frá þeim tíma en á því hafa verið gerðar gagngerar endurbætur. Elsti hluti fjóssins er einnig frá þeim tíma, en þar hafa þau Ævar og Elín nú komið fyrir nýjum mjaltapjóni.

„Þetta er trúlega elsta mjaltapjónafjós landsins!“ segir hún. Byggt hefur verið við fjósið og hlöðuna, en þau hjón hafa í sinni búskapartíð ekki byggt á jörðinni nýtt hús, en staðið fyrir umfangsmiklum breytingum á öllum útihúsum.

„Við ákváðum fyrir tveimur árum að gera breytingar á okkar fjósi. Bæði var að við vildum bæta vinnuaðstöðu og ekki síður var þá að taka gildi ný aðbúnaðarreglugerð sem án aðgerða hefði orðið til þess að við hefðum þurft að úrelda fjósið. Það var því að hrökkva eða stökkva, fara út í breytingar eða hætta búskap. Sú leið sem varð ofan á hjá okkur var að fá til liðs við okkur ráðagóða smiði og gera nauðsynlegar breytingar á þeim húsakosti sem fyrir var.

Við tókum nýtt endurbætt fjós í notkun í lok árs 2015 og teljum að vel hafi tekist til. Nú erum við hér með lausagöngu fyrir kýrnar, þær eru 70 talsins og eins er hér uppeldisaðstaða fyrir annan eins hóp af kvígum. Þessi húsakynni passa ágætlega fyrir einn mjaltapjón, allt undir einu þaki,“ segir Elín.

Mjaltapjóninn virkar vel

Við kaup á mjaltapjón varð GEA róbót frá Líflandi fyrir valinu og segir Elín marga hafa orðið undrandi á því vali, enda sá fyrsti sinnar tegundar sem tekin var í notkun hér á landi.

„Það urðu margir hissa og fannst við taka áhættu með því að kaupa þessa tegund sem ekki hafði áður sést á Íslandi. Hann er hins vegar algengur í Hollandi þaðan sem hann er og hefur gefið þar góða raun. Það lá beint við þar sem Jóhann var að taka við þjónustu þessara mjaltapjóna að riða á vaðið. Okkar reynsla af honum er góð, hann hefur virkað vel, nytin hefur aukist í kúnum og við erum sátt,“ segir hún.

Mikil fjárfestingarþörf

Elín segir mikla uppbyggingu í gangi hjá kúabændum um allt land í kjölfar hertra aðbúnaðarreglugerða og ljóst að mörg fjós verða úreld á næstu árum.

„Bændur eru ekki að leggja árar í bát, í flestum tilvikum eru þeir að stækka við sig samhlíða því að byggt er upp. Við munum ótrauð halda áfram að framleiða alla þá mjólk sem þörf er fyrir á innanlandsmarkaði og vel það. Sjálf erum við ekki með áætlanir um stækkun á okkar búi. Ætlum að sjá til hvernig hlutirnir þróast á næstu árum. Við erum fremur landlítill hér í Fellshlíð eins og gildir um marga á okkar svæði og þurfum að leigja tún til að heyja. Það setur auðvitað sitt strik í reikninginn þegar að áformum um stækkun kemur.“

Elín segir fjárfestingarþörf í greininni mikla. Það sjáist til að mynda glögglega á þeim fjölda sem sótti um fjárfestingarstyrk nýverið. Sótt var um alls 7 milljarða króna en í pottinum sem til úthlutunar var voru 200 milljónir króna. „Það kæmi sér langbest fyrir þessa atvinnugrein líkt og aðrar sem og heimilin í landinu að vextir lækkuðu, þannig gæti eðlileg uppbygging átt sér stað,“ segir hún.

Nauðsynlegt að meiri sátt ríki um landbúnaðinn

Að mati Elínar er nauðsynlegt að meiri sátt ríki um landbúnað en nú er. Þykir henni athyglisvert hversu mjög stjórnvöldum er í mun að grafa undan atvinnugreininni og stilla bændum og afurðastöðvum upp sem höfuðandstæðingum neytenda á Íslandi. Þar nefnir hún m.a. frumvarpsdrög sem landbúnaðarráðherra kynnti fyrr á þessu ári, sem ef tækju gildi myndu kollvarpa því kerfi sem nú er unnið eftir. „Það kerfi hefur verið til mikilla hagsbóta, bæði fyrir

Nauðsynlegt er að meiri sátt ríki um landbúnað en nú er. Elínu þykir athyglisvert hversu mjög stjórnvöldum er í mun að grafa undan atvinnugreininni og stilla bændum og afurðastöðvum upp sem höfuðandstæðingum neytenda á Íslandi.

Elín segir að nú sé lag að huga að kolefnisspori landbúnaðarins, þó svo að megnið af íslenskum landbúnaðarvörum hafi ekki lífræna vottun séu þær engu að síður mjög hreinar. „Það er framtíðarverkefni okkar bænda að íhuga vandlega hvert skref með tilliti til kolefnisspors.“

Elín og Ævar buðu sveitungum sínum að líta inn og skoða fjósið og var myndin tekin við það tækifæri. Þau voru í hópi hinna fyrstu hér á landi til að taka í notkun GEA mjaltapjón, en elsti sonurinn, Jóhann Jóhannesson, er þjónustufulltrúi hjá Líflandi sem flytur mjaltapjóna þeirrar gerðar inn.

hvernig landbúnaðarkerfið virkar þar í landi. Hún nefnir að landbúnaðarráðherra hafi tíðum vísað til þess kerfis í rökstuðningi sínum vegna frumvarpsdraganna.

„Það er nú skemmst frá því að segja að kerfið um norskan landbúnað er sist einfaldara en það sem í gildi er hér á landi. Hins vegar virðist ríkja um það meiri sátt, bæði, fannst mér, milli bænda og afurðastöðva og eins milli þeirra bænda sem vinna eftir því og stjórnsvalda. Það er í gildi kvóta-

Elín með Kulda frá Fellshlíð. Hann er undan Dáfríði frá Hrishóli og Hágangi frá Narfastöðum.

Elín hefur aðeins reynt fyrir sér á keppnisvöllinum, hér er hún á Kulda á Mývatn Open sem haldið var á liðnum vetri.

kerfi í mjólkurframleiðslunni og ég skynjaði að bændum þykir af því ákveðið öryggi og innan þess fá þeir einnig viðunandi verð fyrir sínar afurðir. Í Noregi starfar mjólkuriðnaðurinn eftir ákveðnum undanþágum frá samkeppnislögum líkt og hér á landi, en þarf ekki að þola stöðugt áreiti Samkeppniseftirlits eins og lenska er á Íslandi. Mjólkursamsölunni hefur verið haldið í gíslingu um margra ára skeið og engu er líkara en Samkeppniseftirlitið hafi skrifað þau frumvarpsdrög sem ráðherra kynnti fyrr á árinu. Þetta hefur allt kostað okkur óhemju fjárhæðir sem nýta hefði mátt á uppbyggilegri hátt.“

Elín hefur sem fyrr segir setið í stjórn MS og Auðhumlu undanfarin 5 ár og var áður, eða frá árinu 2006, í fulltrúaráði MS. „Það var skorað á mig að bjóða mig fram og ég varð við því, komst inn í stjórn og hef átt þar sæti hin síðari ár. Þetta hefur verið lærdómsríkur tími, gaman að taka þátt í þessu starfi, en ég get ekki sagt að alltaf sé gaman, sjónarmiðin eru misjöfn og oft fylgja mikil átök, fyrirtækið hefur sætt árásum og orðið fyrir neikvæðri gagnrýni og lítt uppbyggilegri,“ segir hún.

Hagræðing upp á 3 milljarða hefur skilað sér til neytenda

Elín segir mjólkuriðnaðinn starfa með undanþágu frá samkeppnislögum, svo hafi verið frá árinu 2003. Á þeim tíma hafi gríðarlega hag-ræðing átt sér stað sem skilað hafi um 3 milljarða króna ávinningi, þar sem 2 hafi skilað sér beint til neytenda og 1 til bænda.

„Þessi undanþága frá samkeppnislögum til samvinnu fyrir mjólkuriðnaðinn var veitt vegna erfiðra skilyrða hér á Íslandi og til að koma upp hagkvæmri úrvinnslu. Bændur hafa sameinast um félag til að sækja mjólk inn í innstu firði og út á ystu nes og við henni taka framleiðslufyrirtæki í þeirra eigu sem ber skylda til að framleiða nauðsynlegar vörur innan ákveðinna verðtakmarkana.

Ég held að flestum sé ljóst að verði undanþágan afnumin og algjörlega frjáls samkeppni tæki við leiddi það til hækkunar á mjólkurvörum, landslagið í mjólkurframleiðslunni myndi einnig breytast, mjólk yrði eflaust einungis framleidd í námunda við þéttbýli þar sem starfandi væri afurðastöð. Baráttu Samkeppniseftirlits virðist þó hvergi nærri lokið.

Kúabændum hefur fækkað umtalsvert á liðnum árum, á þremur áratugum úr 1.600 í tæplega 600 um þessar mundir. Störfum í framleiðslunni hefur fækkað um 30%, einkum vegna sameininga, krafna frá stjórnvöldum um hagræðingu og fjárfestingum í nýjum og sjálfvirkum tækjabúnaði.

Hugum að kolefnisspori landbúnaðarins

„Það er iðulega hart sótt að okkur bændum og að landbúnaði almennt, umræðan er oft neikvæð og svo virðist sem margir hafi horn í okkar síðu, það á m.a. við um verslunina en í þeim geira virðist mönnum meira í mun að flytja inn matvæli en nýta þau sem framleidd eru hér á landi.

Nú er samkeppni að aukast og breytast á matvörumarkaði með tilkomu Costco og að mínu viti ættu þeir sem fyrir eru að mæta þeirri samkeppni með því að standa með íslenskri framleiðslu og gera henni hátt undir höfði. Það gæti verið vopn í þeirri baráttu sem augljóslega er framundan á matvörumarkaði,“ segir Elín.

Elín nefnir einnig að nú sé lag að huga að kolefnisspori landbúnaðarins, þó svo að megnið af íslenskum landbúnaðarvörum hafi ekki lífræna vottun séu þær engu að síður mjög hreinar.

„Það er ekki úr vegi fyrir neytendur að huga að því þegar þeir kaupa t.d. gulrætur hvort sé heilnæmara fyrir okkur og umhverfið, gulrætur ræktaðar hér með lítils háttar af áburði eða lífrænar gulrætur sem búið er að flytja yfir hálfan hnöttinn. Það er framtíðarverkefni okkar bænda að íhuga vandlega hvert skref með tilliti til kolefnisspors.“

Gott tækifæri að sitja í endurskoðunarnefndinni

Elín á einnig sæti í endurskoðunarnefnd búvörusamninga, þeirri sem stofnuð var í vetur sem leið. Þáverandi landbúnaðarráðherra, Gunnar Bragi Sveinsson, skipaði Elínu í nefndina, Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, sem tók við embættinu við stjórnarskipti, vék henni úr nefndinni en óskaði að nýju eftir veru hennar þar. „Ég tók því, fannst tækifærið gott til að eiga samtal við aðra í nefndinni um stöðu mála og hvað gera mætti betur,“ segir hún og telur að nefndin muni þegar upp er staðið skila af sér góðu starfi.

/MÞÞ

Guðrún Stefánsdóttir kannaði framvindu og uppbyggingu vistkerfa á sandhólasvæðum:

Melgresi bindur meira kolefni í jörð en ætlað var

– Kolefnisbinding melhóla getur haft áhrif á loftslagsbókhald Íslands

Melgresi þekur um 300 hektara Íslands til fjalla og fjöru. Melhóll getur bundið um 1,28 tonn af kolefni á hektara á ári eða 4,8 tonn af koltvísýringi á hektara á ári, samkvæmt rannsókn Guðrúnar Stefánsdóttur á kolefnisbindingu melgresis hér á landi.

Sandhólasvæði eru kvik vistkerfi með stöðugu áfoki sands. Þau eru umfangsmikil á Íslandi en hér er að finna yfir 22.000 km² af sandauðnum, allt frá fjöru til miðhálandisins.

Melgresi heftir sandfok

Melgresi (*Leymus arenarius*) er innlend jurt, fjölært, stórgert og hávaxta gras. Hún er lykiltegund í gróðurframvindu sandauðna.

Melgresið er mjög harðgerð tegund og ræturnar eru iðnar við að binda sanda með því að hlaða undir sig áfoksefnum og myndast þá sandhólar. Því hefur melgresið reynst mjög notadrjúgt við landgræðslu. Hún er m.a. notuð til að hefta sandfok og árlega sá starfsmenn Landgræðslunnar í um hundrað hektara af íslenskum foksandi í þeim tilgangi.

Melgresi bindir einnig kolefni í annars snauðan jarðveg og starfaði Guðrún Stefánsdóttir hjá Landgræðslunni við mælingar á kolefnisbindingu á landgræðslusvæðum á árunum 2007–2011.

„Þar var verið að meta breytingar á kolefnisforða af sáningum sem voru frá 1990 og yngri. Þessi rannsóknarvinna fór fram um allt land þar sem Landgræðslan hafði verið með uppgræðslur og er hluti af kolefnisbókhaldi Íslands,“ segir hún.

Gróf dýpra

Niðurstöður mælinganna bentu til þess að stöðluð sýnatökudýpt við mælingar á kolefnisbindingu, sem er 30 cm, hentaði alls ekki mælingu á kolefnisbindingu melgresis.

„Það vita allir sem eitthvað hafa skoðað melgresið að það er með gríðarlegt rótarkerfi, en mælingarnar sýndu enga aukningu á kolefnisforða melgresis milli sáningarára. Þá vaknaði óneitanlega sú spurning; hversu mikið af kolefni er þarna niðri?“ segir Guðrún en hún réðist í það verkefni að skoða snið af misgömlum sáningum af melgresi.

Niðurstöður þeirrar rannsóknar varð að mastersritgerð í landgræðslufræðum frá auðlinda- og umhverfisdeild Landbúnaðarháskóla Íslands, þaðan sem hún útskrifaðist í byrjun mánaðarins.

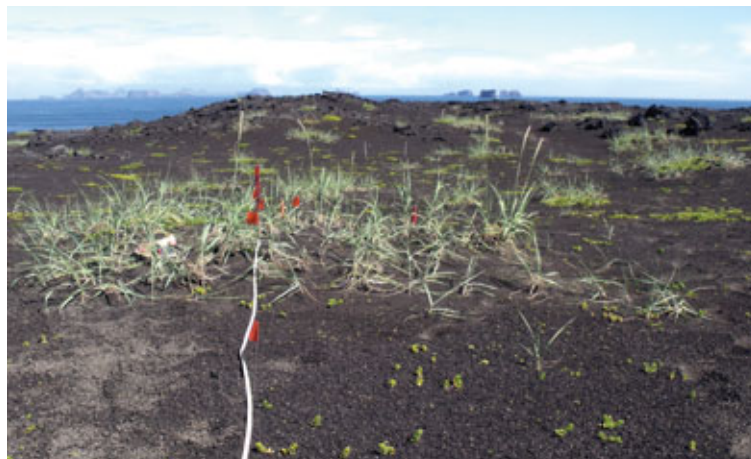
Guðrún Stefánsdóttir stendur ofan í sniði af 40 ára sáningu melgresis í Leirdal, sandsléttu milli Búrfells og Heklu.

Skoðaði melgresi í Surtsey og Leirdal

Guðrún rannsakaði framvindu, uppsöfnun kolefnis og köfnunarefnis í mellöndum, á tveimur svæðum. Annars vegar í Leirdal, sandsléttu milli Búrfells og Heklu, þar sem öskufall úr Heklugosum hefur endurtekið eytt gróðri.

Landgræðsla ríkisins hefur sáð melgresi þar til að hefta ösku í kjölfar eldgosa. Þar voru valdar misgamlar sáningar til að fá aldursröð er spannaði um 40 ár.

Hins vegar í Surtsey en þar má

Hér má sjá sautján ára gamlan melhól í Surtsey þar sem búið er að leggja snið yfir hólninn.

Grafa þurfti um 4 metra djúp snið í Leirdal.

leita í feril náttúrulegrar framvindu melgresis.

„Það var einungis hægt vegna þeirrar vöktunar og skráningar á vistkerfis framvindu sem þar hefur

farið fram síðan að eyjarnar reis úr sæ 1963 og er ég afskaplega þakklát Surtseyjarfélaginu að leyfa mér að gera þessar rannsóknir þarna,“ segir hún.

Yngri sáning í Leirdal.

Aukning mest neðar sýnatökudýptar

Samkvæmt niðurstöðum rannsóknarinnar reyndist uppsöfnun kolefnis, bæði rótarkolefnis og jarðvegskolefnis, meiri í Leirdal. Þrátt fyrir það var rótar-sprota hlutfall og rótar- og jarðvegskolefni lægra í efstu 30 cm jarðvegsins í elstu melhólunum en í Surtsey. Á báðum rannsóknarsvæðunum var mesta aukningin á kolefnisforða vistkerfisins fyrir neðan 30 cm sýnatökudýpt.

„Mun meira köfnunarefni safnaðist árlega upp í melhólunum í Surtsey en fellur á þá með ákomu. Sennilegasta skýringin er sú að hinar löngu rætur melgresisins, sem einnig er að finna í ógrónum svæðum umhverfis hólninn, hafi flutt köfnunarefni inn í hólana. Þannig að melgresishólar í Surtsey eru öflug frumframvindu kerfi sem mynda bletti í vistkerfinu sem gætu síðan orðið lykilsvæði (e. hot spots) fyrir frekari jarðvegsmýndun og framvindu,“ segir í úrdrætti rannsóknarinnar.

Þá gerði Guðrún aðhvarfsgreiningu á breytum fyrir ofan 30 cm. „Ég fann að með reiknijöfnu var marktæk fylgni með kolefni í prófil og ofanjarðarkolefni, það er að segja því kolefni sem er í blöðum og stönglum ofanjarðar,“ segir hún en bætir við að gera þyrfti mælingar víðar til að hægt væri að nota þessa jöfnu á landsvísi.

Guðrún segir niðurstöður sínar geta haft nokkur áhrif á losunartölur frá Íslandi en til þess að komast að því hversu mikil kolefni melgresi er raunverulega að binda þurfi að gera frekari rannsóknir. Landgræðslunni skorti hins vegar fé til að fylgja rannsóknum eftir og endurmeta þátt kolefnis í melgresi landsins.

Bindur það sama og vænt tré

„Það kom verulega á óvart hversu mikið melgresið er að binda á ári. Á því uppgræðslusvæði sem ég gerði mínar aldersraðarannsóknir á 10, 20 og 40 ára gömlum sáningum var meðal binding á kolefni 1,28 tonn á hektara á ári. Það eru töluvert hærri tölur en landsúttekt um kolefnisbindingu á landgræðslusvæðum gefur til kynna,“ segir Guðrún og bendir á að samkvæmt nýrri úttekt Náttúrufræðistofnunar Íslands sé talið að útbreiðsla melgresis sé samtals um 300 hektarar. Því fari melgresið að hafa teljandi áhrif á loftslagsbókhaldið.

„Melgresið er í raun að fara frá því að vera talið binda lítið sem ekkert kolefni yfir í að binda það sama og vænt tré,“ segir Guðrún Stefánsdóttir. /gfp

HVANNEYRARHÁTÍÐIN VERÐUR HALDIN HÁTÍÐLEG LAUGARDAGINN 8. JÚLÍ FRÁ KL 13:30 TIL 17 Á HVANNEYRI Í BORGARFIRÐI. ALLIR VELKOMNIR! FJÖLBREYTT DAGSKRÁ FYRIR ALLA FJÖLSKYLDUNA.

HVANNEYRARHÁTÍÐ

8. júlí 2017

NÁNARI DAGSKRÁ Á FACEBOOK #HVANNEYRARHATID

IS HURÐIR

BÍLSKÚRSHURÐIR | IÐNAÐARHURÐIR

www.ishurdir.is

ÝMSAR GERÐIR & ÚTFÆRSLUR

YFIR 20 ÁRA REYNSLA Í HURÐUM Á ÍSLANDI

ÍSLENSK FRAMLEIÐSLA

- ✓ ÍSLENSK FRAMLEIÐSLA, SMÍÐI OG SAMSETNING
- ✓ ALLAR HURÐIR SMÍÐAÐAR SAMKVÆMT MÁLI
- ✓ MARGAR ÚTFÆRSLUR OG LITAMÖGULEIKAR
- ✓ ÁRATUGA REYNSLA STARFSMANNA Í HURÐUM
- ✓ HÁGÆÐA HRÁEFNI
- ✓ ÞOLA VEL ÍSLENSKT VEÐURFAR
- ✓ STUTTUR AFGREIÐSLUTÍMI

STÍLHREINAR BÍLSKÚRSHURÐIR

ÖFLUGAR IÐNAÐARHURÐIR

FÁÐU HEIMSÓKN

SÖLURÁÐGJAFI OKKAR KEMUR Á STAÐINN, VEITIR FAGLEGA RÁÐGJÖF OG GERIR ÞÉR VERÐTILBOD. VINSAMLEGAST ÓSKIÐ EFTIR HEIMSÓKN Í SÍMA 865-1237 EÐA Á logi@ishurdir.is

IS HURÐIR

Sími 564 0013 | www.ishurdir.is

HAFÐU SAMBAND

- ✓ IS Hurðir ehf.
- ✓ Reykjalundi, 270 Mosfellsbæ
- ✓ Sími: 564 0013
- ✓ logi@ishurdir.is / 865 1237
- ✓ www.ishurdir.is

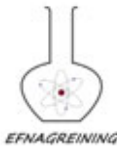
BENZ TIL SÖLU OG/EÐA SKIPTI Á TRAKTOR

Óska eftir góðum 4x4 traktor m/ámoksturstækjum í skiptum fyrir Benz dísil station C220 CDI.

Árg. 2005 (á götu2006) m/dráttar-beisli, ekinn 148 þús. Einn eigandi, fallegur, sjálfskiptur, reykaus og vel viðhaldin borgarbíll.

Verðbil traktors ca 2–2,5 millj.

Endilega hafið samband – Rósa s. 899 9071 eða rosa3101@gmail.com

HIRÐINGARSÝNI

Erum klár fyrir fyrstu sýni sumarsins

Bændur og búalið !

Erum farin að taka á móti hirðingarsýnum. Til að koma sýnum með í fyrstu mælitörn þurfa þau að berast í síðasta lagi fyrir 5. júlí. Fyrir aðra mælitörn fyrir 28. júlí.

Upplýsingar um verð og valmöguleika fyrir heyefnagreiningar má finna á heimasíðu okkar. Einnig er velkomið að hringja til að leita upplýsinga.

Efnagreining ehf

Ásvegi 4
Hvanneyri
311 Borgarnes
Sími: 6612629
Heimasíða: www.efnagreining.is
Tölvupóstfang: efnagreining@efnagreining.is

Belgagri**Twenty-One flugnaeitur**

Einstök formúla flugnaeiturs fyrir bændur í kvikfjárrækt.

- Asameþífos er hraðvirkasta efnið á markaðnum
- Eina fáanlega flugnaeitrið sem má bæði úða og pensla
- Virkni í allt að 12 vikur
- Laðar skordýr að með ferómóni og löðunarefni
- Eina fáanlega efnið sem drepur við inntöku og snertingu

Sölustaðir:

Bústólpi
Fóðurblandan
Jötunn
Kaupfélag Borgfirðinga
Kaupfélag Vestur-Húnavetninga
Verslunin Eyri
Vélavall

Streymi heildverslun ehf. | Goðanesi 4 | Akureyri
Sími: 588 2544 | streymi@streymi.is | streymi.is

Bakteríu-drepandi krem og sápa

Bakteríudrepandi, græðandi og mýkjandi Tea Tree krem og sápa fyrir þurrar og sárar hendur.

Frábært “bænda” krem og sápa fyrir húð sem er undir miklu álagi.

Fæst í **Lyfju** og **Apótekinu** um allt land.

Fæst í **Lyfju** og **Apótekinu** um allt land.

Nú eru **Sunward** gröfurnar aftur fáanlegar, 800 kg til 35 tonn á Íslandi og eru nú fáanlegar hjá nýjum umboðsaðila.

Sunward vinnuvélar, 3ja ára ábyrgð, 10 ára reynsla á Íslandi.

Góðar vélar á góðu verði.

Gulrófan er rótgróid grænmeti í íslenskri þjóðarvitund. Hún hefur verið ræktuð hér frá alda öðli og íslenska yrkið er einstakt á heimsvísu. Hún er góð hrá en býður einnig upp á ýmsa möguleika í matreiðslu. Hún hefur verið kölluð appelsína norðursins – vegna þess hversu auðug hún er af C-vítamíni – og aðrir telja að hún sé „íslenska sætkartaflan“.

Einn af þeim er gulrófnabóndinn Guðni Einarsson í Þórisholti í Mýrdal en hann er sjötti ættliðurinn sem býr þar. Þórisholt er í Reynishverfi – rétt hjá rómuðum ferðamannastöðum eins og Reynisfjöru og Dyrhólaey. „Tíðin í sumar hefur bæði verið góð og slæm má segja. Það hefur verið úrkomu- og vindasamt á þessu svæði. En sem betur fer hefur verið þokkalegur hiti,“ segir Guðni.

Úr blönduðum búskap í gulrófur og ferðapjónustu

Hann er meðal helstu ræktenda gulrófunnar á Íslandi. Eftir 2007 hætti hann blönduðum búskap með kindur og kýr og sneri sér alfarið að þessari ræktun. Árið 2013 hóf Guðni, ásamt Höllu, konu sinni, og bændum frá Lækjarbakka og Reyni að byggja upp veitingaaðstöðu í Reynisfjöru. „Veitingastaðurinn heitir Svarta fjaran og þar er eldað úr hráefni frá bæjunum sjálfum; meðal annars nautahamborgarar frá Lækjarbakka, lambakjöt frá Reyni og rófusúpa frá Þórisholti. Reynisfjara er einn vinsælasti ferðamannastaður á landinu. Frá því að veitingastaðurinn var opnaður um mitt árið 2014 hefur hann verið opin allra daga ársins.“

Allt að 60 tonna uppskera

Bændurnir í Þórisholti hlutu Landbúnaðarverðlaunin árið 2008 en þeir hafa löngum verið framsýnir og farið jafnvel nýjar leiðir í sínum búskap. Þeir voru til að mynda með þeim fyrstu sem stunduðu lífrænan sauðfjárbúskap og svo prouðu þeir bræður upptökuvél fyrir gulrófurnar í samvinnu við mann á Vík. „Það þurfti að sérsníða þetta fyrir þessar séríslensku aðstæður – jarðveginn, rófurnar og auðvitað trékassana sem við erum að nota. Það eru svona sjö til átta sentimetrar á milli plantna og þrjár raðir á milli hjóla á dráttarvél,“ segir Guðni.

Grétar, bróðir Guðna, fór nýlega úr búskapnum í Þórisholti og Ívar, sonur Guðna, kom inn í staðinn. Jarðvegurinn í Þórisholti er svokölluð mómyri og gulrófurnar eru ræktaðar á sex hekturum.

Uppskerumagn er frá 20 og upp í 60 tonn á hektara þegar best lætur og Sölufélag garðyrkjemanna sér um að koma því á markað.

Hugað að frekari nýtingu og virðisauka

„Yfirleitt selst þetta nú allt – og sérstaklega síðustu árin þegar við höfum náð að metta innanlandsmarkaðinn þannig að ekki hefur þurft að flytja inn,“ segir Guðni. Hann segir að þegar afgangur hefur orðið hafi honum því miður verið hent, því það henti ekki vel að nýta rófunu í annað, til að mynda skepnufóður. „Það er of mikill kostnaður við það – og svo er þetta ekki ákjósanlegt fóður. Rófan hefur ekki hátt fóðurgildi – próteinhlutfallið er til dæmis ekki nægilegt.“

Guðni er formaður Félags gulrófnabænda, sem er að hans sögn æði virkt félag og telur um 17 félaga. „Við höfum farið til útlanda í fræðsluferðir og lært heilmikið af því. Það er óhætt að segja að félagsstarfið sé með ágætum hjá okkur.“

Sölufélagið og Þykkvabæjar hafa aðeins verið að prófa að vinna vörur úr gulrófunni. Það er mikið flutt inn af rófum sem eru frystar í tengingum og veitingastaðir hafa keypt það mikið til að nota í kjötsúpuna. Við ætlum með þessum vörum að reyna að sækja aðeins inn á þann markað. Það er nefnilega tæpast hægt að tala um íslenska kjötsúpu með innfluttum rófum í.“

Guðni Einarsson er formaður Félags gulrófnaræktenda og hefur verið um nokkurra ára skeið. Hann ræktar rófurnar við Dyrhólaós og hér sést yfir í Dyrhólaey. Vonir standa til að fyrsta uppskera af gulrófum frá Þórisholti fari í búðir fyrri hluta ágústmánaðar.

Myndir / smh

Íslenska gulrófan er einstök:

Tæpast hægt að kalla kjötsúpu íslenska með innfluttum rófum

– segir formaður Félags gulrófnabænda í Þórisholti í Mýrdal

Veitingastaðurinn Svarta fjaran. Landeigendur í Reynishverfinu eiga Reynisfjöru saman í óskiptu landi.

Gulrófur frá síðasta hausti eru í boði alveg fram að næstu uppskeru.

Draumurinn að brugga gulrófusnafs

Að sögn Guðna er draumurinn að reisa litla bruggverksmiðju í Þórisholti, einmitt meðal annars til að nýta það sem gengur af úr ræktuninni til að brugga gulrófusnafs. Við höfum einstakt hráefni til að vinna vínandann úr – en flestir þeir sem framleiða snafsa á Íslandi þurfa að flytja inn vínanda fyrir sína framleiðslu. Við ætlum að smíða bruggtækin bara hér á staðnum og erum líka að spá í að láta smíða græju til að ná safanum úr rófunum,“ segir Guðni.

Íslenska sætkartaflan

„Hugmyndin er að geta boðið bæði upp á snafs úr eigin framleiðslu og svo jafnvel einhverjar vörur úr gulrófunni sjálfri. Þess vegna er mikilvægt að við framleiðum þetta allt á staðnum og við höfum auðvitað ákveðna sögu að segja líka

Í gamla fjósinu og hlöðunni standa vonir til að hægt verði að koma upp aðstöðu til að taka á móti ferðamönnum og þar verður lítil bruggverksmiðja sem mun vinna gulrófnasnafs úr sætum safanum.

Halla Ólafsdóttir, kona Guðna, sér um daglegan rekstur veitingastaðarins Svörtu fjörunnar. Þar er boðið upp á veitingar úr hráefni frá bæjunum þremur sem eiga staðinn. Opið hefur verið alla daga ársins frá miðju ári 2014. Halla er hér til vinstri með starfsmanni staðarins.

um gulrófunu íslensku – því hún er alveg einstök.

Séríslenskt fræ hefur verið ræktað frá því að elstu menn muna. Hannes í Stóru-Sandvík hefur gert þetta undanfarin ár, þannig að við erum að vinna með allt aðra plöntu en í

nágrennalöndum okkar – svo eru líka náttúrulegar aðstæður öðruvísi hér.

Svo er gulrófan mjög holl og hægt að gera ýmislegt með hana í matargerð. Hún er að mörgu leyti vannýtt,“ segir Guðni, en gulrófan er rík af vítamínum og ekki eins kolvetnari og kartaflan

Gulrófan þarf hita og raka til að þrífast vel. Íslenska gulrófan vex hægt, er minni en önnur yrki frá nágrennalöndum okkar og safaríkari.

til dæmis. Guðni bendir á að líklega svipi henni meira til sætkartöflunnar. „Þá má nota hana á svipaðan hátt í matargerð,“ segir hann.

Ágætar upplýsingar um gulrófunu er að finna á vef Félags gulrófnabænda: rofa.is. /smh

SveitaSæla 2017
Landbúnaðarsýning og bændahátíð
19. ágúst í Reiðhöllinni Svaðastaðir, Skagafirði

Þeim sem hafa áhuga á að taka þátt í SveitaSælu 2017 er bent á að hafa samband við Steinunni Gunnsteinsdóttur í síma 865-5146 eða í gegnum netfangið sveitasaela@svadastadir.is
ALLIR VELKOMNIR - AÐGANGUR ÓKEYPIS

Vélasýning skagfirskra bænda og vélasala
Húsdýra garður
Opin bú í Skagafirði
Hunda-sýning
Sveita markaður

Búgreinafélagin í Skagafirði
Búnaðarsamband Skagafjarðar
Fluga hf.
Skagafjörður

www.svadastadir.is

Er kríli á leiðinni?

www.forlagid.is | Bókabúð Forlagsins | Fiskislóð 39

Bændablaðið

á bbl.is og líka á [Facebook](https://www.facebook.com/bbl.is)

Smáauglýsingar 56-30-300

Hafa áhrif um land allt!

Hagnýtt fyrir fjórhjól

Körfur á fjórhjól: Framan og aftan
25.900kr

Dreifari fyrir fjórhjól
Hentar fyrir áburð, fræ og salt
Verð: 26.000

Egilsþoli 1
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 virka daga
10-14 laugardaga, sími: 430-5500

Sendum um land allt!

Kíktu á www.bbl.is

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

Gamli traktorinn

Kioti – sléttuúlfurinn frá Suður-Kóreu

Kioti Tractors er framleiðsluheiti á dráttarvélum frá Daedong Industrial Co. Ltd., sem er með höfuðstöðvar í Daegu í Suður-Kóreu. Kioti mun vera nokkuð þekkt merki bæði í Evrópu og í Bandaríkjunum.

Daedong Industry eða Jin-ju, Kyungsangnamdo var stofnað árið 1947 og á því 70 ára afmæli á þessu ári. Fyrirtækið óx jafnt og þétt og hefur um árabil verið meðal leiðandi fyrirtækja í þjónustu við landbúnað á heimsvísu og selur framleiðslu sína í yfir 30 löndum.

Þá hafa merki eins og Cub Cadet og Bob Cat verið framleidd hjá Deudong

Kioti dráttarvélar eru framleiddar með allt að 110 hestafla móturum (82 kW), en síðan allt niður í 24,5 hestöfl (18,2 kW), eða alls 43 mismunandi gerðir. Flaggskipið er Kioti PX1153PC sem er 110 hestöfl.

Fjöldi dótturfélaga

Dótturfélög Daedong eru nokkur, en þau eru:

Daedong Metals Co., Ltd., sem framleiðir grindur og burðarvirki í dráttarvélar og önnur ökutæki.

Daedong Gear Co., Ltd. sérhæfir sig í drifbúnaði og skiptingum fyrir landbúnaðar- og iðnaðartæki sem og í skip og ýmislegt annað.

Hankuk Chain Industrial Co. Ltd. framleiðir margvíslegar keðjur í færibönd lyftara og fleira.

Daedong Training Center er með lúxusaðstöðu til að þjálfa umboðsmenn, starfsmenn og notendur búnaðar Daedong.

Daedong-USA, Inc. er fram-

Það hóf framleiðslu á móturum árið 1949. Fyrirtækið hefur hlotið fjölda viðurkenninga og verðlauna í gegnum tíðina og var m.a. valið einn af helstu stuðningsaðilum vetrarólympíuleikanna í PyeongChang í Suður-Kóreu árið 2018.

Kioti-merkið aðallega til útflutnings

Auk dráttarvéla framleiðir Daedong ýmiss konar aukabúnað til notkunar í landbúnaði. Notar fyrirtækið Kioti-nafnið einkum á vélar sem framleiddar eru til útflutnings. Tækin bera einnig önnur heiti eins og Farm Tanakaya, Landix og Landpower.

Hefur framleitt fyrir önnur fyrirtæki

Daedong var um tíma í samstarfi við New Holland og umframleiðslu á Kioti Kubota.

leiðslu- og dreifingarfyrirtæki félagsins í Bandaríkjunum og er með höfuðstöðvar í Wendell í Norður-Karolínu.

Daedong Kioti Europe er með aðsetur nærri Rotterdamhöfn í Hollandi. Það sér um þjónustu við yfir 500 dreifingaraðila í 30 Evrópulöndum.

Daedong China er staðsett í Anhui-héraði. Það var sett á fót 2007 og sérhæfir sig í framleiðslu á samstæðum, ekki sist fyrir hrísgrjónaframleiðslu. Hefur það verið í örur vexti og er eitt af best þekktu vörumerkjum í þessum geira í Kína. /HKr.

UTAN ÚR HEIMI

Grunnvatn í Bandaríkjunum er víða talið mengað af PFC efnum sem eru talin geta verið skaðleg heilsu manna. Mest menguðu svæðin eru í kringum athafnasvæði landhers og flughers, iðnaðarsvæði og æfingasvæði slökkviliða. Þaðan berst mengunin svo í grunnvatn. Þá innihalda margvíslegar matvælaumbúðir líka slík efni.

Efnamengað kranavatn hjá 15 milljónum Bandaríkjamanna

– Efni sem m.a. eru notuð í matvælaumbúðir í hernaði og á steikarpönnur

Kranavatn hjá 15 milljónum manna í 27 ríkjum Bandaríkjamanna er mengað af eitruðum efnum sem einnig eru þekkt sem PFC og PFA. Þau eru m.a. talin geta valdið krabbameini, sjúkdómum í skjaldkirtli og veikingu á ónæmiskerfi manna.

Þetta kemur m.a. fram í nýlegri tilkynningu EWG hópsins (The Environmental Working Group) sem er áhugamannasamtök um rannsóknir og aukna upplýsingagjöf um heilsusamlegra umhverfi fólks. Þau segja að neysla kranavats í litlum mæli á þeim stöðum sem samtökin hafa kortlagt geti verið skaðleg fólki.

„Það er merkilegt að ríkasta land heims geti ekki tryggt þegnum sínum öruggt drykkjarvatn sem hefur ekki langvarandi neikvæð áhrif á heilsu manna,“ segir Bill Walker, sem er ein þeirra sem stendur að tilkynningunni.

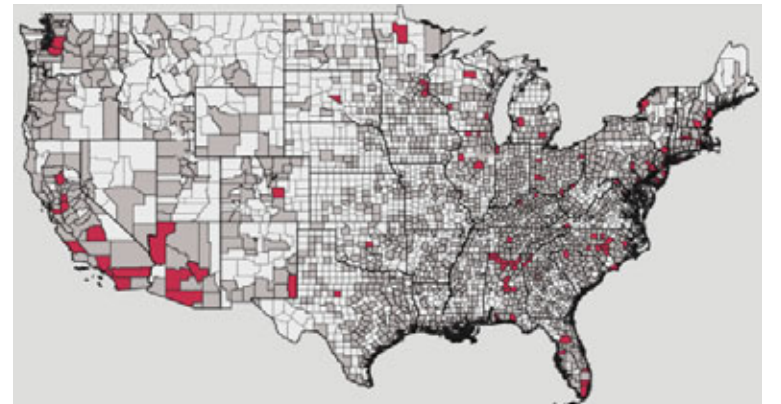
Hættuleg efni í matvælaumbúðum og á steikarpönnum

PFC efni hafa þá eiginleika að vera vatnshrindandi og fráhrindandi efni og er þess vegna mikið notað við framleiðslu á margvíslegum vörum. Það er m.a. að finna í fráhrindandi húð á steikarpönnum, útivistarfatnaði, matvælaumbúðum og í eldvarnarkvöðu. Þessi efnasambönd eru útlistuð á ensku sem „PFASs, eða per- and polyfluoralkyl substances.“ Þá eru þau líka nefnd PFC sem stendur fyrir „perfluorinated chemicals“.

Almenningur þekkir vel eiginleika þessara efna í húðuðum steikarpönnum sem hindra viðloðun. Einnig í vatnshrindandi efnum í útivistarfatnaði, í gólfteppum sem hrinda frá sér óhreiningum, í pokum utan um örbylgjupopp og í margvíslegum öðrum umbúðum utan um matvæli. Þessi efni er oft einnig að finna í húðsnyrtivörum og ýmsum öðrum vörum.

Lítið gert til að upplýsa fólk um hættuna

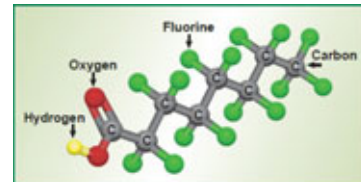
EWG samtökin og Northeastern University hafa kortlagt upplýs-

Svæði þar sem PFC efni hafa fundist í drykkjarvatni eru merkt með rauðu.

Efnin eru m.a. notuð til að minnka viðloðun á steikarpönnum.

Uppbygging PFC.

ingar sem teknar eru úr opinberum gögnum um útbreiðslu EPA mengunar frá verksmiðjum, herstöðvum flughersins, almennum flugvöllum og æfingasvæðum slökkviliða. Þrátt fyrir gögn um aukinn fjölda tilvika sem sýna hættulega mengun af þessum toga, þá segja samtökin að engar reglur hafi verið settar um leyfilegt innihald þessara efna í drykkjarvatni. Þá séu 25 ár síðan Umhverfisverndarstofnun Bandaríkjanna (US EPA) hafi úrskurðað drykkjarvatn sem hættulegt samkvæmt lögum um öryggi drykkjarvats.

Mest mengun frá her og iðnaði

Samkvæmt kortlagningu EWG hefur PFA mengunin mest mest frá sameiginlegri herstöð, landhers og flughers (Joint Base McGuire-Dix-Lakehurst) nærri Trenton í New Jersey. Þar voru mæld 580.000 ppt gildi af PFA efnum í grunnvatni mælt (ppt = billjónustu hlutar í einingu). Í grunnvatni nærri stöðvum flughersins í Dover í Delaware mældust 270.000 einingar.

Af 47 þekktum svæðum þar sem staðfest hefur verið PFA mengun eða grunur er um slíkt, eru 21 þeirra á vegum hersins og 20 eru iðnaðarsvæði. Þá eru 7 æfingasvæði slökkviliða. Á sumum svæðunum er um fjölbætta mengun eiturefna að ræða.

Samkvæmt gögnum Sjúkdóma- varnarmiðstöðva Bandaríkjanna (Centers for Disease Control and Prevention - CDC), þá hafa rannsóknir sýnt að nær allir íbúar landsins hafa eitthvað af PFC eða tengdum efnum í líkama sínum.

Magn þess sem fannst í hóprannsókn á 2.094 einstaklingum sem gerð var á árunum 2003 til 2004 var þó ekki talið í þeim mæli að það hafi verið hættulegt viðkomandi fólki. Reyndar fundust fjögur afbrigði af PFC efnum í fólkinu, eða PFOS, PFOA, PFHxS og PFNA. Ekki kemur þó fram hvar hættumörkin liggja hvað varðar innihalda efnanna í blóði manna. /HKr.

GOTT VERÐ Á FJÓRHJÓLUM

ÞEKKT MERKI MEÐ YFIR 50 ÁRA FARSÆLA SÖGU

ARCTIC CAT TRV 550 - kr. 1.689.000,-
ARCTIC CAT TRV 700 - kr. 1.960.000,-
Á hvítum númerum. Verð með vsk.

ARCTIC SPORT Miðhrauni 13 - 210 Gardabæ - Sími 578-0820 - arcticssport.is

**Vegna aukinnar eftirspurnar óskum
við eftir bújörðum á söluskrá**

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020** eða á netfangið **bjorgvin@eignatorg.is**

Skipholt 50b, 105 Reykjavík

Kíktu inn á www.bbl.is

ÓDÝR

Gleraugu með glampa- og rispúvörn

Verð 19.900 kr

Sérsmíðum samdægurs í styrk +/- 5.0 með cyl. til 2,0.

Hamrahlíð 17
Hús Blindrafélagsins
Sími • 552-2002

Bændablaðið smáauglýsingar 56-30-300

**Leiðandi framleiðandi í gólfum fyrir gripahús
naut - svín - hross - sauðfé**

Hefðbundnir gólfbitar

Rastaðir gólfbitar

Velferðargólf - gúmmi og steinsteypa

AB Andersbeton www.andersbeton.com (VDV benton)

G. Skaptason, Starengi 13, 800 Selfoss. Sími 481 1020 gsm 893 4334, netfang: gskapta@internet.is
Sala og ráðgjöf Norðurland: Benedikt Hjaltason, Akureyri. Sími 894 6946, netfang: bigben@simnet.is

Smærri
viðgerðir

Hraðþjónusta HEKLU.
Hringdu í 590 50 30 eða renndu við.
Hekla.is

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

HUSQVARNA FS 400 LV
Sögunardýpt 16,5 sm

HUSQVARNA K 760
Sögunardýpt 12,5 sm

HUSQVARNA K 3600 MK II
Sögunardýpt 27 sm

HUSQVARNA K 2500
Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA DM 230

HUSQVARNA
Steinsagarblöð og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Svavar Jónatansson skrifar um Ohio sem er sjöunda stærsta efnahagssvæðið í Bandaríkjunum:

Er með landbúnað sem veltir sem svarar þúsund milljörðum króna

Ohio er hluti af miðvesturríkjum Bandaríkjanna og er landbúnaður ein af sjö meginstöðum atvinnulífsins. Fylkið er með sérstæða sögu ofsótttra trúarhópa, þýskra innflytjenda og meiri háttar þurrkun mýrlendis, en sömuleiðis samtíð sem reynir á íbúa.

Höfuðstöðvar landbúnaðar-ráðuneytis Ohio (Ohio Farm Bureau) eru í Columbus, höfuðborg 11,6 milljón íbúa Ohio-ríkis, sem árið 1803 varð 17 ríki Bandaríkjanna.

Á einni af skrifstofum ráðuneytisins má finna líflegan og þverpólitískan vettvang skoðana-skipta í kringum hringlaga skrifborð þakið hljóðnemum, enda um útvarpsstöð ráðuneytisins að ræða. Talsmaður ráðuneytisins og reglulegur þáttastjórnandi, Joe Cornelly, hjálpaði mér að fá yfirsýn yfir landbúnað ríkisins, þar á meðal landfræðilega sýn.

Umfangsmesta ræktun sojabauna, korns og hveitis til fóðureldis

Í vesturhluta Ohio má finna umfangsmestu ræktun sojabauna, korns og hveitis til fóðureldis fyrir nálæga svína- og nautgriparékt, en austurhlutinn eru aflíðandi hliðar, mjólkurbú og beitarlönd. Í norðurhluta ríkisins er vinnsla hlynssiróps útbreidd, en suðausturhlutinn, næst Appalasiufjöllum, hefur minnsta magn landbúnaðar sökum skorts á ræktarlandi. Sáning á sér stað frá miðjum mars syðst en milt loftslag ríkisins gerir miðjan apríl að raunhæfum tíma til sáningar, sem að öllu jöfnu er lokið í júní. Þegar Ohio varð að ríki árið 1803 var ræktun mest við Ohio-ána, en á síðari hluta 19. aldar hófst þurrkun mýrlendis kennt við Miklu svörtu mýrina og skapaði eitt stærsta og gjöfulasta ræktarland ríkisins. Veður hefur alla tíð verið ein helsta ógn við bændur, en Joe segir aukna úrkomu vera merki um breytt veðurfar sem skapi bændum aukin vandræði og kalli á tryggingar til að mæta meiri háttar áföllum og tekjutapi.

Annar áhrifavaldur er orkuverð, vegna áhrifa á verð á eldsneyti, áburði og skordýraeitri, en aukin jarðgasvinnsla í austurhluta ríkisins hefur lækkað orkukostnað bændna. Þróun erfðabreyttra tegunda segir hann hafa leitt af sér aukna uppskeru, allt að fjórfalda, betri plöntur, en einnig mikla verðhækkun á fræjum. Sömuleiðis hafði markaðsverð á korni áhrif á verðlagningu ræktarlands, líkt og þegar ekra undir kornrækt fór úr 2000\$ í 18.000\$, en verðhrun fylgdi upp úr 1980. Offjárfestingar og tilheyrandi lántaka átti þátt í að grísa úr röðum bændna en þeir betur settu gátu keypt ræktarlönd á brunaútsölu. Síðustu 3–4 ár hafa einkennst af lækkandi verði og tapri afkomu fyrir helstu afurðir, líkt og korn og soja, en hafði 6–8 ár fyrir það einkennst af háu verði sem gerði bændum betur kleift að standast núverandi niðursveiflu. Varðandi neikvæða umræðu um landbúnað byggð á hugmyndinni um völd stórfyrirtækja, segir hann tölurnar, í dag um 88% af býlum, sýna að ríkjandi rekstrarform í Ohio sé fjölskyldurekið býli, þótt vissulega geti slík býli verið stór.

Eitt af mikilvægustu málefnum fyrir bændur er skattalegs eðlis og birtist í CAUV áætlun, sem miðar að því að skattleggja lönd bændna samkvæmt landbúnaðargildi í stað markaðsgildis. Afraksturinn er

Presturinn Darwin E. Wilson.

Myndir / Svavar Jónatansson

Mount Victory er smábær með um 600 íbúa, en bærin er skorinn í sundur af járnbrautarteinum.

lægri skattbyrði og tilraun til að halda í landbúnaðarsvæði frammi fyrir þrýstingi húsnæðismarkaðar.

Varðandi pólitíska afstöðu

bændna í Ohio sagði hann þá sveiflast og ekki bundna við neinn flokk. Bændur ríkisins hafi ávallt verið fremur íhaldssamir, en ríkjandi stuðningur þeirra við Trump hafi verið afleiðing þess að bændum þóttu stefnur demókrata, heimssýn og gildi Hillary og Obama ekki hafa samræmast þeirra eigin.

Þúsund milljarða króna landbúnaður

Þótt raddir þeirra hafi ekki fundið víðan hljómgrunn utan miðvesturríkjanna, eru efnahagsleg áhrif landbúnaðar ríkisins gríðarleg. Eitt af sjö störfum Ohio er undir landbúnaði komið, og verðmæti helstu afurða er mælt í milljörðum dollara, líkt og 1,2 milljarðar dollara eggja-iðnaður (120 milljarðar ísl. kr.), 2 milljarða dollara sojabaunaiðnaður, 1,9 milljarða dollara korniðnaður ásamt mjólk, nautgripum og svínarékt, sem samanlagt skapa um 2,3 miljarða dollara.

Landbúnaður ríkisins skilar meira en 10 miljörðum dollara til

hagkerfisins, eða sem svarar um þúsund milljörðum íslenskra króna miðað við gengi dollars í dag. Skýrt er að stefna ráðamanna ríkisins styður líka við bakið á einum mikilvægasta iðnaði þess.

Auk þess má geta að Ohio er 27. stærsta efnahagssvæði heims með rúmlega 526 milljarða dollara verga landsframleiðslu árið 2015 (um 52,6 þúsund milljarðar íslenskra króna), samkvæmt tölum Alþjóða gjaldeyrissjóðsins (IMF). Kemur ríkið þar næst á eftir olíuríkinu Sáði-Arabíu og var efnahagslega öflugra en Argentína.

Hinar Miklu svörtu mýrar

Á þungbúnum morgni í marsmánuði ók ég frá Columbus til norðvesturs, eftir hraðbrautum framhjá úthverfum og stórverslunum, þar til ríkisvegur 31 leiddi mig í gegnum hreinræktuð landbúnaðarhéroið hinna Miklu svörtu mýrlenda.

Smábærir urðu smærri, bandarískum fánum og kirkjum fjölgaði, bílarnir voru stærri og

misbrúnir akrar þöktu landslagið eins og bútasauksteppi.

Við endann á fáförnum vegslóða skammt frá Arlington í Hancock-sýslu, stendur 800 ekru býli Johns Motter, korn- og sojabaunabónda, sem situr í stjórn sojabaunaráðsins (Ohio Soybean Council), hagsmunasamtaka miðuð að rannsóknnum og hagsmunagæslu ræktenda.

Inni í vélahúsinu er 1987 árgerð af John Deer 4450 traktor ásamt búnaði sem John gerir kláran fyrir vorið, en á veturna má finna margan bóndann á kaffisþjalli á matsölustöðum smábæja og kyrrlátt andrúmsloft ræður ríkjum.

John rekur ættir sínar 13 kynslóðir aftur til Þýskalands og Sviss, er þriðja kynslóð bændna í sýslunni, en fyrir fimm kynslóðum yfirgaf langalangafi hans Amish-trúarhópinn. sem er enn fjölmennur í Hancock-sýslu. Amma Johns tók við býlinu þegar afi hans lést af mæðusótt og gekk í öll störf á fjölbreyttu býli, en faðir hans tók við eftir að hafa snúið heim úr seinni heimsstyrjöld. John hafði frá þriggja ára aldri ákveðið að feta í fótspor föður síns, sem lést á miðjum aldri í vinnuslysi á býlinu. Að loknu háskólanámi í búvísindum hóf John eigin búskap sem færðist frá svína- og nautgriparékt yfir í korn og sojabaunir, sem eru ein helsta uppskera í Ohio. Ræktun erfðabreyttra tegunda hefur farið vaxandi, sem hann telur til bóta, þó með mikilli hækkun á frækostnaði. Því fleiri eiginleika sem fræin hafa, því dýrari. Þannig borga bændur ekki aðeins fyrir aukna uppsprettu, heldur eiginleika sem eru vörn gegn mögulegri vá skordýra eða veðurskilyrða. Verð á sojabaunum og ræktarlandi byrjaði að falla fyrir 5 árum og leiddi til gjaldþrots margra bændna sem voru hátt skuldsettir vegna kaupa á dýru ræktarlandi.

Afurðaverðið er enn lágt og segir hann hagnað bændna vera milli 1–2%, sem sé ósjálfbært til langs tíma og muni reynast ungum bændum erfiðast, þrátt fyrir aðgengi að sterku lánskerfi fyrir bændur (Farm Credit System). Það sé aukin notkun á sojabaunum í ýmsum iðnaði, þar á meðal bílsætum, en mesta magn sojabauna fer í fóður, biodísil og matarolíu. Sojaolía hefur undanfarna áratugi glatað ríkjandi markaðsstöðu vegna kröfunnar um fituminni matarolíu, en með þróun erfðabreyttra tegunda sem innihalda mun lægra fituinnihald, er stefnt á að endurheimta fyrri stöðu. Tafir vegna reglugerða um erfðabreytt matvæli standa þó enn í vegi fyrir áætlanir bændna um viðtæka ræktun. Hins vegar segir hann tilvonandi byggingu stórrar sláturstöðvar í Michigan muni auka eftirspurn á sojabaunum í fóður og vaxandi eftirspurn á heimsmarkaði tengd aukinni kjötneslu vaxandi millistéttar kallar á aukna fóðurþörf, og hefur afurðaverð farið hækkandi.

Helstu vandamál bændna varðandi ræktun segir hann vegna aukinnar úrkomu og hita. Nú sé sáð fyrir, en bleyta geti seinkað uppskeru. Pressan á að sitja ekki auðum höndum meðan traktorar nágranna halda út á akra segir hann oft leiða til snemmbúinnar sáningar. Jarðvegurinn sé þungur og leirkenndur, upprunninn frá framburði ísaldarjökla, sem skapar þörf á að plægja.

Darwin og Dúfan fræga

Við endann á sojabaunakri Johns Motter tekur við smár en þéttur skógur á landareign nágrannans.

Ilm af brennandi timbri lagði frá bálkesti á horni skógarins þar sem presturinn Darwin Wilson brenndi trjágreinarnar og þykka boli eikar og askatrjáa, en slíka skóga segir hann því miður fáséða á Miklu svörtu mýrunum, enda áherslan nær öll á landbúnað.

Faðir hans var bóndi, afkomandi 150 þýskra innflytjenda sem árið 1831 komust við illan leik til Bandaríkjanna á skipinu Fræga dúfan.

Fjölskyldurnar höfðu yfirgefið Odenwald í Þýskalandi og siglt frá Bremen. Siglingin gekk stórslysalaust þar til stormur skall á og skipið tók á sig meira vatn en áhöfn gat dælt út. Frammi fyrir dauðans dyr hóf ung stúlka að syngja sálm á þilfarinu í von um að Jesús myndi lægja öldurnar, og tóku nær allir farþegar undir.

Storminn lægði og bar þau að landi í Virginíu, þar sem loforð var gefið guði að fagna og þakka lífgjöfina með árlegri þakkargjörðarhátíð (Schiffbruchsgottesdienst), sem enn er haldin hátíðleg.

Darwin þjónaði fimm söfnuðum, þar á meðal í Detroit, en settist í helgan stein árið 2000 á 80 ekrum landareign sem faðir hans keypti árið 1945, sem að lokum urðu 120 ekrur. Faðir hans mótaðist af kreppunni miklu árið 1929, og birtist í gríðarlegri sparsemi, vinnusemi og svartsýni með tilheyrandi varúð gagnvart fjárfestingum. Tveimur árum eftir að hafa tekið 15.000\$ lán fyrir landarkaupum sínum, var hann búinn að greiða það upp að fullu.

Darwin erfði atorkusemi föður síns en hefur leyft sér kaup á hlutum sem bryti líklega í bága við hugmyndafræði hins þýskættaða bónda. Nokkur hundruð metra inn í skóginn stendur gömul hlaða þar sem gljáandi uppgerður Farmall H traktor ásamt fornum snjósléða standa á neðri hæðinni, en efri hæð hefur hann breytt í tómstundaherbergi með borðtennisborði o.fl. Á veggnum hangir sögulegt dagatal frá 1965, þar sem 11. apríl er sérstaklega merktur pálmásunnudags-hvirfilbyl, alls 47 hvirfilbylir sem gengu yfir fimm ríki og varð þriðji banvænasti í sögu þjóðarinnar. Auk hlöðunnar er bjálkakofi í 19. aldar stíl sem Darwin smíaði og veitir raunsæja innsýn í tilveru evrópskra innflytjenda víða um Bandaríkin. Við hvert byggingarafrekið jókst undrun mín sem náði hámarki í kjallara íbúðarhúss þeirra hjóna, þar sem leynist fullbúið smíðaverkstæði, og sjálft lokaverkið liggur hálf falið innst í rýminu; líkkistan sem Darwin hefur smíað, handa sjálfum sér.

Amish

Á keyrslu eftir ríkisvegi 31 tekur maður bókstaflega fram úr fortíðinni, í formi hestvagna Amish-fólksins, trúarhópur sem rekur uppruna sinn til siðbótar 16. aldar í Sviss, en fluttu til Bandaríkjanna á 18. öld vegna ofsókna. Fjölmennustu samfélög þeirra eru í Pensylvaníu og Ohio, en árið 2010 voru um 250.000 einstaklingar í 429 samfélögum Amish í Bandaríkjunum og fer ört fjölgandi.

Ég ræddi við tvo Amish-bændur sem búa við veginn og staðfestu báðir hættuna sem þeim stafar af hraðri bílaumferð. Landbúnaður og smíðar eru undirstaða Amish-samfélaga, en lífsstíll þeirra byggir á andstöðu við nútímataekni, þótt margar undantekningar séu gerðar, líkt og notkun þreskivéla við uppskeru. Samband þeirra við nútímann er sérkennilegt, en skarast á margan hátt. Þeir eiga viðskipti við nútímavædda nágranna, keyra eftir malbikuðum vegum og selja vörur sínar á markaði sem mótað af framboði og eftirspurn. Áhrif verðlags mótast þannig tilveru þeirra og eykur vinnuálag og stress. Ræktun fjölbreyttra afurða, þar á meðal korns, grænmetis og dýraafurða, einkennir mörg smábýli Amish-bænda, en mér skildist að margar nýjungar í tegundavali, þar á meðal ræktun sojabaua

Hestvagn fyrir utan hlöðu Amish-bónda við ríkisveg 31.

John Motter, korn- og sojabauabóndi.

Pálmásunnudagshvirfilbylur. Dagsetning versta hvirfilbýls í sögu Ohio 11. apríl árið 1965.

og tínsla villtra lauka, væru ekki óalgengar. Amish-bændur séu opnir fyrir nýjungum sem auka uppskeru eða hagnað. Þrátt fyrir nálægð við nútímann sökum búsetu og greiðslu skatta, halda Amish-samfélög fjarlægð með því að forðast stjórnmálaþátttöku, kosningar og hin ýmsu „neikvæðu“ áhrif nútímasamfélaga.

Afganskir akrar og vandamál Ohio

Hestvagn fyrir utan hlöðu Amish-bónda við ríkisveg 31.

Síðustu ár hefur neysla sterkra verkjalyfja sem innihalda ópíum, sem og neysla heróíns í Bandaríkjunum, aukist gríðarlega og fellur nú undir skilgreininguna faraldur. Neyslan, sem nú er mest hjá ungum hvítum íbúum, hefur verið sjúkdómsvædd eftir margra áratuga harðar refsingar, þegar neyslan var bundin við minnihlutahópa. Gríðarleg aukning í neyslu lyfseðilskyldra verkjalyfja átti sér stað upp úr árinu 2000 og hefur aukin neysla heróíns fylgt í kjölfarið. Þegar læknar hætta að ávísa löglegum lyfjum líkt og Fentanyl, eða verðið verður neytendum ofviða, tekur við neysla á ódýrara heróíni sem fæst keypt á götum flestra borga.

Afleiðingar neyslu löglegra sem og ólöglegra ópíumskyldra efna birtast á landsvísu í snarhækkandi dánartíðni vegna ofskammta, nú milli 10–20 einstaklingar á hverja 100.000 íbúa, eða 78 einstaklingar daglega. Ohio er meðal ríkja sem hafa orðið illa úti og létust 3.015 einstaklingar úr ofskammti árið 2015, með nær daglegum frásögnum í dagblöðum. Afleiðingar ná inn í landbúnaðarsamfélög enda útbreiðslan mikil og þvert á efnahagsstöðu líkt og ég komst að í samtölum við fyrrum neytendur, þar á meðal hjúkrunarkonu sem hóf neyslu verkjalyfja í kjölfar bakmeiðsla. Alvarleiki ástandsins leiddi til þess að landbúnaðarráðuneyti ríkisins hefur sett það í flokk forgangsmála fyrir árið 2017.

Meðal þeirra vandamála sem koma beint frá landbúnaði ríkisins, er ofnotkun eða röng áburðargjöf sem leitt hefur til mengunar vatns og náttúruspillingar. Vandamálið er vel þekkt í nútíma landbúnaði þar sem aðeins hluti af áburði, sér í lagi nitur og fosfór, nýtist plöntum, en stór hluti berst frá ökrum með vatni. Afleiðingar eru örveru-gróður, mengun drykkjarvatns ásamt hnignun fiskistofna og hefur umhverfisverndarstofnun ríkisins (OhioEPA) staðfest að um helmingur vatnasvæða í ríkinu séu menguð og að ástandið á yfirborðsvatni sé á hættustigi.

Viðbrögðin fela í sér fræðslu og vottun kennd við FACT (Fertilizer Aplicator Certification Training) sem miðar að betri og skynsamari nýtingu áburðar auk þess sem fjallað er opinberlega um vandann af hálfu hagsmunaaðila. Samofin tilvera landbúnaðar, hagkerfis og lífkerfa ríkisins vekur spurningar um hvernig brugðist er við ólíkum hagsmunum. /SJ

Límtré-CLT BBS

STRÚKTÚR

HÚS - BITAR - ÞÖK

Komdu með teikningu eða við teiknum fyrir þig.

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

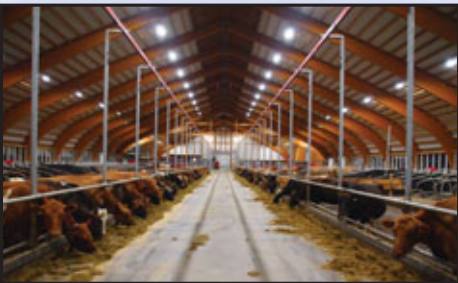
| Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 588 6640 & 860 0264 |

Selbakki ehf. leitar eftir starfsfólki í kúabú þess í Flatey í Hornafirði.

Á búinu eru að jafnaði 240 mjólkandi kýr en heildarfjöldi gripa með kvígum og geldum kúm eru að jafnaði um 500. Flatey er við þjóðveg 1, í um 40 km. fjarlægð vestur af Höfn í Hornafirði, sem er næsti þéttbýliskjarni. Samgöngur til og frá Flatey eru greiðar árið um kring. Í Flatey er stórkostlegt útsýni til fjalla og jökla og stutt í einstakar náttúruperlur.

Um framtíðarstörf er að ræða

Starfið felur í sér öll almenn bústörf, s.s. umhírða kúa, jarðvinnslu, vinnu við heyskap, dagleg umhírða véla og tækja og önnur störf sem tilfalla á búinu. Kostur er að viðkomandi hafi lokið búfræðinámi og hafi reynslu af vinnu við kýr. Jafnframt er kostur að viðkomandi hafi færni og áhuga á viðhaldi og umhírðu véla.

Laun eru samkvæmt kjarasamningum. Húsnæði í boði.

Æskilegt að viðkomandi hefji störf frá og með 1. september nk.

Umsóknum skal skilað til Birgis Freys Ragnarssonar, bústjóra, á netfangið selbakki@sth.is.

Birgir veitir nánari upplýsingar um starfið í síma 868-4590.

SKÓGRÆKT & LANDGRÆÐSLA

Skógur er fróðleiksbrunnur

Mannkynið á skógum að þakka tilvist sína. Áður en skógar tóku að vaxa á jörðinni var magn koltvísýrings í loftþjúpi jarðar fimmtán sinnum meira en nú og við þær aðstæður hefði stór hluti þeirra lífvera sem nú lifa á jörðinni ekki getað þrífist. Skógarnir bundu kolefnið og loftþjúpurinn breyttist. Skógarnir voru auðvitað ekki einir að verki því allar ljóstillifandi lífverur svo sem gróður á landi og þörungar í sjó áttu sinn þátt í að búa í haginn fyrir okkur mennina.

Að ganga inn í skóg er eins og að ganga inn í alfræðiorðabók. Í skóginum eru að verki öfl sem ekki verða skýrð nema með þekkingu eðlisfræðinnar, efnafræðinnar, jarðfræðinnar, líffræðinnar og annarra náttúruvísinda. Það er kraftaverki líkast að hátt tré geti sogið upp vatn í sínar efstu greinar og lauf. Undraveröld sveppa og örvera býr í jarðveginum og er ómissandi þáttur í að skógurinn geti þrífist. Í áhringjum trjáanna má lesa veðurfarssöguna en hringirnir minna okkur líka á sögulega viðburði, samspil manns og náttúru og að trén eru langlífir plöntur sem vinna verk sín hljóðlega en ákveðið.

Skógurinn gefur

Ekki er víst að allir hafi hugleitt hversu margar fæðutegundir eru sprotnar upp í skógum heimsins eða tíndar af trjám. Ávextir og ber, hnetur, olíur, krydd, rætur, grænmeti og auðvitað dýrategundir sem þrífast í skógi. Margvisleg lyf og hollustuefni eiga uppruna sinn í skóginum líka. Svo hefur verið sýnt fram á að skógur á landi stuðlar að auknu lífi í ám, vötnum og sjó með því að losa nauðsynleg næringarefni eins og nefnt var í þarsíðasta tölublaði Bændablaðsins.

Olíuhagkerfið eða jarðefnahagkerfið er að renna sitt skeið. Það hófst með iðnbyltingunni en hefur nú náð hámarki. Nú vinnur mannkynið að því að koma sér út úr þeim vítahring að nota kol, olíu og gas sem orkugjafa. Nýting jarðefnaeldsneytis er einstefnunýting. Teknar eru auðlindir sem myndast hafa á milljónum ára. Þeim er brennt á einu augabragði og eftir situr aukið magn koltvísýrings í loftþjúpum sem veldur því að jörðin hitnar. Í stað einstefnu þurfum við hringrásir. Lífhagkerfið tekur við af jarðefnahagkerfinu og það er byggt á hringrásum.

Eldiviður er dæmi um hringrás. Viðurinn er tekinn í skóginum og gefur hita þegar hann brennur í eldavél eða kynditæki. Upp stígur koltvísýringur rétt eins og þegar olía, kol eða gas brennur. Munurinn er hins vegar sá að efjafnmikill skógur vex upp aftur og sá sem felldur var eykst ekki magn koltvísýrings

Hér klýfur Sigríður Sigurfinnsdóttir, skógarbóndi í Hrosshaga í Biskupstungum, eldivið. Hjá henni standa Björn Bjarnald Jónsson, verkefnisstjóri afurða- og markaðsmála hjá Skógræktinni, Björgvin Eggertsson hjá starfs- og endurmenntunardeild Lbhl og Ólafur Oddsson, fræðslufulltrúi Skógræktarinnar. Öll eiga þau sæti í nefnd um skógarfræðslu. Myndir / Pétur Halldórsson

Skógur er tilbúin skólastofa þar sem læra má um lífið og tilveruna. Hér ræðir Ólafur Oddsson við þátttakendur á undirbúningsnámskeiði í skógarfræðslu sem haldið var í lok maí í Ólaskógi í Kjós. Mynd / Pétur Halldórsson

í andrúmsloftinu við brennslu trjáviðar. Þannig er kolefnishringrás skógarins. En þetta er ekki eina hringrásin í skóginum. Skógur er öflugt vistkerfi sem kemur sér upp

næringarefnaförða. Næringarefnin nýtast aftur og aftur og með skynsamlegri nýtingu skógarins gengur ekki á næringarefnaförða hans. Skógur er því eins konar

eilífðarvél en auðvitað er það orka sólarinnar sem drífur vélina áfram.

Hringrásir vatns eru sömuleiðis að verki í skóginum. Skógur dregur bæði úr hættunni á þurrkum og flóðum. Hann hægir á rennsli vatns og vatnið nýtist því lífkerfinu mun betur en á illa grónu landi þar sem það rennur hindrunarlaust. Vatnið gufar upp af skóginum og skóglendi heimsins er eitt af því sem drífur úrkomukerfi jarðarinnar áfram. Uppstreymi yfir skógunum veldur því að rakt loft kemur inn af hafi og hvort tveggja veldur úrkomu sem fóðrar vatnavistkerfi á landi og vökvargróðurinn. Skógar búa til ár og læki.

Úr trjám er hægt að framleiða allt sem nú er framleitt úr jarðolíu. Tækninni fleygir fram í þessum efnum og nú er farið að framleiða ýmiss konar plastefni úr beðmi sem líka er kallað tréni eða sellulósi. Beðmi er fjölsýkra sem veitir plöntumfrumum styrk. Þessa fjölsýkra má brjóta niður og framleiða ótal efni til ýmiss konar framleiðslu. Timbur er nefnilega ekki bara smíðaviður

eða eldsneyti. Úr timbri má búa til líklegasta og ólíklegasta iðnvarning en það má líka nota í framleiðslu á dýrafóðri með hjálp örvera, lyf og margt fleira mætti nefna. Ef við viljum nota áfram bíla og vélar með sprengihreyflum getum við búið til hefðbundið bensín eða díselolíu úr víði ellegar etanol sem sömuleiðis má brenna í hefðbundnum vélum. Það er endurnýjanlegt eldsneyti. Möguleikarnir eru óþrjótandi.

A þessu sést að afurðir úr skógi snerta alla þætti daglegs lífs, orkuna sem við þörfumst, matinn sem við borðum og vörurnar sem við kaupum. Þar með er skógurinn líka uppspretta lærdóms og þekkingar. Skógræktin vill auka skógarfræðslu, hvetja til skógartengds útínáms í skólum landsins og efna til skógarnámskeiða fyrir fólk á öllum aldri eða viðburða sem tengja fólk við skóginn og upplýsa um gildi hans. Fyrir því starfi fer Ólafur Oddsson, fræðslufulltrúi Skógræktarinnar.

Nám í skógarleiðsögn

Með vaxandi skógum vantar okkur skógarleiðsögumenn og liður í fræðslustarfi Skógræktarinnar er að þróa nám í skógarleiðsögn. Slíkt nám getur til dæmis nýst skógarbændum vel. Skógarleiðsögn með fræðslu og upplifun er ein tegund skógarþytja. Með því að bjóða upp á fræðslu og upplifun í skógi sínum getur bóndinn fengið arð af skóginum löngu áður en farið er að uppskera úr honum timbur.

Fróðlegar gönguferðir þar sem bóndinn segir sögu skógar síns og útskýrir hvernig hann er hugsaður getur verið góð viðbót við ferðaþjónustuna. Ekki spillir fyrir ef gestirnir læra að tálga, fá til sögn í skógarumhirðu, tína sveppi og ber, lyfta trjábolum eða hita kaffi og baka brauð yfir eldi svo nokkuð sé nefnt. Slíkt væri nýsköpun í ferðaþjónustu.

Skógurinn er fullur af undrum náttúrunnar og í honum búa ótal tækifæri til athafna, skoðunar, verkefna, undrunar og upplifunar en líka til slökunar og endurnæringar. Skógur er fróðleiksbrunnur.

Pétur Halldórsson
kynningarstjóri Skógræktarinnar

BÁRUJÁRN
ALUSINK OG LITAÐ ALUSINK
PLÖTUR KLÆÐA 107 CM

NÝJUNG
VATNSRÁS

VEGGKLÆÐNINGAR
OG FLASNINGAR

KOPAR OG SINK
KLÆÐNINGAR

LÆSTAR

STJÓRNUBLIKK
SANTARSSON • ALMÖNN BLAKKINN • KAMARSTÁL • BÓLLARIN
LOFTSTÆTNI • SMÍ • ELEMNT • VEGGSTÖR • KLÆÐNINGAR

Snögg og góð þjónusta!

Smíðjuveg 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • stjornublikk@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

Sögufélag Eyfirðinga:

Birgir á Öngulsstöðum úr stjórninni eftir 41 árs setu

Birgir Þórðarson á Öngulsstöðum tilkynnti á aðalfundi Sögufélags Eyfirðinga sem haldinn var fyrir nokkru að hann léti af stjórnarsetu sökum aldurs.

Birgir tók fyrst sæti í stjórn Sögufélagsins árið 1976 og hefur þjónað félaginu óslitið síðan, ýmist sem formaður, ritari eða meðstjórnandi. Þess má geta að Sögufélag Eyfirðinga var stofnað 27. júní 1971. Skortir því ekki nema fáein ár upp á að Birgir hafi setið í stjórn félagsins frá upphafi. Fyrir þetta þökkðu aðalfundargestir með miklu lófaklappi.

Ábúendatal Stefáns á lokametrum

Þá varð fundarmönnum tíðrætt um hið mikla ábúendatal Stefáns Aðalsteinssonar sem hlotið hefur nafnið, Eyfirðingar framan Glerár og Varðgjár, og áformað er að komi út í fimm bindum. Nú hillir undir verklok sem væntanlega verða í haust en þá þarf sannkallað Grettistak til að koma verkinu á prent – sem ætti nú samt ekki að vaxa okkur Eyfirðingum í augum, bentu ýmsir á, og höfðu þá í huga framtak Skagfirðinga við að varðveita sögu sína – og eru þeir þó umtalsvert færri en við, sögðu fundarmenn hver við annan.

Að loknum venjulegum aðalfundarstörfum tók við erindi Gunnars Jónssonar en hann hefur undanfarin ár lagt nótt við dag að

Birgir Þórðarson á Öngulsstöðum lét af stjórnarstörfum fyrir Sögufélag Eyfirðinga á aðalfundi félagsins nýverið. Hann tók fyrst sæti í stjórn Sögufélagsins árið 1976 og hefur þjónað félaginu óslitið síðan, ýmist sem formaður, ritari eða meðstjórnandi.

Guðmundur P. Steindórsson, gjaldkeri Sögufélags Eyfirðinga.

RML

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins

Flestir framleiðendur sláttuvélasetta bjóða upp á bakkkeyrslusett, og þó að Valtra séu mest að auglýsa og selja bakkkeyrslubúnað, bjóða, Claas, Fendt, New Holland, Steyr o.fl. einnig upp á þenna möguleika.

Bætt afköst og vinnumhverfi við slátt með því að bakka

Sigtryggur V. Herbertsson
ábyrgðarmaður í
bútækni
sigtryggur@rml.is

Íslenskir bændur eru sífellt að leita leiða til að auka afköst og þægindi við slátt og er sala á stórum sláttuvélum alltaf að aukast.

Svokölluð fiðrildi eru einnig að verða algengari og algengari hjá stærri bændum og verktökum. Það er margt sem spilar inn í eins og hraði, vinnslubreidd, lögun stykkja og ökumaður.

Samanburðarrannsókn

Árið 2012 gerði Finnsla rannsóknarsofan TTS rannsókn á vinnuhagræði við slátt afturábak og var notað til verksins Valtra með Twintrac bakkkeyrslubúnaði og Elho sláttuvélum. Helstu niðurstöður

voru að 13% munur var á hversu fljótlegri var að slá afturábak en hluti af því var að vinnslubreidd sláttuvéla nýttist betur og beygjur tóku mun styttri tíma. Það sem var samt mest sláandi við niðurstöðurnar

var álag á ökumanninn, við það að hafa yfirsýn yfir allt sláttuborðið minnkaði sá tími sem ökumaður sneri upp á bakið úr 20% í 0% í beinni keyrslu og úr 25% niður í 5% þegar verið var að beygja.

Það er sameiginlegt með öllum vélum að aflúttak er mun sterkara að aftan og afturlýftur mun öflugri. Þreskivélar eru dæmi um tæki sem hafa beygjur að aftan til að minnka vinnutap í beygjum. Beygjur að aftan gefa mun minni beygjuráðis á sláttuvélinni og afturdekkinn elta sláttugárann.

safna heimildum um Eyjafjarðarsveit og skráningu þeirra í gagnagrunn. Hvatti Gunnar þá í útsveitum til að fara að fordæmi sínu og hefja skipulagða söfnun heimilda. Var gerður góður rómur að máli hans.

Félögum hefur fækkað

Að lokum skal þess getið að félögum í Sögufélagi Eyfirðinga hefur fækkað umtalsvert. Þó er ekki vitað um nema einn einstakling sem hefur bráðlifandi sagt sig úr félaginu og segir það sína sögu um hið ágæta rit Súður, sem um þessar mundir er

ritstýrt af Birni Teitssyni, og er helsta skrautfjöðurin í hatti félagsins – en þess má geta að konur setja að þessu sinni sterkan svip á ritið.

Staðreyndin er hins vegar sú að stjórninni hefur illa tekist að bera sig eftir nýjum félögum. Í frétt frá stjórn félagsins segir að hún vilji nú nota tækifærið og bjóða öllum sem unna eyfirskaum fróðleik að gerast félagar í Sögufélagi Eyfirðinga og fá ársrit félagsins, Súður, heimsendar en ritið kemur út árlega. Hægt er að hringja í síma 462-4024 eða setja nafn, heimili og kennitölu á netfangið, gudps@simnet.is. /MPÞ

UTAN ÚR HEIMI

Amazon kaupir Whole Foods

– Kaupverðið nemur um 1.370 milljörðum króna

Þann 16. júní var greint frá því að Amazon væri að kaupa bandarísku verslanakeðjuna Whole Foods fyrir 13,7 milljarða dollara, eða sem nemur um 1.370 milljörðum íslenskra króna.

Þetta þýðir að Amazon býður um 42 dollara fyrir hvern af þeim 318,9 milljón hluta eins og skráningin var í apríl. Viðskipti með hlutabréf í Whole Foods stöðvuð í kauphöllum þegar hluturinn stóð í 32,77 dollurum. Í fréttum kom fram að inni í samningunum yrðu skuldir Whole Foods Market Inc. Þótt kaupverðið sé um 9 dollurum hærra á hlut en fékkst í síðustu viðskiptum fyrir kaupin, þá er það samt umtalsvert lægra en þegar gengi félagsins var hæst. Á árunum 2012 til 2015 voru bréf í Whole Foods að seljast á 50 dollara á hlut.

Stofnað í Texas 1978

Whole Foods var stofnað í Texas árið 1978 og er með um 27% markaðshlutdeild meðal hágæða matvælaverslana í Bandaríkjunum. Það er með um 460 verslanir í Bandaríkjunum, Kanada og í Bretlandi. Þar er aðal áherslan lögð á sölu á lífrænum og vistvænum afurðum sem og tilbúnum réttum. Starfsmenn verslanakeðjunnar eru um 87.000 og í fyrra seldi fyrirtækið vörur fyrir um 16 milljarða dollara.

Þekkt meðal íslenskra bænda

Íslenskir bændur þekkja Whole Foods af góðu einu og þar hefur

m.a. verið selt af og til í gegnum tíðina íslenskt lambakjöt, skyr, smjör og fleira.

Stofnandinn verður áfram forstjóri

Fram kom í tilkynningu frá Whole Foods að verslanirnar yrðu áfram reknar með óbreyttu sniði. Þá mun John Mackey, sem er einn af stofnendum Whole Foods, áfram halda stöðu sinni sem forstjóri fyrirtækisins og höfuðstöðvarnar verða áfram í Austin í Texas. Hann segir að þessi viðskipti gefi tækifæri til að hámarka virði fyrirtækisins fyrir hluthafana. Einnig muni viðskiptin tryggja framlengingu á þeirri sýn stofnendanna að bjóða aðeins upp á hágæða vöru, reynslu, þægindi og nýjungar fyrir viðskiptavinum.

Jeff Bezos, forstjóri Amazon, segir að milljónir manna elski Whole Foods Market vegna þess að hann bjóði einungis upp á bestu og náttúrulegustu lífrænu matvælin á markaðnum. Þá hafi Whole Foods gert það skemmtilegt að borða heilsusamlega fæðu.

Ráðgert er að öllum formsatriðum vegna kaupanna verði lokið fyrir árslok 2017. /HKr.

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Hafa áhrif um land allt!

Á FAGLEGUM NÓTUM

„Okkar afurð – okkar mál“, grundvöllur bættrar samvinnu bænda við verslanir, almenning, neytendasamtök og stjórnvöld:

Neytendur eiga rétt á að vita

– Réttar og ítarlegar upplýsingar um uppruna, framleiðsluhætti og innihald eiga að tryggja bæði hagsmuni bænda og neytenda

Samband íslenskra bænda og íslenskra neytenda er einstakt og náð. Það byggir á trausti, heiðarleika og greinargóðum upplýsingum. Að þessu sambandi vilja sauðfjárbændur hlúa.

Mikilvægur þáttur í því er að tryggja að neytendur fái réttar og greinargóðar upplýsingar um innihald vöru og framleiðsluhætti. Á aðalfundi Landssamtaka sauðfjárbænda í lok mars var samþykkt sérstök neytendastefna samtakanna, en þetta er í fyrsta skipti sem það er gert. Yfirskrift hennar er Okkar afurð – okkar mál. Stefnunni má skipta í fjóra meginþætti: Bætt upplýsingagjöf til neytenda, sérstaka neytendavernd fyrir börn, aldraða og sjúklinga, bætt eftirlit í þágu neytenda og siðlegar innkaupastefnu hins opinbera.

Bætt upplýsingagjöf alls staðar

Bændur er óhræddir við heiðarlega samkeppni því þeir vita að siðlegir búskaparhættir skipta neytendum máli. Þess vegna er mikilvægt að neytendur fái réttar og góðar upplýsingar hvar sem þeir kaupa matvörur, hvort sem er í verslunum, á veitingastöðum eða í mótuneytum. Íslenskir sauðfjárbændur vilja að upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með því að styrkja verulega regluverk um vandaðar og greinargóðar upprunamerkingar matvæla.

Stórt skref væri að merkja með áberandi hætti upprunaland allra afurðir sem standa neytendum til boða, hvort sem er í verslunum, mótuneytum eða á veitingastöðum. Þá er mikilvægt að raunverulegt framleiðsluland vörunnar komi skýrt fram þótt henni sé umpakkað annars staðar. Þetta þarf líka að gilda um vörur frá löndum innan Evrópska efnahagssvæðisins

Undanfarna mánuði hafa bændur unnið með tugum íslenskra veitingastaða að því að merkja sérstaklega og setja íslenskt lambakjöt í öndvegi. Mikil ánægja hefur verið með verkefnið bæði meðal erlendra ferðamanna, veitingamanna og íslenskra neytenda. Árangurinn hefur farið fram úr björtustu vonum og söluaukningin á lambakjöti hjá samstarfsstöðunum að jafnaði numið um fjórðungi.

Neytendur fái að vita um lyfjanotkun, dýravelferð og umhverfisfótspor

Réttar og ítarlegar merkingar eru grunnurinn að heiðarlegri samkeppni og raunverulegu valfrelsi neytenda og sameiginlegir hagsmunir bænda og neytenda. Sauðfjárbændur vilja að fram komi hvort – og þá hvaða – hormónar, lyf, eitur- eða varnarefni voru notuð við framleiðsluna. Einnig að upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með því að umhverfisfótspor matvöru komi fram með skilmerkilegum og skýrum hætti.

Þar verði litið til allsherjar umhverfisfótspors eins og kolefnislosunar, áburðarnotkunar, erfðabreytts fódurs, sýklalyfjanotkunar, hormónanotkunar, notkunar á illgresis- eða skordýraeitri o.s.frv.

Til viðbótar vilja sauðfjárbændur að upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með sérstökum merkingum á dýraafurðum m.t.t. dýravelferðar. Taka skuli sérstaklega fram með áberandi hætti ef ekki er tryggt að afurðir séu af dýrum sem alin eru við sambærilegar dýravelferðarreglur og gilda hér á landi.

Réttar, aðgengilegar og ítarlegar upplýsingar eru mikilvægt vopn,

Bætt upplýsingagjöf til neytenda

- Upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með því að styrkja verulega regluverk um vandaðar og greinargóðar upprunamerkingar matvæla með eftirfarandi hætti:
 - Skylt verði að merkja með upprunalandi allar afurðir sem standa neytendum til boða, hvort sem er í verslunum, veitingastöðum og mótuneytum.
 - Upprunamerkingar verði settar fram með áberandi og skýrum hætti og m.a. gerðar kröfur um leturstærð o.fl.
 - Upprunalegt framleiðsluland vörunnar komi skýrt fram þótt henni sé umpakkað annars staðar. Þetta eigi líka við um vörur frá löndum innan Evrópska efnahagssvæðisins.
- Upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með því að bæta verulega innihaldslýsingar matvöru þar sem m.a. komi fram hvort – og þá hvaða – hormónar, lyf, eitur- eða varnarefni voru notuð við framleiðsluna.
- Upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með því að umhverfisfótspor matvöru komi fram með skilmerkilegum og skýrum hætti m.t.t. kolefnislosunar, áburðarnotkunar, erfðabreytts fódurs, sýklalyfjanotkunar, hormónanotkunar, notkunar á illgresis- eða skordýraeitri o.s.frv.
- Upplýsingagjöf til neytenda verði bætt með sérstökum merkingum á dýraafurðum m.t.t. dýravelferðar. Taka skal sérstaklega fram með áberandi hætti ef ekki er tryggt að afurðir séu af dýrum sem alin eru við sambærilegar dýravelferðarreglur og gilda hér á landi.

Sérstök neytendavernd fyrir börn, aldraða og sjúklinga

- Sérstakt átak verði gert í að koma ítarlegum og greinargóðum upplýsingum til foreldra um þann mat sem boðið er upp á í skólum og leikskólum m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–4.
- Sérstakt átak verði gert í að koma ítarlegum og greinargóðum upplýsingum til sjúklinga, aldraða og annarra sem dvelja um lengri eða skemmri tíma á sjúkrastofnum, dvalarheimilum og viðlíka stöðum um þann mat sem þeim er boðið upp á m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–4.

Bætt eftirlit í þágu neytenda

- Neytendavernd verði bætt með skilvirkara og auknu eftirliti og strangari viðurkögum gegn brotum.
 - Bætt og reglulegt eftirlit í a.m.k. hverjum mánuði verði með merkingum í verslunum, veitingastöðum og mótuneytum m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–4.
 - Hafin verði regluleg sýnataka úr öllum innfluttum matvælum og sýnataka úr innlendra framleiðslu uppfærð m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–4.
 - Gerð verði krafa um fullnægjandi vottorð með innlendra og innfluttri matvöru m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–4.
- Neytendavernd verði bætt með skilvirkari og harðari viðurkögum við rangri og villandi upplýsingagjöf m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–6.

Fordæmi hins opinbera við neytendavernd með siðlegri innkaupastefnu

- Gerð verði skýlaus krafa um að fyrir liggi upplýsingar um uppruna, dýravelferð, umhverfisfótspor, hormóna-, lyfja- og eiturefnainnihald við öll opinber innkaup m.t.t. þeirra þátta sem greinir í lið 1–4. Það sé forsenda innkaupa bæði ríkis og sveitarfélaga að matvörur standist ströngustu gæðakröfur í þessu tilliti.
- Hollusta, hreinleiki og umhverfisfótspor m.t.t. sýklalyfjanotkunar, dýravelferðar, hormóna-, lyfja- og eiturefnainnihald verði metin a.m.k. jafn þýðingarmikil við opinber útboð og innkaup á matvælum og verð eða hæfi bjóðenda. Þetta gildi um ríki, sveitarfélög og allar opinberar stofnanir og félög.

hvort sem er í baráttunni við þá loftslagsvá sem nú stöðjar að

mannkyni eða fyrir bættri lýðheilsu þjóðarinnar.

Svavar Halldórsson.

Sérstök neytendavernd fyrir börn, aldraða og sjúklinga

Íslendingar eru mikilvægustu viðskiptavinir sauðfjárbænda og innlendar landbúnaðarafurðir eru ómissandi hluti af daglegu lífi flestra. Íslenskir sauðfjárbændur eru stoltir af því að framleiða hágæða afurðir fyrir opnum tjöldum með umhverfissvænum og náttúrulegum hætti.

Fjöldi bænda opnar dyr sínar á hverju ári fyrir hópum íslenskra barna sem koma og fylgjast með lífinu í sveitinni, sauðburði eða réttum. Þá nota bændur netið til að koma á framfæri upplýsingum um framleiðsluhætti og afurðir. Mikill meirihluti landsmanna telur lambakjöt vera þjóðarréttinn og fólk er almennt stolt af íslenskum landbúnaði.

Aukið gegnsæi og upplýsingagjöf styrkir þetta einstaka samband. Bændur telja hins vegar ekki nóg að þeir veiti góðar upplýsingar og vilja því leita samstarfs um að koma upplýsingum til foreldra um þann mat sem boðið er upp á í skólum og leikskólum með tilliti til umhverfisfótspors, eiturefna- og lyfjanotkunar og slíkra þátta.

Bændur vilja líka að sjúklingar, aldraðir og aðrir sem dvelja um lengri eða skemmri tíma á sjúkrastofnunum, dvalarheimilum og viðlíka stöðum viti með vissu hvað er borið á borð fyrir þá.

Við sem aðstandendur, neytendur og foreldrar eigum rétt á að vita hvað börnunum okkar er boðið upp á í opinberum mótuneytum.

Mikilvægt er að ríki og sveitarfélög taki undir með bændum og foreldrum í þessu efni.

Bætt eftirlit í þágu neytenda

Íslenskir sauðfjárbændur vilja að neytendur viti sem mest um þær afurðir sem bændur leggja alúð við að framleiða í sátt við náttúru og samfélag. Það eru hins vegar aðrir sem verða að hafa eftirlit með því að neytendur fái réttar og greinargóðar upplýsingar.

Bændur vilja að neytendavernd verði bætt með skilvirkara og auknu eftirliti og strangari viðurkögum gegn brotum. Stjórnvöld víða um lönd hafa á undanförmum misserum lagt aukna áherslu á að vinna gegn blekkingum og svindli í matvælageiranum. Meðal annars hefur verið komið á samvinnu alþjóðlegra lögreglustofnana til að sporna gegn matarsvindli.

Þessi mál hafa ekki verið í brennidepli hér á landi og jafnvel þótt starfsmenn einstakra stofnana geri sitt besta er augljós þörf á því að leggja mun meiri áherslu á þennan mála-flokk. Sauðfjárbændur vilja sjá bætt og reglulegt eftirlit með merkingum í verslunum, veitingastöðum og mótuneytum og reglulega sýnatöku jafnt úr innfluttri og innlendra matvöru.

Þá verði gerðar auknar kröfur um fullnægjandi vottorð

með allri matvöru með tilliti til umhverfisfótspors, eiturefna- og lyfjanotkunar. Bændur vilja líka að neytendavernd verði bætt með skilvirkari og harðari viðurkögum við rangri og villandi upplýsingagjöf.

Siðleg opinber innkaup

Hið opinbera er einn allra stærsti kaupandi vöru og þjónustu í landinu. Það á líka við um innkaup á matvælum. Um þau innkaup gilda innlend lög og reglur en líka alþjóðlegar reglur og skuldbindingar. Alþjóðlega regluverkið er almennt hugsað sem grunnur til þess að tryggja að allir seljendur sitji við sama borð þegar kemur að opinberum innkaupum. En einstaka ríki mega hins vegar setja sér ítarlegri reglur svo lengi sem þær eru almennar. Ekki sist ef þær kröfur stuðla að meiri neytendavernd eða bættri upplýsingagjöf til almennings. Þetta er gert víða í nágrannaríkjunum.

Til dæmis eru gerðar kröfur í Danmörku um að ákveðið hlutfall matvæla sem opinberar stofnanir kaupa séu lífrænar. Annars staðar eru sérstaklega strangar reglur um upplýsingagjöf. Sauðfjárbændur vilja að hið opinbera geri skýlausa kröfu um að fyrir liggi upplýsingar um uppruna, dýravelferð, umhverfisfótspor, hormóna-, lyfja- og eiturefnainnihald við öll opinber innkaup. Það er eðlileg krafa að það sé forsenda innkaupa bæði ríkis og sveitarfélaga að matvörur standist ströngustu gæðakröfur í þessu tilliti. Það er einnig eðlileg krafa að þessir þættir verði metnir að minnsta kosti til jafns á við verð og hæfi bjóðenda við opinber útboð og innkaup á matvælum.

Líklega eru fáar opinberar aðgerðir sem geta á einu bretti skilað jafn miklum árangri varðandi lýðheilsu og minnkun kolefnislosunar eins og að alþingi setji í lög að ríki, sveitarfélög og opinberar stofnanir skuli fara að samræmdri siðlegri opinberri innkaupastefnu þar sem hollusta, hreinleiki og lágmarks umhverfisfótspor eru í öndvegi.

Við viljum vita

Íslenskir sauðfjárbændur hafa undanfarin ár og áratugi unnið af heilindum og metnaði að ýmsum umhverfisverkefnum og hafa sett sér metnaðarfulla framtíðarstefnu þar sem meðal annars er unnið að fullri kolefnisjöfnun greinarnnar og fullkomnum rekjanleika afurða.

Hér á landi eru ekki notaðir hormónar eða vaxtahvetjandi lyf, áburðarnotkun er lítil, erfðabreytt fódur bannað í sauðfjárrækt og sýklalyfjanotkun í íslenskum landbúnaði er ein sú minnsta í heimi. Bændur vilja miðla þessu til neytenda svo þeir geti tekið upplýsta og meðvitaða ákvörðun um hvaða matvörur þeir velja fyrir sjálfa sig og fjölskylduna. Þess vegna ákváðu þeir að setja sér í fyrsta sinn neytendastefnu undir yfirskriftinni Okkar afurð – okkar mál, sem lögd verður til grundvallar í allri samvinnu bænda við þá sem vinna og selja afurðirnar, almenning, samtök neytenda og stjórnvöld.

Margir hafa orðið til að fagna þessu framtaki bænda og vonandi getur það orðið grundvöllur nýrrar vakningar um sjálfsögð réttindi neytenda til að vita hvað þeir eru raunverulega að setja ofan í innkaupakörfuna. Við viljum öll vita.

Svavar Halldórsson
framkvæmdastjóri
sauðfjárbænda.

Kveikt á ST40 Tokamak, fyrsta kjarnasamrunaofni Breta:

Einkaframtak þykir lofa góðu í kjarnasamrunatilraunum

Kveikt var á fyrsta kjarnasamrunaofni Breta í lok apríl. Þessi tilraunaofn er svokallaður Tokamak ofn af gerðinni ST40. Strax í upphafi tókst að framkalla plasma úr brennandi heitu rafhlöðnu gasi.

Takmarkið er að ná með þessum kjarnasamrunaofni að framleiða heitan plasma í seglusviði sem nær 100 milljón gráðu hita á Celsius fyrir árslok 2018. Það er sjö sinnum meiri hiti en er á yfirborði sólarinnar sem fær líka sína orku með kjarnasamruna. Þar er hitinn „aðeins“ um 15 milljón gráður. Ráðgert er að ST40 muni geta framkallað sama hita og finnst í kjarna sólarinnar nú í haust 2017.

Hálfgert útigrill í samanburði við ITER

ST40 Tokamak ofninn er örlítill í samanburði við ITER kjarnasamrunaofninn sem verði er að smíða í Saint-Paul-lez-Durance í Suður-Frakklandi, en ITER stendur fyrir International Thermonuclear Experimental Reactor. Eiginlega má líkja ST40 við vasaútgáfu eða útigrill í slíkum samanburði, en ITER verður um 30 metra hár og 23 þúsund tonn að þyngd, en er samt að grunni til risastór Tokamak ofn.

Samþykkt var að fara í ITER verkefnið árið 2006 með samkomulagi Kína, ESB, Bandaríkjanna, Rússlands, Indlands, Japans og Suður-Kóreu, en skrifað var undir samninginn í Frakklandi. Þá var áætlað að verkefnið myndi kosta 5 milljarða evra á 10 ára tímabili. Gildistími samningsins er til 35 ára.

Byggt á uppfinningu frá Sovétríkjunum sálugu

Margir telja að ITER sé allt of stór og þungur í vöfum fyrir tilraunir með kjarnasamruna. Reyndar skrifuðu forsvarsmenn ITER undir samstarfssamning við yfirvöld í Kazakstan þann 12. júní síðastliðinn um að fá aðgang að KTM Tokamak ofni þeirra til að gera efnatilaunir fyrir ITER. Þess má geta að Tokamak var fundinn upp af eðlisfræðingunum Igor Tamm og Andrei Sakharov í Sovétríkjunum sálugu á sjötta áratug síðustu aldar. Byggðu þeir uppfinningu sína á frumhugmyndum hugsuðarins Oleg Lavrentiev sem var í allt öðrum fræðum (Etymology). Hans sérgrein var að rannsaka sögu og uppruna orða, meiningu þeirra og breytingar í gegnum tímann.

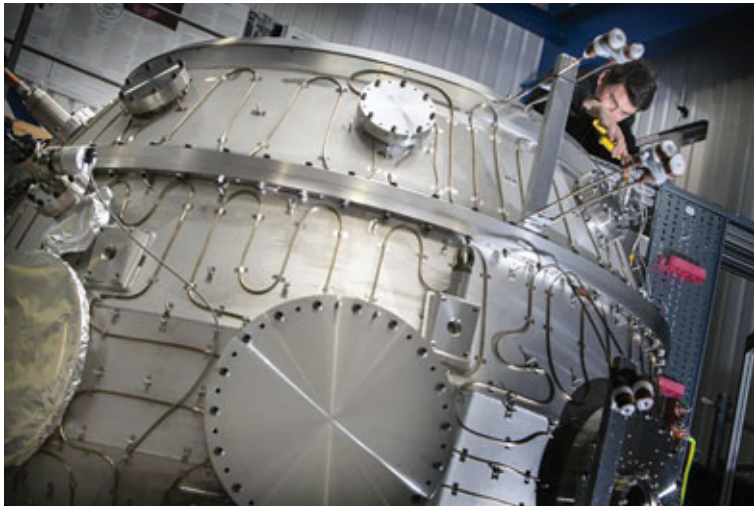
Ótakmörkuð orka við 100 milljón gráður

Talið er að 100 °C sé sá þröskuldur sem hægt er að ná með þessari gerð kjarnasamrunaofna. Við slíkan hita umbreytast vetnissameindir í helíum og gefa frá sér nær ótakmarkaða hreina orku, að því er segir í Science alert.

Sagt mikilvægt framlag einkaaðila

David Kingham, forstjóri Tokamak Energy sem stendur á bak við ST40 tilraunina, segir að þetta hafi verið mikilvægur dagur í sögu kjarnasamrunaorkunnar í Bretlandi og heiminum öllum.

„Við eru að opna fyrir fyrsta ofn heimsins sem hannaður hefur verið og rekinn af einkaaðilum fyrir stýrðan kjarnasamruna. ST40

ST40 Tokamak kjarnasamrunaofninn í Bretlandi.

Mynd / ST40

Frá byggingarstað ITER kjarnasamrunaofnsins sem verði er að smíða í Saint-Paul-lez-Durance í Suður-Frakklandi. Það er risavaxið verkefni allra helstu stórbjóða heims upp á milljarða evra.

Mynd / ITER

ST40 Tokamak kjarnasamrunaofninn í Bretlandi er eins og lítið ferðagrill í samanburði við þetta ferliki í Frakklandi.

Mynd / ITER

er tæki sem mun sýna fram á að hægt er að ná 100 milljóna gráðu hita í kjarnasamruna á hagkvæman hátt. Þetta mun leiða til þess að hægt verður að virkja nýtanlega kjarasamrunaorku innan nokkurra ára en ekki áratuga,“ segir Kingham.

Ef þetta tekst verður hægt að framleiða nær ótakmarkaða hreina orku með því að bræða saman atóm í stað þess að sundra þeim eins og gerist í kjarnorkuverum. Hráefnið er nær eingöngu salt og vatn og úrgangurinn er helíum gas.

Það er þó ekki einfalt að ná þessu marki. Engin efni eru þekkt sem haldið geta svo miklum hita í ofni. Því verður að framkvæma kjarnasamrunann í gríðarlega öflugum segulsviði, þannig að ofurheitur plasminn snerti aldrei ofninn sjálfan.

Nokkrir áfangasigrar hafa þegar unnist. Þannig náðu vísindamenn við MIT stofnunina í Bandaríkjunum því að setja met í plasma þrýstingi í október 2016.

Í desember urðu vísindamenn í Suður-Kóreu síðan fyrstir til að framkalla 300 milljóna gráðu hita á Celsius og halda honum stöðugum í 70 sekúndur.

Í Þýskalandi hefur tekist að halda stjórna á plasma í nýjum kjarnasamrunaofni sem nefndur hefur verið Wendelstein 7-X.

Þrátt fyrir þann árangur sem náðst hefur er samt enn langt í land. Finna þarf hagkvæma leið til að framkalla plasma sem nær jafnframt nógu miklum hita til að kjarasamruni geti átt sér stað þannig að hægt sé að virkja hitann. /HKr.

Brokkólí getur verið fljótt að skemmast í flutningi og í hillum verslana.

ROP kynnrir „nýja“ aðferð við geymslu á brokkólí:

Plastpokar í stað ískælingar

Í vefriti Israel Agri 8. júní er greint frá nýjungum í þökkun á grænmeti. Þar er rætt um aðferð sem þróuð hefur verið af ROP og sérstökum „XC-Broccoli retail“ plastpokum sem fyrirtækið selur. Þar mun þó að því er virðist ekki vera um nein geimvísindi að ræða.

Við flutninga á grænmeti eins og viðkvæmu brokkólíu um langan veg á markað í heitari löndum með flutningabílum eða flugvéllum, hefur gjarnan verið mokað ís yfir það til kælingar svo það skemmist síður. Þetta hefur í för með sér margvíslega ókosti auk þess að auka þyngd vörunnar í flutningi.

Aðferð sem ROP hefur kynnt miðar að því að minnka kostnað í flutningi og draga úr hættu á örverumyndun og skemmdum sem orðið getur þegar ísinn þiðnar. Samt sem áður á aðferð ROP að tryggja ferskleika og gæði pakkaðs brokkólí í langan tíma, eða allt að mánuði við 1 til 3 gráður á Celsius. Einnig er þessi aðferð sögð tryggja gæði í allt að viku í hillum verslana við 16 til 18 gráðu hita. Þá er aðferðin sögð koma í veg fyrir að brokkólí gulni og í því myndist mygla. Það á líka síður að svertast vegna oxunar og haldast lengur stíft og ferskt en ella.

Í raun virðist ekki vera um annað

Brokkólí á þökkunardegi komið í „XC-Broccoli retail“ poka.

Sama brokkólí eftir 32 daga í kæli við 3°C.

að ræða en að plastpokarnir eru ekki hafðir stærri en nauðsynlegt er. Við þökkun er síðan tryggt að loftmagnið í pokunum verður eins lítið og mögulegt er, eða um eða innan við 10%, og tryggt með góðri lokun svo að loft komist heldur ekki inn í pokann. Vart er hægt að kalla þetta geimvísindi, en svo virðist sem þetta virki samt vel. /HKr.

UTAN ÚR HEIMI

Aukin framleiðni í landbúnaði á norðurslóðum vegna hlýnunar jarðar mun ekki duga til að jafna upp tapið sem verður í hitabeltinu.

Harvard T.H. Chan School of Public Health: Loftslagsbreytingar munu draga úr matvælaframleiðslu

Breytingar á loftslagi munu hafa mikil áhrif á matvælaframleiðslu heimsins á komandi árum. „Þær munu hafa mikil áhrif á magn, gæði og staðsetningu matvælaframleiðslunnar,“ segir Sam Myers, sem er doktor í lyfjafræði við Harvard T.H. Chan School of Public Health.

Myers hefur stundað rannsóknir á því hvernig umhverfisáhrif hafa áhrif á heilsu manna. Ræddi hann þetta m.a. á ráðstefnu fyrr á þessu ári.

„Við höfum aldrei áður þurft að auka fæðuframleiðslu jafn mikið og nú til að anna aukinni eftirspurn á heimsvísu. Á sama tíma erum við að gjörbylta líffræðilegum undirstöðum framleiðslunnar vegna breytinga á loftslagi.“

Draga mun úr matvælaframleiðslu

Hann segir að breytingar á loftslagi munu draga úr framleiðslu á heimsvísu. Þótt sumir vísindamenn hafi haldið því fram að vaxandi koltvísýringur í loftinu muni virka eins og áburður fyrir plöntur, þá kunni það að virka öfugt fyrir sumar tegundir eins og korn og hveiti. Það eigi einkum við hitabeltissvæði sem til þessa hafi gefið góða uppskeru en verði rýr vegna hækkandi hitastigs.

Myers vísar til niðurstaðna rannsókna sem benda til að aukinn koltvísýringur í andrúmsloftinu leiði til hækkunar hitastigs sem leiði til minni uppskeru vegna þurrka á vissum svæðum. Þar muni tíðni ýmissa sjúkdóma einnig aukast, en slíkar pestir séu orsakavaldur að 25 til 40% uppskerutaps í dag. Ef hitastig hækkar enn meira aukist útbreiðsla slíkra sjúkdóma.

Þá muni skordýr flytja sig yfir á svæði þar sem þau þekkjast ekki í

dag sem og ýmsar fuglategundir sem erfitt verði að hafa hemil á.

Staðan verður verst í hitabeltinu

Hann telur að landbúnaður á hitabeltissvæðum muni að öllum líkindum verða verst úti. Þar verði erfiðara fyrir bændur að vinna sökum hita sem leiði til minni framleiðslu auk þess sem ræktunarskilyrði versni. Þetta sé einkum alvarlegt í ljósi þessa að þar sé fólksfjöldunin mest og muni verða svo á næstu 50 árum.

Tíðni næringarefnaskorts mun aukast

Þá muni aukning koltvísýrings í andrúmsloftinu leiða til þess að gæði sumra plantna muni versna og þær missa hluta af næringargildi sínu. Það leiði aftur til versnandi heilsufars fólks og meira fari að bera á skorti á járn og sinki. Í framtíðinni kunni þannig um 200 milljónir manna að bætast í hóp þeirra sem þjást af sinkskorti. Sá milljarður manna sem þegar býr við sinkskort mun versna. Þá sýni rannsóknir að áhrifin á járnupptöku manna úr fæðunni sem og próteins verði svipuð.

Svæðin nærri pólum jarðar munu vissulega njóta hlýnandi veðurfars og lengri ræktunartíma, að mati Myers. Það landsvæði dugi bara ekki til að halda uppi aukinni framleiðslu.

Myers telur að fleiri matvælagreinar en landbúnaður muni verða illa úti vegna hlýnunar jarðar. Það eigi ekki síður við fiskveiðar, þar sem fiskisstofnar hörfi nú hlýnandi sjó í kaldari aðstæður nærri pólsvæðunum.

Sannarlega svört sýn af hálfu doktorsins en eflaust eru margir vísindamenn honum sammála. /HKr.

Kettir og menn samferða í árpúsundir: Útbreiðsla katta kortlögð

Tengsl manna og katta ná aftur til nýsteinaldar. Jarðvistarleifar sem fundust í Kýpur benda til þess að kettir hafi lifað í nánú samlífi með mönnum allt frá 7.500 f.Kr. Í dag eru húsvandir kettir til staðar í öllum heimsalfum nema á Suðurskautslöndunum og á afskekktustu útskikum veraldar.

Þótt hann sé í dag mestmegnis alinn sem hæverskur nautnaseggur og dyntóttur fjölskyldumeðlimur þjónaði köttur mikilvægu hlutverki til að sporna við meindýrum,

einkum nagdýrum, á sveitabýlum, í skipum og þorpum á árum áður.

Vísindaritíð *Nature* birti nýlega niðurstöður rannsókna á útbreiðslumynstri katta um heiminn. Notaðar voru DNA-greiningar á jarðvistarleifum kattardýra og benda niðurstöður til þess að kettir hafi breiðst út samhliða sjóferðum manna, frá ströndum og þaðan inn til meginlanda. Þá sýna greiningar á þróun litmynsturs katta fram á að eiginleg ræktun katta hefjist síðar en hjá flestum öðrum heimilisdýrum.

Á FAGLEGUM NÓTUM

Fríar fitusýrur myndast þegar fitukúlur mjólkurinnar sundrast af einhverjum ástæðum, en það er þó alls ekki lögmál að fríar fitusýrur þurfi að vera eitthvert vandamál í mjólk. Má fullyrða að það sé algjörlega óháð mjaltatækninni sem notuð er.

Of margar fríar fitusýrur í mjólkinni?

Svo virðist sem allmargir hafi átt í vandræðum með magn frírra fitusýra (FFS) í tankmjólk undanfarið og kemur slíkur vandi auðvitað beint niður á afreikningnum frá afurðastöðinni, enda getur mikið magn af FFS leitt til beiskubragðs mjólkur og mjólkurvara.

Fríar fitusýrur myndast þegar fitukúlur mjólkurinnar sundrast af einhverjum ástæðum, en það er þó alls ekki lögmál að fríar fitusýrur þurfi að vera eitthvað vandamál í mjólk. Má fullyrða að það sé algjörlega óháð mjaltatækninni sem notuð er. Í öllum tilfellum á að vera hægt að ná fitusýrunum niður á ásættanlegt stig. Það er margt sem kúabændur geta gert sjálfir áður en kallað er í sérfræðing. Hér verður komið inn á helstu atriði sem reynslan sýnir að tengjast auknu magni af fríum fitusýrum í mjólk.

Margt hefur áhrif á mjólkina

Leið mjólkurinnar frá spenaenda í mjólkurtankinn getur verið löng og flókin og margt á þessari leið getur haft áhrif á gæði mjólkurinnar. Við upphaf ferðalagsins, þegar mjólkinn kemur úr spenanum, skiptir þó afar miklu máli að gæði hennar séu í lagi.

Þegar horft er til frírra fitusýra í mjólk hafa hér áhrif þættir eins og staða á mjaltaskeiði, nythæð, tíðni mjalta á dag og fæðun kúna. Þessir þættir hafa m.a. allir áhrif á það hvernig gæði fitunnar í mjólkinni eru þegar hún yfirgefur spenaendann og því viðkvæmari sem fitan er á þessum tímum, því meiri líkur eru á því að meðferðin á leið mjólkurinnar í tankinn geti haft slæm áhrif og magn frírra fitusýra aukist vegna sundrunar á mjólkurfitu.

Tvenns konar uppruni fitu í mjólk

Mjólkurfita er aðallega þriggýseríð, sem samanstanda hvert um sig af glyseróli sem tengt er þremur fitusýrum og þegar þessi fita sundrast af einhverjum ástæðum losnar glyserólið og fitusýrurnar verða lausar eða fríar eins og hefur oft verið notað um þessa fitusýrur.

Það er ágætt að rifja upp að þær fitusýrur sem mynda mjólkurfítuna eiga sér tvenns konar uppruna. Annars vegar myndast þær frá grunni í júgurvefnum og hins vegar eru þær teknar beint upp úr blóðrásinni og þangað hafa þær komið úr fæðinu, úr örverumassa og frá forðafitu kýrinnar og er þessi hluti fitunnar breytilegur eftir stöðu á mjaltaskeiði.

Það er margt sem kúabændur geta gert sjálfir áður en kallað er í sérfræðing.

Náttúruleg vörn mjólkurfitu

Í mjólkinni er mjólkurfitan í litlum fitukúlum sem eru umluktar þunnri himnu en hlutverk þessarar himnu er að halda fitusýrunum saman, að vernda fitukúlurnar og gerir það um leið að verkum að fitukúlurnar dreifast í mjólkinni. Þessi himna getur svo brostið við meðhöndlun mjólkurinnar og einnig við það eitt að láta mjólkina standa ókælda því þá fara sk. fituhvatar (lipasar), sem finnast náttúrulega í mjólkinni, að starfa af krafti en þeirra hlutverk er að sundra fitunni. Í raun má segja að með því að tryggja að þessi himna sé af góðum gæðum og að hún haldist í heilu lagi í mjólkinni, sé nokkuð tryggt að hlutfall frírra fitusýra haldist lágt.

Stærð fitukúlunnar skiptir máli

Fitukúlurnar eru misstórar og því stærri sem þær eru, því óstöðugri eru þær og viðkvæmar fyrir sundrun. Því oftar sem kýrin er mjólkuð á degi hverjum, því stærri verða fitukúlurnar í mjólk hennar og um leið verður mjólkinn viðkvæmari fyrir meðhöndlun.

Þarna spila mjaltþjónar stórt hlutverk en þeir geta einmitt mjólkað kýr oft á dag og um leið verður að viðurkennast að þessi mjaltatækni fer ekki beint mjúklega með mjólkina almennt séð vegna mikillar loftinnblöndunar og tíðra dælinga eða blásturs á mjólk svo dæmi séu tekin.

Fóðrið skiptir máli

Nýleg íslensk rannsókn, sem gerð var á Stóra-Ármóti, sýndi fram á að magn frírra fitusýra í mjólk jókst með gjöf á fitubættu kjarnfóðri en notkun á slíku kjarnfóðri jókst verulega hér á landi árið 2014 þegar mjólkurfituskortur var

yfirvofandi hér á landi. Rannsókn þessi sýndi fram á að viðbót á fitu í fóðri, hvort sem var úr þurrfitu eða kjarnfóðurlöndun, leiddi til breytinga á efnainnihaldi mjólkur, m.a. þannig að fituhlutfall mjólkurinnar hækkaði en um leið hækkaði einnig hlutfall af fríum fitusýrum í mjólkinni hjá kúm sem fengu fituviðbót. Þó var magn þeirra ekki nálægt mjólkurgæðamörkum fyrir fríar fitusýrur.

Önnur fæðunarlega tengd áhrif á fríar fitusýrur er vanfæðun á orku og/eða fæðun með lélegu gróffóðri sem kýrnar éta þá síður. Gerist þetta verður himnan sem umlykur fitukúlurnar ekki nógu sterk og þá þolir mjólkinn mun minni meðhöndlun en ella.

Á það hefur einnig verið bent að með því að gefa kúnum E-vítamín megi ef til vill. styrkja himnuna sem umlykur fituna og af því má draga þá ályktun að ef grunur er um E-vítamínskort þá má vænta þess að aukin hætta sé á hækkuðum FFS.

Kýrin sjálf skiptir máli

Arfgerð kýrinnar hefur án nokkurs vafa áhrif á það hvernig mjólkinn er framleidd í viðkomandi kú og hvernig efnasamsetning mjólkurinnar er. Þannig er ekki hægt að útiloka að einhverjar kýr framleiði einfaldlega afar viðkvæma mjólk, þ.e. mjólk sem þolir illa meðhöndlun nútíma mjalta- og kælitækni. Þá er ástæða að geta þess að sé heilsufar kúna ekki gott þá kemur það einnig niður á mjólkurgæðunum og getur haft neikvæð áhrif á FFS.

Bóndinn skiptir máli

Bústjórnin sjálf hefur alloft veruleg áhrif á auknið magn FFS í mjólk. Líklega eru algengustu mistökinn sem gerð eru að halda kúm í framleiðslu langt fram yfir 300 daga frá burði

en sýnt hefur verið fram á að gæði mjólkurfitunnar versna er líður á mjaltaskeiðið og mjólkinn verður því viðkvæmari fyrir meðhöndlun. Þá lenda margir með mjaltþjóna í því að gefa lágmjólk kúm of oft heimild til mjalta innan sólarhringsins og þær eru því hugsanlega mjólkaðar oft en tvisvar á dag þrátt fyrir að skila ekki nema 10-12 litrum á dag. Hlutfallsleg innblöndun lofts, og þar með þiskun mjólkurinnar, í þessa fáu mjólkurlitra er miklu meiri en hjá kúm sem skila að lágmarki 8 litrum við hverjar mjaltir.

Hvað er til ráða?

Þegar horft er til þeirra þátta sem hafa megináhrif á magn FFS í mjólk þá má gróflega flokka þá í þrennt: tæknilega þætti, líffræðilega þætti og bústjórnarlega þætti.

Í fyrsta lagi þarf að útiloka tæknilegu þættina, sem er nokkuð einföld aðgerð og fljótleg. Flestir bændur vona yfirleitt að ástæður aukins magns FFS í mjólk megi skýra með tækninni, enda oftast auðvelt að laga slíkt. Því miður er þó vandinn oft en ekki bundinn við aðra áhrifaþætti eða samspil margra þátta. Það er þó afar mikilvægt í upphafi að skoða og útiloka tæknilega þætti sem geta haft sundrandi áhrif á fitukúlur mjólkur.

Hér má nefna atriði eins og að mæla loftblöndun inn í mjólkina og skoða hvort einhversstaðar séu t.d. loftlekar eða bilaðar dælur sem geta

Hér má nefna atriði eins og að mæla loftblöndun inn í mjólkina og skoða hvort einhvers staðar séu t.d. loftlekar eða bilaðar dælur sem geta piskað mjólkina á leið hennar frá spenaendanum út í mjólkurtank.

piskað mjólkina á leið hennar frá spenaendanum út í mjólkurtank.

Þá er alltaf kostur að forkæla mjólkina og kæla hratt niður. Þetta gerir fitukúlurnar stöðugri og lípasinn vinnur heldur ekki hratt og vel við lágan hita.

Þegar við horfum til kúnna sjálfra er mikilvægt að þær fái gott fóður sem eykur líkurnar á því að kýrnar geti framleitt mjólkurfitu af góðum gæðum, þ.e. fitu sem þoli meðhöndlun betur. Ennfremur er mikilvægt að tryggja að mjólkurtankurinn kæli rétt og að hrærkerfið sé rétt stillt.

Í öðru lagi þarf að skoða hvort það sé eitthvað sem bendi til þess að fôðrið sé að hafa neikvæð áhrif á gæði mjólkurinnar og geri hana viðkvæma fyrir tækninni sem notuð er við mjaltir eða kælingu.

Í þriðja og síðasta lagi þarf svo að skoða bústjórnarlega þætti. Hér má sérstaklega nefna tvo þætti. Annars vegar samþjöppun á burði sem gerir það að verkum að á búinu verða á sama tíma margar kýr sem eru komnar langt inn í mjaltaskeiðið. Þessar kýr skila frá sér mjólk af verri gæðum og því gætu þær í sameininingu haft neikvæð áhrif á FFS. Hins vegar eru þá þær sem eru með mjaltþjóna og láta þá mjólka kýr sínar allt of oft með aðurnefndum áhrifum á mjólkurgæði kúa í lágrí nyt sem og neikvæðum áhrifum á mjólkurgæði kúa sem eru komnar langt inn í mjaltaskeiðið.

Snorri Sigurðsson
Mjólkurgæðasviði SEGES
sns@seges.dk

Losað um innflutningsbann á kjöti á milli Bandaríkjanna og Kína:

Snýst um milljarða dollara tekjur fyrir bandarískan nautakjötsútflutning

– Kínverjar flytja í staðinn inn fulleldaðan kjúkling fyrir veitingahús og vinnslur

Bandarísk stjórnvöld reyna nú að opna fyrir sölu á nautakjöti til Kína eftir innflutningsbann sem sett var á þar í landi í kjölfar kúariðu sem kom upp á búum í Evrópu og Bandaríkjunum 2003. Bandaríkjamenn svöruðu því með banni á innflutningi á kjúklingum frá Kína.

Viðskiptateymi Donalds Trump Bandaríkjaforseta með Wilbur Ross viðskiptaráðherra í fararbroddi hefur þegar stigið ákveðin skref til að leysa þessa deilu að því er fram kom á fréttasíðu USA Today fyrir skömmu. Ljóst er að þetta skiptir bandaríska nautgripabændur mjög miklu máli, en árið 2003 var flutt út nautakjöt frá Bandaríkjunum fyrir 3 milljarða dollara, eða sem svarar um 300 milljarða íslenskra króna. Útflutningsverðmætið hrapaði niður í 1,1 milljarð dollara á árinu 2004 í kjölfar innflutningsbanns Kínverja samkvæmt tölum Food Safety News.

Kínverjar kveiktu vonir sl. haust

Bandaríski nautakjötsiðnaðurinn hefur röið að því árum saman að enduroppna markaðinn í Kína. Verulegur árangur náðist í september á síðasta ári þegar kínversk stjórnvöld lýstu yfir áhuga á að aflétta innflutningsbanninu, en án þess þó að tiltaka tímasetningu. Í kjölfarið hófust viðræður um tæknilegar útfærslur mögulegrar afléttingar bannsins.

Bandaríkjamenn aflétta banni á kjúklingainnflutningi

Það sem talið er geta liðkað fyrir þessum viðskiptum sem möguleika er vilyrði bandarískra yfirvalda fyrir innflutningi á fullelduðum kjúklingum frá Kína sem tilkynnt var um fyrir skömmu. Bandarískir kjötframleiðendur hafa fagnað þessari ákvörðun, enda telja þeir að Kínverjar séu viljugir til að eyða enn meiru fyrir innflutt kjöt frá Bandaríkjunum auk kjöts frá Ástralíu og Brasilíu.

Heimild til að selja kínverskt

Bandaríkjamenn vonast til að vinna aftur markað fyrir nautakjöt í Kína upp á milljarða dollara.

Kínversk kjúklingasláturhús hafa fengið grænt ljós á sína starfsemi frá bandarískum yfirvöldum.

kjúklingakjöt í Bandaríkjunum mun geta haft umtalsverð áhrif á samkeppni með slíkar afurðir á heimsvísu að mati Jim Sumner, formanns viðskiptaráðs með kjúklingakjöti og egg. Þess má geta að Kínverjar lokuðu einnig fyrir innflutning á kjúklingum frá Bandaríkjunum 2015 í kjölfar ótta við fuglaflensu.

Það vakti enn frekari væntingar í málinu að skoðunarmenn frá bandaríska landbúnaðarráðuneytinu gáfu kínverskum kjúklingasláturhúsum grænt ljós eftir skoðunarferð þangað í maí. Töldu þeir tryggt að matvælaöryggismál í sláturhúsum væru eins og best væri á kosið.

Þrátt fyrir afléttingu á innflutningsbanni á fullelduðum kjúklingakjöti frá Kína, verður það ekki á boðstólum í verslunum fyrir almenning. Það verður einungis flutt inn fyrir

veitingastaði og kjötvinnslur og þá sem hráefni í ýmsa rétti eins og súpur. Mjög strangar reglur munu áfram gilda um allan innflutning á kjúklingi frá Kína og hann mun aðeins fara inn á sérstaklega skilgreindan markað, að sögn Jim Sumners.

Nokkur gagnrýni hefur verið á þessi áform og hefur verið bent á að vinnslan í Kína sé ekki alltaf sem sýnist. Það sýni m.a. ítrekuð tilfelli á fuglaflensumiti. Þá séu merkingar um uppruna og annað ekki alltaf eins og kröfur gera ráð fyrir.

Milljarða dollara viðskipti í húfi

Greinilegt er að mikill þrýstingur er af hálfu nautakjötsútflytjenda í Bandaríkjunum á að liðkað verði til fyrir innflutningi á kínverskum kjúklingi. Enda er til mikils að vinna ef hægt væri að hífa þann útflutning í fyrra horf og auka útflutningstekjur á nautakjöti um 2 milljarða dollara. Þær tekjur gætu jafnvel orðið enn meiri í ljósi stóraukins innflutnings Kínverja á nautakjöti á síðustu árum.

„Þetta er nokkuð sem við höfum misst af í mörg ár og höfum verið að reyna að vinna aftur á síðastliðnum 13 árum,“ segir Kent Bacus, yfirmaður alþjóðaviðskipta og markaðsaðgengis hjá National Cattlemen's Beef Association. /HKr.

Sæti og varahlutir í

- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bátá

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Hrossabændur - hestamenn!

Vantar hross til slátrunar á næstu vikum.

Forðist biðlista í haust.

Bjóðum tímabundið hækkað verð!

Sláturpantanir í síma 480 4100.

Sláturfélag Suðurlands
Selfossi

DO YOU LOVE CLEANING?

Ap-Prif is looking for people to work in Selfoss.

Punctual and efficient individual, between the age of 20–40 years old with driving license and no criminal record.

Must speak english and/or icelandic.
Challenging work in a multicultural environment.

If you are interested, please apply via www.ath-thrif.is or email: gerda@ath-thrif.is

PROFESSIONALISM
GOOD SERVICE
HONESTY

WWW.ATH-THRIF.IS

Getum við orðið að liði?

Við erum með allar lausnir fyrir þvottahús, Hótel, Gistiheimili og Sjúkrastofnanir.

Þurrkarar

Þvottavélar

Strauvélar

Hótelín, þvottagrindur, taupokar ofl.

Kirkjustétt 2-6, 113 Reykjavík
Símar: 567 4577 / 892 8925
icefakta@icefakta.is / www.icefakta.is

Um niðurstöður kynbótamats í maí 2017

Guðmundur Jóhannesson

 ábyrgðarmaður í
nautgriparáækt
mundi@rml.is

Nú koma fimm ný reynd til notkunar og eru þau fædd 2010 og 2011. Um er að ræða síðasta nautið úr 2010 árgangi og fyrstu fjögur nautin sem koma til notkunar að lokinni afkvæmaprófun úr 2011 árganginum. Þar með hafa verið tekin 12 naut til notkunar úr 2010 árganginum en hann taldi samtals 28 naut.

Í heildina hefur sá nautaárgangur komið vel út og mörg mjög öflug naut að finna meðal þeirra. Má þar nefna Úranus 10081 sem stendur með 118 í heildareinkunn, efstur allra nauta ásamt Bamba 08049. Þá skipa þeir Lúður 10067 og Dropi 10077 fjórða og fimmta sæti allra nauta með 114 í heildareinkunn. Í töflu 1 má sjá þau reyndu naut sem hafa hæstu heildareinkunn eftir keyrslu kynbótamats nú í maí.

Nautin 2011 fá nú sinn fyrsta dóm og því miður er útlitið með þann árgang ekki eins gott og vonir stóðu til. Þó verður öfluga gripi að finna meðal þeirra og má nefna Gými 11007 sem kemur til notkunar sem nautsfaðir og Skalla 11023 sem stendur með 112 í heildareinkunn.

Tafla 1. Efstu naut miðað við heildareinkunn (reynd naut)	
Nafn og númer	Heildareinkunn
Bambi 08049	118
Úranus 10081	118
Koli 06003	117
Dropi 10077	114
Lúður 10067	114
Kambur 06022	112
Skalli 11023	112
Birtingur 05034	112
Úlli 10089	112
Baldi 06010	111
Laufás 08003	111
Dreitill 06001	111

Mörsugur 10097 er frá Geirakoti í Flóa, sonur Skurðs 02012 og Carmen 449 Áradóttur 04043. Dætur Mörsugs eru góðar afurðakýr með há efnahlutföll í mjólk. Þetta eru meðalstórar og nokkuð háfættar kýr, boldýpt og útlögur eru um meðallag en yfirlína er sterk. Malirnar eru fremur grannar en vel gerðar. Fótstaða er bein og sterk. Júgurgerðin er mjög góð, júgurfasta mikil, júgurband áberandi og júgrin vel borin. Spenar eru vel gerðir, hæfilega stuttir og grannir og vel settir. Mjaltir eru í tæpu meðallagi, lítið um galla í mjöltum og skapið er gott. Mörsugur 10097 er með 106 í heildareinkunn og kemur til notkunar sem kýrfaðir.

Kunningi 11002 er frá Ytri-Skógum undir Eyjafjöllum, sonur Flóa 02029 og Götu 377 Stígsdóttur

NAUT 2017 - Reynd naut Nautastöðvar BÍ sem fyrirhugað er að nota sæði úr sumarið 2017

Nafn og nr.	Faðir	Móðir, uppruni og móðurfaðir	Mjólk	Fitu%	Prótein%	Afurðir	Frjósemi	Frumutala	Gæðaröð	Skrokkur	Júgur	Spenar	Mjaltir	Skap	Ending	Kynb.	Hæð
Blómi 08017*	Náttfari 00035	Sól 082, Heggstöðum, Andakill Kaðall 94017	109	92	88	101	107	129	98	112	115	128	94	100	115	107	5,4
Strákur 10011*	Pontius 02028	Hvönn 161, Naustum, Eyarsveit Kaðall 94017	125	97	90	116	106	92	116	94	98	99	116	97	96	107	5,8
Fossdal 10040*	Glæðir 02001	Fossa 476, Merkigili, Eyjafirði Hamar 94009	110	91	108	112	89	125	90	98	126	98	92	104	116	109	5,8
Kústur 10061	Gyllir 03007	Litla-Skessa 322, Birtingaholti 4, Hrunam.h.r. Tópas 03027	115	108	113	119	93	117	88	100	105	107	102	89	102	110	5,3
Lúður 10067*	Gyllir 03007	Ófeigur 02016	118	99	125	127	88	103	101	100	109	100	116	102	102	114	5,6
Sólón 10069	Ás 02048	Sólströnd 354, Bessastöðum, Heggstaðanesi Glanni 98026	111	99	111	115	96	84	81	100	96	107	104	89	94	104	5,6
Dropi 10077*	Glæðir 02001	Sletta 349, Fossi, Hrunamannahr. Stígur 97010	107	89	121	115	114	115	104	100	127	99	109	111	111	114	5,8
Neptúnus 10079	Flói 02029	Sokka 219, Hvanneyri, Andakill Hegri 03014	100	111	119	109	108	87	87	102	105	107	108	95	102	105	5,4
Úranus 10081	Síríus 02032	Úrður 1229, Hvanneyri, Andakill Laski 00010	140	89	94	131	92	89	135	104	112	99	129	127	110	118	6,1
Bætir 10086*	Síríus 02032	Bót 237, Núpstúni, Hrunamannahreppi Stóðull 05001	93	114	107	97	107	91	100	108	106	101	113	125	116	103	5,5
Úlli 10089*	Ófeigur 02016	Rán 476, Dæli, Fnjóskadal Hryggur 05008	116	107	112	119	109	113	118	101	107	98	114	107	97	112	6,2
Mörsugur 10097*	Skurður 02012	Carmen 449, Geirakoti, Flóa Ári 04043	106	119	109	109	93	109	92	107	115	104	94	110	104	106	5,5
Kunningi 11002	Flói 02029	Gata 377, Ytri-Skógum, Eyjafjöllum Stígur 97010	113	115	117	118	98	89	107	102	93	110	103	103	103	108	5,7
Gýmir 11007*	Ás 02048	Flekka 378, Berustöðum, Ásahreppi Stóðull 05001	116	104	102	114	102	100	92	101	103	101	100	113	110	109	5,9
Stólpi 11011*	Lykill 02003	Stytta 606, Litla-Ármóti, Flóa Stíll 04041	111	89	100	110	114	105	94	94	112	106	93	110	102	108	5,6
Skalli 11023*	Gyllir 03007	Góð 255, Steinnjarsstöðum, Skaga Fontur 98027	127	86	92	120	93	108	99	107	113	103	104	121	102	112	5,3

Skýringar:

* Nautsfaðir - T: Tilkynda nautkálfa - * Getur gefið hyrnd afkvæmi

Kynbótareinkunn = 0,44*afurðir + 0,08*mjaltir + 0,08*frumutala + 0,08*júgur + 0,08*ending + 0,08*spenar + 0,08*frjósemi + 0,08*skap

Afurðir = 0,85*magn mjólkurpróteins + 0,15*prótein%

Gýmir 11007.

97010. Dætur Kunningja eru mjólkurlagnar og efnahlutföll í mjólk eru há. Þetta eru fremur stórar og háfættar kýr, boldýpt og útlögur eru í meðallagi en yfirlína aðeins veik. Malirnar eru meðalbreiðar, beinar en aðeins þaklaga. Fótstaða er bein en eilítið þröng. Júgurgerð er í tæpu meðallagi, aðeins vantar á júgurfestu, júgurband nokkuð áberandi og júgrin eru tæpast nógu vel borin. Spenar eru vel gerðir og sérlega vel settir. Mjaltir og skap eru í góðu meðallagi, lítið um galla í mjöltum. Kunningi 11002 er með 104 í heildareinkunn og kemur til notkunar sem kýrfaðir.

Gýmir 11007 er frá Berustöðum í Ásahreppi, sonur Áss 02048 og Flekku 378 Stóðulsdóttur 05001. Dætur Gýmis eru mjólkurlagnar

og efnahlutföll í mjólk eru ofan meðallags. Þetta eru stórar og háfættar kýr, boldýpt og útlögur eru fremur litlar og

yfirlína veik. Malirnar eru meðalbreiðar, nokkuð hallandi en fremur flatar. Fótstaða er bein og sterkleg. Júgurgerðin

er góð, júgurfasta meðalmikil og júgrin vel borin en júgurband ekki sérlega áberandi. Spenar eru vel gerðir, hæfilega grannir og stuttir og vel settir. Mjaltir eru í meðallagi og lítið er um galla í mjöltum. Skapið er mjög gott. Gýmir 11007 er með 109 í heildareinkunn og kemur til notkunar sem nautsfaðir.

Stólpi 11011 er frá Litla-Ármóti í Flóa, sonur Lykils 02003 og Styttu 606 Stílsdóttur 04041. Dætur Stólpa eru mjólkurlagnar kýr með próteinhlutfall í mjólk meðallagi en fituhlutfall undir meðallagi. Þetta eru meðalstórar og nokkuð háfættar kýr, fremur bolgrunnar og útlögulitlar með beina yfirlínu. Malirnar eru grannar en vel gerðar. Fótstaða er bein og sterkleg en nokkuð þröng. Júgurgerðin er mjög góð, júgurfasta mikil og júgrin mjög vel borin en júgurband lítt áberandi. Spenar eru vel gerðir, hæfilega grannir og stuttir og prýðilega settir. Mjaltir eru í tæpu meðallagi og lítið er um galla í mjöltum þó fyrir komi seinar kýr í mjöltum. Skapið er mjög gott hjá þessum kúm. Stólpi 11011 er með 108 í heildareinkunn og kemur til notkunar sem kýrfaðir.

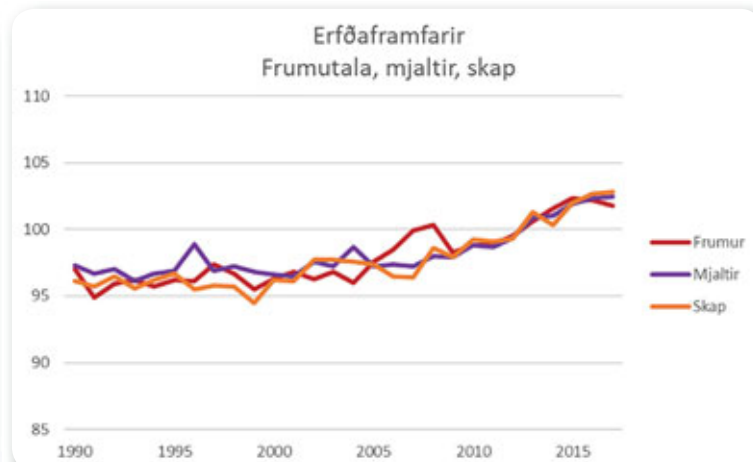
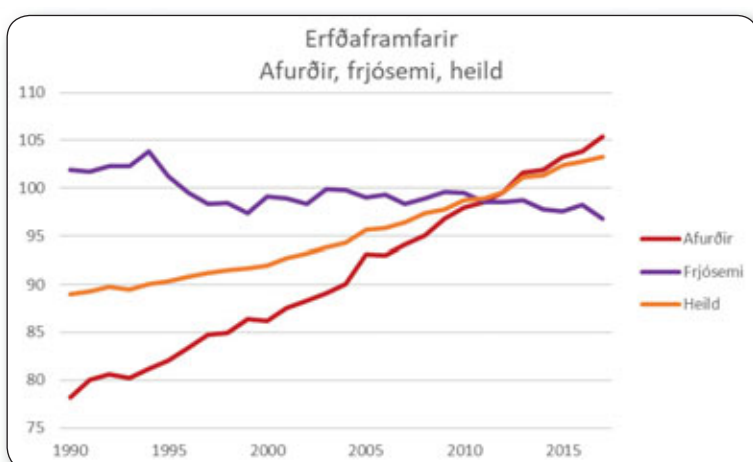
Skalli 11023 er frá Steinnjarsstöðum á Skaga, sonur Gylis 03007 og Góðrar 255 Fontsdóttur 98027. Dætur Skalla eru ákaflega mjólkurlagnar kýr en efnahlutföll í mjólk eru undir meðallagi. Þetta eru meðalstórar og meðalháfættar kýr, boldjúpar og útlögumiklar með eilítið veika yfirlínu. Malirnar eru breiðar og nokkuð hallandi. Fótstaða er bein, sterkleg og gleið. Júgurgerðin er mjög góð, júgurfasta mikil og júgrin vel borin en júgurband í meðallagi sterkt. Spenar eru vel gerðir, hæfilega grannir, fremur stuttir og prýðilega settir. Mjaltir eru í góðu meðallagi og lítið er um galla í mjöltum. Skapið er úrvalsgott hjá þessum kúm. Skalli 11023 er með 112 í heildareinkunn og kemur til notkunar sem kýrfaðir að sinni. Heildareinkunn hans gefur þó til kynna að hann kunni að færast í flokk nautsfeðra að fenginni meiri reynslu.

Naut sem tekin verða úr notkun

Þau naut sem tekin verða úr notkun eða dreifingu eru Keipur 07054, Blámi 07058, Þáttur 08021, Gustur 09003 og Bolti 09021. Sæði úr þessum naut er ýmist uppuríð eða þá að þeir hafa verið lengi í notkun og teljast fullnotaðir.

Áfram í dreifingu

Áfram verða í dreifingu Blómi

08017, Strákur 10011, Fossdal 10040, Kústur 10061, Lúður 10067, Sólon 10069, Dropi 10077, Neptúnus 10079, Úranus 10081, Bætir 10086 og Úlli 10089. Þessi naut standa öll vel við fyrri dóm og breyttust lítið í mati nú. Það er því óþarfi að fjölyrða um kosti þeirra og galla sem áður hafa verið raktir.

Sex nautsfeður

Nautsfeður til notkunar næstu mánuði verða sex talsins. Það eru Strákur 10011, Lúður 10067, Dropi 10077, Úranus 10081, Úlli 10089 og Gýmir 11007. Ekkert þessara nauta er samfeðra sem breikkar notkunargrundvöllinn og hamlar gegn skyldleikarækt eins og kostur er.

Notkun óreyndra nauta

Eins og gjarnan vill verða þegar góð og öflug reynd naut koma til notkunar dvínar áhugi á notkun óreyndra nauta.

Á síðustu mánuðum hefur notkun óreyndra nauta sigið niður á við og er það miður. Kynbótaskipulagið gerir ráð fyrir jafnri notkun reyndra og óreyndra nauta og því hlutfalli er mikilvægt að halda til þess að geta prófað óreynda nautin með viðunandi hætti auk þess að halda uppi fjölda þeirra. Við verðum líka að hafa í huga að meðal þeirra er að finna bestu valkostina hverju sinni. Miklar erfðaframarir sýna okkur glögg að með hverri kynslóð aukast gæði gripanna og því ljóst að naut sem fæðast í dag taka þeim eldri fram í flestum ef ekki öllum þáttum. Það er einnig brýnt að notuð séu sem flest ungnaut á hverju og einu búi eða eins mörg og bústærð leyfir. Þetta dreifir áhættunni og gerir afkvæmaprófanir dreifðari og betri.

Erfðaframarir

Við skulum nú aðeins líta á hvernig gengur í ræktunarstarfinu. Erfðaframarir eru birtar hér á þremur myndum sem sýna framfarir í nokkrum völdum eiginleikum. Á þeim má glögg sjá gríðarmiklar framfarir í afurðagetu sem og öðrum eiginleikum. Framfarir í júgurgerð hafa einnig verið stórstígar á undanföllum árum og í raun er að sjá framfarir í öllum eiginleikum nema frjósemi. Þar er því miður hægt og bítandi að síga á ógæfuhliðina án þess að um neinar hamfarir sé ræða. Hins vegar eru ákveðnar viðvörunarþjöllur farnar að hringja og tímabært að skoða á hvern hátt er hægt að snúa þessari þróun við. Fagráð hefur um nokkra hrið rætt möguleika á því að styrkja mat á þessum eiginleika.

Eins og staðan er í dag byggir kynbótamat fyrir frjósemi eingöngu á bili milli burða. Þetta þýðir að áreiðanlegt mat kemur mjög seint inn eða ekki fyrr en notkun á viðkomandi nauti hefur verið hætt. Kosturinn við bil á milli burða er hins vegar ótvírætt sá að þetta er einhver best mælanlegi eiginleiki sem völ er á hvað frjósemi varðar. Hins vegar er full ástæða til að skoða aðra þætti í frjósemi og má þar velta upp ýmsum mælikvörðum eins og bili frá burði til síðustu sæðingar eða bili frá fyrstu til síðustu sæðingar svo eitthvað sé nefnt.

Sá galli er á gjöf Njarðar að mælikvarðar sem byggja á sæðingagögnum eru ekki eins áreiðanlegir og bil milli burða. Þetta á ekki síst við hér þar sem notkun heimanauta er allmikil og viðtæk. Í alltof mörgum tilvikum er ekki vitað hvort síðasta sæðing sé raunverulega síðasta sæðing fyrr en það er staðfest með burði. Þarna þarf því að meta kosti og galla hinna mismunandi mælikvarða á frjósemi og skoða vel hversu áreiðanlegir þeir eru áður en endanlegar ákvarðanir um breytingu á mati á frjósemi verða teknar.

Það er erfitt að rækta salat á jafn norðlægum breiddargráðum og Ísland er, vegna þess að þar eru stuttir dagar og lítil birta frá miðjum september og fram í miðjan apríl en lágur náttúrulegur ljósstyrkur er helsti takmarkandi þáttur fyrir vetrarræktun í gróðurhúsum. Því er viðbótarlýsing nauðsynleg til að viðhalda jafnri uppskeru yfir árið og gæti gert innflutning frá suðlægari breiddargráðum óþarfan yfir vetrartímann. En að hausti og vetri er erfitt að fá rauðan lit á rautt salat og því eru fullnægjandi leiðbeiningar vegna vetrarræktunar á salat ekki til og þarfnast frekari þróunar.

Tilraun með salat var gerð veturinn 2014, í tilraunagróðurhúsi Landbúnaðarháskóla Íslands á Reykjum og plöntur voru ræktaðar undir topplýsingu frá háprýsti-natriumlömpum (HPS) og / eða undir LED ljósi. Ljósmeðferð sem skilaði góðum rauðum lit á salati með góðri uppskeru var alltaf undir HPS og síðustu viku undir LED ljósum. Salat var rauðara þegar LED ljós er notað í lokin en það borgar sig ekki að nota LED ljós á fyrri hluta, því að áhrif þess á salatið eyðast ef seinna er notað HPS ljós og rauði liturinn var jafnvel minni í samanburði við plöntur sem fengu bara HPS ljós. Tvöfalt meira kWh þurfti með eingöngu HPS ljós í samanburði við eingöngu LED ljós sem skilaði hæstu uppskeru en uppskera með eingöngu LED var um ¼ minni (Stadler, 2015).

Í framhaldstilraun var því lagt upp með tvær spurningar. Fyrsta spurning, er hægt að auka uppskeru salats undir LED ljósi með því að auka kWh og einnig hækka hitastig og fá samt hagkvæma orkunýtingu og orkusparnað (tilraun A). Og önnur spurning er hvort blönduð lýsing, HPS og LED ljóss, skili jafn mikilli uppskeru með rauðan lit í samanburði við eingöngu HPS ljós og auki orkusparnað (tilraun B).

Verkefnisstjóri var Christina Stadler og verkefnið var unnið í samstarfi við salatbændur og styrkt af Sambandi garðyrkjubænda.

Tilraunaskipulag

Tilraun með rautt salat (cv. Carmoli) var gerð veturinn 2016, frá byrjun október til byrjun nóvember (tilraun A) og frá miðjum nóvember til miðs desember (tilraun B), í tilraunagróðurhúsi Landbúnaðarháskóla Íslands að Reykjum. Plöntur voru ræktaðar í NFT rennu í fjórum endurtekningum undir topplýsingu frá háprýsti-natriumlömpum (HPS) og / eða undir LED ljósi í 18 klst. Daghati var einni gráðu meiri í LED klefa í samanburði við HPS klefa og stig af μmol var 27 % hærri við LED í tilraun A. Í tilraun B var stig af μmol og hita (daghati 19 °C og næturhati 15 °C) milli meðferðir eins.

Tilraun A:

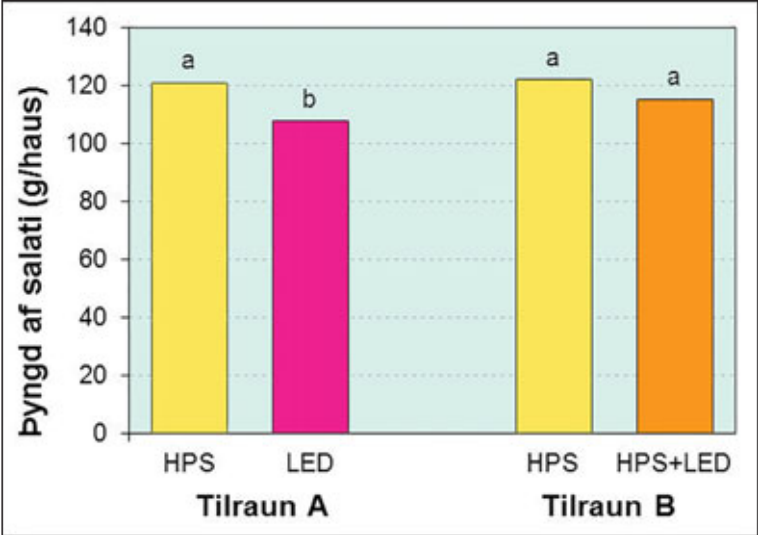
1. HPS 120 W/m², (Philips peru, 600 W), 132 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{s}$, 19 / 15°C (dag / nótt); 800 ppm CO₂
2. LED (Fiona lighting, 80 % rauð, 20 % blá), 167 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{s}$, 20 / 15°C (dag / nótt); 800 ppm CO₂

Tilraun B:

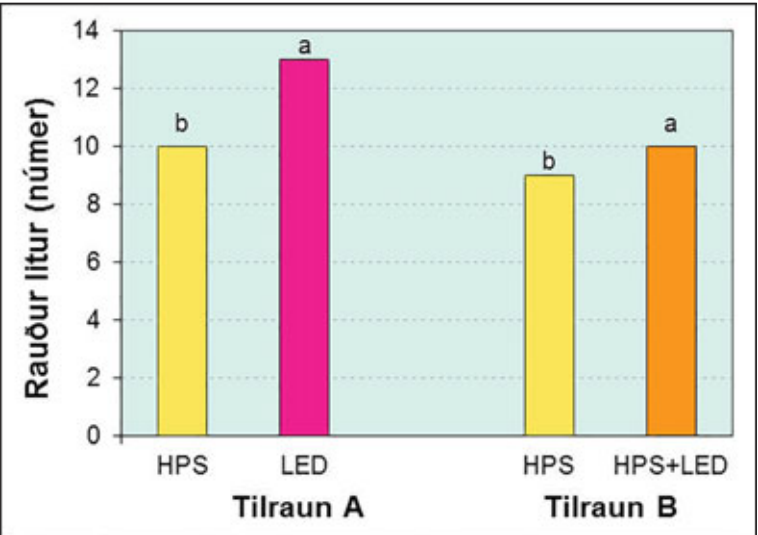
1. HPS 120 W/m², (Philips peru, 600 W), 132 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{s}$, 19 / 15°C (dag / nótt); 800 ppm CO₂
1. HPS 96 W/m² (Philips peru, 600 W) + LED (Fiona lighting, 80 % rauð, 20 % blá), 136 $\mu\text{mol}/\text{m}^2/\text{s}$, 19 / 15°C (dag / nótt); 800 ppm CO₂

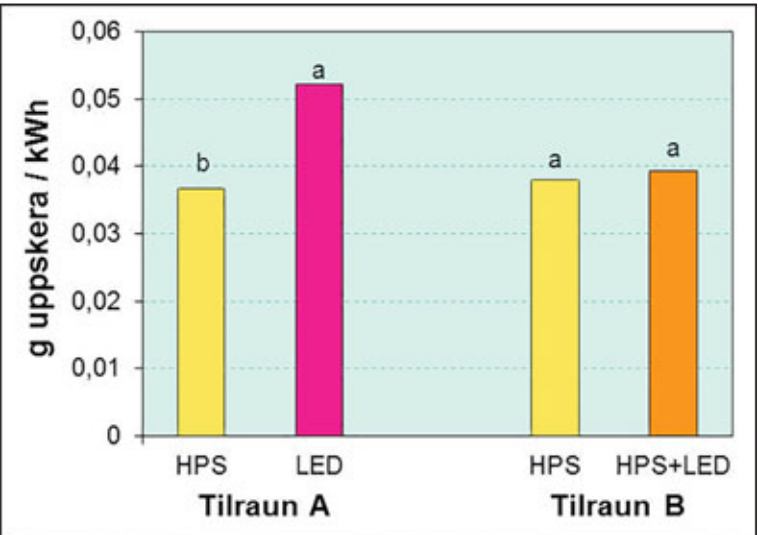
Tilraun með salat var gerð veturinn 2014, í tilraunagróðurhúsi Landbúnaðarháskóla Íslands á Reykjum og plöntur voru ræktaðar undir topplýsingu frá háprýsti-natriumlömpum (HPS) og / eða undir LED ljósi.

Mynd 1: Uppskeyra af salati í tilraun A og B eftir mismunandi ljósmeðferðir. Grafið gefur til kynna marktækan mun (HSD, p ≤ 0,05).

Mynd 2: Rauði liturinn á rauðu salati fjórum vikum eftir útplöntun eftir mismunandi ljósmeðferðir. Grafið gefur til kynna marktækan mun (HSD, p ≤ 0,05).

Mynd 3: Nýting kWh í uppskeru á rauðu salati fjórum vikum eftir útplöntun eftir mismunandi ljósmeðferðir. Grafið gefur til kynna marktækan mun (HSD, p ≤ 0,05).

Salatplöntur fengu næringu með dropavökvun. Plöntuþéttleiki var 68, 40, 28 eða 22 plöntur á fermetra, eftir eina, tvær, þrjár eða fjórar vikur

eftir gróðursetningu. Í tilraun A og B voru áhrif ljósmeðferð á uppskeru og á rauðan lit prófuð og framlegð reiknuð út.

Niðurstöður og umræða

Í tilraun A var uppskera af salati eftir 27 daga meiri hjá plöntum undir HPS ljósi (mynd 1). Í lok vaxtartímabils fengust 121 g/haus uppskeru við HPS ljósi en 108 g/haus við LED ljósi. Uppskeyra minnkaði því um meira en 10 % þegar plöntun var ræktað undir LED. Í tilraun B var uppskera af salati nánast sambærileg milli notkunar á HPS (122 g/haus) og LED (115 g/haus) ljósa og eingöngu með HPS ljósi.

Hærra númer samsvarar salati við meiri rauðan lit. Eingöngu LED ljós skilaði betri rauðum lit á salatið í samanburður við eingöngu HPS ljós. Hins vegar var rauði liturinn aðeins meiri þegar bætt var LED ljós við HPS ljós (mynd 2).

Rafmagnsnotkun var 37 % minni við LED ljós miðað við HPS ljós í tilraun A. Nýting kWh í uppskeru var marktækt hærri samanborið við notkun af HPS ljósi (mynd 3). Hins vegar var uppskera á kWh nánast eins milli meðferða í tilraun B.

Einum sólarhring lengra vaxtarskeið væri nauðsynlegt við LED ljós og við samhliða notkun á HPS og LED ljósum til að fá sömu uppskeru eins og við ræktun undir eingöngu HPS ljósi. Eingöngu notkun af LED ljósi myndi leiða til örlítið hærri framlegðar. Jafnvel þó að framlegð minnkaði um 50 % samhliða notkun á HPS og LED ljósum miðað við notkun eingöngu með HPS ljósi. Hins vegar eru þessar niðurstöður mjög háðar verði á LED ljósum og þarf því að dæma varlega.

Ályktun

Það virðist vera að fullnægjandi rauður litur og á sama tíma góða uppskeru sé ekki hægt að fá við lýsingu með HPS lampar og / eða LED.

Frá gæða- og hagkvæmnissjónarmiði er ekki mælt með því að nota LED ljós miðað við núverandi stöðu. Frekari rannsóknir um áhrif LED lýsingu á grænmeti eru þörf.

Tilraunir með LED frá mismunandi fyrirtækjum þurfa að fara fram áður en endalegar niðurstöður og ráðleggingar varðandi notkun á LED ljósum er hægt að gefa. Haldið verður áfram með tilraunir við LED ljós í tilraunahúsi Lbhl. Gerð verður jarðarberjatilraun við LED ljós frá fyrirtæki Philips í samanburður við HPS ljós í haust/vetur 2017/2018 og niðurstöður verður kynntar í Bændablaðinu þegar þær liggja fyrir.

Heimildaskrá

Stadler, C., 2015: Áhrif LED lýsingar á vöxt, uppskeru og gæði gróðurhúsasalats að vetri. Lokaskýrsla, Rit Lbhl nr. 61, ISSN 1670-5785, 52 bls.

VÉLABÁSINN

Nýr Benz GLA 220

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Laugardaginn 10. júní frumsýndi Askja nýjan Benz GLA og að lokinni frumsýningu fékk ég dísilbílinn með kraftmestu vélinni til prufuaksturs yfir helgina.

Þegar ég hef hugsað um Benz þá hefur verið verið í hærra lagi, enda eðlilegt þar sem að nafnið eitt og sér hefur alltaf staðið fyrir gæði, góða endingu og áreiðanleika.

Verðið kom á óvart

Fyrirfram hafði ég haldið að verðið væri miklu hærra, en sökum stöðu gengis sem aldrei hefur verið hagstæðara kostar ódýrasti GLA dísilbílinn með 109 hestafla vél frá 4.660.000, en bíllinn sem ég prófaði var með 177 hestafla vél og kostar 6.040.000. Einnig er í boði bensín GLA bílar sem eru frá 122 hestöfl og upp í 381 hestafl og kosta frá 4.420.000 upp í 9.010.000.

Einstaklega hljóðlátur og þægilegur í akstri

Eins og venja er hjá mér þá prófaði ég bílinn eitthvað yfir 100 km bæði á slitlagi og á malarvegi. Þegar bíllinn er keyrður á slitlagi heyrir nánast ekkert umhverfishljóð inni í bílnum og greinilegt að bíllinn er vel hljóðeinangraður. Á lausum malarvegi heyrðist aðeins steinahljóð upp undir bílinn, en ég verð að viðurkenna að þessi bíll er sennilega sá hljóðlátasti sem ég hef keyrt á malarvegi sé tekið mið af veghljóði á malarvegi.

Þó að hjólbarðarnir séu ekki með mikla fjöðrun (lágur prófill) þá var fjöðrunin skemmtileg á malarveginum og fann maður lítið fyrir djúpum holunum sem á veginum voru. Á hlykkjóttum malbikuðum vegi beitti ég bílnum svolítið vel í beygjunum og var tilfinningin ekkert ósvipuð og að keyra kraftmikinn sportbíl á skemmtilegum beygjukafla, svo vel lá bíllinn á malbikinu.

Eyðslan lítill miðað við stóra vél

Eins og með flesta bíla sem ég prófa þá skipti ég akstrinum upp í innanbæjarakstur og langkeyrslu, en fyrstu 30 km voru innanbæjar og var eyðsla mín 7,8 lítrar miðað við 100 km á meðalhraða upp á 30. Næstu 50 km voru í blönduðum akstri á meðalhraðanum 47 og var eyðslan þá 7,0 lítrar, að lokum ók ég rúma 20 km á meðalhraða upp á 78 og var þá eyðslan 4,6 lítrar. Sjálfur á ég beinskiptan bíl með 178 hestafla vél sem eyðir töluvert meiru.

Skemmtileg sjálfskipting og valmöguleikar á krafti vélarinnar

Sjálfskiptingin er sjö þrepa og finnur maður nánast ekkert fyrir því þegar bíllinn skiptir um þrep nema maður sé með kraft vélarinnar stilltan á Sport stillinguna sem er afgerandi kraftmesta og snarpasta stillingin á vélinni, en í boði eru fimm stillingar sem stilla saman vél og skiptingu (Eco, Comfort, Individual, Sport og Offroad). Með stillt á offroad stillinguna birtist á skjánum í mælaborðinu góðar upplýsingar um halla á bílnum, bæði til hliðar og fram og aftur.

Talandi um upplýsingaskjáinn þá er gott að lesa upplýsingar af skjánum og myndin skörp. Þegar bakkmyndavélin er á sést ofan á toppinn á dráttarkróknum sem auðveldar mikið þegar bakkað er að kerrutengi.

Benz GLA 220 d 4MATIC.

Helstu mál og upplýsingar

Hæð	1.494 mm
Breidd	1.804 mm
Lengd	4.523 mm

Myndir / HLJ

Bakkmyndavélin er góð og afar þægilegt er að bakka að kerru með henni þar sem það sést á endann á króknum fyrir miðri mynd.

Myndavélin fyrir neyðarstoppið virkar vel og ætti að vera skyldubúnaður í öllum bílum miðað við mikla simanotkun ökumanna.

Sé stillt á Offroad koma upplýsingar um gráður í beygju á stýringu, halli til hliðar og fram og aftur.

Stór mínus að ekkert varadekk er í bílnum.

Stillingatakkarnir fyrir sætin eru á góðum stað í Benz.

Þótt hliðarspeglar séu litlir sýna þeir vel aftur fyrir bíl.

Fann aðeins tvo ókosti

Í nánast alla staði var ég ánægður og hrifinn af bílnum.

Plúsar:

Það er gott fótapláss, góð sæti (hef að vísu aldrei verið hrifinn af leðursætum), hliðarspeglar eru ekki stórir, en sýna vel aftur fyrir bílinn.

Mínusar:

Farangursrýmið mætti vera stærra en er samt stærra en ég hafði ímyndað mér áður en ég opnaði afturhlerann. Stærsti ókosturinn er að í bílnum er ekkert varadekk, bara rafmagnspumpa og þéttiefni til að setja í dekk (eitthvað sem nánast allir sem hef séð klúðra þegar þeir reyna að nota).

Heilt á litið er þetta finn fjórhjóladrifinn „jepplingur“ á afar hagstæðu verði. Hægt væri að skrifa mikið í viðbót um þennan bíl, en fyrir áhugasama þá er hægt að nálgast nánari upplýsingar um Benz GLA á vefsíðunni www.askja.is.

Farangursrýmið mætti vera stærra, en kom á óvart hversu stórt það er áður en hlerinn var opnaður.

ÖRYGGI – HEILSA – UMHVERFI

Kæri sýslumaður, eða háttvirtur sýslumaður, má ég ...:

Óskráðar kerrur og vagnar

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Nú eru margir bændur komnir í heyskap og þurfa að aka heyrúllum sínum heim á vagni. Flestir heyvagnar eru óskráðir og margir án bremsubúnaðar og ljósa.

Með tilvísan til dóms við Héraðsdóm Suðurlands frá 1. nóvember síðastliðinn var maður dæmdur fyrir að vera á dráttarvél með óskráðan vagn yfirhlaðinn og bremsulausan. Samkvæmt lögum má óskráður vagn eða kerra aldrei vera þyngri en 750 kg en í áðurnefndum dómi var heildarþyngd vagns 11.650 kg. Því var áðurnefndur vagn 1.553,3% yfir leyfilegri þyngd. Af þessum sökum vil ég benda mönnum á að kynna sér hvað má og má ekki hjá sínum sýslumanni til að forðast óþarfa sektir og óþægindi.

Hvað má sýslumaður leyfa?

Eflaust er það mat hvers sýslumanns hvað hann má leyfa og ekki, en þess eru dæmi að menn þurfi að flytja heyrúllur um langan veg og veit ég dæmi um bónda sem þarf að fara um 60 km vegalengd og yfir tvær heiðar að fara á vestfirskum þjóðvegum. Það er kannski spurning um að fá skriflegt leyfi fyrir svona flutningum með óskráðan vagn, en þess eru dæmi að sýslumenn hafi gefið út ökuskrirteini til að aka innan sýslu manni sem hefur verið sviptur ökuréttindum. Svoleiðis ökuleyfisbréf hef ég séð einu sinni, að vísu frá 1958, sem gefið var út handa starfsmanni ónefnds ríkisfyrirtækis í Þingeyjarsýslu.

Óásættanlegur frágangur ef þarf að nauðhemla er of algeng sjón í umferðinni þar sem kerrur eru.

Lausn á óskráðum vögnum, „vagnavandamálið“ ætti að vera auðveld að leysa

Persónulega tel ég að það ætti að vera auðvelt að leysa vandamál vegna óskráðra vagna. Í Sviss er sá sem á marga bíla bara með eitt sett af númeraplötum sem hann fer með á milli bíla og má hann einn aka á því númeri. Ef hvert bændabýli fengi eina númeraplötu (sér lit svipaða og bílaumboð hafa til að keyra nýja bíla til umboðs og í skráningu). Númerið er skráð á býlið og er ætluð aftan á það sem hengt er aftan í dráttarvélar s.s. vagna, rúlluvélar eða annað sem þarf að draga sem tengist býlinu. Einföld lausn sem ætti að vera lítið mál að framkvæma.

Smá reynslusaga um kerrur

Kerra sem hengd er aftan í bíl og er hlaðin mikið og vitlaust getur auðveldlega sett bílinn út af vegi eða velt bílnum. Þegar búið er að tengja bíl við hlaðna kerru og

bílinn fer niður eða upp um meira en fimm sentímetra er hætta á ferðinni.

Þegar fjöðrun bílsins er orðin svona skekkt er hætta á að kerran byrji að sveifla bílnum til og frá og getur auðveldlega hent bílnum út af veginum, yfir á næstu akrein í veg fyrir umferð sem kemur á móti. Í verstu tilfellum hefur þetta sett bíla á hvolf.

Til að forðast þetta þarf að passa að kerran sé rétt hlaðin, hraði ekki of mikill og mikið atriði er að loft í hjólbörðum á bíl og kerru sé rétt.

Byrji bíll að rugga vegna kerrubunga þarf að passa upp á að bremsa ekki of skarpt, hægja á rólega og passa upp á að halda hraða undir þeim hraða sem kerra byrjar hliðarruggið.

Að lokum; leggið aldrei af stað með kerru öðruvísi en að passa að farmurinn fari ekki af stað ef þú þarft að nauðhemla. Slæmur frágangur farms á kerrum er helsta ástæða tjóns og slysa þegar um kerrudrátt er að ræða.

Eigum til leigu og sölu Kobelco og Terex mini-gröfur.

Advertisement for Kobelco and Terex mini-excavators. It features images of three excavators: Kobelco SK10SR-3, Kobelco SK18, and Terex TC37. Below the images is contact information for Verkfaeraleigan, including the address Rauðhelli 8, 221 Hafnarfjörður, and phone numbers Sími: 544 4210 and GSM: 892 9399. The website info@verkfaerihf.is and www.verkfaeraleigan.is are also listed.

KROSSGÁTA Bændablaðsins

Crossword puzzle grid for Bændablaðið. The grid is 13 columns wide and 15 rows high. It includes various clues in Icelandic and a small image of a golfer in the top left corner.

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

Solution to the crossword puzzle from the previous page. It features a grid with the answers filled in, along with a small illustration of a bird in the top left corner.

Advertisement for Bændablaðið, featuring the text "Smáauglýsingar 56-30-300" (Small advertisements 56-30-300) in a stylized font.

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

„Við keyptum jörðina árið 1998 en þá var hér rekið kúabú. Þjuggum með kýrnar til ársins 2005 en skiptum þá yfir í hrossarækt og tamningar og höfum rekið tamningastöð síðan,“ segja Birna og Sigurgeir í Varmalandi.

„Keyptum vatnsgöngubretti fyrir hesta árið 2012 og tókum við hrossum í þjálfun fyrir fólk. Þurrklefa fengum við svo árið 2016 en í honum er víbragólf, heitur blástur og infra-rautt ljós.“

Býli: Varmaland.

Staðsett í sveit: Sæmundarhlíð í Skagafirði.

Ábúendur: Birna M. Sigurbjörnsdóttir og Sigurgeir F. Þorsteinsson.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Við eigum þrjú börn: Hannes Brynjar, Jón Helga, Sonju Sigurbjörgu og tvö barnabörn, Viktoríu Huld og Kötlu Dis. Tveir hundar, Gormur og Snotra.

Stærð jarðar? Jörðin er 400 ha en 200 ha innan girðingar og ræktað land 27 ha.

Gerð bús? Hrossarækt og sauðfé.

Fjöldi búfjár og tegundir? Um 50–60 hross og 90 kindur, svo eru alltaf um 20 hross í tamningu á hverjum tíma.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Farið á fætur um kl. 6.30, hirðing á skepnunum, mokað og gefið. Svo er tekið til við tamningar og að setja hross á vatnsbrettið.

Dagurinn endar svo á að gefa kvöldgjöfina og moka.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Vorið er alltaf skemmtilegur tími og einnig haustið, að fara í göngur og ragast í fé.

Einnig er mjög gaman að heyja í góðum þurrki en jafn leiðinlegt í óþurrki.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Með svipuðu sniði en vonandi að temja meira fyrir okkur sjálf.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Okkur finnst að forustan mætti vera beittari og við bændur vera sýnilegri í fjölmiðlum og í samfélagsumræðunni.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Vel ef rétt er á málum haldið.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Innanlandsmarkaður er okkar markaður og að honum eigum við að hlúa sérstaklega en teljum að tækifærin séu víða því varan sem við bjóðum er svo góð.

Hvað er alltaf til í ísskápnunum? Mjólk, ostur og smá grænmeti.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Lambakjöt.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þegar hryssan okkar,

Þökkadís frá Varmalandi, för í fyrstu verðlaun með 8,50 fyrir

hæfileika 8,07 fyrir byggingu og 8,33 í aðaleinkunn.

MATARKRÓKURINN — BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Tómatsalat með marglitum tómötum og orkukaka

Þetta sumarlega salat er einfalt að gera en er ótrúlega gott.

Það er hægt að vera með tómátana í öllum stærðum og litum. Til að skerpa á bragðinu er gott að salta aðeins tómátana. Sumir tómatarir eru skornir þunnt, en aðrir í bita og báta.

Tómatsalat með marglitum tómötum, mozzarella og basiliku

- › 500 g blandaðir þroskaðar tómatar, (mismunandi stærðir og litir)
- › Sjávarsalt og fersk malaður svartur pipar
- › Smá oregano (þurrkað)
- › Rauðvíns- eða balsamikedik
- › Jómfrúarólífíuolía
- › 1 hvítlaukur, skráldur og rifinn fínt
- › 1 ferskur rauður chili

Aðferð

Setjið hluta af tómötunum í stóra skál og stráðið oregano yfir. Gerið dressingu, með einum hluta af ediki á móti þremur hlutum olíu, hvítlauk og chili. Blandið hluta af tómötunum saman við dressinguna – nægilega mikið til að það þeki vel.

Þetta er frábært tómatsalat, sem er algjörlega ljúffengt að borða eitt og sér. Það er líka gott að borða með sneiðum af mozzarellaosti (gott að rífa niður og blanda með smá rjóma eða einhverju grilluðu brauði).

Orkukaka með jarðarberjum og sykurpúðum

- › 4 súkkulaði-orkustykki

- › 2 msk. smjör (eða kókosolía)
- › 1 lítill þroskaður avokadó
- › 4 msk. kakóduft
- › 4 msk. hlýsíróp eða agavesíróp
- › 1 msk. kókosolía (2 msk ef sleppt er smjöri fyrir botninn)
- › Um það bil 20 jarðarber
- › **Valfrjálst:** dökkt súkkulaði brætt með smá kókosmjólk; bræðið súkkulaðið og þynnið út með kókosmjólk til að mýkja það við stofuhita.

Aðferð

Skerið orkustykkinn niður og setjið í matvinnsluvél. Myljið í matvinnsluvélinni og bætið tveimur matskeiðum af bræddu smjöri eða kókosolíu saman við. Setjið blönduna í form (fjögur lítill eða eitt stærra) Gerið „mousse-fyllingu“ með því að blanda avokadó, kakódufti, sætuefni og kókosolíu saman í matvinnsluvél. Fyllið formin með orkustykkja-

blöndunni með „mousse-blöndunni“ og efst á toppinn fara jarðarberin. Skreytið með súkkulaði- og kókosblöndunni – og jafnvel sykurpúðum ef á að fara í óhollustuna. Valfrjálst: hitið smá brætt súkkulaði, bætið kókosmjólk við (gott er að hita hana örlítið í potti eða örbylgjuofn fyrst). Bætið blöndunni ofan á berin og á milli til að fá aukinn sælkerabrag á kökuna!

Sykurpúðar

- › 1 og 1/4 bolli vatn, skipt í tvo hluta
- › 1/2 bolli jarðarberjamauk (frosin marin jarðarber)
- › 4 blöð matarlím (gelatín)
- › 3 bollar sykur
- › 1 og 1/4 bolli ljóst kornsíróp
- › 1/3 bolli flórsykur
- › 1/3 bolli maísenamjöl
- › Ferskt jarðarberjamauk gerir þessa

sykurpúða að himneskri bombu sem bráðnar í munnum.

Þið þurfið að geyma sykurpúðana í að minnsta kosti 8–10 klukkustundir áður en hægt er að klippa þá niður í kubba, svo það er góð hugmynd að gera þetta kvöldið áður en borðhald verður.

1. Undirbúið pönnu með því að klæða hana með álpappír, plastfilmu eða bók-unarpappír. Yfirborðið er úðað með fitu eða ögn af olíu.
2. Setjið ½ bolla af vatni og jarðarberjamauki (gott að nota frosin ber) í hræivélaskál. Leggið matarlímið í bleyti í að minnsta kosti fimm mínútur.
3. Setjið hinn hluta vatnsins (¾ bolla af vatni), síróp og sykur í meðalstóran pott yfir meðalháan hita.
4. Hrærið í blöndunni til að leysa upp sykurninn og setjið kjóthitamæli ofan í.
5. Leyfið blöndunni að sjóða án þess að hræra þar til hún nær 121 gráðu á hitamæl-inum. Hellið þessu saman við matarlímið

sem búið er að kreista vatnið úr og setjið í hræivélina. Passið að matarlímið og maukið sé vel blandað saman.

6. Verið varkár, þar sem sírópið er mjög heitt.
7. Hækkaðu hitann þar til blandan er orðin loftmikil og frauðkennd (um 10 mínútur). Helltu sykurpúðablöndunni á pönnuna með filmunni sléttu ofan á. Látið þetta hvíla við stofuhita í að minnsta kosti tíu klukkustundir.
8. Blandið saman flórsykur og kornsterkju (maísenamjöli) saman og dreifið yfir.
9. Daginn eftir. Takið álpappír, plastfilmuna eða smjörpappírinn af púðunum og stráðið smá flórsykurs- og kornsterkjudufti ofan á. Klippið púðana í bita með skærum.

Geymið púðana í þurrum, loftþéttum umbúðum á þéttum, þurrum stað. Ekki má geyma þá í kæli eða á mjög rökum stað. Ef púðarnir blotna upp gæti verið nóg að strá smá meira dufti yfir.

Skreytið kökur eða borðið beint.

HANNYRÐAHORNIÐ

Prjónaður skrautkragi

Þessi fallegi kragi er einfaldur að prjóna en puntar afskaplega mikið. Ömmustelpurnar mínar hafa mjög gaman af því að punta sig með skrautkraga hvort sem er utan yfir einfaldan bol eða kjól – spari eða á leikskólann.

Garn: Scheepjes Catona – 1 dokka (fæst í Handverkskúnst)

2-3, 4-5, 6-7 ára.

Prjónar: sokkaprjónar eða lítill hringprjónn nr 2,5mm

Fitjið upp 17 lykkjur og prjónið þannig:

Umferð 1 (rangan): 3 lykkjur slétt, 7 lykkjur brugðið, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt

Umferð 2: sláið bandið um prjóninn, 14 lykkjur slétt, snúið við

Umferð 3 (rangan): 8 lykkjur brugðið, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt

Umferð 4 (réttan): Sláið bandið um prjóninn, 18 lykkjur slétt

Umferð 5 (rangan): 3 lykkjur slétt, 9 lykkjur brugðið, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt = 19 lykkjur

Umferð 6: Sláið bandið um prjóninn, 16 lykkjur slétt, snúið við

Umferð 7 (rangan): 10 lykkjur brugðið, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt

Umferð 8: Sláið bandið um prjóninn, 20 lykkjur slétt

Umferð 9 (rangan): 14 lykkjur slétt, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt

Umferð 10 (réttan): Sláið bandið um prjóninn, 7 lykkjur slétt, 11 lykkjur brugðið, 3 lykkjur slétt

Umferð 11: 3 lykkjur slétt, 2 lykkjur slétt saman, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x8, 1 slétt

Umferð 12 (réttan): sláið bandið um prjóninn, 7 lykkjur slétt, 11 lykkjur brugðið, snúið við

Umferð 13 (rangan): 12 lykkjur slétt, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt

Umferð 14 (réttan): Sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman, lyftið uppáslættinum yfir lykkjuna á hægri prjóni, *sláið bandið um

prjóninn, 2 lykkjur slétt saman, lyftið uppáslættinum yfir lykkjuna og síðan aftari lykkjunni yfir þá fyrri á hægri prjóni* endurtakið frá *-* 1 sinni enn, 16 slétt = 17 lykkjur á prjóninum

Endurtakið þessar 14 umferðir þar til kraginn er komin í rétta stærð. Fyrir 6 mánaða er hæfileg breidd um 28 sm (12 tungur)

Endið kragann þannig:

Prjónið umferðir 1-8 eins og hérna að ofan.

Umferð 9 (rangan): 3 lykkjur slétt, 11 lykkjur

brugðið (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman) x3, 1 slétt

Umferð 10: Sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman, lyftið uppáslættinum yfir lykkjuna á hægri prjóni, (sláið bandið um prjóninn, 2 lykkjur slétt saman, lyftið uppáslættinum yfir lykkjuna og síðan aftari lykkjunni yfir þá fyrri á hægri prjóni)x2. Fellið af þær lykkjur sem eftir eru á prjóninum.

Heklið frá réttunni með heklunál nr 2,5, 16 fastalykkjur meðfram styttri hlið, snúið við og heklið *3 loftlykkjur, 1 fastalykkja í fyrstu

Létt

3		6		2			9	
	9		1			7	6	8
5				9	7	4		2
	8		2	4	6			
	3	4		8		9	5	
			5	3	9		8	
1		9	8	7				3
6	4	7			5		2	
	2			6		1		5

Þung

		7		3		9		
	9		1		5		6	
4			2		8			3
	8	9				5	1	
1								4
	4	2				3	7	
3			6		1			9
	5		9		3		4	
		8		2		6		

Miðlungs

			8	3	4	9		
8	7	9		6		3		
			7		9	1		
4			1		6		9	
5		2				7		1
	6		2		5			4
		6	3		2			
		3		1		4	2	8
		4	9	5	8			

Þyngst

1				4	7			
5		4	8					
								8
		3		8			2	
		9	4		1	8		
	7			6		3		
9								
					5	2		1
			6	9				5

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línun.

Scheepjes Sunkissed

Bómullargarn, fánlegt í 22 litbrigðum

Handverkskúnst
www.garn.is
Hraunbæ 102b, 110 Reykjavík - sími 587-6662

praxis
...þegar þú vilt þægindi

Erum ekki að hætta erum rétt að byrja

10-30% staðgreiðsluafsláttur af skóm og fatnaði

Bonito ehf. • Friendtex • Praxis
Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.praxis.is
Opíð mánudaga kl. 11.00 -17.00, miðvikudaga kl. 11.00-17.00 og fimmtudaga kl 16.00 -18.00

loftlykkjuna, hoppið yfir 1 fastalykkju og heklið 1 fastapinna í næstu lykkju* endurtakið frá *-* út umferðina = 7 takkar. Endurtakið á hinni styttri

hliðinni. Festið tölu í kragann eða litla smellu. Prjónakveðja, **Guðrún María, Handverkskúnst**, www.garn.is

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Ætlar að verða pabbi

Guðmundur er lífsglaður og uppátækjasamur strákur sem hefur gaman af íþróttum og útivist.

Nafn: Guðmundur Arnar Ásmundsson.

Aldur: 6 ára.

Stjórnumerki: Vog.

Búseta: Stykkishólmi.

Skóli: Grunnskólinn Stykkishólmi.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Í fótbolta.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Hundur.

Uppáhaldsmatur: Pylsa.

Uppáhaldshljómsveit: Engin.

Uppáhaldskvikmynd: Freddy.

Fyrsta minning þín? Páskarnir.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Æfi körfu og fótbolta.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Fótboltamaður og pabbi.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Stelast út í eyju.

Ætlar þú að gera eitthvað skemmtilegt í sumar? Fara út í Landey.

Næst » Guðmundur Arnar Skorar á Sögu Björgvinsdóttur, vinkonu sína og bekkarsystur, að svara næst.

LESENDABÁS

Sauðfjárbyggðirnar hrópa á hjálp

Við Íslendingar eigum að byggja landið allt og tryggja búsetu með margvíslegum leiðum, oft var þörf en nú er nauðsyn.

Síðasti sauðfjársamningur kemur ekki til með að verða það haldreipi sem tryggir sauðfjárbúskap og líf í einhæfum sauðfjárbyggðum sem nú eiga reyndar marga viðbótarmöguleika, verði byggðastefna sett á dagskrá. Tvær mikilvægar ráðstefnur fóru fram á dögunum um byggðamál, önnur í Varmahlíð að frumkvæði Kaupfélags Skagfirðinga. Hin var íbúaþing sem Árneshreppur, Fjórðungssamband Vestfirðinga og Byggðastofnun stóðu fyrir í félagsheimilinu Árnesi: „Þar sem vegurinn endar“.

Á íbúaþinginu kom fram að ef ekki verði gripið til róttækra aðgerða er hætta á því að heilsársbyggðir í Árneshreppi á Ströndum leggist af.

Við skulum átta okkur á því að það er víða í þessu efni „Árneshreppur“, sem hnigur að þessu sólarlagi verði ekki mörkuð róttæk byggðastefna gagnvart heilu héruðinum víða um land. Flest eiga þessi héruð það sammerkt að sauðfjárbúskapur er þar aðalsmerki, að auki auðlindir í ám og vötnum og nú ný tækifæri í ferðamannþjónustunni. Galið væri það af okkur sem þjóð að leggja landið nú í eyði eða selja það erlendum auðjöfrum sem greina framtíðaraudæfin einstök og milljarða virði, en kaupa á hrakvirði.

Á sama tíma koma milljónir ferðamanna hingað til að upplifa ósnortna náttúru og sjá bændabýlin smáu, dást að fágætum audæfum, einstökum matvælum sem við Íslendingar eigum í deyjandi veröld spilliefnanna. En á sama tíma er fólki ekki kleift að búa á þessum stöðum, þar ræður miklu fleira en afkoma sauðfjárbúanna, því er endurreisn byggðanna fjölþætt verkefni. Sorglegt ef eyðibýlin með tóma glugga taki nú við af gamalþjóðinni byggð sem fósturaði duglegt fólk í aldanna rás.

Bretar eru nú að fara í öfluga byggðastefnu, ætla að reisa 17 þorp á landsbyggðinni hjá sér. Þorp með allri mannlegri þjónustu, atvinnu og ódýrum íbúðum til að styrkja byggð og bjóða upp á aðra leið gegn hinu himinháa íbúðaverði í London. Kannast einhver við svipaðar aðstæður t.d. í höfuðborginni okkar? Getum við lært eitthvað af Bretum, jafnvel ljósritað þeirra hugmynd og yfirfært hana á Ísland?

Þetta er hraðskák, Bjarni Benediktsson

Við skulum gera okkur grein fyrir því að ef ekkert verður gert í sumar í málefnum sauðfjárbænda og yfir þá skellur enn hrina lækkaðs verðs á lambakjöti í haust verður fólksflótti út úr atvinnugreininni og það verður yngra fólkið sem fer. Þegar talað er um sauðfjárbændabyggðir þá eru stór landsvæði þar undir, það má segja að auk Strandasýslu sverfi að Húnavatnssýslunum báðum, Vestfirðum og Dalasýslu, jafnvel Vesturlandi öllu. Skagafjörðurinn er sterkari, það gerir skagfirska efnahagssvæðið, og Eyjafjörðurinn er öflugasta svæðið á landsbyggðinni. Svo er það Norðausturlandið, bæði í Þingeyjarsýslum og Austurlandi,

Guðni Ágústsson.

svo Öraefin og Vestur-Skaftafellssýsla, en þar kreppir að. Er það verjandi að ríkisstjórn og Alþingi horfi á þessi fallettu og mikilvægu landsvæði tapa frá sér unga fólkinu og verða auðninni að bráð, á sama tíma og við þurfum þarna ungt og öflugt fólk sem sinnir skapandi störfum og tekum m.a. á móti ferðamönnunum en ferðapjónustan er nú orðinn stærsti atvinnuvegur landsins?

Norðmenn kunna að byggja sitt land og eru nú að njóta þess að hafa haldið uppi byggð í landinu öllu. Við eigum að gera þá kröfu að ríkisstjórnin og Alþingi Íslendinga hlusti nú á kall nýs tíma og fari að úrræðum Norðmanna og Breta og spýti hressilega fjármagni og nýjum úrræðum inn í byggðamál.

Eina byggðaaðgerðin sem ég hef séð í vor er samkomulag þriggja ráðherra við Dag B. Eggertsson borgarstjóra um að færa honum og Reykjavík, ríkisins land á silfurfati, þar á meðal Keldnalandið.

Bretarnir fara öðruvísi að, þeir horfa til sinnar landsbyggðar við sams konar aðstæður. Nú verður að gripa til aðgerða og efla sauðfjárbændur þessara svæða, efla þjónustu í þorpum þessara landsvæða, leggja fé í vegi og samgöngubætur. Meta hvort leiðir í skattamálum eða VSK-kerfinu gagnist hér eins og í Noregi, og fleira og fleira.

Best gæti ég trúað að um slíka stefnu ríkti þjóðarsamstaða, því fólkið í höfuðborginni vill sjá líf og kraft í landsbyggðunum. Þar eigum við öll rætur okkar og þar liggja tækifæri og verðmætasköpun sem skiptir okkur öll sem þjóð máli. Ríkisstjórnin á fyrsta leik og hefur hvítt í skákinni, þetta er hraðskák, Bjarni Benediktsson forsætisráðherra.

Nú verður að bretta upp ermar

Nú verða bæði Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, sjávarútvegs-, landbúnaðar- og byggðamálaráðherra og Jón Gunnarsson, samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra að bretta upp ermarnar, ég treysti þeim til þess. Enn fremur verða þeir Benedikt Jóhannesson fjármálaráðherra og Haraldur Benediktsson, formaður fjárlaganefndar og fyrrum foringi Bændasamtakanna, að koma af fullum krafti að mótun nýrrar byggðastefnu. Ég efast ekki um góðan vilja bæði framsóknarmanna og Vinstri grænna í þessu efni eða annarra flokka á Alþingi. Þessi stefnumótun er brýnasta verkefni íslenskra stjórn mála um þessar mundir.

Guðni Ágústsson

Hvers vegna selst ekki meira af lambakjöti?

Það hefur greinilega brugðist markaðssetning á lambakjöti undanfarin ár. Ef skoðað er aftur í tímann hefur fátt verið gert til að auka sölu, mest kveður að því að Íslendingar uppgötvuðu grillið.

Þegar hamborgarinn kom til íslenskra neytenda var það 1. flokks nautahakk og ekkert annað, aldrei varð til hinn íslenski lambaborgari þó aðeins hafi borið á honum síðustu ár. Þegar pitsan kom til sögunnar var ekki annað til umræðu en 1. flokks nautahakk, aldrei varð til hin íslenska pítsa með lambahakki, og einnig hefði verið hægt að búa til pepperóni úr lambakjöti á pítsur.

Hvers vegna er ekki eftir í svo sem eina „svidamesu“, einn dag að hausti líkt og sprengidagur svo ekki þurfi að grafa hausa eins og ein afurðastöð þurfti að gera? Svo spyr maður einnig: Hvar er „lambabacon“, eru ekki til nokkur tonn af síðum í frystigeymslum? Hvað eru framleiddar margar áleggstegundir úr lambakjöti eftir öll þessi ár sem sauðkindin hefur fylgt Íslendingum, eru þær fjórar? Hangiálegg, rúllupylsa, kæfa og stundum steik. Lítið sem ekkert af hráu og þurruðu lambakjöti, helst að hægt sé að fá tvíreykt hangikjöt um jöl og áramót og þá oftast svo stór kjöstykki að myndi duga fyrir 20 manna áramótaböð.

Sem starfsmaður í ferðaþjónustunni og borðandi og búandi á hótélum sumar eftir sumar má telja á fingrum annarrar handar þau skipti sem lambakjöt er á borðum.

Pakkningastærðir og fjölskyldustærðir

Pakkningastærðir eru í engu samræmi við fjölskyldustærð. Samkvæmt vef Hagstofunnar eru einn íbúi á um 30% heimila á Íslandi, já aðeins einn í heimili! Það vita allir nema sumir að pakkningastærðir úti í búð eru of stórar og því er varan sniðgengin, auk þess sem það er matarsóun að bjóða upp á svo stórar pakkningar að henda þarf mat.

Það heyrir til undantekninga t.d. að hægt sé að fá bita af hrygg, svo sem hálfan eða einn þriðja sem myndi henta ofangreindri fjölskyldustærð og þaðan af síður er boðið upp á hluta úr læri, t.d. sagað í tvennt eða þrennt.

Sagaður súpukjötsframpartur er ekki á óskalista unga fólksins enda þarf að henda þar mikilli fitu. Eldra fólk, sem hefur verið dyggasti kaupandi að lambakjöti

Hörður Jónasson.

gegnum áratugina, en er svo orðið eitt í heimili ellegar kannski tvennt, er hætt að kaupa læri eða hrygg í helgarmatin af því að það hefur ekki þörf fyrir svona stór stykki. Eitt haustið datt einu afurðasölufyrirtæki í hug að „stækka“ hrygginn um eina tvírífju í hvorn enda til að fá hærri verð fyrir þennan hluta skrokkans. En málið var ekki hugsað alla leið, hryggurinn var svo stór að hann komst hvorki í steikarpott né á steikarfat.

Auðvitað eru undantekningar á þessum stærðum og sumar verslanir bjóða minni bita, sérstaklega þær sem eru með kjötborð, en þær eru bara svo fáar og þá helst á höfuðborgarsvæðinu. Sem sagt, þessa niðursöguðu vöru vantar í frystiborðin um allt land.

Ferðamenn, vöruval og merkingar

Það er kunn staðreynd að árið 2016 komu um 1,8 milljónir ferðamanna til Íslands og maður skyldi ætla að þess sæjust merki í sölu á lambakjöti, en þá þarf það að vera í boði. Hér er eitthvað mikið að í markaðssetningu.

Það þarf að markaðssetja lambakjöt alveg frá fyrstu snertingu ferðamannsins á internetinu og svo alla leið, líka í flugvélinni til landsins. Merkingar á vörunni þurfa einnig að hjálpa til við sölu, hafa t.d. undirtexta á ensku eða útbúa sérstaka miða fyrir vöru sem hentar ferðafólki. Og það má ekki gleyma því að á Íslandi árið 2016 voru 22 þúsund bílaleigubílar og eru allir á ferðinni a.m.k. fjóra mánuði yfir sumarið, það eru að jafnaði tveir í bíl sem þýðir að það eru 44 þúsund manns að kaupa sér í matinn daglega þessa mánuði. Og það getur verið erfitt fyrir útlandinga að vita hvað

er í pakkningunni, lamb, svín eða, naut, auk þess er kannski búið að grillkrydda vöruna og þá heldur fólkið jafnvel að varan sé elduð, – og nei, svo er pakkningin of stór og það bara sleppir þessu.

Nokkrir réttir eru til með lambakjöti, fullleðaðir til upphitunar í örbylgjuofni. Íslendingar kunna vel að meta þá vöru en hún hentar ekki bílaleigufólkinu því það er ekki örbylgjuofn í bílunum. Væri ekki ráð að þróa tilbúna rétti fyrir bílaleigufarþegana? Ég veit um ferðamenn sem keyptu fallett rautt kjöt á grillið, en þegar til kom var það „valið saltkjöt“ og ekki hjálpuðu merkingarnar þar.

Ég ætla aðeins að minnst á framleiðendur á mjólkurvörum því þar er merkingum víða ábótavant fyrir erlenda ferðamenn. Þannig er oft erfitt að gíska á hvað er í eins lítrafernu; er það mjólk, léttmjólk, undanrenna, súrmjólk eða mysa? Fyrir 10 til 15 árum gaf MS út spjald í stærðinni A4 til að hengja upp í matvörubúðum við mjólkurkælinn, á spjaldinu var mynd af þeirra framleiðsluvöru með útskýringum á a.m.k. 5 tungumálum. Þetta var vel gert hjá MS, en hefur ekki verið endurnýjað eða uppfært.

Það má geta þess að nokkrir íslenskir matvælaframleiðendur hafa áttað sig á öllum þessum fjölda ferðamanna og merkt sína vöru með enskum undirtexta eða farið alla leið og hannað pakkninguna alveg að þessum markhópi. Ég veit fyrir vist að sala á þessum vörum hefur stóraukist, þessir aðilar eru samlokuframleiðendur og seltætisframleiðendur.

Dæmi um vöru sem margir ferðamenn kynnast en vita ekki alveg hvernig best væri að borða, þ.e. harðfiskur, enginn harðfiskframleiðandi bendir á pakkningunni á að gott væri að hafa smjör með. Grafinn lax er líka áhugaverður, en hvergi kemur fram að hann er betri með graflaxsósunni. Og svo mætti lengi telja.

Tækifæri

Með öllum þessum fjölda ferðamanna er besta tækifæri sögunnar til útflutnings á íslenski matvöru – án þess að til útflutnings komi, tækifæri sem ekki má missa af.

Hörður Jónasson

Höfundur er áhugamaður um íslenska matvöruframleiðslu.

HITA KÚTAR
Amerísk gæða framleiðsla
30-450 lítrar
Umboðsmenn um land allt
RAFVÖRUR
DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVÖRUR@RAFVÖRUR.IS

HUMBAUR
kerrur
Ýmsar gerðir og möguleikar!
750 kg, 201x102 cm. Verð án vsk. kr: 112.823,-
750 kg, 205x131 cm. Verð án vsk. kr: 169.355,-
750 kg, 251x131 cm. Verð án vsk. kr: 201.613,-
750 kg, 251x131 cm og sturtur. Verð án vsk. kr: 229.839,-
2500 kg, 303x150 cm. Verð án vsk. kr: 399.194,- með skráningu.
Topplausnir
Smiðjuvegi 40 gul gata. Kópavogi.
Veitum upplýsingar í síma: 517 7718.
Heimasíða: www.topplausnir.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is
Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is
Verð: Textauglýsing kr. 2.200 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.400 texti + mynd.
Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Solis 90, 40 km. Verð frá 3.820.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200 & 8417300.

GT malarvagn 24 m³ Hardox, fremsta og aftasta hásing lyftanleg. Rafdrifin yfirbreyðsla. Verð 4.200.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200 & 8417300.

Heytætla. Vinnslubreidd 5,2 m. Verð 496.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200 & 8417300.

Rakstrarvél. Vinnslubreidd 4,4 m. Verð 487.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200 & 8417300.

Disksláttuvél. Vinnslubreidd 2,9 m. Verð 717.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200 & 8417300.

Bændur og búalið, verktakar og húseigendur og allir sem eru orðnir þreyttir á því að þrifa, gera við og eða geyma hlutina utandyra (er að fá á lager). Nú er tækifærið að næla sér í 40, 60 og 84 fm bílskúra í frábærum gæðum og á frábæru verði frá 2,1 m.-2,5 m. 100 mm yleiningar í veggjum og þaki, gluggar og hurðir og allt sem þarf til að fullklára er innifalið. Uppl.: Raggi í síma 862-8810 grs@sparenergius.dk. Ath. mynd af óeinangruðum 60 fm skúr.

Ert þú orðin/n leið/ur á því að standa í roki og rigningu þegar þú ert að grilla? Nú er tækifærið að næla sér í 6 hyrnt grillhús 11,9 m² með grilli og reyksháf, pláss fyrir 15 manns á bekkjum í kringum grillið í hvaða veðri sem er, 45 mm tvínótað timbur í útveggjum, gluggar í 5 hliðum, góð lofthæð og frábær gæði. Verð aðeins 890.000 kr. Ath. hús ekki fullklárað á mynd. Tilbúið til afhendingar um eða upp úr miðjum júlí. Uppl. í síma 862-8810, Raggi, netfang: grs@sparenergius.dk

Farangurskerra fyrir ferðaþjónustu. Er þetta kannski kerran sem þig vantar? Uppl. í síma 843-6610.

Rúlluklær, kr. 169.900,-. Búvís Sími 465-1332.

Palmse sturtuvagnar, 13 tonna, kr. 1.295.000,- án vsk. Til afgreiðslu í Hornafirði, á Sauðárkróki og á Akureyri. Búvís, sími 465-1332.

Til sölu Champion bátur 5,5 metrar ásamt 90 hp Mercury vél, ganghr. 45 mál. og Champion vagn. Allt 2006 árgærd. Lítið notað og útlit sem nýtt. Ásett verð 2,8 mill. Uppl. í síma 893-2636.

Til sölu heyyvinnsluvél. Til sölu eru rúmlega 20 ára gamlar heyyvinnsluvél, Greenland rúlluvél og Kverneland þökkunarvél. Vélarnar hafa verið notaðar fyrir um 500-600 rúllur á ári. Þær voru notaðar á síðasta ári og voru þá í góðu lagi. Vélarnar eru staðsettar í Kjósinni. Óskað er eftir verðtilboðum frá áhugasömum aðilum. Allar uppl. eru veittar í síma 899-7052.

Bátur 1905, endursmíðaður 1956. Vetus vél, 36 hest. Gangur 6-7 mál. Er í flottu standi og kerra með. Verð kr. 990 þús. Án kerru 700 þús. Nánari uppl. í síma 896-2888.

Skádæla. Með öflugum skera. Frábær hönnun, lítil fyrirferð. Mikil dælu- og hrærugeta. Dæluðull úr ryðfriú stáli í olíubaði. Burðarvirki úr heitgalf. stáli eða SS stáli. Fáanleg með hræriskrúfu. Vinnulengd allt að 6 m. Framleiðandi : www.doda.com. Hákonarson ehf., hak@hak.is, www.hak.is, s. 892-4163.

Úrval af víftum og þakblásurum í flestum stærðum og gerðum. Einnig úrval af stýringum. Íshúsið ehf., sími 566-6000, www.viftur.is

Tallia og hlaupaköttur, lyftigeta allt að 1 tonn. Búvís. Sími 465-1332.

Volvo FH12 4x2, árg. 2000, ekinn 570.000. Verð 2.000.000 + vsk - ath. skipti. Uppl. í síma 861-0330.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tonna. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Hefurðu skoðað Sölugorgið okkar ?
www.kraftvelar.is/solutorg

Linde H35D

Árgerð 2013
2200 vinnustundir
3.500kg lyftigeta
3,0m lyftihæð
Prefalt vökváttak
Lokað öikumannshús
Öflug miðstöð

Verð án vsk: 2.390.000

Toyota lyftari

Árgerð 2006
Lyftigeta 3000kg
Lyftihæð 4500mm
Snúningur fylgir

Verð án vsk: 990.000

KRAFTVÉLAR
Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogi • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Merínó undirfatnaður fyrir útilegu og vinnu

Merínó undirfatnaður haldur á þér hita. Bakteríudrepandi áhrif minnka lyktarmyndun. Einangrandi Merínóull andar vel og dregur úr svita ásamt því að vinna gegn bakteríum. Saumar og merkiðar erta ekki húðina. Má þvo í við 40 ° C. Stærðir: S-2XL Efni: 65% merínóull/ 35% pólýester, 130 g/m².

KH Vinnuföt • Nethyl 2a
110 Reykjavík • Sími: 577 1000
info@khvinnufot.is
www.khvinnufot.is

Bændablaðið
Smáauglýsingar.
563 0300

GÚMMÍBELTI
UNDIR ALLAR VÉLAR
Á LAGER

MERKÚR

Hýsi-Merkúr hf. - Lambhagavegi 6 - 113 Reykjavík
534 6050 - merkur@merkur.is - www.merkur.is

Allu SM 3-17 flokkunarskófla.
Árgerð 2006.
Upplýsingar í síma 660-6051.

Peiner SMK 108/2
Árgerð 1991. Sjálfreisandi krani.
Upplýsingar í síma 660-6051.

Liebherr R904 beltagrafa.
Árgerð 2004. 7.600 vinnust.
Upplýsingar í síma 660-6051.

Indeco fleygar
Fyrir grófur af öllum stærðum.
Upplýsingar í síma 660-6051.

Rafstöðvar
3,5 kVA – 85kVA á lager.
Upplýsingar í síma 660-6050.

Weber jarðvegsþjöppur og hoppara til á lager.
Upplýsingar í síma 660-6051.

Tsurumi dælur í miklu úrvali.
Upplýsingar í síma 660-6050.

Uppl. í síma 534-6050
MERKÚR
merkur.is

Auglýsinga- og áskriftarsími Bændablaðsins er 563-0303

Bændablaðið

Flaghefill/snjótönn. Breidd 3,0 m. Verð kr. 696.000 með virðisaukaskatti (kr. 561.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Vökvaknúnar vatnsdælur fyrir tankbíl og dráttarvélar. Sjálfsgandi dælur sem dæla allt að 120 tonnum á klst. Einnig Centrifugal dælur með miklum þrýstingi, allt að 10 BAR. Stuttur afgreiðslutími, hagstætt verð og örugg þjónusta. Hákonarson ehf., sími 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Byltingarkennd nýjung í dælingu á mykju!! Hnífádælur með öflugum hræriskrúfum og sprautustútum. Traktorsdrifnar eða með rafmóturum frá 5,5 kw upp í 30 kw. Brunndælur eða skádælur, 100 mm, 120 mm, 150 mm, 200 mm. Mikil dælugeta. Haughrætur í mörgum útfærslum og stærðum. Mykjuskiljur sem framleiða undirburð. Hákonarson ehf., hak@hak.is, www.hak.is, s. 8924163.

Til sölu Toyota Rav4, árg. '04. Frábær, reyndur bíll, traustur, lipur og kraftmikill. Nýleg dekk. Bíll í fínu standi. Verð 590.000. Uppl. í síma 866-9092.

Til sölu Zodiac Classic MKIIC, árg. '17 ásamt fylgihlutum. Lengd 3,80 m. Báturinn var keyptur af Olís í maí 2017. Nývirði kr. 566.626. Selst á kr. 450.000. Nánari uppl. í síma 694-8575.

Til sölu Singer Outlock saumavél 1832U. Lítið notuð og í góðu ástandi. Uppl. gefur Rósa í síma 691-4511.

Sími 892 0016.

Orkutækni ehf. s 5876065

Grastætari 2,57m. fyrir framm eða aftur beysli.

Sími 892 0016.

Sími 892 0016.

Sími 892 0016.

Fiat Chaussonk, árg. 2016, ek. 10.000 km. Lúxus innrétting, 2 aðskilin rúm, markísa, hjólagrind, 18 t. felgur, vél 150 h. Uppl. í síma 863-6847, toni2@simnet.is

Fjór hjóladrifin SKODA OCTAVIA COMBI AMBITION. Nýskráning maí 2014. 1600 vél, dísil, ljósbrúnn, ekinn 96.000, sumar- og vetrardekk, bsk. Uppl. í síma 856-3554, Arnór.

Til Sölu Scania, árg. '98, ný dekk og nýskoðaður, ekinn 566 þús. km. Verð 3,5 mill.+vsk. Uppl. í síma 862-1252.

Góð dísilvél, keyrð 270 þús., kassi/vagn keyrður 368 þús. Nýleg 32 tommu IRONMAN heilsársdekk, fjór hjóladríf-, há- og lágdríf, dráttarkrókur, mikið endurnýjað. Uppl. í síma 898-1175, ff@icetrans.is

Til sölu Champion bátur. 5,5 metrar ásamt 90 hp Mercury vél, ganghr. 45 míl. og Champion vagn. Allt 2006 árgerð, lítið notað og útlit sem nýtt. Ásett verð 2,8 mill. Uppl. í síma 893-2636.

Úrval af Maneroup kælipressum í mjólkurtanka. Til á lager. Íshúsið ehf., sími 566-6000, www.ishusid.is

Tækifæri!! Veitingabíll Chevy Stepvan 30 1993 vél, 6,2 dísil, breytt í veitingabíll fyrir 3 árum. Innréttaður, allur einangraður og klæddur. Tilbúinn í grillparty eða hvað sem er. Útbúinn sem grillbíll. Bíllinn er einn flottasti sölubíllinn. Gasgrill, háfur og loftræsting, brauðhitari, stór hitaskápur, hitaplata, stál hillur og skúffur, 3 kælar, sjóðsvél, brendur dúkur og ýmislegt fleira. Verð 3.500 þús. Uppl. gefur Magnús í síma 820-5181.

Vökvadrifnar rafstöðvar og loftpressur fyrir verktaka og bændur. Einnig rafsuðutransarar, háþrýstidælur, vatnsdælur o.fl. Vandaður og fyrirferðarlítil búnaður frá Finnlandi, www.dynaset.com. Hákonarson ehf., s. 8924163, www.hak.is, e-mail : hak@hak.is

Isuzu Trooper, árg. '03, ek. 296.000 km. Vel með farinn, einn eigandi frá 2005. Nánari uppl. gefur Eiríkur í síma 895-1482.

Til sölu notaðar Ammann þjöppur 400 og 700 kg. Mjög gott ástand. Tækjasalan ehf., Sævarhöfða 31. Uppl. gefur Daniel í s. 567-2520, utan vinnut. 660-6111.

Sandblástursturgler, 25 kg pokar. Verð 3.500 m vsk. Ef það eru keyptir 10 pokar eða meira, 500 kr. afsláttur per. poka. Uppl. í síma 660-6111.

Til sölu Buggy (800cc Bombardier), fjór hjóladrifinn með háu og lágu drifi, árg. '12. Götuskráning möguleg. Sérsmíðaður vagn fylgir. Verð kr 2.180 þús. Tilboðsverð kr 1.390.000.- Fyrstu kemur fyrstu fær. Nánari uppl. í síma 660-7010.

Til sölu eru 3, 300 l. einangraðir tankar úr ryðfri stáli. Hreinsikerfi, þrýstijafnari, 3 stútar og toppluga. Verð 300 þús. + vsk á stykkið. Nánari uppl. í síma 861-1994 eða 894-0604.

JCB JS160W. Árg. '99. Notkun 13.000 vst. Hraðtengi. 2x skóflur. Hörkumokari. Verð 3.200.000 + vsk eða tilboð. Uppl. í síma 690-0500.

Sænskt Polar 590 hjólhýsi, árg. '07. Einstaklega vel einangrað og hentar ísl. aðstæðum. Mjög vandað: Alde hitakerfi (ofnar og gólfhiti), leðursæti, stór ísskápur með frysti, gashelluborð, bakara- og örbylgjuofn, sólarsetla, útvarp, tv, dvd, handkl.ofn á baði. Ekki kojuhús en með svefnaðstöðu fyrir 5-6 manns, 2 setukrókar. Lengd með beisli 7,95 m, innanlengd 5,91 m, heildarþyngd um 1700 kg. Innra rými 14,05 m². Verð 3.800.000,- eða tilboð. Uppl í síma 690-0500.

Þrjár notaðar rafstöðvar til sölu. Gott verð! 40 kva - 100 kva og 160 kva. Endilega hafið samband fyrir meiri upplýsingar í síma 696-8815.

Volvo FM9 4x2, árg. '05, ekinn 422 þús. Einangraður kassi með hurð á báðum hliðum, b.: 244 sm, l.: 490 sm, h.: 240 sm. Lyfta er af gerðinni m.b.b, 1,5 tonna, burðageta 9240 kg. Verð 4.400.000 m. vsk. Uppl, gefur Ólafur í síma 783-7600 og 420-0404.

Rav 12, árg. '04 til sölu. Einn eigandi, upphækkaður, stór dekk, krókur, skoðaður og bremsur teknar í gegn hjá Toyota. Akstur 160 þúsund. Verð 1.050.000-. Uppl. Þórgrímur í síma 898-4207.

Volvo EW160B hjólavél, árg. '06, heildar klst. 6500. Verð 6,5 m +vsk. Uppl. í síma 892-1559.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 auk vsk. Verð 2-4 stk 22.900 auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

Pioneer 10, 3ja manna plastbátur ásamt 8 hp Evinrude tvígengis mótör. Verð um 290 þús. Uppl. í síma 893-7720.

Til sölu hjá Oliudreifingu ehf. Scania R 420 4x4, árg. '07, akstur 568.000 km. Scania R420 4x4, árg. '07, akstur 456.000 km. Scania R420 4x4, árg. '07, akstur 388.000 km. Bifreiðarnar eru til sýnis hjá Oliudreifingu á Hólmastjóð 8-10. Uppl. í síma 550-9946 og 860-6884.

Kranzle þýskar háprýstidælur í úrvali. Búvís. Uppl. í síma 465-1332.

Framleiðum og eigum á lager krókheysisgrindur með eða án gámalása, sterkar og ódýrar. Framleiðum einnig flatpalla á krókgrindur til vélaflutninga og allskonar flutninga. Vagnasmiðjan. is - Eldshöfða 21, Rvk. S. 894-6000.

Taðklær. Breidd 120 cm, kr. 179.000.- án vsk. Breidd 150 cm, kr. 239.900.- án vsk. Breidd 180 cm, kr. 269.000.- án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Haughtræur galvanísieraðar með eikarlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt), www.sogaenergyteam.com - stærðir : 10,8 kw – 72 kw. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennuafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum fyrir magndælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir vökvun og niðurbrot í haughúsum. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flatir barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælur með vacuum búnaði. Aðrir aflagjafar : rafmagn, bensín / dísil, glussaknunar (mjög háprýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - aflagjafar; rafmagn, Honda bensín, Yanmardísil, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og prýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir stíflulosun í skolp og drenörum. Getum útvegað þennan búnað í mörgum útfærslum og styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm upp í 900 mm. Háprýstislöngur allt að 150 metrar á lengd, 3/8", 1/2", 5/8", 3/4". Bensín / dísil, vatnsflæði allt að: 132 l / min @ 3000 Psi. Búnaður á sersmíðuðum vagni með prýstibremsum eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar einnig vel fyrir öflugan háprýstipvott. Vandaður og hentugur búnaður fyrir sveitarfélög og verktaka. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir heitt vatn. Prýstingur allt að 500 Bar @ 30 l / min. Hákonarson ehf., netfang : hak@hak.is, sími 892-4163, www.hak.is.

Innihærur fyrir gripahús. Rafdrifnar : 7,5 kw, 9,2 kw, 11 kw glussadrifnar : 8 kw, 60 l / min., 120 bar. Vinnudypt : 130 cm skrúfa : 200 mm. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Burstabær í garða með ljósi og vitar með ljósi til sölu. Uppl. í síma 694-4429.

Burstabær í garða með ljósi og vitar með ljósi til sölu. Uppl. í síma 694-4429.

Pallagafflar, burður 2500 kg. Verð kr. 119.000,- með vsk (kr. 96.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Rafstöðvar með orginal Honda-vélum og YANMAR dísil á lager. Stöðvarnar eru frá ELCOS Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf., www.hak.is, s. 892 4163, netfang: hak@hak.is.

Baggagreip fyrir 2 rúllur. Vökvaopnun. Verð kr. 296.000 með vsk (239.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Þessi Honda CRV, árg. '00 er til sölu fyrir 80.000 kr. Bíllinn hefur verið í eigu sömu fjölskyldu alla tíð. Í honum er nýr geymir og nýr startari en hann þarfnast viðgerðar. Hann getur því nýst í varahluti fyrir eiganda samskonar bifreiðar því hann er mjög vel farinn þótt gamall sé. Uppl. í síma 868-2568 Sólveig og 695-1123, Gunnar.

Vinnuhjól.is. Sími 867-1394 / 897-1394.

Subaru Forester, árg. '08, ek. 102 þús., ssk., þjónustubók, dráttarkúla, ný tímareim í 90 þús. Nýsmurður og -skoðaður á nær nýjum harðskeljadekkjum. Uppl. í sími 892-5157.

Til sölu nýr ónotaður Manitou lyftari mjög vel útbúinn. Uppl. í síma 894-2097.

Mitsubishi Pajero Sport. Árg. '04. Einn 200 þúsund. Nýlega búið að skipta um tímareim, vatnskassa, rafgeymi og bremsuklossa. Bíllinn er í góðu ástandi og er lítið ryðgaður. Verð 550.000, engin skipti. Uppl. í síma 698-3631.

Tekk mublur. Hægindastóll, 2 stofustólar, 2 sæta sófi, skapur m. útvarpi, loftljós m. 2 kúplum, kollur og fleira. Uppl. í síma 898-5187.

Nissan double cap dísil, árg. '05, keyrður 185.000 km gott eintak. Er á Bílasölu Akureyrar. Verð 990.000 kr. Uppl. í síma 862-0084.

Til sölu Shadow cruiser pallhýsi/camper. Passar á flestar gerðir pallbíla. Mjög vel með farið og lítið notað. Verð: 560 þús. kr. Uppl. í síma 694-2071.

Triki kerrur. Verð frá kr. 160.000.- án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Bændablaðið
Smáauglýsingar.
563 0300

Vörur hjá Sláturfélagi Suðurlands

Yea-Mix

Bætiefnablanda sem inniheldur Yea-Sacc lifandi ger. Eykur vambarheilbrigði og bætir örveruvirkni. Inniheldur lífrænt selen og náttúrulegt E-vítamín. Dregur úr jógurbólgu og föstum hildum. Lækkar frumutölu í mjólk. Eykur niðurbrot á tréni og átgetu.

Stalosan F

Náttúrulegur sótthreinsimiðill með pH-gildi sem er hagstætt fyrir húð dýranna. Fækkar sýkingartilfellum, dregur úr raka, bindur ammóníak og gerir umhverfið óhagstæðara fyrir skaðlegar örverur.

SÁÐVÖRULISTI 2017

Frír flutningur til bænda.

GRASFRAE

Grasfræblanda - SS Alhliða
Grasfræblanda - SS Tún
Vallarfoxgras - Engmo
Vallarfoxgras - Switch
Vallarfoxgras - Vega
Vallarsveifgras - Sobra
Hávingull - Norild
Túnvingull - Reverent

GRÆNFÓÐURFRÆ

Sumarrýgresi - Lemnos
Fjölært rýgresi - Calibra
Fjölært rýgresi - Kentaur
Vetrarrýgresi - Sikem
Vetrarrýgresi - Turgo
Vetrarrepja - Emerald
Vetrarrepja - Hobson
Fóðurkál - Keeper
Fóðurnæpur - Samson

BYGG

Bygg 2ja raða - Filippa
Bygg 2ja raða - Kría
Bygg 6 raða - Judit
Bygg 6 raða - Aukusti

HAFRAR

Hafrar - Akseli
Hafrar - Belinda

Verðlista má sjá á
heimasíðu SS

Sláturfélag Suðurlands
Fosshálsi 1 • Reykjavík
Sími 575 6000
www.ss.is

VÉLATORG.IS**VERÐHRUN
á notuðum
 vélum**

KRONE Round Pack 1250 - árg. 2003
Verð áður kr. 1.150.000 - án vsk

DEUTZ-FAHR RB 4.980 - árg. 2005
Verð áður kr. 1.490.000 - án vsk

KRONE CombiPack 1250 - árg. 2000
Verð áður kr. 2.190.000 - án vsk

KRONE CombiPack 1250 - árg. 2001
Verð áður kr. 1.900.000 - án vsk

DEUTZ-FAHR Balepack MP135 - árg. '03
Ný vél á söluskrá

KRONE Comprima CV150 X26 - árg. '12
Verð áður kr. 5.950.000 - án vsk

**Auglýst verð gilda frá 20. júní
til 15. júlí 2017**

**Um staðgreiðsluverð
er að ræða.**

**Verðin gilda einungis í beinni
sölu, engar upptökur koma
til greina.**

**Vélar seljast í því ástandi sem
þær eru.**

Allar nánari upplýsingar
er að finna á VELATORG.IS
Upplýsingar í síma gefa
Baldur 568-1512 og Einar 568-1513

VÉLATORG.IS

Markaðstorg fyrir notaðar búvélar og tæki

Land Rover FREELANDER 2S. Árg. '07. Ekin 195.000 þús. Nýskoðaður 2018. Dísil, ssk., leðuráklæði. Dráttarkrókur og fl. Ásett verð 1.850.000. Uppl. í síma 660-6907.

Til sölu Toyota Land Cruise 100, árg. '98, ekinn 390 þús., dísil, ssk., 33" breyttur, 7 manna, útvarp með bluetooth, pluss áklæði, topplúga, tems fjöðrun. Verð 2.000.000,- Skoða skipti á ódýrum smábíl. Uppl. í síma 867-8303, Guðmundur Þór.

Ný Turbogress Zero Turn sláttuvél til sölu. 23hp B&S mótör og 350 ltr. graskassi. Sérstaklega lipur og afkastamikil sláttuvél. Uppl. í síma 896-4494.

Nýr sláttubúnaður frá Peruzzo með drifskafi. Með 3 hnífum sem snúast í láréttum fleti, 150 cm sláttubreidd. Sterkbyggt og afkastamikið sláttutæki! Uppl. í síma 896-4494.

Til sölu Dacia Duster, árg. '15. Ek 75 þús., nýleg sumardekk. Næst sk. '19. Lítur vel út og mjög eyðslugrannur, c.control. Verð 2,7 millj. Uppl. í síma 867-1097.

Toyota Land-Cruiser 60 1987 árg., ekinn ca 445 þús. Góður bíll sem er lítið ryðgaður. Verð: Tilboð. Uppl. í síma 774-7105.

Til sölu 1000 lítra plasttanka. Verð 3.000 kr. Nánari uppl. fást hjá Hlöðver í síma 856-6170.

M.Benz G300D, 5 cyl., dísil. Gott kram. Þarf að laga ryð, árg 1987. Verð 1190 þ. S 894-8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Langindorf, árg. '06, verð 1490+vsk, s: 8948620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Polaris ranger 6x6, ek. 182 vst., verð 1590 þ., vinnuvélskráð, s: 8948620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Nyr 600 l. tankur, 200 í vökva og 400 í olíu, 290 þ. S. 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

SCANIA R480 '07, ekinn 458 þ., stóll, dæla. Verð: 4,5 m.+vsk. Uppl: 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Landcruiser 100 dísil, árg. '06, ekinn 350 þ., 7 manna, leður o.fl. Verð 3.8 m. S. 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Ford 350, árg. '02, 4x4, verð 790 þús. S. 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

MERCEDES-BENZ 1223 '01, akstur 283 þ. Verð 1290 þ.+vsk. Uppl. í síma 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

RENDERS RSCC 12.27, árg. '97, lengjanleg í 45 m. Verð 850 þ.+vsk. Uppl. 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Manitou 523, árg '07, notaður 5 þ. vst. Verð 3000 þ.+vsk S. 8948620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Árg. '99, 2543 krókheysisbíll, ekinn 800 þús., verð 1690 þ.+ vsk. Uppl. síma 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

Scania 420, árg 2005, ekinn 265.000, verð 3,5 m.+ vsk. S. 894 8620. Facebook: Bíla og Vélsala.

1957 Massey Ferguson 35 dísil til sölu. Falleg vél, nýtt rafkerfi og mikið yfirfarinn. Verð 350 þús. Uppl. í síma 893-7016.

Til sölu Land Rover Defender 110, árg. '05, ekinn 280.000. Webasto miðstöð, sumardekk 32", vetrardekk 31". Verð 2.500.000. Uppl. í síma 846-2864.

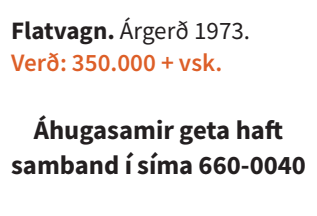
Atlas copco borvagn.
Árgerð 2000. Tímar ca. 8500.
Verð: 10.200.000 + vsk.

Liebherr Krani.
Árgerð 1982.
Verð: 3.500.000 + vsk.

Malarvagn. Árgerð 1982.
Verð: 550.000 + vsk.

Flatvagn. Árgerð 1973.
Verð: 350.000 + vsk.

**Áhugasamir geta haft
samband í síma 660-0040**

Til sölu

Olífuskiljur-fituskiljur-einagrunarplast. CE vottaðar vörur. Efni til fráveitulagna. Vatnsgeymar 100-50.000 lítra. Borgarplast.is sími 561-2211, Mosfellsbæ.

Zetor 5211, ekinn ca 2000 tíma til sölu. Nýupptekið hedd og nýr alternator. Ný yfirfarinn. Góður traktor. Brotin afturrúða. Verðið er 400.000 kr. eða tilboð. Er staðsettur á Hvammstanga. Uppl. í síma 555-0282 og 895-2225.

Tvær Class rúllubindivélur, 120 þús. stk. lónaðar MF, verð 175 þús. MF 135, þarfnast lagfæringar, verð 150 þús. 70 hs Zetor verð 120 þús. MF gámagrind á tveimur hásingum, verð 100 þús. Uppl. í síma 865-6560.

Sérsmíðaðir gluggar frá Færeyjum! 10 ára ábyrgð. Tré og áklæddir trégluggar. PVC gluggar og útidyr. Jóhann Helgi & Co jh@Jóhannhelgi.is, 8208096.

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása- og drenmottur, útileiktæki, gúmmíhellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. jh@johannhelgi.is, 8208096.

HESTAKERRA. Vönduð hollensk tveggja hesta kerra til sölu. Tveggja öxla. Niðurfellannlegur afturhlíri. Aðskilið rými á milli hrossa. Rúmgott aðgengi og hægt að teyma út báðum megin að framan. Uppl. í síma 845-7396.

Land Rover 1965 dísil. Ekinn aðeins 104.000 km. Áritaðar akstursbækur ökumælis fylgja. Uppl. í síma 845-7396.

Ódýrar trjáplöntur til sölu. Heimaræktaðar trjáplöntur til sölu í 2ja lítra pottum, 60-90 cm háar. Birki - ilmreynir - koparreynir - silfurreynir - ribsber - glæsittoppur, o.fl. Allar plöntur á sama verði, aðeins kr. 700 stk. Frábært tækifæri fyrir garðinn og eða sumarbústaðarlandið. Uppl. í síma 857-7363 (Er í Reykjavík).

Suzuki Grand Vitara, árg. '97. Mjög góð vél, keyrð 199.330 km og margt annað í góðu lagi. Dráttarbeisli nýtt, ónotað fyrir Nissan X-Trail 2007. Á sama stað óskast rennibekkur fyrir járn, 30-50 cm milli odda. Uppl. í síma 844-5522 og 553-0901.

ZANUSSI steikarapanna, djúpsteykingarpottur, vörurekkar, tveir glæsilegir glerskápar, loftljós. Uppl. í síma 899-5189.

1700 lítra lokaður Muller mjólkurtankur með lausri kæli- og þvottavél. Verðhugmynd 300.000 kr. 8 mjólkurmælur til sölu á sama stað. Verðhugmynd 20.000 kr/stk. Uppl. í síma 899-1748.

Til sölu dragtengd Deutz Fahr fjölpæla. Gott verð í boði. Uppl. í síma 894-5063.

Gróðurhúsalampar með HPS perum. 65 stk 230 V fyrir 1 peru, 70 stk 230 V/ 550W fyrir 3 perur, 175 stk 400 V/750W fyrir 3 perur, 198 stk 400 V/ 600W fyrir 3 perur. Uppl. gefur Stefán í síma 869-5953.

Varmadæla, Viessmann Vitocal A-350 14,8kW loft í vatn. Þýsk gæðavara sem er vel hljóðeinangruð og getur því staðið inni eða úti. Buffertankur m. frostlegi, þrýstikútur ofl. fylgir. Notuð í 2 ár, verð 890 þús. Uppl. í síma 845-1262.

Til sölu Toyota hilux dísil árg. '91. Ekinn 270.000. Heillegur bíll, óryðguð grind. Nýleg tímareim og geymar. Verð 430.000. Uppl. í síma 846-5883.

Kia pallbíll, 4ra dyra, sex hjóla bíll. Léleg vél, vetrardekk fylgja. Uppl. í síma 894-4136.

Tækifæri fyrir þá sem vilja búa með sauðfé í borginni. Eignaborg kynnir gott 17 hesta hús í Fjářborg. Stór hlaða og geymsluloft, rúmgóð kaffistofa og hnakkageymsla, haughús með góðu aðgengi. Tveggja hesta stíur fyrir 14 hesta og þrjár eins hesta stíur. Eik í innréttingu. Gott geymsluloft fyrir spæni. Undir hluta af hlöðu er haughús og er lúga frá hesthúsi í haughúsið. Fjölbreyttar reiðleiðir. Tilvalið hús fyrir tamningafólk, stóra fjölskyldu í hestamennsku eða þá sem vilja hafa sauðkindina með sér til Reykjavíkur því húseigendur í Fjářborg eru í Fjáreigendafélaginu. Verð 16.900.000 Uppl. gefur Óskar Bergsson, sölustjóri í síma 893-2499 og oskar@eignaborg.is

Kajak m/öllu. 2ja manna. Ósókkvanlegur, stöðugleikastýrður. Uppl. í síma 894-4136.

Krone variopac 1500 samstæða árg. '01, þarfnast lagfæringar. Case 4230, 4x2 árg. '95, með ámoksturstækjum. Abbey 2000 gallon haugsuga. Uppl. í síma 435-6746 eða 699-6746.

Óska eftir

Kaupi gamlar vínýlplötur, kassettur og aðra tónlist, plötuspilara, gamlar græjur og segulbönd. Staðgreiði stór plötusöfn. S. 822-3710, olisigur@gmail.com.

Óska eftir gömlu Polaris Trailboss 4x4 fjórhjóli eða svipuðu. Í góðu standi eða til uppgerðar. Skoða flest. Uppl. í síma 864-1064.

Óska eftir fallegum sveitasíma (tvær stuttar og ein löng :) á vegg m/bjólum, ef einhver lumar á slíkum grip. Er að gera upp sveitabæ frá 1927 :) Endilega hringið í 899-9071, Rósa eða sendið email: rosa3101@gmail.com

Atvinna

Vantar aðstoð í heyskap og almenn sveitastörf, helst konu sem getur flest eða áhugasaman ungling. Þarf helst að geta keyrt vél eða mega læra það. Uppl. í síma 857-3811 á kvöldin seint.

Bændur á Norður- og Austurlandi, takið eftir! Vanur, duglegur og ábyrgur nemi óskar eftir íhlaupaverkefnum í sumar. Var síðast í sauðburði í Jökuldalnum. Toppmeðmæli. Uppl. í síma 764-8611/jfp4@hi.is

Jarðir

Vel staðsett 5 ha sumarhúsaloð á Suðurlandi til sölu. Verð aðeins 3 millj. Vatn, rafmagn og vegur að lóðarmörkum. Uppl. í síma 865-6560.

Jörð til sölu: Til sölu jörð, lögbýli u.þ.b 130 ha ásamt útihúsum, 780 m² minkaskála, 20 hesta hesthúsi og 60 m² íveruhúsi rétt við Stokkseyri. Góð hestajörð með tekjumöguleikum. Hólfuð niður með rafmagnsgirðingum og skurðum. Tilvalin til uppbyggingar í ferðaþjónustu. Uppl. í síma 895-9066.

Land til sölu: Tvö samliggjandi eignarlönd 4,2 ha og 2 ha nálægt Stokkseyri. Vatn við lóðarmörk. Tilvalinn lönd til skógræktar eða sem beitolönd. Tvö landnúmer. Seljast saman eða í sitt hvoru lagi. Uppl. í síma 895-9066.

Leiga

Til leigu beit fyrir hross á gömlum túnum í Borgarfirði. Uppl. í síma 775 4080 (Einar).

Sumarhús

Til sölu sumarhúsaloðir í Öldubýggð í Grímsnesi. Uppl. í síma 892-4761.

Er með til leigu sumarhús á fallegum útsýnisstað á móti Akureyri. Gistirými fyrir 3-5. Dagsetningar sem eru lausar til útleigu 29. júní-2. júlí, 6.-9. júlí, 16.-20. júlí og 27. júlí-10. ágúst. Uppl. í síma 846-8971.

Rotþrær og heitir pottar. Rotþrær-heildarlausnir með leiðbeiningum um frágang. Ódýrir heitir pottar-leiðbeiningar um frágang fylgja. Borgarplast.is, sími 561-2211, Mosfellsbæ.

Veiði

LAXÁ Í AÐALDAL - Til sölu 2 dagar í ágúst á svæði Laxárfélagsins/ Laxamýri. Uppl. í síma 893-4489.

Þjónusta

Tek að mér að færa þær yfir á (vídeó, slide, ljósmyndir) DVD diska, eða flakkara. Sýnishorn á http://siggileifa.123.is sími 863-7265 siggil@simnet.is

Gefins

Hestamenn - kindakallar. Slægjur fást gefins í Fossvoginum. Uppl. í síma 553-4515.

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

SMIÐHOLT HÚS TIL FLUTNINGS

- SUMARHÚS
- ÍBÚÐARHÚS
- FERÐAÞJÓNUSTUHÚS
- SALERNISHÚS

smidholt@gmail.com - 899 2802 - Facebook

TIL SÖLU LÍKAN AF SÆNSKA VASASKIPINU

Skipið er 2,50 m á lengd og 2,50 m á hæð með fullum seglum.

Allar nánari upplýsingar í síma 694 4429.

STARFSMENN S.S. SMIÐIR, RAFVIRKJAR, PÍPARAR, BIFREIÐASTJÓRAR, VÉLVIRKJAR OG MÁLARAR

PROVENTUS
Starfsmannapjónusta

551 5000

Ármúla 15, 108 Reykjavík - www.proventus.is - proventus@proventus.is

Útvegum varahluti í flestar gerðir traktora og vinnuvéla. Einnig olíuverk í flestar gerðir bíla og tækja.

Við sérhæfum okkur í JCB, Hydrema, Iveco, New Holland, Case og nú:

Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

Sími: 527 2600

Vélavit

Sturtuvagn Pronar T654/2 6,1 tonn, sturtar á þrjá vegu Verð: 870.000 án/vsk

Krókheysisvagnar Frá 15 tonnum Verð frá: 1.995.000 án/vsk

Sópur Agata ZM-2000 Fyrir þrítengi, með skúffu Verð: 923.000 án/vsk

Sópur Cleanfix, HS770 Verð: 67.600 án/vsk

Ryksuga Cleanfix, S10 Tilvalin fyrir hótél og gisti-staði Verð: 32.900 án/vsk

Aflvélar ehf., Vesturhraun 3, 210 Garðabær, S: 480-0000 www.aflvelar.is sala@aflvelar.is

Komdu í 100 ára afmæli!

Lífland fagnar 100 ára afmæli og af því tilefni viljum við bjóða til afmælisveislu í öllum verslunum Líflands laugardaginn **24. júní á milli kl. 12 og 15.**

Boðið verður upp á grillaðar pylsur, gos og afmælisköku ásamt skemmtun fyrir börnin. Spennandi afmælistilboð!

Vonumst til að sjá sem flesta og eiga skemmtilegan dag með viðskiptavinum og fjölskyldum.

Verslanir Líflands:
**Reykjavík, Akureyri, Borgarnesi
Blönduósi og Hvolsvelli**

Fyrir lífið í
landinu í 100 ár